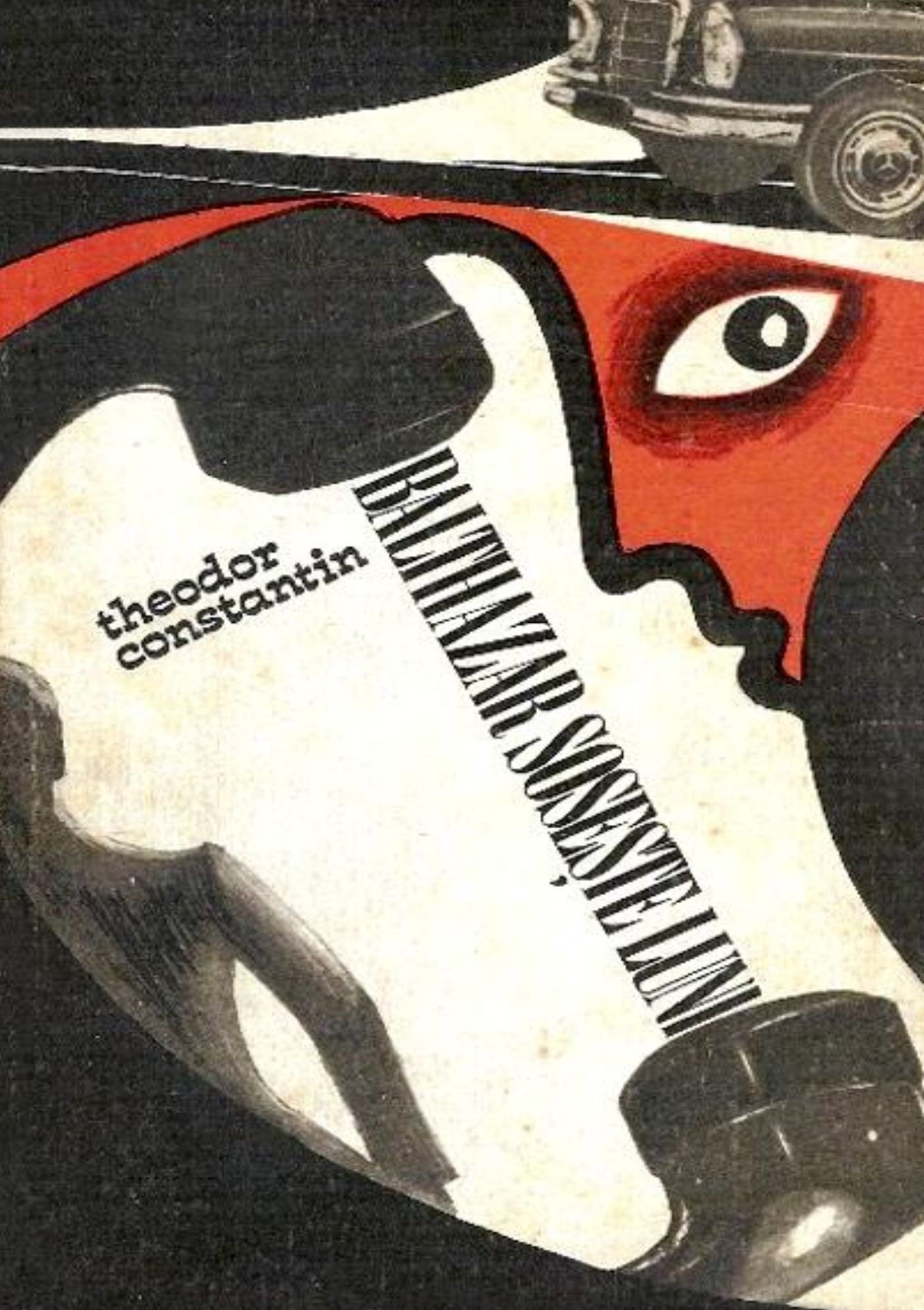
theodor constantin
BALTHAZAR SOȘEȘTE LUNI

THEODOR CONSTANTIN

BALTHAZAR SOSEŞTE LUNI

ROMAN

PARTEA ÎNTÂI

I

… Şi totuşi spionul a trecut

Era a doua noapte de când pichetele fuseseră alarmate, a doua noapte de când trăia un sentiment ciudat de nelinişte, dar şi de puțină teamă: că s-ar putea să aibă ghinion, iar infractorul, în ciuda măsurilor sporite de pază pe care le luase, să treacă totuşi prin raionul de pază al pichetului pe care îl comanda. Da, numai în caz de mare ghinion s-ar putea întâmpla aşa ceva, şi astfel, să se facă de ruşine, tocmai acum când se împlineau zece ani de când comanda acelaşi pichet, cam „afurisit" pichet, fiindcă era cel mai izolat şi fiindcă natura parcă dinadins statornicise tocmai aici patria vânturilor,a tuturor vânturilor: şi ale celor bune, vara, şi ale celor rele, rele ca dulăii sălbăticiți, iarna. Cu alte cuvinte, locul unde vântul nu se astâmpăra în niciun anotimp al anului. Sau, dacă, vreodată, se întâmpla şi asemenea minune – doar pentru câteva minute – şi era noapte, grănicerii lui, oricât de trudiți erau, se trezeau din somn din cauza liniştii ce se înstăpânea brusc, linişte nefirească, de parcă până şi clădirea pichetului, căpătând dintr-o dată viață omenească, viață grănicerească, se concentra la rândul ei, ascuțindu-şi auzul, să surprindă paşii vreunui infractor ce se apropiase pe nesimțite, cu intenția de a trece fraudulos frontiera.

Trecuse de miezul nopții. La pichet nu mai

rămăseseră, în afară de el, comandantul, decât oamenii ce urmau a pleca, la ore diferite, în misiune. Acum dormeau cu toții, trudiți, nu atât din cauza oboselii, ci a aşteptării, care se prelungise atâta: două nopți consecutive!...

Încordarea neliniştită îl istovise nu mai puțin şi pe el şi, în mod normal, acum ar fi trebuit să-şi fi acordat câteva ore de somn. Dar nu izbutea să doarmă, pe de o parte din cauza încordării, pe de alta din cauza cafelei pe care o băuse şi pe care i-o trimisese în termos Ioana, nevastă-sa, după ce o anunțase la telefon că nici de data aceasta nu va dormi acasă, ci la pichet. Afară, noaptea era întunecoasă. Ieşise luna, dar o învăluiseră norii care, probabil, curând aveau să se călătorească mai departe, fiindcă vântul prea bătea cu putere, chiuind în horn, asemenea Crivățului iarna, deşi era doar o noapte de august, călduroasă, aproape ca o noapte din luna lui Cuptor.

Era călduroasă noaptea, totuşi căpitanul Codru închisese fereastra, să nu mai audă vântul – de fapt continua să-l audă – care îl enerva şi-l neliniştea. Categoric, era o noapte ticăloasă, oarbă şi zgomotoasă din cauza vântului, o noapte tare mult râvnită de cei care intenționează să treacă fraudulos frontiera.

„Mai ales dacă începe să plouă, ce mai: o noapte ideală pentru infractori!" îşi spuse căpitanul oftând.

Telefonul sună. Ridică receptorul.

— „Porumbița"?

— Da, „Porumbița". Căpitanul Codru la aparat. Cu cine vorbesc?

— Colonel Ionaşcu. Sunt la „Curcubeul". Ce se mai aude pe la tine?

— Linişte, tovarăşe colonel.

— Dacă se întâmplă ceva, sună-mă aici.

Căpitanul Codru depuse, încet, receptorul în furcă, de parcă i-ar fi fost frică să nu se spargă. Convorbirea avu darul să-i sporească îngrijorarea. Colonelul Ionaşcu era locțiitorul comandantului Marii Unități şi dacă se deplasase până la un pichet, noaptea, – pichetul comandat de căpitanul Drumaru – aceasta confirma ceea ce bănuise cu mult mai înainte: că era vorba de un caz ieşit cu totul din comun.

În anii de când se afla pe frontieră, în calitate de comandant, nu pentru prima dată pichetul său era în alarmă. Dar pentru prima dată se întâmpla să fie alertate absolut toate pichetele. Aceasta îi întărea convingerea că infractorul, respectiv spionul despre care fusese informat că va încerca să treacă eventual prin raionul său, era unul dintre cei mai periculoşi. Constatarea aceasta îl emoționa în şi mai mare măsură. Îl emoționa, fiindcă pichetul care va avea şansa să prindă pe spion sigur va fi felicitat şi, probabil, decorat, dar îl şi îngrijora, fiindcă în cazul în care, în ciuda măsurilor de pază sporite, spionul izbutea să treacă dincolo, consecințele puteau fi dintre cele mai grave.

Căpitanul Codru avea încredere în calitățile morale ale grănicerilor săi. Încrederea aceasta nu se baza doar pe convingeri subiective, ci era rezultatul unor succese repurtate, recunoscute ca atare şi de către superiorii săi – motiv pentru care era apreciat ca cel mai bun comandant de pichet. Da, avea oameni tot unul şi unul, se putea bizui pe ei că nu-l vor face de ruşine, totuşi îngrijorat era. Şi cum să nu fie, de vreme ce de data asta nu era vorba de prinderea unui infractor oarecare, ci de un spion extrem de periculos.

Raionul de pază al pichetului pe care îl comanda nu se

afla pe „drumul” obişnuit al acelora care încearcă să treacă fraudulos frontiera, deşi terenul era, în general, deluros. Dar, în ciuda reliefului accidentat, deci tentant pentru infractori, aceştia îl ocoleau, pe de o parte, fiindcă se zvonise că era greu de trecut, din cauza vigilenței grănicerilor, iar pe de alta, fiindcă, tocmai datorită terenului, cam sălbatic şi nu prea ospitalier, prezența unui străin trezea imediat suspiciunile localnicilor, care se grăbeau să anunțe pichetul.

Cunoscând toate acestea, în mod normal, căpitanul Codru n-ar fi trebuit să fie neliniştit. Dar, fiindcă nu era vorba de un infractor oarecare, nu izbutea să se păstreze calm.

Ajungând la această concluzie, căpitanul Codru îşi aprinse o țigară. Trăgând cu sete din ea, se întrebă, de ce un spion, experimentat şi periculos, alesese, ca să fugă din țară, o cale atât de anacronică: trecerea frauduloasă a frontierei? Pe de altă parte, dacă spionul era cunoscut de către contraspionaj, de ce nu fusese arestat înainte de a ajunge în zona de frontieră?

„Ceva nu-mi este clar în toată tevatura asta, îşi mărturisi vorbind aproape tare.

Pe urmă se gândi la telefonul pe care îl primise de la colonelul Ionaşcu. De ce îl sunase tocmai pe el? Dar oare numai pe el îl sunase? Chemă la telefon pichetul „Ciocârlia”. Nu, „Ciocârlia” nu fusese deranjată de Ionaşcu. Asta ce putea să însemne? Nimic altceva decât că Ionaşcu era informat că spionul va încerca să treacă prin raionul de pază al pichetului pe care îl comanda el, Codru.

„Să încerce dacă îi dă mâna!” îşi vorbi din nou tare.

În general, căpitanul Codru nu era superstițios. Îi era însă frică de ghinion. Mai precis, îi era frică de

întâmplare. Întâmplarea jucase în viața sa, în câteva rânduri, un rol nefast, şi din cauza aceasta prinsese frică de ea. Proverbul „nu aduce anul ce aduce ceasul" şi-l explica tot prin rolul pe care îl poate juca întâmplarea în viața unui om. Era o teamă irațională, recunoştea, dar nu şi-o putea învinge. Şi nu şi-o putea învinge mai ales acum, *când aştepta.* E drept, oamenii aflați în serviciul de pază în ceasul acela de noapte erau tot unul şi unul: e drept, fuseseră avertizați; e drept, cu toții erau dornici să-l aresteze pe spion; totuşi, întâmplarea este de obicei atât de stupidă! Şi apoi, era noapte, norii ascunseseră luna, vântul sufla dintr-o direcție neprielnică – dinspre vecini spre interior – iar acela care intenționa să treacă – spionul – era un individ neobişnuit de periculos… Bine, dar şi el luase măsuri speciale. Datorită acestor măsuri, paza în raionul pichetului era în mod excepțional asigurată. Nu, în niciun caz nu avea motiv să fie îngrijorat. Totuşi, întâmplarea, afurisita întâmplare… Şi, o clipă, i se năzări că aude pocnetul unui pistol de semnalizare. Imediat însă îşi dădu seama că se înşelase. Nu se auzea decât vântul, care vuia, ca în plină iarnă.

„Dar mai potoleşte-te odată, blestematule!"

Şi, cuprins de o furie irațională, izbi cu pumnul în masa de brad, care îi servea drept birou. Se ruşină imediat şi, oftând, se lungi pe patul de campanie. Vântul se înteți brusc şi căpitanul Codru, tot ascultându-l, la un moment dat avu senzația că trainica clădire a pichetului este ridicată în aer şi că, purtată pe sus, asemenea unui balon, pluteşte spre întinsul țării vecine. Era foarte plăcută călătoria într-un asemenea vehicul, mai plăcută decât cu avionul, fiindcă nu auzea zgomotul motoarelor, nu auzea decât vântul care fluiera ca o

reptilă uriaşă. Da, era plăcut, deocamdată era plăcut, dar nu avea să mai fie aşa în momentul în care ciudatul vehicul – pichetul – va ateriza în țara vecină, şi grănicerii îl vor aresta, învinuindu-l de trecere frauduloasă a frontierei.

Sări în picioare. O clipă-două îl furase, de bună seamă, somnul. Acum, treaz, se bucura că pichetul se afla pe locul său. Era o bucurie puțintel cam ridicolă, dar nu se prea sinchisi, în aşa măsură se speriase în vis.

Telefonul sună din nou.

— Nimic, Codrule?

— Nimic, tovarăşe colonel.

— Bine!...Noroc!

Aşteptarea creştea în el, ca nisipul într-o clepsidră. Poate că, totuşi, spionul nu va încerca să treacă tocmai pe la el. Se îndreptă spre uşă, hotărât. Voia să privească macheta cu relieful raionului subunității sale, spre a încerca să ghicească locul pe unde eventual ar putea să treacă spionul, dar, când ajunse la uşă, renunță. Cunoştea pe dinafară raionul. Chiar fără să închidă ochii, îl *vedea,* într-o privire panoramică, aşa cum i se întâmplase să vadă, şi casa, şi pe ai lui atunci când l-a furat Dunărea, şi când numai puțin a lipsit să se înece. Îl trăgea curentul la adânc, el ținea ochii deschişi, fără să-l usture, şi vedea, acolo, în apă: casa, ograda, fântâna cu jghiabul din care tocmai se adăpa mânzul lor Roibuleț. Înghițea mereu apă, ştia că are să moară, dar nu se zbătea – nu-i venea în minte – fiindcă nu înceta să se mire cum de era posibil să vadă sub apă, într-o singură imagine panoramică, şi casa, şi fântâna, şi mânzul, şi pe ai lui, şi pe domnul Tase, brutarul, şi ulița mare a satului pe care tocmai trecea, şchiopătând, nenea Gurău, vătăşelul. Da, pe toate le vedea, dintr-o

dată şi, privindu-le, cu uimire şi duioşie, simțea, cum îi dau lacrimile de părere de rău: că le vedea pentru ultima oară, fiindcă acuşi-acuşi se va îneca. (Nu se înecase. Cineva îl salvase, un pescar, parcă moş Dimofte.)

Întocmai, ca atunci, vedea acum, parcă aievea, raionul de pază al pichetului. Nu, infractorul nu va putea trece, Toate căile de acces spre fâşia arată fuseseră blocate prin posturi de observare, abil mascate. Prin oricare din aceste căi ar încerca, sigur că avea să fie prins. Iar prin alte locuri, mai puțin accesibile, spionul putea trece numai dacă era de prin partea locului şi cunoştea văile şi viroagele, cu alte cuvinte, contorsionata configurație a terenului. O asemenea ipoteză era însă exclusă. Dar cine îi putea garanta că spionul nu se afla de mai multe zile în zona de frontieră şi că nu trecuse dinadins până acum, ca să studieze în prealabil terenul şi să se familiarizeze cu itinerarele patrulelor grănicereşti?

Imposibil!... Da, era imposibil ca spionul să se afle în raionul de pază al pichetului fără ca oamenii săi să nu-l fi dibuit până acum. Dar, chiar dacă, prin absurd, aşa stăteau lucrurile, spionul tot n-a putut să-şi dea seama cum anume era organizată paza raionului. Zilnic schimbase itinerarele patrulelor, locurile de pază ale posturilor fixe.

„Nu trebuie să-mi fac griji, îşi spuse. Am luat toate măsurile posibile ca să închid direcțiile ce ar putea favoriza deplasarea infractorului spre fâşie. Dacă va încerca pe la mine, sigur că îl vom prinde. Nu va scăpa el lui Detunatu!”

Detunatu! Cel mai dibaci, dar şi cel mai norocos dintre grănicerii pe care îi avea în subordine. Pe cei mai mulți infractori Detunatu îi prinsese. Ce mai buldog şi De-

tunatu ăsta! Îşi aminti ce impresie proastă îi făcuse Detunatu atunci când i-l trimisese compania. Un păsărilă molâu şi cam adormit. Privirea inexpresivă a unor ochi de culoare, poate, gri; un nas enorm; bărbie proeminentă; buze subțiri, care păreau şi mai subțiri din cauza bărbiei, ca de vrăjitoare; gât lung, ridicol de lung, parcă de caricatură; picioare încălțate cu bocanci, probabil cel mai mare număr aflat în magazia de efecte a regimentului. Impresia aceasta şi-o făcuse despre Detunatu în ziua în care îi fusese trimis la pichet. Dar impresia defavorabilă a fost, întrucâtva, atenuată când l-a auzit vorbind. Avea o voce caldă, plăcută, baritonală. Ascultându-l, îşi spusese că Detunatu avea o voce foarte potrivită de crainic la radio.

Poate că de aceea primele cuvinte pe care i le-a adresat au fost acestea:

— Câte clase ai, Detunatu?

— Opt, tovarăşe căpitan.

— Admiterea de ce n-ai dat-o?

— Am dat-o, dar m-au picat.

— Se mai întâmplă.

— N-a fost nicio întâmplare, tovarăşe căpitan. N-am fost pregătit mai de loc. Dumnezeu îți dă, dar nu-ți vâră în traistă, spune proverbul. Eu m-am prezentat cu traista goală, sperând că cei din Comisie îmi vor face hatârul să mi-o umple. M-am înşelat.

Sinceritatea ostaşului îi merse la inimă şi făcu eforturi să se elibereze de impresia neplăcută pe care i-o strecurase în suflet fizicul deloc agreabil al lui Detunatu.

În zilele următoare, Detunatu deveni „bobocul cu probleme”. De fapt, o singură problemă, şi nu prea importantă, dacă ținea seama că se întâmplase ca şi alți „boboci” să fie frământați de ea. A luat cunoştință de

„problema lui Detunatu” în ziua în care acesta, pentru prima dată a trebuit să plece singur în serviciu:

— Îmi permiteți să raportez, tovarăşe căpitan: Îmi este frică să plec singur în misiune.

— Dar celorlalți cum de nu li-e frică, Detunatu?

— Brava lor! Mie însă mi-e frică. Ziua, mă duc şi până la capătul pământului; dar acum, noaptea, zău, tovarăşe căpitan, că mi-e tare, tare frică.

— Dacă am înțeles bine, ți-e frică de întuneric. Precum copiilor, Detunatu. Felicitările mele. Aşa grănicer, mai zic şi eu! îl ironiză, neputându-şi inhiba iritarea. Pe urmă, regretând, cu bunăvoință: Să ştii, am mai avut asemenea cazuri. Până la urmă, băieții s-au obişnuit cu serviciul de noapte. Sunt sigur că şi tu te vei obişnui.

— Acelora nu li s-a întâmplat ceea ce mi s-a întâmplat mie.

— Şi, mă rog, ție ce ți s-a întâmplat?

— Am să vă spun eu. Altă dată. Dacă aud ei…

Şi nu mai continuă, stânjenit.

— Înțeleg! Ceva personal…

— Nu de asta, tovarăşe căpitan. Dar dacă vă spun acum, s-ar putea să li se facă şi lor frică.

Şi arăta către grănicerii care se aflau de față.

— Bine!… Atunci ai să-mi povesteşti altă dată. La noapte, însă, să ştii, mergem împreună în misiune.

Au plecat noaptea. L-a lăsat pe Detunatu să meargă înainte, urmându-l de la distanță, de la o distanță care, puțin câte puțin, s-a mărit, încât, la un moment dat, Detunatu, ca să se încredințeze că nu fusese lăsat singur, se oprea să asculte, şi nu pornea mai departe decât atunci când auzea paşii căpitanului, fiindcă de văzut, din cauza întunericului, în niciun caz nu-l putea vedea.

— Ei? A mers greu? îl întrebă când se întoarseră la pichet.

— Nu prea mi-a fost frică. Dar numai fiindcă vă ştiam pe dumneavoastră în spatele meu.

— Mâine noapte ai să pleci singur.

— Am să plec, n-am încotro!

Şi oftă atât de zgomotos, încât oftatul păru mai curând geamăt. Pe urmă, cu voce rugătoare şi privindu-l cu ochii lui gri, care exprimau frică, umilință, rugăminte, parcă toate la un loc: Tovarăşe căpitan, nu s-ar putea să mă trimiteți înapoi la companie? Să raportați că mi-e frică şi să trimită pe altcineva, unul care nu-i iepure ca mine. Că de frica ticăloasă ce s-a cuibărit în mine n-am să mă vindec niciodată.

— Ba ai să te vindeci, Detunatu! Ai să te vindeci, aşa cum s-au vindecat şi alții.

Şi, într-adevăr, Detunatu s-a vindecat. Nu dintr-o dată, bineînțeles. Dar după o lună, din iepure, cum singur se caracterizase, deveni un grănicer de nădejde, de fapt, cel mai bun dintre toți. Cel mai bun, dar şi cel mai „norocos", după opinia celorlalți care, într-un fel, îl invidiau. Parcă era un făcut: cei mai mulți dintre infractorii care încercaseră să treacă frontiera prin raionul de pază al pichetului, de Detunatu fuseseră prinşi. Cât de mare fusese „norocul" său o dovedea faptul că, în decurs de două luni, îi fuseseră acordate douăzeci de zile de permisie, drept recompensă pentru reținerea unor indivizi care, încercând să fugă peste graniță, voiau de fapt să scape de răspunderea penală pentru infracțiuni comise anterior.

„Cred că nici de data asta norocul nu-l va ocoli!" îşi spuse căpitanul Codru, aproape convins că, în cazul în care spionul va încerca să treacă, tot Detunatu va fi

acela care avea să-l aresteze.

Telefonul sună din nou.

„Trebuie să fie tot Ionaşcu” îşi spuse ridicând receptorul. Dar se înşela. Era Ioana, soția lui

— Ce s-a întâmplat, Ioana?

— Nu s-a întâmplat nimic. Dormeai cumva?

— Numai de somn nu-mi arde mie acum. Tu de ce nu dormi?

— Am dormit până mai adineaori, când m-am trezit din cauza visului.

— Ai visat urât? Ce vrei! Nu putem avea totdeauna numai vise frumoase.

— Dimpotrivă, am avut un vis foarte frumos.

— Da? Şi ce ai visat?

— Am visat că ne-am mutat cu casa la oraş…

— Frumos vis! Şi în orice caz, realizabil, replică el puțin mâhnit, fiindcă înțelesese unde bate Ioana.

— Ar fi şi timpul, Marine!… Ar fi şi timpul…

— Ştii, Ioana, că nu depinde de mine, se străduí el să se păstreze calm.

— Ştiu, dragă, ştiu. Te rog, nu te enerva.

— Dar nu mă enervez, protestă el doar din vârful buzelor, fiindcă ştia că pe Ioana niciodată nu izbutea s-o păcălească.

— Acum te las, Marine. Serviciu uşor.

— Somn uşor, Ioana!

Puse receptorul în furcă. Iritarea însă nu-i dispăru imediat. Tocmai acum îşi găsise Ioana să-i facă reproşuri Probabil că şi visul fusese doar un pretext. De fapt, ea era convinsă că el nu se zbătea în suficientă măsură să obțină mutarea la oraş.

În definitiv, el îşi făcuse stagiul pe frontieră. Era timpul să fie înlocuit de altul mai tânăr. Timp de zece

ani avusese parte numai de pichete izolate, adevărate sihăstrii Trei ani la granița de nord, şapte la acest pichet. Locuia cu familia în sat. Sat? Oare se puteau numi sat cele câteva aşezări? Cândva fusese, într-adevăr, sat. Acum, din satul de altădată nu mai rămăseseră în picioare decât douăzeci de case. Toate celelalte fuseseră dărâmate de foştii lor proprietari, înainte de a se muta la oraş, ca să vândă, celor interesați, cărămizile, materialul lemnos, tabla sau olanele de pe acoperişuri. Scăpaseră, nevătămate, doar cele douăzeci de case ce mai alcătuiau aşezarea omenească denumită, foarte potrivit, Ceaunu.

În urmă cu şapte ani, când s-a însurat cu Ioana, căpitanul Codru ar fi protestat dacă cineva i-ar fi spus că soția sa nu este cea mai frumoasă femeie din regiune. Convingerea lui se datora, în primul rând, faptului că Ioana, până a nu se mărita, făcuse tot ceea ce se pricepuse ca să fie băgată în seamă de el, Codru, noul comandant al pichetului, iar în al doilea, fiindcă venea de la altă frontieră aflată în codrii din nordul țării, unde, timp de şase luni – atâta ținea acolo iarna – rămânea izolat în munte, la pichet. Trei ani fusese comandantul acelui pichet. Trei ani de serviciu greu, fiindcă raionul pichetului era format din codri bătrâni, din scurmături, din spinări de munți şi din prăpăstii... Da, de serviciu greu, mai ales din cauza lui Toni, a faimosului bandit Toni, de nenumărate ori încolțit de grăniceri şi de trupe M.A.I., dar tot de atâtea ori izbutind să scape, ca prin minune. Pe urmă, după ce Toni a fost împuşcat, la puțină vreme, i s-a aprobat căpitanului cererea şi a fost mutat.

Când a venit să locuiască în sat, aici s-a simțit fericit. I se păruse că după trei ani petrecuți, parcă în afara

lumii, în sfârşit, reintrase în ea. Acolo, la pichetul din munte, se întâmpla să treacă şi luni fără să vadă, cu excepția ostaşilor săi, un chip de om. În schimb, întâlnea, când executa controlul posturilor de pază, urşi, mistreți, lupi, căprioare. De aceea, după ce a fost mutat şi a venit să locuiască în Ceaunu – pe atunci locuitorii lui încă nu începuseră să-l părăsească – toți bărbații şi toate femeile i se păreau de o frumusețe neasemuită. Toate femeile, dar mai frumoasă decât toate, Ioana, fetişcana cu cosițe blonde care, în niciun caz nu se afla mereu în curte doar din întâmplare, făcându-şi cine ştie ce de lucru, de fiecare dată când el, comandantul, pleca la pichet sau când se înapoia de acolo.

Mai târziu, după ce s-au luat, Ioana i-a mărturisit:

„Ştii, când te vedeam trecând călare pe Zamfir, ținându-te în şa drept şi mândru, îmi păreai frumos ca un erou dintr-un film, şi tare mult îmi doream să fii bărbatul meu".

Trecuseră de atunci şapte ani. Trecuseră repede primii cinci, mai greu ultimii doi, de când începuseră discuțiile cu Ioana.

— Toți pleacă, Marine. Am auzit că se mută şi Drăgănescu.

— Da? Se mută? Unde?

— La Oneşti. L-a chemat tată-său, care lucrează acolo, nu ştiu la ce fabrică.

— Aşa se întâmplă: dacă unul ajunge la oraş, trage după el toate neamurile.

— Numai noi rămânem în văgăuna asta.

— Nu-ți place? Doar aici te-ai născut, Ioană.

— Şi cei care au plecat tot aici s-au născut. Aminteşte-ți cum arăta satul când ai venit, şi cum arată astăzi.

— Mda!... Una câte una au plecat multe familii. Dar

lasă că n-au să ne apuce anii de pensie tot aici.

— Atâta ar mai lipsi. Copila creşte, trebuie dată şi ea la o şcoală mai ca lumea. Şi apoi noi suntem încă tineri. Ce, n-avem dreptul să ne trăim viaţa şi altfel? Aici, nici tu teatru, nici tu operă, nici tu cinematograf. Nimic decât amărâtul ăsta de radio.

— Dar filmele…

Ce-i drept însă, doar câteodată poposea caravana şi la ei în sat. Când se întâmpla acest eveniment, Filip, responsabilul cooperativei, se urca pe un dâmb, ducea palmele la gură şi începea să strige:

„Atenţiune!… Atenţiune!… Deseară film”.

Îl auzea întreg satul, mai exact ceea ce mai rămăsese din satul de altă dată…

Căpitanul Codru tresări, gândurile se călătoriseră departe. Se întâmplase ceea ce se întâmpla, de altfel, foarte rar, prin meleagurile acelea. Pentru câteva minute – ştia din experienţă că nu pentru mai mult – vântul încetase brusc. Bănuia ce se petrecea dincolo, în dormitorul comun. Liniştea îi trezise pe oameni din somn şi acum se foiau sub pături. Şi doar unii dintre ei abia dacă apucaseră să fure o oră de somn. Dar oare cât era ceasul? Două. Noaptea aproape trecuse; Dumnezeule, oare nici în noaptea aceasta nu avea să se întâmple nimic?

În clipa următoare, vântul iarăşi începu să sufle, iar clădirea pichetului, asemenea unei nave aeriene, să navigheze din nou prin noaptea parcă dinadins de tăciune, ca să-l favorizeze pe spion. Brusc i se făcu somn. Dar, fiindcă nu voia să doarmă, şi pentru ca somnul să se sperie şi să fugă, sună „Aurora”. Îi răspunse căpitanul Fărcăşanu.

— Ce se aude la tine, Fărcăşanule?

— Nimic! Linişte. Dar la tine?

— De asemenea.

— Atunci de ce m-ai sunat?

— Ca să ştiu cum stai.

— Acuma chiar că stau prost, fiindcă m-ai trezit din somn.

— Ai putut să dormi? se miră el.

— De ce nu?

— Fiindcă eu n-am închis un ochi.

— Treaba ta. În ceea ce mă priveşte, sunt englez.

— Da, eşti calm! Şi te invidiez.

— Apropo, m-a chemat şi pe mine Ionaşcu. Ascultă-mă, până la urmă va ieşi apă de ploaie.

— Vrei să spui că spionul va trece?

— Vreau să spun că noi îl aşteptăm aici, şi el o s-o tulească cine ştie pe unde.

— Nu cred. De altfel au fost alarmate toate pichetele.

— Dacă nu crezi, atunci lasă-mă să dorm. Mi s-a făcut din nou somn.

— Te las!... Te las!... Somn uşor şi iartă-mă că te-am deranjat.

Dar în clipa în care puse receptorul în furcă, telefonul sună.

— Alo! Cine-i?

— Soldatul Vulpe Ilarion. Raportez: în dreptul reperului „Găluşca", am descoperit urme pe fâşie.

— Ce fel de urme?

— Proaspete, tovarăşe căpitan.

— Nu asta mă interesează, ci direcția. Înspre sau dinspre raionul de pază al pichetului nostru?

— Dinspre, tovarăşe căpitan.

— Mă deplasez imediat într-acolo. Trânti receptorul în

furcă şi murmură necăjit: Şi totuşi spionul a trecut! Tocmai pe la mine şi-a găsit să treacă.

II

Dispariția caporalului Detunatu

Căpitanul Codru chemă la telefon pe colonelul Ionaşcu.

— Tovarăşe colonel, sunt eu, căpitanul Codru. Permiteți-mi să raportez că pe fâşie, în dreptul reperului „Gălușca”, o patrulă a descoperit urme. Urme care duc dincolo.

— Sigur?

Era atât de necăjit colonelul de ceea ce se întâmplase, încât mai că nu-i venea să creadă.

— Sigur, tovarăşe colonel. Mă deplasez imediat la fața locului.

— O să vin şi eu. Apoi, nu mustrător, ci mai curând cu amărăciune: Nu ştiu ce naiba au păzit în noaptea asta oamenii tăi, Codrule.

— Ghinion, tovarăşe colonel!

Dar colonelul, în orice caz, nu apucă să audă răspunsul, fiindcă în prealabil închisese.

Absurd, dar totuşi aceasta era singura explicație: da, numai ghinionul făcuse, ca în ciuda măsurilor luate, spionul să treacă, fără a fi prins.

„Nici măcar Detunatu n-a izbutit să-l prindă!”

Da, nici măcar Detunatu, în ciuda instinctului său de copoi, în ciuda „norocului” său, care stârnise de atâtea ori invidia celorlalți.

Când ajunse la locul unde grănicerul Vulpe Ilarion

descoperise urma, căpitanul Codru era negru la față de supărare.

— Ei, Vulpe, ce-ai stabilit?

Dar soldatul nu mai apucă să răspundă. În aceeaşi clipă, cu o frână formidabilă, şoferul opri I.M.S.-ul. Din el coborî colonelul Ionaşcu.

Era un bărbat înalt, negricios la față, slab, cu mişcări suple, cu uniforma impecabil croită. Avea o privire pătrunzătoare şi o voce cam repezită, deşi nimeni dintre cei de la Marea Unitate, unde îndeplinea funcția de locțiitor al comandantului, nu ar fi putut afirma că-l văzuse vreodată pierzându-şi calmul, mâniindu-se.

Căpitanul Codru se pregăti să-i raporteze, dar colonelul făcu un semn cu mâna, care sigur voia să însemne: lasă acum. Luă lanterna din mâna soldatului, o ridică deasupra capului şi cercetă cu atenție fâşia. Urmele se vedeau, distincte, până dincolo.

— Ciudat!... Foarte ciudat! murmură colonelul, parcă numai pentru sine.

— Într-adevăr ciudat, fu de acord căpitanul.

Ionaşcu se uită la el cu coada ochiului.

— Dumitale ce anume ți se pare ciudat?

— Spionul parcă s-ar fi plimbat pe bulevard. De obicei, infractorii străbat fâşia cu paşi mari, ca să lase cât mai puține urme. Ăsta însă...

— Nu s-a grăbit de fel, de parcă era sigur că nimeni nu-l va împiedica să treacă. Şi apoi, ce mai lăboaie, ca de Guliver.

— Infractorul poartă bocanci, tovarăşe colonel, observă soldatul Vulpe.

— Bocanci, da, bocanci! Hm! Şi asta-i tare ciudat. Pe urmă, hotărându-se brusc: Haidem la pichetul tău, Codrule. Urcă în maşină.

Ajunseră în cinci minute. Ionaşcu se trânti într-un fotoliu şi rămase câteva minute gânditor. Pe chipul lui se citea o tristeţe obosită.

— Codrule!

— Ordonaţi, tovarăşe colonel.

— Codrule, *cineva* a trecut prin raionul tău de pază. Căpitanul oftă şi, involuntar, îşi trosni degetele.

— Din păcate a trecut, tovarăşe colonel.

— Urmele paşilor de pe fâşie nu sunt ale spionului pe care am primit ordin să-l prindem cu orice preţ.

— Nu? în cazul acesta înseamnă că n-a trecut, se bucură căpitanul.

— Nu ştiu!

— Vreţi să spuneţi că poate a trecut pe la un alt pichet?

— Nu! Nu asta vreau să spun.

— Atunci?

— Urmele, căpitane, urmele... Mă obsedează... Prea dese... În aşa fel numai un nebun s-ar încumeta să traverseze fâşia. Spune-mi, Codrule, există vreun nebun în satul inclus în raionul dumitale de pază?

— Nu există. Îi cunosc pe toţi.

— Dacă nu există, atunci ce concluzie trebuie să tragem?

— Tovarăşe colonel, am impresia că dumneavoastră faceţi, totuşi, o legătură între cel care a trecut şi spionul pe care trebuia să-l prindem.

— Bineînţeles că fac.

— După părerea dumneavoastră, dacă n-ar exista o asemenea legătură, individul care a trecut nu s-ar fi plimbat peste fâşie, ca Vodă prin lobodă?

— Exact. Nu s-ar fi *plimbat.*

— Vă gândiţi cumva, că cel care a traversat fâşia l-a

purtat în cârcă pe spion?

— Mda, aceasta ar fi o explicație.

Colonelul oftă şi îşi aprinse o țigară. Fuma, privea pe fereastră şi părea că atenția lui este absorbită de vântul care iarăşi se înverşunase, de parcă afară ar fi fost o noapte de iarnă cu viscol.

— Tovarăşe colonel, ipoteza dumneavoastră nu pare probabilă.

— Nu?

— Nu! Dacă acela care a traversat fâşia a purtat în cârcă pe altcineva, urmele ar fi trebuit să fie mai distincte. Din cauza greutății, arătura ar fi acum mult mai mult tasată.

— Observația dumitale este doar în general judicioasă, nu şi în cazul acesta concret, unul cu totul neobişnuit, Codrule.

— Vă rog să mă lămuriți şi pe mine. Eu nu izbutesc să urmăresc raționamentul dumneavoastră.

Tonul era respectuos, dar, în sinea sa, căpitanul cam fierbea. Pe de o parte, fiindcă nu era în stare să intuiască mecanismul de gândire al superiorului său, pe de alta, fiindcă avea părerea că, în loc să piardă timpul cu diverse ipoteze, colonelul ar fi trebuit să acționeze în vreun fel.

— Nu izbuteşti din cauză că n-ai avut timp să studiezi ca lumea urmele de pe fâşie.

— N-am avut, da. Sunt, totuşi, de zece ani pe frontieră, tovarăşe colonel, replică prompt căpitanul, oarecum jignit.

— N-ai avut timp, căpitane, asta-i realitatea, îşi susținu colonelul punctul de vedere. Şi asta numai din vina mea, care te-am cărat cu mine aici, la pichet.

Căpitanul Codru înțelese că înapoia scuzei se as-

cundea reproşul. Constatarea aceasta îl irită din nou. Replică rompt:

— Nici dumneavoastră n-aţi avut timp suficient, tovarăşe colonel.

— Bineînţeles. Şi fiindcă nici eu şi nici dumneata n-am avut timp, fiecare dintre noi le-a citit altfel.

— Dumneavoastră în ce fel le-aţi citit, tovarăşe colonel?

Colonelul îl privi trist, obosit şi parcă puţin-puţin cu un aer de superioritate.

— Să presupunem că un infractor olog traversează fâşia, folosindu-se de cârje. Ei bine, urmele lăsate de cârje ar fi mai adânci decât acele lăsate de un alt infractor, având aceeaşi greutate, care însă ar merge călcând, să zicem, numai pe călcâie. Aceste urme, la rândul lor, ar fi mai adânci decât acele lăsate de un alt infractor, având aceeaşi greutate, dar care ar trece peste fâşie călcând normal, cu alte cuvinte, cu toată talpa piciorului. Ce vreau să spun prin aceasta? Că urma lăsată pe arătură este, sub raportul tasării, invers proporţională cu suprafaţa pe care se sprijină greutatea corpului. De acord?

— Da!... Bineînţeles!...

— Dumneata ai obiectat că nu este posibil să fi trecut doi infractori, unul dintre ei ducând în cârcă pe celălalt, fiindcă pământul ar fi trebuit să fie ceva mai tasat. Aş fi întru totul de acord cu obiecţia dumitale, dacă „amprentele" lăsate pe fâşie ar fi ale cuiva cu picioare normale. De când mă ştiu, încă nu mi-a fost dat să văd un om cu asemenea lăboaie. Scuză, te rog, expresia. Dumneata poate ai mai văzut?

— Da, chiar aici la pichet. Caporalul Detunatu nu cred că are picioare mai mici ca ale infractorului.

— În cazul acesta se explică de ce ți-a scăpat amănuntul de care ți-am vorbit.

— Va să zică, după părerea dumneavoastră, au trecut doi infractori, unul în cârca celuilalt.

— O ipoteză, căpitane, doar o ipoteză. Pe urmă, ca şi când abia acum şi-ar fi amintit: Trebuie să informez mai departe. Dumneata vezi-ți de ale dumitale.

Căpitanul Codru ieşi. Se duse în camera unde se afla macheta cu relieful raionului subunității. Se aşeză mecanic pe un scaun şi câteva minute privi absent macheta. Se simțea obosit, dintr-o dată foarte obosit. Iritarea încă nu dispăruse. Colonelul nu-i făcuse niciun fel de observație. Pesemne îl găsea în aşa măsură vinovat de ceea ce se întâmplase, încât considera că simpla observație însemna prea puțin. De altfel, el însuşi se considera nu mai puțin vinovat. Fusese avertizat că un spion periculos va încerca să treacă prin raionul său, şi iată că acesta trecuse. Ce putea să însemne aceasta? Că oamenii lui nu-şi făcuseră datoria. Or, dacă ei nu-şi făcuseră datoria, în ultimă instanță, însemna că el, comandantul lor, nu şi-o făcuse. Însemna că el nu se ocupase, în măsura în care ar fi trebuit, de instruirea lor.

„Totuşi am făcut tot ceea ce se impune într-o asemenea împrejurare. În definitiv, ceea ce mi s-a întâmplat mie putea să i se întâmple oricui".

Gândul că spionul *trecuse* – şi nu numai el – metamorfoza iritarea într-o furie neputincioasă. Pe unde naiba se strecuraseră? Închisese, sub o formă sau alta, toate drumurile ce duc spre frontieră. Ce se întâmplase oare cu oamenii lui? „Grănicerul trebuie să vadă, dar să nu fie văzut; să audă, dar să nu fie auzit; să surprindă pe infractor fără să fie surprins de acesta...". În acest

sens îşi instruise subordonaţii, şi fusese convins că până şi cei mai slabi dobândiseră aceste deprinderi, specifie grănicereşti. Se înşelase! În loc să vadă ei pe infractori, infractorii îi văzuseră şi se feriseră de ei. În loc să audă, ei fuseseră auziţi. Ei fuseseră surprinşi în loc ca ei să surprindă. Cu toţii, fără excepţie, până şi Detunatu.

Şi abia acum îi veni în minte să se întrebe de ce Detunatu întârzia, de ce încă nu se înapoiase la pichet. Ar fi trebuit să fie înapoi de cel puţin o oră. Un gând negru îl înspăimântă pentru câteva clipe: Dacă în loc să-i surprindă el, Detunatu fusese surprins şi lichidat de cei doi infractori? Absurd!... Absurd!... Dar neliniştea agita spaime în el, aşa cum vântul flutură un fanion.

Când reveni în birou, unde îl lăsase pe colonelul Ionaşcu, acesta, la fereastră, cu mâinile vârâte în buzunare, privea bezna de afară. În aşa măsură era absorbit de gânduri, încât abia mai târziu, întorcând spatele ferestrei, întrebă:

— Ceva nou, căpitane?

Avea aceeaşi faţă tristă şi obosită.

— Tovarăşe colonel, de cel puţin o oră caporalul Detunatu ar fi trebuit să se fi întors din serviciu.

— Caporalul Detunatu? Acela cu picioarele mari?

— Da, acela.

Abia acum colonelul părea că revine de departe, de foarte departe.

„Parcă ar fi dormit până acuma cu ochii deschişi, de-a-n picioarelea”, îşi spuse căpitanul.

— Şi dumneata cum îţi explici întârzierea caporalului?

— Mi-e teamă să nu i se fi întâmplat o nenorocire.

Colonelul se uită la el sceptic.

— O nenorocire? Ce fel de nenorocire?

Întrebarea colonelului nu i se păru prea inteligentă. În definitiv, o singură nenorocire se poate întâmpla unui grănicer când este surprins de un spion.

— Să fi fost lichidat, tovarăşe colonel.

— La asta te-ai gândit!... Apoi după o pauză: Trimite pe cineva să-l caute.

— Tovarăşe colonel, dacă îmi permiteți, m-aş duce chiar eu.

— Dacă socoteşti că e absolut necesar, nu am nimic împotrivă.

Absolut necesar? Doar naiba ştia ce înțelegea colonelul prin *absolut necesar.* Ciudat om colonelul. A fost suficient să pronunțe aceste două cuvinte: *absolut necesar* ca ele să-l descumpănească, ba încă în aşa măsură, încât acum nu mai ştia dacă trebuia să se ducă personal după Detunatu sau să trimită pe altcineva.

— Tovarăşe colonel, dacă aveți nevoie de mine – tatonă el terenul – trimit o patrulă.

— Pentru moment nu am nevoie de dumneata. Te poți duce, Codrule.

Căpitanul simți aşa, de parcă brusc ar fi prins rădăcini. Voia să plece, dar nu izbutea. În orice caz, nu mai înainte de a căpăta răspuns la o întrebare care abia acum îi venise în minte.

— Tovarăşe colonel, îmi permiteți...

— Ce vrei să mă întrebi?

— Mai adineaori, când mi-am exprimat temerea că s-ar putea ca Detunatu să fi fost lichidat de spion, ați exclamat: *„La asta te-ai gândit!”* Dumneavoastră vă gândeați că i s-a întâmplat *altceva?*

— Nu m-am gândit la nimic precis.

Rosti cuvintele cu un asemenea ton, încât căpitanul fu

convins de contrariu.

„Mă crede un idiot!... Fără îndoială că mă crede un idiot!" îşi spuse furios, grăbindu-se să iasă din birou.

Plecă de la pichet însoțit de fruntaşul Păsculete, care avea în grijă câinele de însoțire. Era neliniştit, bântuit de presimțiri sumbre.

„Barem de s-ar lumina mai curând!"

Încerca să se convingă că, de îndată ce se va lumina, totul va fi altfel, deşi habar nu avea ce trebuia să înțeleagă prin acest „altfel". În orice caz, noaptea exercita asupra lui un fel de vrajă, poate din cauza norilor gri, joşi, încărcați cu un surplus de electricitate ce alimenta starea sa de nervozitate excesivă.

Grăbi pasul, ca să nu rămână prea mult în urma lui Păsculete, ce ținea strâns lesa de care trăgea câinele Chibrit, unul dintre cei mai buni câini de urmărire aflați pe frontieră. În mod obişnuit, un câine recunoaşte o urmă până la o distanță de câțiva kilometri... Chibrit, în zilele lui de glorie, a recunoscut urme până la fantastica distanță de 18 kilometri. Nu se mai întâmplase ca vreun alt câine de urmărire să realizeze o asemenea performanță. De aceea, Păsculete, convins fiind că nu exista un câine mai inteligent decât Chibrit, îi atribuise gradul le „feldmareşal", după ştiința lui, cel mai înalt grad: „feldmareşalul Chibrit!" Nu era o poreclă, ci un renume. Era cunoscut Chibrit la toate pichetele, de la un capăt la celălalt al frontierei: „feldmareşalul Chibrit!"

Feldmareşalul Chibrit trăgea mereu de lesă, străbătând, probabil, acelaşi traseu pe care îl străbătuse şi Detunatu din clipa în care plecase de la pichet. Mergeau de un sfert de oră – mai exact, de aproape un sfert de oră alergau în urma câinelui – când, la un moment dat, ajunseră într-un loc de multe ori folosit ca fals post de

pază. Odată ajunşi aici, câinele începu să dea semne de neliniște şi să scâncească abia auzit.

— Ce vrea Chibrit, Păsculete? întrebă căpitanul Codru pe însoțitor.

— Tovarăşe căpitan, „feldmareşalul" a descoperit o nouă urmă.

— Vrei să spui urma infractorului?

— Aşa *zice* „feldmareşalul", tovarăşe căpitan.

Pronunță cuvântul „zice" cu un asemenea ton, încât ai fi putut crede că, într-adevăr, Chibrit îi şoptise lui Păsculete că descoperise o nouă urmă.

— Ce facem acum cu „feldmareşalul", tovarăşe căpitan?

— Cum ce facem?

— Păi, pe ale cui urme să caute? Pe ale tovarăşului caporal Detunatu sau pe ale infractorilor?

Căpitanul Codru aprinse lanterna şi cercetă cu atenție terenul. Recunoscu, pe pământul moale, urma bocancilor de Guliver ai lui Detunatu. Dar mai descoperi şi alte urme, diferite. Nici nu era de mirare, de vreme ce locul acela servea ca fals post de pândă. Schelălăitul lui Chibrit, nerăbdarea lui dovedeau, însă, cu prisosință, că printre acele multe urme, unele erau, fără îndoială, ale infractorilor. Dar, de vreme ce aceştia tot izbutiseră să treacă, mai important era să afle ce se întâmplase cu Detunatu.

Totuşi, răspunsul pe care îl dădu lui Păsculete fu mai puțin categoric:

— Dă-i lesă, să vedem ce va face Chibrit.

Chibrit doar atâta aştepta. Adulmecă în dreapta, adulmecă în stânga, pe urmă o porni glonț, trăgând vârtos de lesă.

— Încetişor, „feldmareşale", încetişor, băiatule, că nu-i

frumos să-l faci pe tovarăşul căpitan să alerge.

Dar Chibrit nu părea de loc dispus să țină seama de recomandarea însoțitorului său. Trăgea, trăgea mereu de lesă, silindu-i să alerge după el.

După câteva minute, în care timp luminase drumul cu lanterna, căpitanul ordonă lui Păsculete să se oprească.

— Ce s-a întâmplat, tovarăşe căpitan?

— Ce zici de urmele astea?

Pe pământul încă moale – plouase dimineața —se distingeau, aproape perfect, urme de paşi: unele uriaşe, altele obişnuite.

— Urmele astea sunt ale lui Detunatu, ce mai! se bucură Păsculete.

— Nu se poate să fie ale lui, îl contrazise căpitanul, cu un fel de disperare de care, totuşi, nu era conştient. Nu observi nimic deosebit?

Păsculete era neîntrecut în a citi urmele. Le cercetă cu atenție, pe o distanță de circa zece metri. Din felul cum se succedau, izbuti să-şi facă repede o părere.

— Ei! insistă căpitanul.

— Eu zic aşa: Detunatu mergea înainte. După el, la circa un metru şi jumătate, venea celălalt, cine o fi fost!

— Mă, tu îl ştii surd pe Detunatu?

— Nu, tovarăşe căpitan.

— Îl ştii cumva lunatic?

— Da de unde!

— Atunci cum poți afirma că infractorul l-a urmărit de aproape, la o depărtare nu mai mare de un metru şi ceva, fără ca Detunatu să prindă de veste?

— Mare drăcovenie, tovarăşe căpitan!

— Nu-i nicio drăcovenie, Păsculete, fiindcă, în ciuda aparențelor, urma asta nu-i a lui Detunatu.

— Atunci înseamnă că unul dintre infractori are

picioare de uriaş, ca şi Detunatu?

— Da, asta înseamnă.

— Dacă ziceți dumneavoastră…

Căpitanul Codru înțelese că Păsculete nu prea era convins. Dar parcă el însuşi era absolut convins?

— Ceva mă nedumereşte, Păsculete.

— Da? Ce anume, tovarăşe căpitan.

— Purtarea lui Chibrit. Din proprie inițiativă, părăsind urma lui Detunatu, a luat urma infractorilor.

— Tovarăşe căpitan, eu nu mă mir. Câteodată, feldmareşalul e mai deştept chiar decât mine. Zău aşa!

— Ce vrei să spui, Păsculete?

— Dacă urma nu-i a lui Detunatu, atunci eu cred că Chibrit s-a gândit aşa: „Stăpânul ăsta al meu – adică eu, tovarăşe căpitan – mi-a ordonat să-l caut pe tovarăşul caporal Detunatu. Pe traseu am descoperit însă urma unor infractori. Acuma ce să fac? Tovarăşul caporal Detunatu e grănicer de-al nostru, pe când astea sunt urme de infractori. Ia să-i înhaț mai întâi pe ăştia doi, şi pe urmă descopăr eu şi pe tovarăşul caporal Detunatu”.

— Crezi tu că aşa s-a gândit Chibrit?

— S-a gândit, de ce să nu se gândească? Feldmareşalul numai după înfățişare e câine, la minte e om adevărat, tovarăşe căpitan.

— Să mergem mai departe, Păsculete!

Păsculete dădu iarăşi lesă câinelui. Mai merseră câteva minute. Căpitanul Codru constată că traseul urmat de Chibrit era de-a dreptul uluitor. Numai cine cunoştea perfect raionul de pază al pichetului putea să aleagă un asemenea itinerar, care să-l apropie de fâşie, ocolind cu dibăcie posturile fixe şi traseele patrulelor.

„Şi totuşi nu se poate să fie Detunatu”, îşi spuse căpitanul, încercând să se convingă, năpădit dintr-o dată

de o spaimă care îi umezi fruntea şi tâmplele.

— Aţi spus ceva, tovarăşe căpitan?

— Nu!… Nimic!…

Când, până la fâşie, nu le mai rămăsese de străbătut decât maximum zece metri, brusc una din urme dispăru. Vizibile nu mai erau acum decât cele lăsate pe pământ de bocancii uriaşi.

— Iote-te, domnule! se miră Păsculete. Urmele celelalte s-au evaporat.

Păsculete nu avea habar de ipoteza colonelului Ionaşcu. Dacă ar fi cunoscut-o, sigur că nu s-ar mai fi mirat.

— Ce bine ar fi fost dacă într-adevăr s-ar fi „evaporat”, Păsculete!

— Ia să vedem ce va face acum „feldmareşalul”. Pe urmă, către câine: Caută, măi băiete, caută!

Fără niciun fel de ezitare, Chibrit porni după urmele uriaşe ce duceau la fâşie. Odată ajuns acolo, se opri – ştia că nu are voie să treacă dincolo – şi, schelălăind abia auzit, se uită întrebător la Păsculete.

— Cuminte, băiete, cuminte. Ne-a scăpat, ce mai! Nu te mai amărî, că ni-i trimit înapoi vecinii. Apoi, către căpitan: Şi acum ce facem?

— Trebuie să-l găsim pe Detunatu.

— Ai auzit, „feldmareşale”? Caută-l pe tovarăşul caporal Detunatu.

Chibrit parcă atâta aşteptase. Se repezi spre fâşie. Păsculete trebui să tragă vârtos de lesă ca să-l aducă înapoi.

— Lasă-i dracului de infractori, „feldmareşale”. Acu’ să mă duci la caporalul Detunatu. Ai înţeles?

Chibrit se smuci din nou spre fâşie, dar, văzând că şi de data asta este oprit, se culcă la picioarele lui

Păsculete şi rămase liniştit.

În mintea lui Păsculete încolți brusc bănuiala.

— Tovarăşe căpitan, ori s-a prostit, dintr-o dată, Chibrit, ori…

Dar nu mai îndrăzni să continue.

— Poate că s-a prostit.

— Şi acum ce facem, tovarăşe căpitan?

— Ne întoarcem la pichet.

Căpitanul Codru intră în birou tocmai când colonelul Ionaşcu îşi încheia convorbirea telefonică. Între timp, afară se luminase. O lumină de apă tulbure, ca Dunărea de tulbure când vin apele mari şi când geamandurile se vaită bezmetic. Înăuntru, în birou, lumina era neuniformă, formând degradeuri mai ales pe fața colonelului.

— Nu l-ai găsit? întrebă colonelul

Avea ochii roşii de nesomn şi oboseală. Poate că din cauza oboselii, privirea ochilor săi devenise inexpresivă.

— Nu l-am găsit, tovarăşe colonel.

— A dispărut!.. Pur şi simplu a dispărut!… Şi îl privi compătimitor, vag compătimitor.

— Tovarăşe colonel…

Dar acesta nu-l lăsă să continue.

— Ei, tot mai crezi că a fost lichidat de infractori?

— Cum de ați bănuit adevărul, tovarăşe colonel?

— Am presupus, căpitane. N-a fost decât o deducție logică.

— … Şi m-ați lăsat să plec, fără să mă puneți în gardă.

Tonul suna a mustrare, doar a mustrare, deşi, în sinea sa, era furios. Era atât de furios, încât aproape că îl ura pe colonel. Deşi bănuise ce se întâmplase, îl lăsase să plece în căutarea lui Detunatu.

— Atunci, când ai plecat, n-am avut decât o vagă bănuială. După aceea însă, stând de vorbă cu sergentul de serviciu, am aflat că Detunatu al dumitale poartă bocanci de comandă, deoarece încălțăminte pe măsura lui nu există în dotarea nici unei unități.

— Nu există. De aceea, cizmarul de la regiment i-a lucrat încă o pereche, de rezervă.

— Care se găseşte acum în magazia pichetului. Când am aflat de lucrul acesta, de la sergentul de zi, din întâmplare acelaşi care are în primire şi magazia cu efecte, i-am cerut să-mi aducă un bocanc. Şi, în timp ce dumneata căutai... cadavrul caporalului, eu m-am deplasat cu maşina până la fâşie, să fac o mică verificare. Ei bine, căpitane, află că bocancul lui Detunatu s-a suprapus perfect urmelor de pe fâşie.

— S-a suprapus perfect! repetă căpitanul cu un fel de disperare, deşi presimțise adevărul încă mai înainte de a-l afla de la colonel.

— Dacă nu crezi, verifică încă o dată şi dumneata.

— N-am nicio îndoială, tovarăşe colonel. Mi se pare însă că trăiesc un coşmar... Dumneavoastră nu-l cunoaşteți pe Detunatu...

— Dumneata chiar îl cunoşti? întrebă colonelul sceptic.

— Am crezut că-l cunosc, tovarăşe colonel.

— Te-ai înşelat amarnic, de vreme ce acum, când ştii ce figură ți-a făcut, ți se pare că trăieşti un coşmar.

— Oricare altul în locul meu s-ar fi înşelat la fel. Permiteți-mi să v-o spun, chiar şi dumneavoastră, tovarăşe colonel.

— Poate că da. Nu te contrazic. Apoi, cu alt ton: Vorbeşte-mi despre acest Detunatu. E un tip deştept, peste media obişnuită?

— Nu aş putea spune că e prost. Totuşi, nu excelează printr-o inteligență deosebită. Din punct de vedere al deprinderilor grănicereşti, Detunatu este ceea ce se înțelege prin „grănicer de frunte”. Foarte conştiincios, dominat de ambiția de a fi primul în toate. Adăugați la acestea extraordinara lui şansă de a descoperi infractori. Aş putea spune că ceea ce n-a izbutit să realizeze datorită inteligenței, a reuşit printr-o voință vrednică de invidiat.

— Şi altceva, căpitane?

— Altceva?

Căpitanul constată, cu surprindere, că nu era în stare să mai adauge nimic. Dacă, de pildă, colonelul i-ar fi cerut să-l caracterizeze mai înainte de a şti ce se întâmplase cu Detunatu, ar fi fost în măsură să-i prezinte un portret complet şi nuanțat. Acum însă se simțea incapabil. Impresiile sale parcă se refereau nu la adevăratul Detunatu, ci la cineva care, de fapt, nici nu exista în realitate.

— Nu ştiu! Sunt uluit. Nu înțeleg cum de a izbutit să-şi camufleze adevărata fire, cu atâta măiestrie.

— Când ți-a fost trimis la pichet?

— O dată cu ceilalți. Acum un an.

— Cum îți explici că n-a *trecut* până acum? În definitiv, putea s-o facă de zeci de ori.

— Putea, desigur.

— Atunci de ce n-a făcut-o?

— Nu ştiu!... Nu înțeleg!...

— De ce pierzi din vedere că n-a trecut singur?

Presupunerea colonelului îl ului.

— Tovarăşe colonel, credeți că Detunatu este şi el spion? Detunatu! Dacă l-ați fi cunoscut!... Un om simplu!...

— Află, căpitane, că serviciile de informații au nevoie nu numai de aşi, ci şi de agenți mărunți, în genul lui Detunatu. De multe ori, un agent dintre aceştia mărunți aduce foloase de neprețuit acelora care îl plătesc. De pildă, Detunatu al dumitale. Ce, isprava lui e puțin lucru? A facilitat doar trecerea peste graniță a unui spion extrem de periculos.

— Tovarăşe colonel…

Nu mai continuă. Ce rost avea să-i spună că se simte de parcă ar trăi un vis urât? I-o mai spusese.

— Detunatu ăsta e ostaşul care a primit câteva permisii, drept recompensă pentru infractorii reținuți?

— Da, tovarăşe colonel.

De data asta n-a mai fost greu să înțeleagă rostul întrebării colonelului. Întrebă, la rândul său, aproape înspăimântat: Credeți că în timpul permisiilor Detunatu a divulgat secrete?

— În treburi de natura aceasta, îți închipui, că are vreo importanță ce cred eu sau dumneata? Faptele au importanță. Dar, din păcate, ele ne sunt cu desăvârşire necunoscute. Mă refer, bineînțeles, la cele foarte importante. Altele, în schimb, sunt susceptibile de interpretări mai mult sau mai puțin juste. De pildă, de unde ştim noi că zelul lui Detunatu de a aresta infractori a fost determinat de o înaltă conştiință grănicerească şi nu de motive mai puțin patriotice? Dacă a devenit „mâncător” de infractori doar ca să obțină permisii suplimentare şi, o dată ajuns acasă, să informeze pe cineva cum merg treburile aici, la pichetele de pe frontieră? N-ar fi posibil, căpitane?

— Nu m-am gândit la aşa ceva. Acuma însă ipoteza dumneavoastră nu mi se pare imposibilă.

Colonelul schiță un zâmbet obosit, dar nu în aşa

măsura de obosit încât el, căpitanul Codru, să nu sesizeze că puțin, măcar puțin, zâmbetul era ironic.

— Totuşi, nu prea eşti convins că lucrurile s-au petrecut aşa cum am presupus eu. Ai poate îndoieli că a trecut dincolo?...

— Asta nu!

— ...Ducând în cârcă pe celălalt?

— Nici asta, tovarăşe colonel.

— În cazul acesta, ar fi trebuit să-ți fi pus până acum cel puțin două întrebări. Prima: De ce spionul a ales această frontieră ca să treacă şi nu o alta? A doua: De-ce a ales raionul dumitale de pază şi nu un altul, cel din dreapta sau cel din stânga? Recunoaşte că nu ți-ai pus asemenea întrebări.

— Nu mi-am pus, recunoscu, deschis, căpitanul Codru.

— Ei bine, pentru ambele întrebări nu există decât un singur răspuns: Fiindcă aici, tocmai aici, la pichetul acesta comandat de dumneata, exista omul care îl putea trece dincolo. Respectiv Detunatu.

Rațional, căpitanul era întru totul de acord cu ipoteza colonelului. Cu toate acestea, nu izbutea să alunge vechea imagine a lui Detunatu, aceea pe care el şi-o făcuse în anul de când îl avea în subordine, şi să adopte pe aceea impusă de argumentația stringent logică a superiorului său.

— Ei? Ce părere ai?

— Se pare că o altă explicație nu există, recunoscu el mai mult formal.

— Totuşi..

Căpitanul tresări şi emoția grăbi bătăile inimii. Nu cumva colonelul ajunsese la concluzia că, *totuşi,* Detunatu nu era vinovat în măsura în care apărea la o

primă şi superficială analiză?

— Totuşi, mă întreb, de ce Detunatu s-a decis să treacă şi el? Fiind în uniformă, riscul de a fi prins este mai mare decât al complicelui său, îmbrăcat în haine civile. Foarte ciudat, nu? Pe urmă, imediat, parcă iluminat: De fapt, o explicație, o anumită explicație nu este exclusă: aceea că, dincolo, la vecini, şi nu departe de frontieră, îi aştepta un complice, dispus să-i ascundă şi să le faciliteze plecarea mai departe.

În clipa acera, cineva bătu în uşă. Era sergentul de serviciu.

— Tovarăşe căpitan, raportez: soldatul Cătălin raportează că a descoperit alte urme pe fâşie.

— Alte urme! repetă căpitanul de-a dreptul uluit. Bine!... Bine!... Du-te acum!

— La dumneata în raion, căpitane, infractorii se plimbă ca Vodă prin lobodă.

III

Diagnosticul maiorului Radu Mănăilă

Se luminase bine. Cu maşina, ajunseră în câtava minute. Găsiră acolo, aşteptându-i, pe soldatul Cătălin. Această altă urmă era la circa trei sute de metri depărtare de aceea descoperită în timpul nopții.

— A trecut rostogolindu-se ca un tăvălug, explică ostaşul, oarecum intimidat de prezența colonelului.

Era o constatare uşor de făcut. Orice grănicer cu un stagiu doar de câteva zile pe frontieră ar fi fost în stare să „citească" o asemenea urmă. Problema era însă alta. Tăvălugul uman trecuse dincolo sau de acolo pornise să se rostogolească înspre teritoriul nostru? Pe poteca, paralelă cu fâşia, pe care o călcaseră toată noaptea patrulele, nu puteau fi relevate niciun fel de urme, pământul fiind bine bătătorit. Dar mai departe, la vreo douăzeci de metri de fâşie, căpitanul Codru descoperi urma, aproape clară, a unui bocanc de o mărime neobişnuită, cu vârful îndreptat spre interiorul raionului său de pază.

— Priviți, tovarăşe colonel, priviți! îi atrase atenția căpitanul Codru, vorbind tare, aproape țipând, pradă unei surescitări mult mai intense decât aceea dinainte.

Colonelul Ionaşcu, temperament flegmatic, în aşa măsură fu uimit de descoperirea căpitanului, încât începu să pocnească clin degete, aidoma unui băieţaş, care nu are altceva mai bun de făcut.

— Tot paşii lui Detunatu al dumitale, nu-i aşa?

— Se pare că sunt ai lui, tovarăşe colonel.

Colonelul porni să caute alte urme, şi le găsi, mai înspre interior.

— Ei, ce zici?

Căpitanul ridică din umeri. Atât. Dar nu fiindcă nu-şi formase un punct de vedere, ci pentru că din nou avea sentimentul că trăieşte într-o irealitate specifică doar coşmarului.

— Nu avem niciun fel de siguranță că urmele acestea nu sunt vechi, obiectă până la urmă.

— Dar nici că n-ar fi de dată recentă. De pildă, chiar din noaptea asta?

— Nu! fu nevoit să recunoască, oftând, căpitanul.

— Dacă urmele sunt proaspete, înseamnă că Detunatu, după ce a făcut o scurtă plimbare pe teritoriul vecin, a revenit. Parcă spuneai că Detunatu nu-i un om prost. Aşa-i?

— Nu-i, tovarăşe colonel.

— Totuşi, nu pare să fie nici prea deştept.

— Nu?

— După părerea mea, nu. Gândeşte-te! Prima dată a trecut fâşia, dincolo, cărând pe careva în spate; a doua oară a trecut înapoi, de data asta singur, rostogolindu-se peste arătură, ca un tăvălug. Şi la plecare, şi la întoarcere şi-a lăsat cartea de vizită: urma bocancilor săi. Ei bine, am motiv să cred că nu-i prea deştept dacă şi-a închipuit că ne vom lăsa păcăliți de stratagema lui.

— Tovarăşe colonel, totul e atât de ciudat, încât mă întreb dacă nu cumva Detunatu şi-a pierdut mințile. Nu-i niciun dram de logică în toată întâmplarea asta. Niciun dram de logică! repetă cu un fel de mânie în voce.

Se agăță cu desperare de eventualitatea ca Detunatu să-şi fi pierdut mințile. Ei, da! Un Detunatu în toate

minţile, un Detunatu aşa cum îl cunoscuse el, şi aşa cum se comportase în tot timpul de când se afla la pichet, în niciun caz nu ar fi fost capabil să facă o asemenea ticăloşie. Şi apoi, logic vorbind, ce nevoie a avut să treacă deodată cu celălalt? Logic, ar fi trebuit ca Detunatu doar să-l ajute pe spion să se apropie de fâşie, conducându-l pe itinerare cât mai ferite – ceea ce, de altfel, se şi întâmplase – dar, o dată ajunşi la arătură, să-l lase să treacă singur. Categoric, dacă Detunatu ar fi fost în toate minţile n-ar fi trecut şi el, şi, mai ales, nu s-ar mai fi întors după aceea.

A jungând la o asemenea concluzie, simţi o mare uşurare.

— Tovarăşe colonel, săracul Detunatu cred că a înnebunit.

Dar colonelul nu-i răspunse. Nici măcar nu se uită la el. Privea urma uriaşă cu un fel de uimire amuzată, ca şi când acum o vedea pentru prima dată. Abia ceva mai târziu, după ce se întoarse cu spatele în direcţia de unde începea să răsară soarele, îl spuse cu o voce obosită:

— Haidem la pichet! Apoi către ostaş: Tu, deocamdată, rămâi aici.

Se urcară în maşină. Când ajunseră, colonelul strigă către soldatul din foişor:

— S-a reîntors caporalul Detunatu?

— Nu s-a întors încă, tovarăşe colonel.

— N-ai observat nimic în raion, ostaş?

— Nimic, tovarăşe colonel.

— Nimic!... Mda!... Bine!... Pe urmă, când ajunseră din nou în birou, adresându-se căpitanului Codru: Trimite o patrulă de urmărire.

— După Detunatu?

— După el, bineînţeles. De data asta câinele îl va găsi

Păsculete transpirase de cât îl fugărise Chibrit. Şi fiindcă îşi pierduse batista, îşi ştergea fața transpirată cu boneta.

— Încetişor, măi băiete, încetişor că mi-ai scos sufletul! se ruga de câine.

Dar Chibrit nu părea de loc dispus să dea ascultare lui Păsculete. El avea de îndeplinit o „misiune" şi de fiecare dată înțelegea să şi-o îndeplinească conştiincios. Cursa dura de un sfert de oră. Şi iată că, la un moment dat, Chibrit se opri şi începu să adulmece iarba, învârtindu-se în cerc. Adulmeca, se uita la Păsculete, iarăşi adulmeca, îşi arăta colții, dar de scâncit nu scâncea şi nici nu lătra.

— Am înțeles „feldmareşale", am înțeles, măi băiete! vorbi câinelui încetişor, ridicând piedica automatului său.

Câinele se afla deasupra unui post de pândă mascat, subteran. Iarba creştea acolo la fel de mare şi de frumoasă, ca de jur împrejur. Şi, cu toate acestea, sub stratul de pământ şi de iarbă se afla o trapă, care ascundea locul de pândă amintit. Ajungeai dedesubt printr-un gang, a cărui intrare se afla mai departe, camuflată într-un tufiş. Grănicerul de serviciu pătrundea în gang prin tufiş şi, după ce îl străbătea, ridica trapa cu întregul ei camuflaj de pământ şi de iarbă, obținând un câmp de observație ideal. Ascunzătoarea subterană era folosită şi ca element de surpriză în cazul reținerii unor infractori. Luați sub observație, încă din clipa în care se furişau în raionul de pază, infractorii erau lăsați să pătrundă adânc în dispozitiv şi, în clipa când aceştia se credeau ca şi scăpați, trapa se ridica şi un grănicer cu automatul îndreptat asupra lor îi soma să se predea.

Trapa nu se putea ridica decât numai dinăuntru în afară. Asta o ştia şi Păsculete. Şi tocmai fiindcă o ştia, nu se putea hotărî în ce fel să procedeze. Primise ordin să-l descopere pe Detunatu. Câinele îl descoperise. Dar oare pe el îl descoperise? Dacă, dedesubt, se ascundea un infractor? Imposibil! Niciun infractor nu ar fi fost în stare să descopere intrarea în gangul subteran, decât numai în cazul când i-ar fi arătat-o careva dintre grăniceri. Aşa ceva însă era absolut imposibil. Pe urmă, chiar dacă, prin absurd, ar fi descoperit ascunzătoarea şi acum se afla acolo dedesubt, Chibrit s-ar fi comportat cu totul altfel. Atitudinea câinelui era binevoitoare, se bucura parcă. Fără îndoială că îl simțise, dedesubt, pe Detunatu. Dar, în acest caz, de ce se ascunsese? Nu cumva descoperise urma vreunui infractor şi se camuflase acolo, pentru ca, la momentul oportun, să-l ia prin surprindere?

Trebuia să se convingă. Chemă câinele şi se ascunse înapoia unui tufiş. Cu automatul pregătit aşteptă să vadă apărând de undeva un infractor. Trecu un minut, apoi două, cinci. Nu se întâmplă nimic. Abia după aceea se hotărî să pătrundă în postul de pândă subteran.

Se strecură în gang, pregătit să facă față oricărei surprize. Înainta cu multă precauție. La un moment dat, un zgomot ciudat ajunse până la urechile lui. Un zgomot care parcă aducea a mârâit. Era ca şi cum acolo, la capătul gangului, un câine, simțindu-i prezența, mârâia gata să se repeadă asupra lui. Păsculete se opri să asculte. Da, părea un mârâit, sau mai curând ceva care aducea a mârâit... Mai făcu vreo câțiva paşi şi din nou se opri să asculte. Abia acum se dumiri. Nu era vorba de niciun mârâit. La capătul gangului cineva dormea şi sforăia cumplit.

„Păi aşa sforăie numai Detunatu”, îşi spuse înaintând acum fără nicio grijă. Când ajunse exact sub chepeng, se împiedică de picioarele caporalului, care se culcase de-a dreptul pe pământ. Păsculete săltă chepengul. Lumina zilei pătrunse în adăpost. Detunatu însă continua să doarmă. Atâta doar că acum încetase să mai sforăie. Dar nici lumina şi nici lătratul lui Chibrit – care, culcat pe burtă, la marginea deschizăturii, privea în jos şi, ca să-şi exprime bucuria că-şi regăseşte stăpânul, lătra – nu-l treziră.

— Tovarăşe caporal, treziți-vă!

Detunatu deschise ochii – nişte ochi tulburi, roşii, inexpresivi – dar îi închise din nou imediat,rostogolindu-se pe toboganul somnului.

— Tovarăşe caporal, haide, treziți-vă!

Şi Păsculete, oarecum plictisit, îl scutură violent de braț.

Detunatu deschise ochii. Ochi, mai întâi, ca de pe altă lume. Pe urmă, ei exprimară spaimă. Se părea că pe Detunatu îl speria Chibrit care, dintr-un motiv numai de el cunoscut, lătra de-adevăratelea. După aceea, ochii exprimară mirare. O expresie de mare mirare se întipări şi pe chipul caporalului. Privea câinele, privea pe Păsculete, şi mirarea continua să-i stăruie în ochi şi pe chip, chip palid şi obosit. În sfârşit, se ridică în capul oaselor, continuând să se uite parcă prostit la Păsculete.

— Ce vă veni să soiliți aici, tovarăşe caporal? întrebă Păsculete, fără voie impresionat de privirea uimită, vag rătăcită a caporalului. Haide, ridicați-vă să mergem la pachet. Ne aşteaptă tovarăşul căpitan şi un tovarăş colonel, nu ştiu de pe unde o fi.

Dar Detunatu nu reacționa în niciun fel. Se uita la Păsculete, ca şi când n-ar fi înțeles nici măcar un cu-

vânt din ceea ce-i spusese. Abia după câteva clipe, întrebă:

— Unde dracu' mă aflu?

— Nu cumva azi noapte v-ați întâlnit cu niscai iele, şi ați rămas prost de cap?

— Tu cine eşti?

— Cum, nu mă recunoaşteți? Eu sunt Păsculete.Dumnealui e Chibrit „feldmareşalul". Chiar nu ne recunoaşteți, tovarăşe caporal?

Detunatu duse palma la frunte, dar, făcând acest gest, lovi cu cotul patul automatului a cărui curea şi-o petrecuse pe după gât. Tresări şi, apucând arma delicat, cu ambele mâini, de țeavă şi de pat, şi-o aduse în dreptul ochilor. O privi cu mare uimire. Lui Păsculete i se păru că Detunatu abia acum lua cunoştință că purta bocanci, că era îmbrăcat într-o uniformă, cu alte cuvinte, i se păru că Detunatu abia acum lua cunoştință de sine.

— Tovarăşe caporal, haidem la pichet! îi vorbi Păsculete cu blândețe.

Nu înțelegea ce se întâmpla cu Detunatu, dar îşi dădea seama că ceva nu era în ordine.

— Cu cine vorbeşti? întrebă Detunatu.

— Cum cu cine? Cu dumneata, că doar altcineva nu mai este aici.

Detunatu se uită lung, lung la el, cu un aer de suferință, pe urmă, rezemându-se cu spatele de parapet, închise ochii.

Păsculete înțelese că altceva nu-i mai rămânea de făcut. Situația îl depăşea. Scoase pistolul de semnalizare şi semnaliza cu o rachetă albastră.

În biroul în care fu introdus Detunatu, câteva ore mai

târziu, în afară de colonelul Ionaşcu, se mai aflau colonelul Cantemir, tot de la Marea Unitate şi un civil cu părul grisonat pe la tâmple, care stătea mai deoparte, lângă o măsuță.

Civilul care abia sosise era maiorul Radu Mănăilă din Consiliul Securității Statului, şi de venirea sa fusese anunțat, telefonic, de către Comandantul Trupelor de Grăniceri, colonelul Cantemir.

— Ascultă, Detunatu! Rolul pe care încerci să-l joci nu te prinde. Te sfătuiesc, spre binele tău, se mărturiseşti adevărul.

Vorbise colonelul Cantemir, care conducea ancheta.

— Adevărul? murmură Detunatu, parcă numai pentru sine. Se uită, pe rând, mai întâi la cel care îi vorbise, apoi la colonelul Ionaşcu şi, în fine, la maiorul Mănăilă care, din colțul retras unde se afla, privea pe fereastră, pe urmă îşi pironi privirile în pământ, şi nu mai deschise gura.

— Va să zică nu vrei să-mi urmezi sfatul...

— Detunatu sunt eu. Aşa ziceți dumneavoastră. Şi la pichet, un tovarăş căpitan tot aşa mă striga. Grănicerii la fel. Spuneau ei că mă mai cheamă şi Miron. Adică, eu aş fi Detunatu Miron şi aş avea gradul de caporal. Mare minune! Dacă spuneți şi dumneavoastră, pe semne că sunt, într-adevăr, caporalul Detunatu Miron. Dar eu nu mă ştiu aşa.

— Dar cum te *ştii*? întrebă colonelul Ionaşcu.

— Nu mă ştiu în niciun fel. Nu ştiu cine sunt. Pe urmă, cu o voce aproape deznădăjduită: Dar, dacă eu sunt Detunatu Miron, de ce nu-mi amintesc?

— Cine te poate crede că nu-ți aminteşti? Cine? întrebă colonelul Cantemir. Nu-ți dai seama că nu are niciun rost să faci pe măscăriciul? Că de prostit tot nu

ne poți prosti.

— Dar de ce să vă prostesc? Că doar nu v-am văzut niciodată... Nu vă ştiu...

— Fiindcă ştii că va trebui să dai socoteala de faptele tale.

— Dar ce am făcut, pentru numele lui Dumnezeu?

— Ai ajutat unui infractor să treacă frontiera.

— Eu?

— Tu! L-ai cărat în spate peste fâşie.

— Peste care fâşie?

— Nu te juca, omule, cu focul! Adică, vrei să ne faci să credem că tu habar n-ai că este vorba de fâşia arată care ne desparte de frontiera vecină?

— Am cărat în spate pe cineva!... Nu-mi amintesc să fi cărat în spate pe nimeni.

— Atunci, poate, l-ai transportat dincolo, purtându-l în brațe?

— Nu-mi amintesc să fi cărat pe careva în brațe,tovarăşe colonel.

— Pesemne, nu-ți aminteşti nici că, pe urmă, te-ai întors prin alt loc, rostogolindu-te peste arătură, ca să nu laşi urme?

— Nu!... Zău că nu!

— Şi nici că, după aceea, te-ai culcat în postul de pândă subteran?

— Dumnezeule, cum să vă fac să mă credeți că nu-mi amintesc nimic, nimic?

— Bine, nu-ți aminteşti nimic din ceea ce noi te-am întrebat. Dar atunci ce anume îți aminteşti?

Cel care vorbise era maiorul Radu Mănăilă[1]. Vocea

1-Maiorul Radu – Ducu Mănăilă – este cunoscut cititorilor din romanele: „Fiul lui Monte Cristo", „Căpitanul de cursă lungă", „Doamna în mov" (N. A.)

caldă, baritonală, tonul cu care fură rostite cuvintele, – toate acestea avură asupra lui Detunatu un efect liniştitor. Se întoarse, cu scaun cu tot, în direcția în care se afla civilul, ca să-l vadă mai bine.

— N-am înțeles întrebarea, domnule. Vreți să mă mai întrebați încă o dată?

Maiorul repetă întrebarea. Era evident că Detunatu făcea eforturi să înțeleagă.

— Acum ai înțeles?

— Am înțeles... Dar nu-mi amintesc absolut nimic.

— Chiar nimic, nimic? Asta nu se poate. Ia încearcă! Poate că, totuşi, ceva îți aminteşti.

Da, nu încăpea nicio îndoială că Detunatu făcea sforțări disperate să-şi amintească.

— Îmi amintesc... Nu-mi amintesc nimic! Îmi amintesc, da, că am visat.

— Când?

— Nu ştiu. Poate azi noapte.

— Ce-ai visat?

— L-am visat pe tata.

— Da? se prefăcu maiorul interesat. Şi cum l-ai visat pe tatăl dumitale?

— Se făcea că... Se făcea că... Degeaba, nu-mi amintesc de fel cum l-am visat. Ştiu, însă, că a fost un vis urât. Tare m-am speriat. Asta îmi amintesc, da: că m-am speriat foarte tare de ceea ce s-a întâmplat în vis.

— Dar ce s-a întâmplat?

— V-am spus că nu-mi amintesc.

— Da, mi-ai spus. Altceva ce-ți mai aminteşti? De pildă, ce ai făcut aseară?

— Vă rog să mă credeți, mă simt aşa de parcă m-aş fi născut în clipa când m-a trezit din somn grănicerul acela, cum l-o fi chemând. Dacă ziceți dumneavoastră,

trebuie că a existat un *ieri* şi pentru mine. Dar eu nu-mi amintesc. Eu parcă m-am născut astăzi, cum v-am mai spus, domnule.

— Să-ți ajutăm noi să-ți aminteşti. Vrei?

— Vă rog. Ce n-aş da să-mi pot aminti!

— Aseară, de pildă, pichetul vostru era în alarmă.

— Care pichet?

— Acela unde ai fost dus azi de dimineață, se amestecă în discuție colonelul Ionaşcu.

— Asta înseamnă că eram grănicer la pichetul acela?

— Eşti!... Încă eşti. Pe urmă, către maiorul Mănăilă: Dar continuați. V-am întrerupt.

Maiorul preluă conducerea anchetei.

— Poate îți aminteşti că erați în alarmă de două nopți, fiindcă trebuia să prindeți un infractor periculos...

— Şi eu ce-am făcut? întrebă repede Detunatu.

— Dumneata ai cerut voie de la comandantul dumitale să pleci patrulă în raion. Sperai să-l arestezi pe infractor.

— Eu?

— Dumneata.

— Parcă mi-ați spune o poveste. Apoi cu un fel de disperare: Dacă s-au întâmplat cu adevărat toate astea, de ce nu-mi amintesc şi eu?

— Poate nu vrei să-ți aminteşti?

— Vreți să spuneți că mint?

— Nu! Pur şi simplu, nu vrei să-ți aminteşti.

Detunatu se uită cu neîncredere la el.

— Asta chiar că n-o înțeleg. Şi, mă rog, de ce să nu vreau a-mi aminti?

— Nu în mod intenționat nu vrei să-ți aminteşti. Când spui: Nu pot să-mi amintesc, eşti de bună credință. De aceea, poate că ar fi trebuit să spun că ți-e teamă să-ți

aminteşti.

Detunatu se uită la el cu nişte ochi mari, uimiți.

— Nu înțeleg de ce mi-ar fi teamă să-mi amintesc. Vă rog, explicați-mi dumneavoastră.

Să-i explice? Ca să-i explice, ar fi însemnat să-i vorbească despre inconştient, acel misterios necunoscut ce se ascunde în fiecare din noi, după unii, neîndurătorul dictator al destinului nostru.

— Poate că, azi noapte, ai făcut ceva de care ți-e frică să-ți aminteşti?

— Ce Dumnezeu să fi făcut, atât de rău, ca să-mi fie frică să-mi amintesc?

Din nou colonelul Cantemir interveni în discuție.

— Ceea ce, de fapt, ai făcut, Detunatu. Ai ajutat un infractor să treacă frontiera. Mai mult, ai trecut şi tu. Iată ceea ce, eventual, nu vrei să-ți aminteşti, ceea ce îți este neplăcut să-ți aminteşti. Tu, un grănicer, tu care ai jurat să păzeşti frontiera de stat a patriei, ți-ai călcat jurământul, făcând scăpat un infractor foarte, foarte periculos. Un spion.

Detunatu se uită din nou la fiecare, pe rând, pe urmă oftă şi replică, vorbind cu o voce care parcă suna a mustrare:

— Dacă am făcut eu o asemenea ticăloşie ar trebui să mă împuşcați. Pe urmă, imediat, îşi prinse capul în palme şi murmură pentru sine, categoric numai pentru sine, ca şi când uitase unde se afla: Ce se petrece cu mine, Dumnezeule, ce se petrece cu mine?

— Eşti obosit! îl compătimi maiorul Mănăilă.

— Nu ştiu dacă sunt obosit. Mi-e însă greață. Mi-e tare greață.

În clipa următoare se întâmplă ceva care, numai datorită prezenței de spirit a maiorului Mănăilă, nu se

soldă cu un deznodământ tragic: Detunatu, ca şi când dintr-o dată şi-ar fi pierdut minţile, se repezi la fereastră şi, încălecând pervazul, fu gata să se arunce de la înălţimea celui de-al doilea etaj al clădirii Comandamentului Marii Unităţi, unde avea loc anchetarea lui.

Prompt în reacţii, maiorul Mănăilă se repezi şi-l trase înapoi în birou.

— Eşti obosit, Detunatu, îi vorbi cu blândeţe. După ce te vei odihni, vei vedea altfel lucrurile.

De două minute Detunatu părăsise biroul. De două minute tăceau toţi trei. Ionaşcu şi Cantemir aşteptau ca maiorul Mănăilă să vorbească, în ultimă instanţă, să se explice. Ei, fiindcă nu ştiau ceea ce ştia maiorul Mănăilă, erau convinşi de vinovăţia lui Detunatu, şi indignaţi că acesta încercase să-i ducă de nas. De aceea, nu-şi puteau explica atitudinea reprezentantului Consiliului Securităţii faţă de Detunatu, mai mult decât binevoitoare.

La rândul său, maiorul Mănăilă, simţindu-se dator faţă de ei cu o explicaţie, făcu ceea ce ei abia aşteptau: luă primul cuvântul.

— Se pare că Detunatu a suferit un şoc.

— Şoc? se îndoi colonelul Ionaşcu. Părerea mea este că simulează.

— Şi dumneavoastră sunteţi de aceeaşi părere, tovarăşe colonel Cantemir?

Acesta ridică din umeri:

— Un răspuns categoric nu m-aş încumeta să vă dau. Vreau însă să vă spun, că în ceea ce mă priveşte, absolut în toate împrejurările, oricât de stranii, oricât de neobişnuite ar părea ele, nu pot face abstracţie de logică. De aceea, logic vorbind, tovarăşe maior,presu-

punerea dumneavoastră că Detunatu a suferit un şoc nu mi se pare că se susține.

— Nu? se miră maiorul.

— Dumneavoastră pretindeți că a suferit un şoc. Când a plecat de la pichet era, ca să spun aşa, sănătos tun, şi tare nerăbdător să „înhațe" pe infractorul, din pricina căruia de două nopți pichetul se afla în alertă. Țin să vă informez că, inițial, comandantul lui, căpitanul Codru, n-a vrut să-l lase să plece, de unul singur. Până la urmă, l-a învoit, în speranța că şansa extraordinară, care în atâtea rânduri îi surâsese caporalului, nu-l va părăsi tocmai de data asta, când miza era atât de mare. Va să zică, pleacă de la pichet hotărât să-l înhațe pe infractor, dispare şi, când îl regăsim, constatăm că a suferit un şoc. Un şoc atât de teribil, încât, sub influența acestuia, comite nişte ticăloşii grave, pentru care merită să înfunde închisoarea, şi încă pe mulți ani. Şoc! Tovarăşul colonel Ionaşcu are dreptate. E greu, e aproape imposibil de acceptat ipoteza şocului, fiindcă un om care a suferit un şoc nu se comportă aşa cum s-a comportat Detunatu.

— Va să zică dumneavoastră excludeți, în mod categoric, ipoteza şocului! conchise maiorul, şi din felul cum pronunță cuvintele, se cunoştea că-i părea tare rău. Dar, dacă ați accepta ipoteza mea, şi numai pentru moment, după părerea dumneavoastră, ce anume ar fi putut să-i provoace un asemenea şoc?

Se uită, pe rând, la amândoi, ceea ce însemna că întrebarea era adresată amândurora.

— Tocmai aceasta este cauza pentru care exclud ipoteza şocului: nu văd motivul care să-i fi provocat şocul, şi încă unul cu consecințe atât de grave: pierderea totală a personalității.

Dând această explicație, colonelul Cantemir simți nevoia să-şi umezească buzele.

— Şi dumneavoastră? se adresă maiorul colonelului Ionaşcu.

— Teoretic vorbind, este posibil ca Detunatu să fi suferit un şoc. Dumneavoastră însă vreți să ştiți ce anume i l-a putut provoca. Din cele ce am citit, şocuri urmate de pierderea memoriei s-au întâmplat în timpul războiului, în urma unor răni la cap, ori în timpul unor puternice bombardamente de artilerie sau de aviație. După ştiința mea, azi noapte nu a avut loc niciun fel de bombardament. Iar în ceea ce priveşte pe Detunatu, aşa cum ați putut singur constata, nimeni n-a atentat la integritatea sa corporală, conchise colonelul Ionaşcu, nu fără o vagă intenție ironică.

— În concluzie, nici dumneavoastră nu sunteți de părere că a existat un motiv real, care ar putea să explice eventualul şoc.

— Sincer vorbind, nu, tovarăşe maior.

— Totuşi, comportamentul lui Detunatu e straniu.

— De pildă, de ce a trecut dincolo împreună cu spionul şi, mai ales, de ce s-a mai întors?

— Fiindcă *misiunea* lui Detunatu a fost să-l treacă pe spion dincolo, nu să şi rămână acolo. El s-a reîntors din ordin, fiindcă prezența lui în țară probabil este considerată, de către cei de care ascultă, încă necesară.

— Vreți să spuneți că Detunatu face şi el parte dintr-o rețea?

— Da, asta vreau să spun, tovarăşe maior, recunoscu Ionaşcu, fără nicio clipă de ezitare.

Maiorul, care părea preocupat să rupă o foaie de hârtie în pătrățele mici, nu răspunse decât după ce operația fu îndeplinită cu multă conştiinciozitate.

— Vă rog să-mi permiteți să vă atrag atenția că explicația dumneavoastră nu răstoarnă obiecțiunea pe care am ridicat-o: De ce Detunatu a *trecut,* la rândul său frontiera? În mod normal ar fi trebuit să-l conducă pe spion numai până la fâşie – pe calea cea mai feritã, ca să evite surprizele – dar, o dată ajunşi acolo cu bine, să-l lase să treacă singur. Logic vorbind, orice om normal aşa ar fi procedat. Detunatu însă a trecut frontiera printr-un loc, şi s-a întors prin altul. De ce?

— Din calcul, veni prompt răspunsul colonelului Ionaşcu. Şi am să mă explic imediat. Să presupunem că Detunatu nu trecea şi el frontiera. La puțină vreme după aceea, patrula de control a fâşiei ar fi descoperit urmele pe arătură. Ce-ar fi urmat? Alarmarea grănicerilor din țara vecină şi, în scurt timp, capturarea infractorului. Deci o tentativă eşuată. Spionul, care trebuia să treacă, voia însă să meargă mai mult sau mai puțin la sigur.

— Cum, adică, la sigur? întrebă maiorul.

— Adică, să aibă siguranța, cel puțin relativă, că datorită ajutorului primit din partea lui Detunatu nu va fi prins de grănicerii vecini imediat după trecerea cu succes a frontierei noastre. Cu alte cuvinte, avea nevoie de un om cu o experiență bogată în paza frontierei, ca să-l ajute să se descurce, şi după ce avea să ajungă dincolo.

— Adică de Detunatu?

— Da, de Detunatu. Aceasta ar fi una din explicații.

— Mai există şi alta?

— După mine, da! Oare, de ce Detunatu l-a trecut pe celălalt în cârcă? Pur şi simplu ca să ne inducă în eroare? Da, ca să ne inducă în eroare, ca să ne facă să credem că a trecut singur şi că, ceva mai târziu, s-a întors tot singur. A procedat astfel, scontând pe factorul

psihologic. A sperat, că atunci când vom descoperi că el, Detunatu, caporal şi unul din cei mai destoinici grăniceri, a trecut frontiera, ca să facă o scurtă plimbare pe teritoriul țării vecine, pentru ca apoi să se întoarcă şi să se ducă să se culce într-un post de pândă mascat, vom crede tocmai ceea ce presupuneți dumneavoastră, tovarăşe maior: că a suferit un şoc!

— Vreți să spuneți că a făcut totul în mod deliberat, cu scopul de a-l acoperi pe spion?

— Vi se pare explicația mea chiar atât de incredibilă?

— Dacă am înțeles bine, Ionaşcule – ceru lămuriri colonelul Cantemir – dumneata eşti de părere că absurdul din comportamentul lui Detunatu – trecerea frontierei, revenirea, somnul în postul de pândă subteran – a fost „lucrat” de caporal cu intenția de a acoperi fuga celuilalt.

— Da, cu această intenție, dar şi cu aceea de a se sustrage oricărei responsabilități, ținu să mai precizeze colonelul Ionaşcu. Un om „şocat” nu poate fi pedepsit pentru faptele sale iresponsabile.

— Dacă Detunatu simulează, de ce a încercat mai adineaori să se sinucidă? întrebă maiorul Mănăilă.

— Explicația e simplă, tovarăşe maior, îşi susținu punctul de vedere colonelul Ionaşcu. Văzându-se recunoscut, pentru a nu fi nevoit să divulge ceea ce i s-a interzis, a preferat să-şi pună capăt zilelor.

— Dacă nu cumva a simulat şi de data asta, îl susținu colonelul Cantemir. A scontat pe faptul, că mai înainte de a apuca să sară pe fereastră, careva dintre noi va interveni şi-l va împiedica.

— Dar, probabil, pe tovarăşul maior explicațiile noastre nu-l satisfac, insinuă colonelul Ionaşcu,

Maiorul Mănăilă nu răspunse. Logic, explicațiile lor

erau tentante. Numai că el ştia ceea, ce ei habar nu aveau în legătură cu Balthazar.

— Explicațiile dumneavoastră nu sunt în niciun caz lipsite de logică.

— Totuşi, rămâneți pe mai departe convins că Detunatu a suferit un şoc, îl sili să se pronunțe colonelul Ionaşcu..

— Fireşte.

— Bine, dar tot ceea ce am aflat în legătură cu întâmplările de azi-noapte infirmă convingerea dumneavoastră.

— Ştiu şi eu?

— Atunci, înseamnă că aveți argumente în plus.

— Nu!

Câteva clipe tăcură toți trei. Discuția o reluă colonelul Ionaşcu:

— Sunteți o fire foarte voluntară, tovarăşe maior Mănăilă.

— Cred că ați vrut să spuneți că sunt tare încăpățânat Nu-i aşa?

— Nu vă supărați, dar am această impresie.

— Nu mă supăr de loc. Într-adevăr, sunt cam încăpățânat. Să ştiți, însă, că de multe ori încăpățânarea mi-a fost de mare folos.

— Va să zică, împărtăşim puncte de vedere diametral opuse. Dumneavoastră sunteți convins că Detunatu a fost şocat, iar noi doi, că simulează. Ar trebui ca un specialist să se pronunțe de partea cui este dreptatea?

— Specialistul probabil ar confirma „diagnosticul" meu de nespecialist: că Detunatu a fost şocat, şi ar opina ca Detunatu să fie trimis înapoi la pichet.

— Glumiți?

— De loc! Asta este părerea mea sinceră. Reintrând în

activitatea de fiecare zi, nu-i exclus ca băiatul să-şi revină şi să-şi aducă aminte ceea ce acum a uitat.

Telefonul sună. Colonelul Cantemir ridică receptorul. După ce ascultă câteva clipe întrebă pe maiorul Mănăilă:

— La poartă se află un căpitan de la dumneavoastră. Doriți să-l vedeți imediat?

— Bineînțeles. Chiar îl aşteptam.

— Atunci am să dau ordin ofițerului de serviciu să-l conducă aici.

Câteva minute mai târziu, căpitanul Bogdan Tudoraşcu intră în birou, salutând pe cei prezenți, cum se spune „după grade şi contingente". Pe urmă, scoase dintr-o servietă un ordin, emanând de la Comandantul Trupelor de Grăniceri, care îl autoriza să se deplaseze în zona de frontieră.

După ce îl parcurse cu privirea, în fugă, pasându-l colegului său, colonelul Cantemir se adresă amabil căpitanului:

— În regulă. Vă dăm un ofițer care să vă însoțească. Spuneți-mi, când vreți să plecați?

— Cât mai repede posibil. Să zicem peste o oră.

— De acord. Peste o oră. Un ofițer vă va conduce la pichetul căpitanului Codru.

— Aşa îl cheamă pe comandantul pichetului?

— Îl cunoaşteți cumva?

— Formidabilă întâmplare! se bucură Bogdan Tudoraşcu. Păi căpitanul Codru mi-a fost comandant de pichet. Fiindcă stagiul militar l-am făcut la grăniceri.

— În cazul acesta revederea va constitui pentru amândoi un prilej de bucurie.

Căpitanul Bogdan Tudoraşcu era la volan. În dreapta sa, maiorul Mănăilă privea distrat mulțimea care, în ciu-

da căldurii excesive, popula străzile din centrul oraşului. Deşi se aflau în maşină de aproximativ zece minute, tăceau amândoi.

— L-ai văzut, bătrâne? se hotărî, până în cele din urmă, Bogdan să-l întrebe pe maior, şeful, dar în acelaşi timp vechiul său prieten. Ce părere ți-a făcut caporalul?

— Greu de spus, dragă Bogdane, fiindcă a suferit un şoc. A uitat nu numai ceea ce i s-a întâmplat, dar nu-şi aminteşte cine este şi cum îl cheamă.

— Iordane?

— De loc.

Şi-i povesti ceea ce cititorii cunosc din relatările de până acum.

— Trebuie să credem că „şocul" lui Detunatu se datoreşte lui Balthazar?

— Nu ştiu!

— Balthazar ăsta e om sau drac, bătrâne?

— Dacă era drac, îl afumam cu tămâie şi scăpam de el.

— Într-un fel am scăpat, de vreme ce a trecut dincolo.

Maiorul oftă, dar nu răspunse. Bogdan se uită la el bănuitor.

— De când lucrăm noi împreună, Ducule?

— Sunt nişte ani, răspunse acesta evaziv.

— Ei bine, în anii aceştia m-am obişnuit să-ți „dibăcesc" gândurile, trebuie s-o recunoşti.

— O recunosc, bineînțeles.

— De data asta, taie-mă, spânzură-mă, nu izbutesc, şi pace.

— Bogdane, băiete, n-ai ce să dibăceşti, fiindcă deocamdată n-am gânduri de niciun fel. Mă găsesc în situația filozofului care a spus: Ştiu că nu ştiu nimic!

Deşi strada era pustie, Bogdan puse brusc o frână,

încât numai puțin a lipsit ca Ducu să-şi strivească nasul de parbriz.

— Ce te-a găsit, măi zăbăucule? îl certă Ducu, mai în glumă mai în serios.

Bogdan, rezemându-şi cotul mâinii stângi pe volan, se întoarse cu fața către el:

— Spune-mi, crezi că deplasarea mea la pichet va contribui în vreun fel să-ți vină nişte gânduri, acelea după care tânjeşte sufletul tău însetat de certitudini?

— Nu ştiu! În orice caz, faptul că-l cunoşti pe comandantul pichetului constituie o oarecare speranță.

— Am să-mi dau toată silința. Unde să te las?

— La hotel.

— În regulă.

IV

Căpitanul Bogdan Tudoraşcu îşi aminteşte

Fiatul lui Bogdan gonea pe şoseaua care urca, cobora, pe urmă iarăşi urca şi iarăşi cobora, şerpuind numai printre vii, bogate în rod, cu ciorchini uriaşi cât ugerele, cu boabele mari cât măslinele. În dreapta, în stânga, cât vedeai cu ochii, plutoane, companii şi batalioane de butuci de viță de vie, într-o aliniere perfectă, ca nişte regimente înainte de începerea paradei.

Bogdan conducea cu atenția întrucâtva distrată şi, în sinea sa, se felicita că însoțitorul pe care i-l dăduseră de la Marea Unitate nu era de loc vorbăreț. Se prezentase – „căpitanul Tătaru" – şi, cu toate că de atunci trecuseră două ore, nu rostise, cu totul, nici zece cuvinte. Numele i se potrivea de minune, fiindcă, nu încăpea nicio îndoială, că înfățişarea mongoloidă a chipului său se datora unei cantități substanțiale de sânge tătăresc. La dreapta sa, căpitanul Tătaru privea, indiferent, peisajul, şi nu se simțea de loc obligat să întrețină cu el, ofițerul securist, o conversație, nu din lipsă de politețe, ci fiindcă părea a fi un timid.

Bogdan, dorind să guste din plin plăcerea „deplasării", evita să se gândească la Balthazar. Şi fiindcă voia, cu tot dinadinsul să se deconecteze, se străduia să se entuziasmeze de peisajul care, atunci când maşina nu gonea printre vii, îi apărea monoton şi arid, sau să se amuze de cotiguțele cu două roți, trase de măgăruşi piperniciți, în care dormita vreun tătar bătrân sau vreo tătăroaică

grasă şi, în ciuda căldurii, înfofolită, ceea ce o făcea să semene cu o curcă.

Era cald, soarele dogorea nemilos şi, la câțiva paşi înaintea parbrizului, aerul juca menele şi geamparale. El nu-l vedea jucând, dar şi-l închipuia. În schimb, sigur îl vedea căpitanul Tătaru, fiindcă acum ochii acestuia oglindeau un fel de încântare transfigurată.

I se făcuse foame, dar mai ales sete. Şi, poate, fiindcă îi era atâta de sete, îşi aminti cât de rece era apa izvorului de pe muntele „Pletosu", izvorul acela care şerpuia în imediata apropiere a vizuinei, unde se adăpostise Toni, banditul Toni. Şi-l aminti aievea parcă, ca şi când n-ar fi trecut mai bine de zece ani de când îl văzuse pentru prima dată. Înalt, om de munte adevărat, lat în spate, puternic să se ia la trântă cu ursul şi să-l rămână, cu ochi ce străpungeau ca nişte cuțite, cu barba mare,neagră ca smoala, asemenea bărbii unui sihastru tânăr, dar mai curând cu o barbă ca a lui Rasputin, călugărul desfrânat de la curtea Romanovilor, cu care de altfel Toni semănase întrucâtva.

Atunci când Bogdan l-a întâlnit pentru prima dată pe Toni, se afla pe frontieră abia de câteva săptămâni. Venea de la şes şi, ca orice om al câmpiei, îi era frică de codrii sălbatici – noaptea îndeosebi – îi era frică de urşi şi de râşi, dar, mai ales, îi era frică nu care cumva întâmplarea să i-l scoată în cale pe Toni, tâlharul urmărit de grănicerii şi de trupele de securitate de pe ambele părți ale frontierei. Noroc a avut multe zile, dar o dată tot s-a întâmplat să-l întâlnească.

Poteca pe care patrula Bogdan constituia cel mai dificil itinerar. Trecea, mai întâi, prin pădure, şerpuia, apoi, pe o spinare de munte golaşă, cu prăpastie la dreapta şi perete în chip de baltă, gata parcă să se pră-

buşească, la stânga, pentru ca apoi să se înfunde din nou în codrul bătrân şi neumblat. La un moment dat, în timp ce îndeplinea misiunea de patrulă de pază pe acel itinerar, la o depărtare nu mai mare de douăzeci de metri, i-a apărut în faţă Toni. Era ziua, în amiaza mare, şi l-a putut vedea bine. Înalt, mătăhălos, purta pe cap o căciulă mițoasă, cât o căpiță, deşi era vara. Nu avea haină, ci doar o cămaşă de americă, albă, foarte curată, de parcă abia ar fi îmbrăcat-o. În schimb, pantalonii kaki, bufanți erau murdari şi decoloraţi. Carabina militară, veche, din timpul războiului, o purta în cumpănire, ca să se poată folosi de ea, fără dificultate, în caz de primejdie.

Toni apăru din pădure, din dreapta, traversă poteca şi dispăru în stânga, tot în pădure. Când încă se mai afla pe potecă, Toni îi ură, în bătaie de joc:

— Bună ziua, grănicerule!

După aceea, în secundele ce-i fură necesare ca să dispară, Toni nici nu întoarse capul să vadă ce are de gând grănicerul, dacă nu cumva se pregăteşte să tragă în el, fără somație.

Pe Bogdan, apariția neaşteptata a banditului îl surprinse în aşa măsură, şi atât de tare se sperie, încât încremeni locului, uitând să someze. Când îşi reveni, era prea târziu. Toni fusese înghițit de umbrele codrului, în care încă nu pătrunseseră joagărele şi ferăstraiele mecanice.

Când s-a întors la pichet, de ruşine n-a raportat despre întâlnirea neaşteptată cu Toni. N-a raportat, dar a simțit cum se naşte în el o ură înverşunată împotriva acestuia. Fără îndoială că banditul îşi bătuse joc de el: „Bună ziua, grănicerule!” Îşi bătuse joc, fiindcă îl simțise grănicer de doi bani. Da, aşa îl simțise şi numai de aceea

îl sfidase. Dacă în locul său ar fi fost caporalul Apăvăloaiei sau oricare alt grănicer din ciclul doi, sigur că Toni n-ar fi îndrăznit să-l ia peste picior.

„Pesemne Toni şi-a închipuit că sunt gata-gata să leşin de frică".

Şi fiindcă începu să-l urască aşa de tare, îşi făgădui să se facă luntre şi punte şi, până la urmă, el să fie acela care să-i vină de hac tâlharului.

„Să mă ia dracu dacă nu eu am să-l reţin!"

Făcând un asemenea legământ, Bogdan ignora, cu bună ştiinţă, că împotriva lui Toni fuseseră organizate adevărate vânători. Trupe ale Ministerului Afacerilor Interne cutreieraseră codrii, în lung şi în lat, dar, ca un făcut, când Toni era căutat într-un loc, i se semnala prezenţa în cu totul altă parte, şi acolo unde nimănui nu i-ar fi dat prin minte să-l caute.

Mai înainte de a deveni tâlhar, Toni fusese un gospodar de nădejde în Frumuşiţa. Nu era însurat. Locuia cu mamă-sa, rămasă văduvă din timpul războiului. Lui i se aplica proverbul, că „unde pune el mâna, pune Dumnezeu mila". În schimb, tare mai era muieratic.

— Bagă de seamă că muierile – arde-le-ar focu' iadului! – au să te nenorocească, îl căina, sincer, mamă-sa.

— Ce să fac, mamă! Sunt tânăr, vorba cântecului: ochii văd, inima cere. Şi apoi, ele nu-mi dau pace. Doar că nu mă trag de mânecă. Spune şi dumneata, ce pot să fac?

— Însoară-te! Poate dă Dumnezeu şi te astâmperi.

— Lasă, mamă, că mai am timp de însurătoare.

Dar nu la multă vreme după aceea, a venit la mamă-sa:

— Mamă, vreau să mă însor cu Mărgărita. Mi-e tare

dragă.

— Care Mărgărita?

— A lui Brustureanu, secretarul.

Brustureanu fusese, mai de mult, secretar la Sfat. Acum nu mai era, dar oamenii tot aşa îi ziceau.

— Dacă te place şi ea, luaţi-vă. Că eu n-am să vă stau împotrivă.

— Cum să nu, mamă. Mă iubeşte.

Parcă exista femeie sau fată în sat care să nu-l placă pe Toni!…

S-au logodit. De Paşte urma să aibă loc nunta. Dar la numai două săptămâni înainte de nuntă, Mărgărita a stricat logodna. Îi sucise capul un şofer de la Câmpulung şi numai cu el voia să se mărite. Toni a încercat s-o determine să-şi schimbe părerea, dar n-a fost chip. Şi fiindcă a amenințat-o c-o omoară dacă îl ia pe şofer, acesta din urmă, într-o noapte, a luat-o în cabina basculantei pe care o conducea şi a dus-o la mamă-sa, la Câmpulung.

De la întâmplarea aceasta i s-au tras toate nenorocirile lui Toni.

Când a aflat că şoferul a „furat-o” pe Mărgărita, a dispărut şi el din sat. S-a dus la Câmpulung, l-a pândit pe şofer şi l-a înjunghiat. Pe urmă, s-a întors în sat, vesel, ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat. Dar, la puține zile după aceea, a venit miliția raionului să-l ridice. Toni nu s-a dat prins. A fugit în codru. Şi-a făcut rost de o carabină, veche de pe timpul războiului – pesemne o avusese ascunsă pe acasă – şi s-a sălbăticit. Oamenii au început să-i spună Toni-tâlharul.

Împotriva lui Toni se organizară potere, dar fără folos. Avea neamuri de amândouă părțile frontierei, care îl adăposteau şi îl hrăneau. Îl adăposteau şi îl hrăneau

mai ales femeile. Pesemne că nu-i lege – aşa cum se spune – că tâlharii sunt totdeauna trădaţi de ibovnicele lor. Sau, dacă este adevărat, nu aşa s-a întâmplat şi cu Toni. Deşi avea nenumărate ibovnice, deşi ele ştiau că nu rămâne credincios nici uneia, nu l-au vândut.

Mai înainte de a-l omorî pe şofer, mai exact, până a nu fi scos în afara legii, Toni făcuse parte din grupa de sprijin a pichetului, şi nu de puţine ori aportul său în arestarea unor infractori fusese hotărâtor. Devenind, la rândul său, infractor, Toni dădea mare bătaie de cap grănicerilor şi foştilor săi tovarăşi din grupa de sprijin, cu toţii cetăţeni din Frumuşiţa. Nimeni nu prindea la timp de veste când Toni se furişa în sat, noaptea, la vreo ibovnică. De fiecare dată se afla *după aceea,* dimineaţa, sau chiar mai târziu, după câteva zile.

Pe Bogdan Tudoraşcu, pe vremea când încă mai era doar un grănicer „boboc", îl intriga faptul că niciuna din multele lui ibovnice înşelate nu-l trădau.

— Ce vrei, femeile sunt miloase. Ştiindu-l hăituit, nu le lasă inima să-l vândă, găsi o explicaţie comandantul său.

Explicaţia nu-l mulţumi pe Bogdan, şi pe bună dreptate. Fiindcă ibovnicele înşelate nu se răzbunau nu din milă, ci din cauza urii neînduplecate a Mărgăritei.

După asasinarea şoferului, Mărgărita s-a întors în sat, a îmbrăcat haine cernite, şi, în ziua când a făcut mortului parastasul de patruzeci de zile, s-a jurat la biserică să nu lepede doliul decât în ziua când Toni avea să fie prins. Şi tot cu acest prilej a mai făcut un jurământ: „Mă jur pe Sfânta Fecioară, că dacă ăl de-l va vinde sau ăl de-l va prinde nu va avea muiere, şi mă va voi şi el, îl voi lua de bărbat".

Mărgărita era frumoasă, fără pereche de frumoasă în

partea aceea de țară, unde, de altfel, nu există femei urâte. Negru îi era părul, negri ochii, negre sprâncenele; în schimb, albă îi era fața – de mirare că n-o prindea niciodată soarele – alb îi era, pesemne şi trupul, în aşa măsură de frumos, încât, atunci când mergea, legănându-şi şoldurile, li se împăienjeneau bărbaților ochii. Şi fiindcă era atât de frumoasă, nu puțini au fost aceia care, auzind de jurământul Mărgăritei, s-au decis să-l vândă pe Toni. În decurs de numai două luni, trei inşi au încercat. Dar, de fiecare dată, ca şi când un duh rău l-ar fi apărat, Toni a scăpat, ca prin minune. El a scăpat, dar toți trei, unul după altul, au fost găsiți înjunghiați. Cum a putut afla Toni, de fiecare dată, cine anume îl vânduse, a rămas un mister. În orice caz, pățania celor trei i-a lecuit pe ceilalți. Oricât o plăceau pe Mărgărita, totuşi țineau mai mult la propria lor viață.

Când a văzut Mărgărita că trec lunile, una după alta, fără ca Toni să fie prins, a început ea să iscodească, în dreapta şi-n stânga, doar-doar o afla cine îl adăposteşte, cine îl aprovizionează cu de-ale gurii. Dar, oricât s-a străduit, nimic n-a putut afla.

Văzând-o atât de înverşunată împotriva lui Toni, celelalte femei din sat începură s-o urască şi, de câte ori le venea bine, tăbărau cu gura pe ea:

— Ce-ai, fă, cu el? Nu-ți ajunge că-i hăituit ca o fiară, că trebuie să se ascundă prin vizuini de sălbăticiuni?

— Nici când am să-l văd mort, ciuruit de gloanțele milițienilor sau ale grănicerilor, n-am să-l iert. Dacă mi-a omorât omul pe care îl iubeam, se cheamă că m-a omorât şi pe mine, că eu pe altul n-am să mai pot iubi.

— Dar el nu te-a iubit, fa? Te-a iubit!... Tu, însă, l-ai minciunit că ții la el. Şi pe urmă, când a apărut în sat şoferul cela – fie-i țărâna uşoară! — şi tu te-ai zăltat

după el, în cot te-a durut că zdrobeşti inima lui Toni.

— Ce vină am eu? Aşa-i legea asta a inimii: fericirea unuia, nefericirea altuia.

— Zi mai bine, fa, fericirea ta, năpasta bietului Toni.

Mărgărita însă rămânea neînduplecată în ura ei faţă de Toni. Seara, înainte de a se culca, rugăciunea aşa şi-o încheia: „... Şi fă, Doamne, să-l prindă mai curând pe tâlharul de Toni!"

De fiecare dată când se organiza vreo acţiune de amploare în scopul arestării lui Toni, Mărgărita se oferea călăuză, fiindcă, asemenea celorlalte femei din Frumuşiţa, cunoştea bine muntele şi codrii. Mai mult decât atât, de la o vreme, văzând că, în ciuda deselor razii, Toni scapă mereu, Mărgărita se hotărî să acţioneze pe cont propriu. Cu toporul pe umărul drept, cu o desagă burduşită cu de-ale gurii bătându-i şoldul drept, pleca de una singură să descopere vizuina lui Toni şi să-l omoare. Lipsea câte o săptămână şi când se înapoia era şi mai cătrănită.

— L-ai mântuit, fa, pe Toni? o necăjea careva.

— Pesemne, îl ajută dimonul să se facă nevăzut, când îl încolţeşte primejdia.

Viile rămăseseră în urmă. Drumeagul pe care conducea acum maşina era prost, cu hârtoape, şi „Fiatul", mult prea delicat pentru asemenea drumuri, suferea îngrozitor. Bogdan regretă că refuzase să plece la drum cu „Volga" pusă la dispoziţie de colonelul Ionaşcu.

— În maximum un sfert de oră ajungem la pichet! se hotărî, în sfârşit, să vorbească tăcutul căpitan Tătaru.

Bogdan nu-i răspunse. Socoti în gând, pe urmă trase concluzia:

„Timp de treizeci şi şase de minute n-ai deschis gura.

Un adevărat record. Brava, mutulică!" îl lăudă tot în gând.

Şi întrucât constatarea îl amuză, bine dispus, claxonă de câteva ori, deşi drumeagul era pustiu. Va să zică, într-un sfert de oră avea să revadă pe fostul său comandant de pichet, pe căpitanul Codru. Şi, brusc, îşi aminti cât de bucuros fusese acesta în ziua de neuitat în care îl anunțase că Toni era mort.

Asta se întâmplase, când? Exact la şapte luni după ce el, Bogdan, se jurase că, dacă îl va mai întâlni pe Toni şi, de frică, iarăşi nu va fi în stare să-l aresteze, îşi va pune țeava puştii sub bărbie şi se va împuşca. Îşi aminti, că în toate aceste luni, de fiecare dată când pleca în serviciu, mereu îşi dorea:

„Măi, de-aş avea noroc să-l întâlnesc pe Toni, să-i arăt că nu-s un papă-lapte, cum şi-a închipuit atunci când mi-a dat bună ziua".

Timp de şapte luni însă, norocul l-a ocolit mereu. Până într-o zi... O zi de toamnă, timpurie, cu ploi reci, cu neguri şi, noaptea, cu înghețuri efemere.Comandantul îl trimisese după pădurar, cu care trebuia să discute un transport de lemne pentru pichet. Pădurarul lipsea de acasă. Nevasta acestuia, o zvârlugă de femeie, tânără şi fâşneață, îl informă că omul ei era plecat în pădure, într-un loc unde urma să înceapă tăierea unor noi parchete şi, binevoitoare, îl conduse o bucată de drum, să-i arate pe unde s-o apuce ca să ajungă mai repede şi fără să se rătăcească.

Bogdan îi mulțumi şi, după ce se despărți de ea, o porni prin pădure, fără grijă că s-ar putea rătăci. Dar, cu gândul la pădurărița fâşneață, la un moment dat, constată că pierduse poteca. Încercă s-o găsească la dreapta, la stânga, schimbă de mai multe ori direcția,

dar fără rezultat. După vreo oră, tot căutând disperat poteca, descoperi, într-o curmătură, intrarea într-un fel de adăpost care, sigur, cândva fusese vizuina vreunei fiare.

Amintindu-şi de această întâmplare, Bogdan retrăi emoţia şi, în mod involuntar, mâinile i se încleştară pe volan, la fel cum i se încleştaseră atunci pe armă. Şi i se încleştaseră, fiindcă o clipă n-a avut îndoiala că, întâmplător, descoperise una din multele vizuini ale lui Toni.

„Acu e acu'!" îşi spuse şi, fiindcă de emoţie îi tremura arma în mână, se tupilă înapoia trunchiului unui copac, aşteptând să se liniştească. Aşteptând să se liniştească, începu să se întrebe, cu o altfel de emoţie:

„Oare Toni o fi înăuntru?"

Trebuia, în orice caz, să se convingă. Se apropie de vizuină, târându-se, şi, când ajunse la o depărtare de cincisprezece metri, ascunzându-se după un alt copac, strigă:

— Ei, Toni, ieşi afară, cu mâinile în sus. N-are rost să opui rezistenţă, fiindcă eşti încercuit. Numărăm până la zece şi, dacă nu te predai de bunăvoie, te scoatem de acolo cu grenadele. Am spus: *unu!*

Acum, iarăşi începu să-i bată inima. Toni era sau nu în vizuină? Şi dacă era, oare se va da prins, sau va căuta să-şi vândă pielea cât mai scump?

— *Doi!*

„Dacă m-a crezut că-i încercuit, poate nu se va opune".

— *Trei!*

„În cazul când va ieşi înarmat, va trebui să trag primul, mai-nainte ca el să prindă de veste că sunt singur".

— *Patru!*

„Iată, sunt parcă trei ani de când e hăituit ca o fiară, şi scapă mereu. Astăzi, însă, i-a sosit ceasul!”

— *Cinci!*

„Suntem în treisprezece octombrie! Poftim, să nu crezi în superstiții!”

— *Şase!*

„Numai să nu-mi scape!... Numai să nu-mi scape! Dacă îmi scapă, mă împuşc! Să mă ia dracu, dacă nu mă împuşc!”

— *Şapte!*

„Dacă izbutesc să-l arestez, se cheamă că sunt cineva!”

— *Opt!*

„Dar dacă somez cucii de astă vară? Dacă Toni nu-i înăuntru?”

— *Nouă!*

„Oare de ce m-a trecut, într-un asemenea hal,sudoarea?”

În gura vizuinii apăru mai întâi capul lui Toni, pe urmă umerii şi, în fine, el, în întregime. Toni era îmbrăcat cu un cojocel nou-nouț, cu găitane negre,descheiat. Descheiată îi era şi cămaşa curată, de americă, de i se vedea pieptul păros. Mâinile le ținea vârâte în buzunarele adânci, ca de popă, ale pantalonilor bufanți şi cam trențuiți. Părul ciufulit şi bocancii neîncheiați dovedeau că, până a nu fi somat, dormise.

Toni se proțăpi în fața vizuinii, cu picioarele uşor crăcănate şi, de loc intimidat, privi în dreapta şi în stânga, de jur împrejur, încercând să descopere unde se ascundeau cei care îl încercuiseră.

— Unde sunteți, mă? întrebă cu o voce atât de puternică, încât ecoul se auzi, departe şi înfundat, ca explozia unei grenade.

Bogdan, fără voia lui, cuprins de admirație, îşi spuse: „Ăstuia, dacă îi iese în față ursul şi strigă o dată la el, de frică, dihania fuge să se ascundă în vizuină”.

— Pune mâinile la ceafă şi porneşte-o înainte, fără să te opreşti şi, mai ales, fără să încerci a fugi, fiindcă altfel s-a zis cu tine, Toni.

Abia acum îl descoperi Toni: tupilat după trunchiul secular al unui stejar, în poziție de tragere, cu arătătorul pe trăgaci. După aceea, privirile lui vultureşti scormoniră de jur împrejur, din nou, căutându-i pe ceilalți. Şi abia după aceea, fiindcă nu-i descoperi, înțelese că fusese tras pe sfoară şi că, de fapt, avea de înfruntat un singur grănicer.

„Acum se va repezi în vizuină după armă, iar eu, cu orice preț, va trebui să-l împiedic”, îşi spuse Bogdan, pregătindu-se să tragă.

Dar, spre surprinderea sa, se întâmplă altceva, cu totul altceva, care, în aşa măsură îl descumpăni pe Bogdan, încât, câteva clipe, se sperie mai mult decât s-ar fi speriat dacă l-ar fi văzut pe Toni repezindu-se, înapoi, în vizuină, după armă: Toni izbucni, dintr-o dată, în râs. Hohotele năvăleau din gura lui enormă şi se loveau, unele de copacii solemni, ca nişte faraoni în sarcofage verticale, iar altele, după ce se călătoreau mai departe, prin aerul rece, pur, ca de cristal, se loveau de munți, ca să se întoarcă apoi, deformate şi amplificate în chip de ecou, sinistru ecou, asemenea unui blestem, şi în aşa măsură amenințător, încât Bogdan, în ciuda faptului că nu era superstițios, îşi simți umerii cutremurându-i-se de frică.

Un minut, două, Toni hohoti, de parcă înaintea ochilor săi se petreceau nişte scene comice, la care participau, ca actori, piticii pădurii, spiriduşii pădurii, ielele pădurii,

întrecându-se în ghiduşii şi giumbuşlucuri.

Dar râsul se potoli, tot aşa de pe neaşteptate cum izbucnise. În clipa următoare, ochii lor se întâlniră. Toni îl privea nu cu ură, nu cu dispreț, Toni îl privea într-un fel de neînțeles, da, în clipele acelea de neînțeles, întru totul de neînțeles, şi, cu toate acestea, Bogdan se simți emoționat, la fel ca în clipa în care Toni apăruse în gura vizuinii.

Toni îl privi un minut, două, nu mai mult de trei minute, totuşi lui Bogdan i se păru că trecuse o veşnicie de când îl tot sfredelea cu privirea aceea enigmatică, o veşnicie de când aştepta ca Toni să ducă mâinile la ceafă, o veşnicie de aşteptare, care în aşa măsură îl istovi, încât simțea că mult nu va mai putea să reziste şi va trebui să închidă ochii, ca să plonjeze într-un somn greu. Un somn în aşa măsură de greu, încât Toni va putea să-l ia în brațe, să-l care până la cea mai apropiată prăpastie, să-l arunce în adâncul ei, şi astfel să treacă brusc, în celălalt somn, în somnul morții, din care niciodată nu te mai trezeşti, fiindcă, de fapt, nici nu există trezire, decât doar în evanghelii.

— Pune mâinile la ceafă, Toni, şi înainte, marş!

Toni tresări. Parcă somația l-ar fi smuls din nişte gânduri misterioase. Ochii săi frumoşi – aşa cel puțin pretindeau femeile – care până mai adineaori îl priviseră misterios, acum exprimau oboseală, o covârşitoare oboseală, care în niciun caz nu era a trupului – trup de uriaş în stare să ia muntele în spate, să fugă cu el ca să-l prăvale în mare – ci a sufletului, poate numai Dumnezeu ştia ce fel de suflet. Pe urmă, afundându-şi şi mai adânc mâinile în buzunare, o porni hotărât spre el, parcă spre a-l înfrunta.

— Toni, stai! Stai, că trag!

Dar Toni părea surd, părea că pierduse capacitatea de a înțelege semnificația cuvintelor. Înainta hotărât şi, cu cât se apropia mai mult, cu atât devenea mai clar pentru Bogdan că ochii lui Toni exprimau oboseală, o oboseală asemănătoare aceleia a vulturului bătrân când simte că va muri şi când, sleit de puteri, refuză să-şi mai ia zborul. Acum, abia acum, îi era cu desăvârşire clar ce se întâmpla cu Toni: hărțuit, timp de aproape trei ani, Toni obosise. Obosise în aşa măsură, încât nu-şi mai dorea altceva decât să moară – să fie împuşcat! — ca astfel să se termine totul, totul, şi, în sfârşit, să se poată odihni şi el, în neființa care înseamnă repaus.

— Stai!... Stai!... Nu auzi, Toni? Stai că altfel, pe Dumnezeul meu, trag!

Dar îşi dădu seama de inutilitatea somației. Toni doar asta dorea: să tragă şi, în sfârşit, să aibă şi el soarta şoferului, soarta celorlalți trei pe care îi omorâse, fiindcă voiseră să-l „vândă" ca s-o ia pe Mărgărita de nevastă. Da, asta voia Toni. Şi Bogdan va trebui să-i facă pe plac, căci, dacă nu-l împuşca, acum, când se *hotărâse,* când *optase* pentru moarte, Toni, dezamăgit, furios, îl va ucide, izbindu-l cu pumnul în creştetul capului, cu pumnul său uriaş, în stare să sfărâme piatra.

— Stai!... Stai!... Stai că trag, Toni!

— Trage, trage odată, grijania mă-ti de grănicer!

Trebuia, nu avea încotro! Dar îl va împuşca în picior. Ochi, apăsă pe trăgaci. Nu greşi ținta. Glontele sfredeli pulpa piciorului stâng. Sângele apărut pe cracul pantalonului, lui Bogdan i se păru asemenea unei rozete de cavalerist, de culoare purpurie.

— Nu în picior, mă, grijania cui te-a născut! Aici, mă, aici!...

Şi cu degetul arătător, lung cât un creion şi gros cât o

havană, indică, pe pieptul păros, lăcaşul inimii.

Bogdan ochi în celălalt picior şi trase. Toni, ghicindu-i însă intenția, se lăsă brusc în genunchi şi glontele îl nimeri în stomac. Banditul se cocârjă, gemu, îşi acoperi pântecele cu palma mâinii stângi, mare cât o uriaşă frunză de viță, se îndreptă de şale, cu un efort care îi smulse din nou un geamăt, pe urmă, ducând mâna la buzunarul de la spate, scoase de acolo un cuțit. Apăsă pe resort şi lama țâşni, lungă, asemenea unui şarpe de argint.

— Trage, mă, în inimă, grijania şi Dumnezeii mă-ti de grănicer, că altfel te mântui eu pe tine, şi-i păcat de tinerețile tale!

Apucase cuțitul de lamă, îl ridicase deasupra capului, pregătindu-se să-l azvârle. Ochii nu exprimau ură şi nici furie, ci doar oboseală, o iremediabilă oboseală. Fruntea îi era îmbrobonită de transpirație, buzele, groase, crăpate, spuzite, păreau umflate. Printre degetele groase şi lungi ale mâinii cu care îşi acoperea pântecele, sângele se prelingea, roşu şi gros, în pârâiaşe purpurii şi zigzagate pe pantalonii kaki, decolorați şi murdari. Încă o secundă, poate două, şi Toni avea să arunce cuțitul. Dar mai înainte, instinctiv, Bogdan apăsă încă o dată pe trăgaci, fără să mai ochească. Şi întâmplarea, stupida şi oarba întâmplare, datorită căreia există şi viața, şi moartea – în ultimă instanță, fericirea şi nefericirea – împlini dorința lui Toni, unică şi arzătoare, trimițând glontele fierbinte în inimă sau poate mai curând în regiunea inimii, fiindcă imediat după aceea Toni se răsuci într-o jumătate de piruetă, pentru ca apoi să se prăbuşească pe spate.

Bogdan se apropie de cadavru, aproape împleticindu-se, stăpânit de un sentiment terifiant, inexplicabil, care

îl ameţea în aşa măsură, încât, ca să nu-şi piardă echilibrul, se sprijini în armă ca într-o bâtă. Nu mai încăpea nicio îndoială. Toni murise. Ochii albaştri nu mai exprimau acum oboseala, ci un fel de satisfacţie aproape voluptoasă. În schimb, trăsăturile feţei, crispată şi chinuită, trădau suferinţa cărnii. Pesemne, în clipa dinaintea morţii, simţise durerea rănilor: a aceleia din pulpa piciorului, a aceleia din pântece, poate şi durerea rănii din inimă, în cazul când moartea nu survenise mai înainte de a o fi simţit şi po aceasta.

Pe măsură ce se dezmeticea, Bogdan îşi dădea seama de însemnătatea succesului său. Timp de aproape trei ani, de o parte şi de cealaltă a frontierei, fuseseră organizate numeroase acţiuni cu scopul prinderii lui Toni. De fiecare dată însă Toni scăpase. Scăpase şi, iată, el, Bogdan, de unul singur, şi din pură întâmplare, îi venise de hac. Dar nu se bucura şi nici nu-şi atribuia vreun merit deosebit. Era destul de lucid ca să-şi dea seama că n-ar fi izbutit să-l răpună, dacă Toni, obosit, nu şi-ar fi dorit moartea: „Trage, mă, în inimă, grijania şi Dumnezeii mă-ti…”.

— Dincolo de deal este pichetul. De aici nu se vede.

— Ce-aţi spus, tovarăşe căpitan Tătaru?

— Că dincolo de deal este pichetul.

— Înseamnă că acuşi ajungem.

— În nici cinci minute. Căpitanul Codru a fost informat telefonic.

— Îmi va face o deosebită plăcere să-l întâlnesc.

…Şi iarăşi îl furară amintirile:

A fost felicitat, i s-au adus mulţumiri prin ordin, a fost propus pentru decorare şi, în sfârşit, i s-a acordat o per-

misie de zece zile.

— Eşti un erou, Tudoraşcule! i-a spus, sincer entuziasmat, comandantul său de pichet, căpitanul Codru.

Erou era considerat şi în satele de pe graniță, mai ales la Frumuşița, satul de baştină al lui Toni. În Frumuşița doar femeilor le-a părut rău că Toni fusese împuşcat. Unele l-au plâns, iar altele nu s-au sfiit să-l plătească pe popa Alexandru, ca să citească rugăciuni pentru odihna sufletului „nefericitului Toni". Cât priveşte pe Mărgărita, ea şi-a ținut jurământul. În ziua când a aflat că Toni a fost omorât de un grănicer, a lepădat doliul şi s-a îmbrăcat aşa cum se îmbracă mai toate femeile de prin partea locului: fotă, ie şi bundiță cu găitane. Mai mult, a tocmit lăutari şi i-a pus să cânte la ea pe prispă, de dimineața şi până a dat întunericul. Din când în când ieşea din casă gătită cu straiele ei de sărbătoare, se întorcea cu fața către munți şi dădea drumul unui chiuit puternic, de răsunau văile.

— Auzi-o pe Mărgărita. Nu cumva a înnebunit, fa? se întrebau femeile, vorbindu-şi peste gard.

În ziua când Bogdan urma să plece în permisie, Mărgărita s-a înființat la poarta pichetului.

— Vreau să vorbesc, tovarăşe, cu comandantul.

— Şi ce treabă ai cu tovarăşul comandant? a întrebato sergentul de serviciu.

— Asta nu te priveşte pe dumneata. Spune-i că Mărgărita, fata lui Brustureanu, secretarul, vrea să-i vorbească.

Comandantul pichetului a primit-o.

— Eu sunt Mărgărita, fata lui Brustureanu,secretarul.

— Te ştiu. Cine nu te cunoaşte pe dumneata, Mărgărită? Văd că ai lepădat doliul.

— Aşa a fost legământul pe care l-am făcut.

— Acum eşti şi mai frumoasă. Dar, spune-mi, ce te aduce la mine?

— Ca să-ți spun, tovarăşe comandant, cheamă-l, rogute, aici, pe grănicerul acela al dumitale care l-a împuşcat pe Toni. Am auzit că Bogdan îi este numele. Adevărat?

— Adevărat.

Bogdan îşi aminti cât de frumoasă era Mărgărita în ziua când a întâlnit-o în biroul comandantului de pichet.

— El e, Mărgărita. Spune acum ce voiai să-mi spui.

— De fapt, nu dumitale, ci dumnealui vreau să-i spun o vorbă.

Îl cercetă din cap până în picioare, pe urmă întrebă:

— Dumneata l-ai împuşcat pe Toni?

— În legitimă apărare, Mărgărita.

— Asta puțin îmi pasă. Vreau să ştiu dacă ai auzit ce legământ am făcut atunci când tâlharul de Toni mi-a omorât omul?

— Am auzit.

— Atunci nu e cazul să mai lungesc vorba. Am venit să-ți spun că nu m-am răzgândit, că îmi țin făgăduiala. Aşa că, dacă şi dumneata mă găseşti pe plac, sunt gata să-ți fiu soție credincioasă. Când te eliberezi?

— Peste cinci luni.

— Te aştept până atunci.

Bogdan simți cum i se cutremură umerii. În fața sa era Mărgărita, frumoasa Mărgărita, acum mai frumoasă ca înainte, fiindcă lepădase doliul, dar el o vedea tot în rochie neagră, cu capul acoperit de broboada cernită, cu desaga neagră pe şoldul drept şi cu toporul pe umăr, bătând potecile umblate şi neumblate din codri, în căutarea vizuinii lui Toni, ca să-l omoare. Pe urmă, o mai văzu gătită de sărbătoare, ieşind din casă pe prispa

unde cântau lăutarii, ca să-şi chiuie bucuria că Toni fusese împuşcat.

— Eşti frumoasă, Mărgărita, eşti atât de frumoasă, încât nu numai pe aici, prin părțile acestea, dar în toată țara nu cred că există o altă femeie care să te întreacă în frumusețe. Mie, însă, mi-e dragă o altă fată, deşi nici pe departe nu-i frumoasă ca dumneata. Nu te supăra pe mine că ți-o spun.

Nu era adevărat, nu iubea nicio fată, dar nu-i putea spune Mărgăritei de ce n-o putea lua de nevastă.

— Nu mă supăr, nu! Şi dacă aşa stau lucrurile, nu-mi rămâne altceva decât să plec. Bună ziua, şi iertați-mă dacă v-am făcut să pierdeți o țâră de timp.

Le întoarse spatele şi se îndreptă spre uşă. Din prag se mai uită o dată la el lung, lung, parcă dorind să-şi întipărească bine în minte chipul lui, pe urmă, spunând pentru a doua oară „bună ziua şi iertați-mă”, plecă.

Grănicerul din observator chemă sergentul de serviciu ca să-i recunoască. O dată cu acesta veni şi căpitanul Codru care, anunțat telefonic, îi aştepta.

Când dădu cu ochii de Bogdan, căpitanul îl recunoscu imediat.

— Păi dumneata eşti…

— Fostul dumneavoastră subordonat, sergentul Tudoraşcu Bogdan, tovarăşe căpitan.

Se îmbrățişară, amândoi bucuroşi de revedere.

V

În definitiv, ce i s-a întâmplat lui Detunatu?

Erau acasă la căpitanul Codru, după cină. Beau cafelele fierte în nisip de către soția căpitanului, fumau şi, din când în când, sorbeau câte un strop de coniac „Milcov". Ioana, soția căpitanului Codru, se culcase. De altfel, în puținele case ale satului de altădată, doar ei doi încă nu dormeau.

Noartea era fără de lună şi, cu excepția lămpii puse la fereastră ca să lumineze băsmăluța de grădină unde fusese întinsă masa, bezna biruia pretutindeni. Dacă nu ar fi luminat lampa, era peste putință să-ți închipui că în văgăuna aceea viețuiau oameni, mulți-puțini câți mai rămăseseră. Pe de altă parte, liniştea era atât de atotcuprinzătoare, încât se auzea cum, în grajd, iapa căpitanului ronțăia grăunțe, bătrâna iapă cu cel mai stupid nume de cal din câte există – Mata Hari – care îți apărea de-a dreptul caraghios când o vedeai mergând la trap: părea indignată că este pusă să facă o treabă sub demnitatea ei.

De câteva minute nu-şi vorbeau. Fumau şi se gândeau la acelaşi lucru, dar fiecare privindu-l din cu totul alt punct de vedere.

Cel care reluă discuția fu căpitanul Codru:

— Nici nu-ți poți închipui ce bine îmi pare că întâmplarea a făcut să ne revedem în momente atât de grele pentru mine.

— Momente atât de grele! se miră Bogdan. De ce?

— Cum de ce? Mă refer la Detunatu. Abaterile subordonaților, se răsfrâng indirect şi asupra mea. În definitiv, eu l-am instruit, era de datoria mea să-i formez deprinderi grănicereşti, să veghez la educația lui patriotică. De zece ani, de când sunt pe frontieră, nu am auzit să se mai fi întâmplat un caz asemănător.

— Nici nu s-a întâmplat, pot să vă asigur, tovarăşe căpitan Codru.

— Vezi? Şi tocmai mie să mi se întâmple. Se poate oare un ghinion mai mare? Cel puțin, dacă aş putea să-mi explic…

— Ce anume să vă explicați? îl întrerupse Bogdan.

— Să-mi explic… Să mă dumiresc. Ce naiba a căutat Detunatu dincolo? De ce s-a întors? Simulează sau nu? Şi dumneata nu vrei să mă ajuți de fel!

— Ce vă face să credeți că „nu vreau”?

— Eşti doar de la Securitate. Presupun că nu te afli la primul caz. Ai, deci, experiență, poți să vezi mai bine sau mai uşor acolo unde mie mi se pare că-i beznă compactă. În definitiv, nu se poate să nu-ți fi făcut până acum o părere, ce Dumnezeu!

Lui Bogdan îi veni să zâmbească de naivitatea fostului său comandant. De aceea, în gând – numai în gând îi era permis – încerca să-i explice:

„După ce am discutat cu dumneata şi cu grănicerii dumitale, în mod normal ar fi trebuit ca, la ora actuală, să am un punct de vedere format. Ei bine, îți mărturisesc, nu-l am. Şi nu-l am, fiindcă în cazul acesta, e vorba de Balthazar. Înțelegi? De *Balthazar!* Şi fiindcă el şi-a vârât nasul, îți mărturisesc sincer, şi te rog să mă crezi, că nu sunt în stare să înțeleg ce s-a întâmplat în realitate”.

Dar, fiindcă astfel numai în gând îi putea vorbi, în-

cercă să abată discuția pe alt făgaş:

— Detunatu v-a vorbit vreodată despre părinții lui?

— Despre părinții lui? se miră căpitanul Codru.

— Da, despre ei. Ce, întrebarea vi se pare chiar deplasată?

— Nu propriu-zis deplasată. Nu văd însă legătura.

Şi nu mai continuă, stânjenit. Nu voia să-l jignească pe Bogdan, fostul său subordonat, în prezent cu acelaşi grad.

— Detunatu a fost întrebat de şeful meu, maiorul Mănăilă, ce anume îşi aminteşte din cele întâmplate în noaptea precedentă. Ce credeți că a răspuns Detunatu?

— Că nu-şi aminteşte nimic?

— Exact! Nimic din *întâmplările reale* nu-şi aminteşte. În schimb, şi-a adus aminte că l-a visat pe tatăl său.

— Şi are asta vreo importanță? întrebă căpitanul Codru sceptic.

— Poate că da, în cazul când nu simulează. Or, după părerea şefului meu, Detunatu nu simulează. Iată de ce v-am întrebat dacă vreodată v-a povestit ceva despre părinții săi. În faza în care ne aflăm, de totală bâjbâială, până şi cele mai neînsemnate fapte pot avea importanța lor.

— Îmi aduc aminte că, o dată, mi-a vorbit de tatăl său. Asta ca să-mi explice de ce îi era frică de întuneric.

— Cum, i-a fost cândva frică de întuneric? se grăbi să întrebe Bogdan.

— La început, numai la început, când mi-a fost trimis de la regiment. Pe urmă, s-a vindecat. De altfel,dumneata, ca fost grănicer, ştii doar că se întâmplă ca unora dintre boboci, când sunt trimişi la pichet, să le cam fie teamă să plece noaptea, de unul singur, în serviciu.

— Parcă mie nu mi-a fost? Am tăcut însă chitic, de

ruşine. Cu Detunatu însă, cum a fost?

— Ai să afli imediat. Tată-su avea o grădină de zarzavat, de pe urma căreia câştiga bani frumoşi. Când s-a întâmplat nenorocirea, era prin august, cu alte cuvinte, în plin sezon. La oraş aduceau zarzavaturile dimineața, le desfăceau repede şi, la prânz, se întorceau acasă, satul lor aflându-se la o depărtare de numai trei kilometri. În ziua aceea însă, tată-su, având treburi pe la primăria municipiului şi, pe deasupra, încurcându-se la un şpriț, n-au putut pleca spre casă decât târziu, noaptea. Pe atunci Detunatu avea doar zece ani. De la bariera oraşului şi până la ei în sat şoseaua era străjuită, de-a dreapta şi de-a stânga, de peri pădureți. Tată-su, care era afumat, avea chef de vorbă. Cu brațul petrecut pe după umărul băiatului se lăuda cu câştigul pe care urma să-l realizeze la toamnă, de pe urma castraveților târzii. Şi cum mergeau ei aşa pe şosea, la un moment dat, de sus, dintr-un copac, un necunoscut sări drept în cârca tatălui său care, şi aşa nesigur pe picioarele sale, se prăbuşi la pământ. Atunci tâlharul, care rămăsese călare pe grumazul tatălui său, îl înjunghie cu un şiş. După aceea, îl întoarse cu fața în sus şi, scotocindu-l prin buzunare, îl uşură de cele trei mii de lei pe care le avea asupra sa.

— … Şi cu Detunatu ce s-a întâmplat? întrebă Bogdan furat de povestire.

— De frică, n-a fost în stare nici să țipe, nici să fugă. Convins că tâlharul îl va îngunghia şi pe el, îşi luase adio de la viață. Dar nu s-a întâmplat aşa. Simulând că se repede asupra lui, ucigaşul strigă: „Cuşi, cocoşelule, cuşi!” Înnebunit de frică, băiatul o rupse la fugă, şi fugi, şi fugi până ajunse la prima casă de la marginea satului. Bătu cu pumnii şi cu picioarele în poartă, strigând şi

plângând: „Nene, l-au omorât pe tata!... Nene, l-au omorât pe tata!”

Din noaptea aceea a rămas Detunatu cu spaima de întuneric, de drumuri şi şosele străjuite de arbori şi copaci, de şanțuri şi de tufişuri, – ascunzători virtuale pentru ucigaşi. Căpitanul Codru făcu o pauză, apoi adăugă, ca încheiere: După ce mi-a povestit întâmplarea, am fost convins că nu voi izbuti să scot din el un bun grănicer. Chiar mă bătea gândul să-l trimit înapoi la regiment. Ei bine, m-am înşelat. Uite, îți mărturisesc sincer, de zece ani de când sunt comandant de pichet, un subaltern mai de nădejde decât Detunatu nu s-a întâmplat să am.

— O evoluție interesantă, remarcă Bogdan, dar cu un asemenea ton, încât căpitanul Codru nu-şi putu da seama de adevărata semnificație a remarcii.

— Ca să-ți faci o idee ce fel de grănicer a fost Detunatu, aş vrea să-ți dau un singur exemplu. O dată, se întorcea dintr-o permisie, care îi fusese acordată drept recompensă pentru reținerea unor infractori. Pe drum, în apropierea unui pod, observă un civil, care i se pare suspect. Trebuie să ştii că podul nici nu se afla în raionul de pază al pichetului nostru. Detunatu, fără a mai sta mult pe gânduri, îi cere să se legitimeze. Civilul, nu numai că refuză, dar tăbără asupra lui, îl trânteşte la pământ şi încearcă să-l lovească în cap cu un bolovan. Detunatu se apără şi, până la urmă, izbuteşte să-l facă inofensiv, legându-l cu mâinile la spate. După aceea, îl ia în spate şi mi-l aduce plocon la pichet. Individul arestat de Detunatu, un infractor periculos, care suferise patru condamnări, era căutat de către organele de miliție pentru o dublă crimă. Ca să scape de pedeapsă, intenționase să treacă frontiera în mod fraudulos.

— Curajos băiatul! conchise Bogdan.

— Îmi pare nespus de bine că îți dai şi dumneata seama că... *ăsta e omul!*

Bogdan nu înțelese sensul precizării căpitanului Codru.

— Cum, adică, *ăsta e omul?* Care... *ăsta?*

— Adică, un Detunatu care nu are nici în clin nici în mânecă, sub nicio formă, cu Detunatu din noaptea trecută.

— Şi totuşi, Detunatu din noaptea trecută nu-i un altul, ci e acelaşi.

— Atunci înseamnă că şi dumneata eşti convins că Detunatu...

— N-am spus asta, protestă Bogdan.

— Tare mult aş vrea să pot sta de vorbă cu Detunatu! exclamă căpitanul Codru, aproape cu un fel de deznădejde.

— De ce, tovarăşe căpitan?

Căpitanul Codru întârzie cu răspunsul. Pe urmă, când se hotărî să vorbească, vocea, cu sau fără voia sa, căpătase accente de confesiune.

— Cu dumneata pot vorbi deschis. Nu ne cunoaştem de ieri şi nici de alaltăieri. Sunt convins că n-ai să dai cuvintelor mele nu ştiu ce interpretare eronată. Uite, aş vrea să pot sta de vorbă cu Detunatu, fiindcă nu izbutesc, nici în ruptul capului, să mă conving că simulează. Dacă aş admite, ar însemna să cred că Detunatu este într-adevăr un spion, şi încă unul dintre cei mai înrăiți.

— Bine, dar în treburi de acestea nu are importanță ce credem, ci faptele.

— Dragă tovarăşe căpitan Tudoraşcu, rațional, pot admite că Detunatu este un ticălos. Din punct de vedere

sentimental însă, refuz să cred rău despre el.

— De ce ați spus „din punct de vedere sentimental”? Am impresia că ați înțeles altceva. Anume că, intuitiv, nu-l puteți crede vinovat pe Detunatu.

— Exact! Şi în acest caz, te întreb: cum îți explici contradicția?

— Nu vă supărați, dar cred că este de datoria dumneavoastră să găsiți explicația contradicției la care v-ați referit.

— Din punctul meu de vedere, mi-am explicat-o.

— În ce fel?

— Dacă îți spun, mi-e teamă că ai să crezi despre mine că sunt un mare orgolios.

— Atunci când mi-ați fost comandant, ştiu precis că nu erați. Nu cred că ați devenit între timp.

— În cazul acesta, să-ți explic: în aceşti zece ani de când sunt comandant de pichet, mi-au trecut prin mână, ca să zic aşa, zeci şi zeci de oameni, unul mai deosebit decât celălalt. Cu toate acestea, am izbutit să-mi formez o părere exactă despre fiecare, părere pe care, ulterior, purtarea lor n-a dezmințit-o. După această afirmație, ai putea ajunge la concluzia că, totuşi, sunt un om tare orgolios. Se ştie doar cât e de greu să cunoşti oamenii cu care intri în relații, indiferent de natura acestor relații. Şi, iată, vin şi afirm că am izbutit să-mi formez o părere exactă despre fiecare. Ei bine, nici acum nu crezi că sunt un mare orgolios?

— Nu, nu cred. Îmi dau seama, că dacă nu s-ar fi întâmplat cele ce s-au întâmplat cu Detunatu, niciodată nu v-ați fi hazardat să faceți e afirmație atât de categorică.

— Cum de ți-ai putut da seama? se miră căpitanul Codru.

— Munca mea este de asemenea natură, încât mintea mi-a devenit mult mai sprintenă decât pe vremea când eram sergentul Tudoraşcu Bogdan, ajutorul dumnea-voastră, tovarăşe căpitan Codru.

— Elementele acelea descompuse, cu care ai de-a face sunt, pesemne, tare inteligente.

— Mai întâi, nu toți sunt, neapărat, elemente des-compuse. Unii sunt doar nişte firi slabe, alții nişte cre-duli sau nişte gură-cască. Dar, în general, acei care ne dau cel mai mult de furcă sunt într-adevăr inteligenți, cu un sânge rece uimitor, o memorie excelentă şi un talent remarcabil de a fabula, vrednic de o cauză mai bună. Dar să revenim la Detunatu…

— Pe scurt, convingerea mea intimă este că, aşa cum nu m-am înşelat în legătură cu firea celorlalți băieți pe care i-am avut în subordine, la fel nu mă înşel acum când continui să am o părere bună despre Detunatu, în ciuda tuturor dovezilor contrare.

— Poate a aparențelor? sugeră Bogdan.

— Fie, a aparențelor.

Tăcerea se aşternu între ei. În grajd, Mata Hari bătea din copită, la intervale regulate. Un greiere începu să cânte. Cânta sincopat, parcă se juca un copil cu o sonerie. Sticla de coniac de pe masă, ciudat deformată din cauza luminii anemice a lămpii cu petrol, părea o mănuşă de box pentru un adolescent. Se auzi o uşă trântindu-se la vecini, pe urmă din nou se aşternu liniştea. Tăcerea stăruia între ei, parcă materializată. Bogdan privi cerul, căutând steaua Sirius, în secret steaua lui purtătoare de noroc. Dar, din cauza norilor ce se adunaseră pe nesimțite, n-o descoperi. O gâză nimerise într-un pahar cu sifon şi acum făcea sforțări, eforturi să se salveze.

„Până la urmă, o să obosească de atâta agitație inutilă”, îşi spuse Bogdan şi oftă, fiindcă îl întrista gândul că după atâta zbatere disperată, gâza totuşi avea să moară.

— Cu care dintre băieții de la pichet este prieten Detunatu?

— Cu unul Căruțaşu. S-a apropiat mai mult de acesta, dar n-aş putea spune că, propriu-zis, sunt prieteni.

— Mâine am să stau de vorbă cu el.

— Nu cred că ai să afli ceva deosebit. Dar, mă rog, nu strică să încerci.

— Scrisori primeşte Detunatu? Multe?

— Mai de loc! Foarte rar îi scrie o mătuşă de-a lui, care l-a crescut, după ce a fost omorât tată-su, fiindcă mamă-sa murise mai înainte, când el nu avea decât cinci ani.

— Aş vrea să vă pun o întrebare, care probabil are să vă pară deplasată. Vă mărturisesc că, întrucâtva, mi se pare şi mie la fel; dar, de vreme ce tot mi-a venit în minte, nu pot rezista tentației. Spuneți-mi, n-ați observat dacă Detunatu are cumva o fire mistică?

— Mistică? În niciun caz. Mai curând sentimentală. Poate că n-aş minți afirmând: exagerat sentimentală.

— Da?... Şi cum de ați ajuns la această părere?

— Am dedus din cele ce mi-a povestit în legătură cu fata de care pretinde că este îndrăgostit. Desigur, n-ai de unde să ştii, că la Plaur, unde se află batalionul, fâşia arată care ne desparte de vecini, trece chiar prin spatele cazărmii. De partea cealaltă a frontierei, sunt câteva blocuri, vreo zece, la o depărtare nu mai mare de circa optzeci de metri. În blocurile acelea locuiesc bărbați, femei...

— Şi tinere fete, completă Bogdan.

— Exact! Şi tinere fete. Printre ele, una de care s-a îndrăgostit Detunatu. Ai să mă întrebi, poate, cum a cunoscut-o? N-a cunoscut-o personal, ci doar a văzut-o cu binoclul, într-o zi când era de serviciu în foişor şi când fata a ieşit în balcon să stropească nişte flori.

— Şi cum s-a terminat idila?

— Idila a luat sfârşit în ziua în care ostaşii din ciclul întâi, deci şi Detunatu, au fost repartizați pe la pichete. De fapt, e un fel de a spune că s-a terminat. Detunatu pretinde că o iubeşte şi mi-a declarat că este hotărât ca, după ce va fi trecut în rezervă, s-o ceară de nevastă.

— Nostimă poveste! recunoscu Bogdan amuzat. Căpitanul Codru, însă, îl privi bănuitor.

— Cum adică? Crezi că Detunatu mi-a îndrugat o poveste?

— M-am exprimat greşit. Ar fi fost mai nimerit să spun: nostimă întâmplare.

— Mai ales că fata habar n-are că el există.

— În cazul acesta, de unde ştie Detunatu că va voi să-l ia de bărbat? Mai mult încă, de unde ştie că nu-i măritată sau că nu se va mărita până când îi veți da drumul acasă?

— Iată ce mi-a răspuns Detunatu când i-am pus exact aceleaşi întrebări: „Tovarăşe căpitan, inima, inima îmi spune că nu-i măritată şi că va voi să mă ia de bărbat. Dar, dacă inima mă înşală, atunci altceva nu-mi va mai rămâne de făcut decât să mă resemnez. Eu ştiu însă o vorbă din bătrâni: încercarea moarte n-are. Şi fiindcă o ştiu, şi cred că e vorbă înțeleaptă, după ce voi fi trecut în rezervă, am să cer paşaport şi o să mă duc s-o văd şi s-o cer de nevastă". După cum vezi, numai de lipsă de optimism n-ar putea fi acuzat Detunatu.

— Desigur, în niciun caz.

Iarăşi se aşternu tăcerea între ei. În grajd Mata Hari nu mai bătea din copită. Doar din când în când îşi aducea aminte să-şi frece crupa de stănog.

Ceva mai târziu căpitanul Codru întrebă:

— Cele ce ți-am povestit despre Detunatu prezintă vreun interes deosebit pentru dumneata?

— Faptele, în sine, nu sunt lipsite de interes. N-aş putea însă spune că îmi sunt de vreun folos în elucidarea problemei care ne preocupă. Dar mi se pare că e timpul să mergem la culcare. Ziua de astăzi a fost pentru mine deosebit de agitată.

Se ridicară. Căpitanul Codru îl conduse pe Bogdan până la poartă. Neavând spațiu să-l culce la el acasă, îl cazase la un vecin. Se despărțiră, urându-şi reciproc: „Noapte bună şi vise plăcute!”

Camera era răcoroasă şi mirosea a pere. Şi era normal să aromească astfel, de vreme ce gazda, înainte de a se culca, îi lăsase pe masă, într-o fructieră, un adevărat gorgan de pergamute. Perele împrăştiau un miros atât de puternic, încât Bogdan, pentru o clipă, se închipui într-o livadă. Luă o pară din fructieră, muşcă din ea, apoi îşi trase un scaun în fața ferestrei deschise. Se despărțise de căpitanul Codru nu fiindcă i se făcuse somn, ci fiindcă voia să reflecteze asupra evenimentelor din timpul zilei. De fapt, Bogdan nu avea de ce să fie mulțumit. Nu aflase nimic deosebit, care să compenseze, cât de cât, efortul de a se deplasa până la pichet. Nimic interesant care, ulterior, l-ar fi obligat pe şeful său să spună: „Băiete, gata, îmi scot pălăria”.

Nimic, absolut nimic interesant! Misterul continua să rămână de nepătruns, ca o noapte fără început şi fără sfârşit. De fapt, misteriosul comportament al lui Detu-

natu nu constituia, probabil, decât un aspect al misterului ce învăluia persoana lui Balthazar.

Marele Balthazar!... Superspionul Balthazar!...

În rapoartele diferitelor servicii de contrainformații numai aşa era denumit, ori de câte ori se făcea referire la acest spion, care producea coşmaruri consiliilor de administrație ale marilor trusturi şi concerne. De câteva săptămâni, o competiție pe viață şi pe moarte fusese angajată între secția lor şi marele Balthazar. Şi iată, când erau doar la un pas de victorie, Balthazar le scăpase: trecuse granița!

Bogdan oftă, vru să-şi aprindă o țigară, renunță şi, azvârlind pe fereastră chibritul, care străluci asemenea unui licurici, se întrebă cu glas tare:

În definitiv, ce i s-a întâmplat lui Detunatu?

PARTEA A DOUA

I

Balthazar soseşte luni

Cu două săptămâni înainte de a se întâmpla evenimentele petrecute şi povestite în prima parte a acestei cărți, într-o dimineață maiorul Radu Mănăilă consulta cu plăcere „mersul trenurilor”, cu aceeaşi plăcere pe care o resimțea de fiecare dată când urma să plece în concediu sau într-o permisie de câteva zile, ca să se recreeze. (Deconectarea, după elucidarea unui caz,devenea absolut necesară atât pentru el cât şi pentru prietenul şi colaboratorul său cel mai apropiat, căpitanul Bogdan Tudoraşcu). Consulta mersul trenurilor, deşi în permisia de patru zile urma să plece cu maşina, dar asta era plăcerea lui: să parcurgă pe harta căilor ferate distanța pe care urma s-o străbată, să se oprească, cu închipuirea, la fiecare stație şi să simtă, parcă aievea, mirosul de cărbune al locomotivei, care îi plăcea cel mai mult dintre toate mirosurile, fiindcă îi trezea nostalgia depărtărilor, aşa cum, copil fiind, i-o trezeau sirenele vapoarelor poposite în portul oraşului său natal.

Se pregătea să plece la Sighişoara. Era un oraş care îl deconecta prin arhitectonica lui frumoasă, deşi anacronică, prin liniştea de burg medieval, prin politețea, puțin rigidă, a gazdelor la care trăgea de fiecare dată, o pereche trecută de şaizeci de ani, el ceasornicar, ea modistă.

„Dacă ar fi vacanță, aş lua-o şi pe Ingrid cu noi”, îşi spuse şi oftă a părere de rău. Ducu îşi iubea atât de mult fata, încât perspectiva de a nu o putea vedea patru zile îl indispunea.

În clipa aceea sună telefonul.

— Ducule, tu eşti?

— Eu, da.

Era Tofana. Ducu simți cum brusc încep să-i dogorească obrajii. Totdeauna se întâmpla la fel, când îl căuta Tofana la telefon. Când o întâlnea întâmplător sau când, rar de tot, se întâlneau ca să meargă la un spectacol sau pur şi simplu să se plimbe, se îmbujora ca un adolescent, câteva clipe, pe urmă totul redevenea ca mai înainte.

— S-a întâmplat ceva, Tofana?

— Ducule, ai timp să-l primeşti pe un prieten de-al meu de la Ploieşti? E vorba de ceva care are să te intereseze.

— Bineînțeles, Tofana. Când poate să vină? Acum e în Bucureşti?

— E aici, la mine, împreună cu soția lui. Dacă ai timp, în zece minute e la tine.

— Să vină. Îl aştept.

— Reține numele: tovarăşul Paul Simionescu. La revedere, Ducule.

— Zilele astea am să-ți dau un telefon, Tofana.

— Numai dacă ai timp, Ducule.

În vocea Tofanei era vechea tristețe, vechea resemnare. Ea ştia că „zilele acestea” în realitate însemnau săptămâni, câteodată chiar luni. Dar…

Pe uşă intră Bogdan. Era îmbrăcat civil şi, ca de obicei, bine dispus.

— Servus, bătrâne.

— Noroc, fiule.

— Ce mai ala-bala?

— Nimic deosebit. A telefonat Tofana.

— Da? Hai s-o luăm şi pe ea, Ducule, se hazardă el. Dar o anumită privire a prietenului său, pe care el o cunoştea bine, îi inhibă entuziasmul. Întrebă, ca să schimbe vorba: Şi ce voia?

— M-a rugat să primesc pe cineva de la Ploieşti, un prieten, care vrea să-mi aducă la cunoştință ceva care – zicea ea – are să mă intereseze.

— Ducule, nu sta de vorbă cu el. Pasează-l colonelului Tomescu. Te rog!

— De ce?

— Când veneam încoace, mi-a tăiat drumul o pisică neagră.

— Lasă prostiile, măi băiete.

— Ducule, chestia cu pisica e o prostie, dar nu şi presimțirea.

— Ce presimțire?

— Presimt că dacă îl primeşti pe cetățeanul acela, nu mai vedem curând Sighişoara. Zău, Ducule, pasează-l colonelului Tomescu.

— Nu-ți face griji, băiete. Dacă e ceea ce crezi tu, am să-l rog pe colonelul Tomescu să se ocupe de caz. Ce naiba, doar ştii că până acum nu s-a mai întâmplat să ne înhămăm la o nouă treabă, mai înainte de a ne fi deconectat. Îți făgăduiesc, Bogdane, băiete, să nu fac nici de data asta excepție.

Câteva minute mai târziu, ofițerul de serviciu îl introduse în birou pe cel aşteptat.

Era un bărbat înalt, trecut de cincizeci de ani, cu părul alb, bogat, cu un chip frumos, foarte bărbătesc, cu ochi care priveau exagerat de grav şi cu o voce caldă,

melodioasă. După prezentările de rigoare, Paul Simionescu se aşează într-un fotoliu, față în față cu acela în care se instalase mai dinainte Bogdan.

Paul Simionescu scoase din buzunar un plic, îl puse pe măsuță în fața sa, ca să-l aibă la îndemână, pe urmă se uită la maior întrebător, vrând să ştie dacă poate să înceapă.

— Vă ascult, tovarăşe Simionescu, îl îndemnă acesta.

— Alaltăieri, începu vizitatorul, poşta ne-a adus plicul pe care îl am aici în fața mea. L-am deschis. Înăuntru am găsit două bilete la Operă şi o scrisoare cu următorul conținut.

Simionescu scoase din plic scrisoarea şi începu să citească după ce, în prealabil, îşi puse ochelarii:

Dragă Paule,

— Vă *ştiu pe amândoi pasionați de Operă, şi de aceea mi-am permis să vă trimit, alăturat, două locuri foarte bune la spectacolul de mâine seară, în care, în rolul lui Rigoletto, va cânta celebrul bariton italian Pascutti. Noi vom avea locurile din stânga voastră. Sărutări de mâini Aurorei.*

Al tău
George

— Ca să fiu sincer, trebuie să vă mărturisesc, că gestul prietenului a însemnat pentru noi o surpriză cum nici că se poate mai plăcută. Dacă nu în fiecare săptămână, în orice caz la două, ne repezim cu maşina la Bucureşti, ca să vedem un spectacol de Operă. De altfel, prietenul, procurându-ne bilete la spectacolul în care urma să cânte Pascutti, venea în întâmpinarea intenției

noastre. Am folosit cuvântul „prieten”, fiindcă, într-adevăr, eram convinşi că biletele ne fuseseră procurate de unul dintre prietenii noştri. Avem destui cu numele de George. De aceea, nici nu ne-am bătut capul să ghicim care dintre ei ținuse să ne facă o surpriză atât de agreabilă.

În seara spectacolului însă locurile din stânga au rămas neocupate, spre marea noastră dezamăgire. În primul rând, pentru că nu aveam cum să ştim cui îi datorăm seara aceea plăcută, iar în al doilea, pentru că nu-i puteam mulțumi.

După spectacol, ne-am întors acasă, cu gândul ca, a doua zi, să luăm, pe rând, la telefon, pe toți cunoscuții noştri cu numele de George, până când aveam să dăm ele acela care ne trimisese biletele, şi să-i mulțumim. Numai că a doua zi am fost căutat de la Telefoane. „Convorbirea dumneavoastră telefonică de astă-noapte cu Monte Carlo – m-a anunțat una dintre telefoniste – a durat patru minute”. „Duduie – am protestat – dar eu n-am vorbit cu Monte Carlo. Este probabil o eroare”. „Tovarăşe – îmi replică ea, înțepată – ați făcut aseară comanda şi ați efectuat convorbirea la orele douăzeci şi douăzeci şi patru de minute. Imediat după aceea, am vrut să vă comunicăm durata, dar nu ați mai răspuns. Dacă dumneavoastră vă arde de glume, noi avem treabă. Bună ziua!”

Şi, pur şi simplu, mi-a închis telefonul. Asta e tot,tovarăşe maior.

— Făcu o pauză pe urmă continuă: Soția mea a crezut că este vorba de o farsă şi a încercat să mă convingă şi pe mine. Eram nehotărât, nu ştiam ce să cred şi cum să procedez. Tocmai atunci a picat la noi Tofana. Soția mea i-a povestit cele întâmplate şi Tofana, care nu împăr-

tăşea punctul de vedere al verişoarei sale – fiindcă sunt verişoare primare – m-a sfătuit să stau de vorbă cu dumneavoastră. Acum cunoaşteți scopul vizitei mele, tovarăşe maior Mănăilă. Considerați că Tofana a făcut bine, înlesnindu-mi întrevederea cu dumneavoastră?

— A făcut bine. Dacă, într-adevăr, convorbirea a fost efectuată, în niciun caz nu poate fi vorba de o farsă.

— Dacă nu este vorba de o farsă, atunci înseamnă că…

— …Înseamnă că cineva s-a folosit de telefonul dumneavoastră.

— Asta în timp ce noi eram la Operă…

— Da, în timp ce dumneavoastră îl ascultați pe baritonul Pascutti.

Simionescu, foarte impresionat, întrebă:

— Trebuie să cred că biletele ne-au fost trimise dinadins, ca să ne expedieze de acasă?

— Exact!

— Bine, dar în ce scop?

— Asta urmează să stabilim ulterior. În ori ce caz, nu în scopuri cinstite. În altă ordine de idei, v-aş ruga să ne lăsați nouă scrisoarea.

— Bineînțeles.

— Scrisul vă spune ceva? Seamănă cu al vreunuia dintre prietenii dumneavoastră?

— Nu!

— Aş fi fost mirat dacă mi-ați fi spus că ați recunoscut scrisul.

— Tovarăşe maior, trebuie să mai presupun că acela care a folosit telefonul meu îmi este cunoscut sau prieten?

— Nu neapărat. Totuşi, n-ar strica să ne dați o listă cu prietenii dumneavoastră, inclusiv adresele lor. Locuiți

într-un bloc?

— Da, într-un bloc.

— Vă vizitați cu vreuna din familii?

— Nu! Ne-am mutat de puțină vreme.

— Cine vă face menajul?

— O bătrânică. O avem de douăzeci de ani.

— Locuieşte în acelaşi apartament cu dumneavoastră?

— Nu! Vine pentru curățenie de trei ori pe săptămână. Locuieşte pe aproape. Vreau să vă spun că este o femeie cinstită şi că avem deplină încredere în ea.

— În altă ordine de idei, nu uitați să treceți pe listă, în primul rând, pe aceia dintre prietenii şi cunoscuții care sunt la curent cu pasiunea dumneavoastră pentru Operă.

— Şi lista cui o voi preda? Tofanei?

— Căpitanului Tudoraşcu, care se va deplasa la Ploieşti în cursul zilei de astăzi.

Bogdan făcu ochii mari, vru să spună ceva, dar se răzgândi. Se mărgini să-şi trosnească degetele într-un mod scandalos de zgomotos, pentru care motiv maiorul îl privi mustrător.

Zece minute mai târziu, după plecarea lui Simionescu, când în birou erau din nou numai ei doi, Bogdan începu să se căineze, mai în glumă, mai în serios.

— Lua-le-ar naiba de pisici negre! Dacă ar fi după mine, Ducule, aş înființa la ecarisaj o secție de hingheri, specializată în prinderea pisicilor negre, că numai ele poartă ghinion.

Maiorul însă, ca şi când n-ar fi auzit lamentarea prietenului său, spuse:

— Bogdane, băiete, va trebui să pleci la Ploieşti.

— Vreau la Sighişoara! Mi-e poftă de un biftec pregătit

de Frau Gerta, se lamenta Bogdan prefăcut, şi cu mai puțină tragere de inimă ca de obicei, fiindcă îşi dădu seama că Ducu vorbise serios.

— Trebuie să pleci la Ploieşti.

Bogdan mai făcu o ultimă încercare.

— Pe colonelul Tomescu nu se poate să nu-l intereseze povestioara de la Ploieşti. Haide să i-o pasăm lui. Noi, în mod virtual, suntem în drum spre Sighişoara. Dacă nu mă deconectez, să fiu al naibii dacă nu fac explozie ca o cisternă cu nitroglicerină.

— Fii fără grijă, vom pleca şi la Sighişoara. Deocamdată însă, trebuie să faci o plimbare la Ploieşti.

— Ce să caut acolo?

— Să dai o raită pe la Telefoane. Cum acolo lucrează numai femei, şi cum tu, într-o reuniune de mini-jupes, te simți ca peştele în apă, trag nădejdea că ai să afli ceva în legătură cu convorbirea care ne interesează.

Bogdan înțelese că nu mai este nimic de făcut. De altfel, simțea cum interesul subit al şefului său pentru cazul de la Ploieşti începe să-l molipsească şi pe el...

— Ducule, ai sentimentul că ne găsim în fața unui *caz?* Ducu ridică din umeri:

— Mi-e greu să mă pronunț, măi băiete. Totuşi, procedeul de a vorbi cu străinătatea, de la un aparat care nu-ți aparține, mi se pare destul de suspect. Chemi la telefon Monte Carlo, comunici cuiva absolut tot ceea ce ai de comunicat sau, pur şi simplu, primeşti anumite instrucțiuni, pe urmă speli putina. Ingenios, simplu şi, mai ales, fără riscuri. Nu-i aşa?

— Un procedeu de care pentru prima dată luăm cunoştință. Şi cum eu sunt mai curios ca o femeie, ard de nerăbdare să-l dibui pe individul care a avut asemenea idee. Mă intreb însă, de ce l-a ales tocmai pe Paul

Simionescu.

— Nu-ți dă prin minte?

— Nu. Adică... stai puțin. Paul Simionescu este, dar mai ales a fost până a nu ieşi la pensie, *cineva* în oraşul Ploieşti.

— Da!... Şi?

— Presupun că cel care s-a substituit lui Simionescu, a scontat pe faptul că acesta din urmă, fiind o personalitate în oraş, fetele nu vor fi curioase să asculte convorbirea. Altă explicație mai bună nu găsesc.

— Nici nu-i nevoie. Hm Monte Carlo!... Numai cât pronunț numele şi capăt un fel de alergie.

— Chiar aşa, Ducule! La Monte Carlo te-au umflat oamenii lui nea Şuncărică.

— Ştii, când eram prizonier pe vasul „Nebel II", câteodată, dimineața, când răsărea soarele, priveam prin hubloul din cabina mea clădirile albe de la Monte Carlo şi, disperat, uram oraşul[2].

— Vezi vreo legătură...

— Nu ştiu. Mi se pare, însă, suspect că falsul Simionescu a conversat la telefon cu cineva tocmai de la Monte Carlo.

— Ce mai, te gândeşti la „Trust".

— Da, mă întreb, dacă nu cumva Trustul Nebel din nou este interesat de vreo invenție a savanților noştri.

— Deşi, atunci când a mai manifestat un asemenea interes, i-am dat una peste bot lui nea Şuncărică al tău?

— Poate că vrea să-şi ia revanşa?

— Dacă presupunerea ta se dovedeşte justă, îți declar solemn că accept să nu mai plecăm la Sighişoara.

2-Întâmplările la care face referire Ducu Mănăilă au fost relatate în romanul „Căpitanul de cursă lungă" (n.a.)

Bogdan plecă la Ploieşti pentru câteva ore şi se înapoie abia a doua zi.

— Ai ceva în sac, băiete? întrebă Ducu, când îl văzu intrând pe uşă, obosit şi cu barba crescută ca după o noapte de chef.

— Am câte ceva, bătrâne, dar nimic deosebit, în măsură să te oblige să-ți scoți pălăria.

— Atunci dă-i drumul!

— Am dat o raită pe la Telefoane. În treacăt fie spus, frumoase fete sunt telefonistele de la Ploieşti. Parcă au fost angajate în urma unui concurs al cărui criteriu unic a fost frumusețea...

— Mă rog!... Mă rog!...

— Bine! Să revin la „cestiune". Am stat de vorbă cu telefonista care a fost aseară de serviciu. Deşteaptă fată! Frumoasă, nu mai vorbesc...

— Şi? Ai aflat ceva?

— Închipuie-ți ce şansă! Cunosc, Ducule, conținutul convorbirii cu Monte Carlo.

— Cum aşa?

— Simplu! Falsul Simionescu a rugat-o pe telefonistă să intervină şi să repete, şi într-un sens şi în celălalt, întrucât datorită cine ştie cărei defecțiuni pe circuit, nu auzea bine. Fericită întâmplare, care a permis telefonistei să ia cunoştință de conținutul convorbirii.

— Adică?

— Pe scurt, unchiul de la Monte Carlo, pe nume Sol – auzi ce nume caraghios! – i-a comunicat nepotului de la Bucureşti, că un văr al său, pe nume Balthazar, soseşte, neapărat, luni şi, în consecință, să-l aştepte.

— Unde să-l aştepte?

— N-a precizat. Dar nu-i greu de presupus unde. La aeroport sau la gară, dacă nu vine cumva cu maşina

personală.

— Asta e tot?

— Tot! Ei, ce părere ai, Ducule?

— Balthazar soseşte luni! murmură Ducu, parcă numai pentru sine, ca şi când n-ar fi auzit întrebarea lui Bogdan.

— Trebuie să te informez, că am întreprins o mică anchetă şi în legătură cu falsul Simionescu.

— Balthazar soseşte luni! repetă Ducu şi se uită la Bogdan grav, într-un anumit fel, care îl făcu pe acesta să tresară. De altfel, şi vocea cu care pronunțase cuvintele era gravă, aşa cum Bogdan niciodată nu i-o mai auzise.

Nelinişştit, vag emoționat, ca să-şi biruiască slăbiciunea – ceea ce simțea considera slăbiciune – Bogdan replică supărat:

— Dă-l naibii! Până luni mai sunt cinci zile. Între timp, poate că vom izbuti să-l dibuim pe „nepot”.

— Măi băiete, e vorba de Balthazar!

În vocea prietenului său, Bogdan sesiză o nuanță de enervare.

— Care Balthazar?

— Bal-tha-zar!... Cum Dumnezeu nu pricepi? *Marele Balthazar!*

Bogdan se plesni cu palma peste frunte. Pe urmă, imediat, se uită cu neîncredere la Ducu.

— Ducule, nu cumva o luăm razna? *El?* Tocmai *el?*

— Ar fi singura împrejurare când m-aş bucura dacă, într-adevăr, am lua-o, aşa cum spui tu, razna. Mi-e teamă însă că nu.

— Balthazar!

— Da, Balthazar.

Bogdan simți nevoia să fumeze. Îşi aprinse o țigară şi începu să tragă din ea cu sete. Ducu îl imită. Fumau în

tăcere, aproape uitând unul de celălalt. Fumau şi se gândeau la Balthazar. Mai precis la biografia lui. Ce era adevărat şi ce era legendă în această biografie? În arhiva fiecărui serviciu de contrainformaţii exista un dosar „Balthazar", în care piesa cea mai importantă o constituia biografia acestuia. În linii mari aceeaşi, în amănunte diferite, în raport cu cantitatea informaţiilor suplimentare obţinute de unul sau altul dintre servicii.

Bathazar! Numele adevărat? În niciun caz! După toate probabilităţile, pe cel adevărat nu-l cunoştea nici măcar superintendentul „Trustului de spionaj Nebel", în solda căruia se afla Balthazar.

În privinţa originii sale, informaţiile erau nebuloase şi contradictorii. După unele versiuni, Balthazar era fiul unui indian; după altele, ţigan din Spania. Cele mai multe dintre ele însă, pretindeau a şti că era fiul unui prinţ indian şi al unei englezoaice. (Exista şi versiunea că mamă-sa ar fi fost portugheză.)

În privinţa copilăriei şi adolescenţei, izvoarele de asemenea se contraziceau. Unele afirmau că la vârsta de şase ani ar fi fugit de acasă, devenind învăţăcelul unui brahman rătăcitor, altele, că ar fi fost crescut într-o lamaserie din Tibet, de unde a fugit, sau i s-a îngăduit să plece, în anii adolescenţei. În schimb, toate versiunile acreditau că o vreme a fost preot budist la templul Taj-Mahal, iar apoi fachir, dând spectacole în aer liber la Calcutta, Bombay, Hyderabad şi Madras. Ca preot budist sau ca fachir ar fi făcut minuni – chiar învieri din morţi –, dar, fără îndoială, asemenea aserţiuni constituiau partea de legendă din biografia lui Balthazar.

Începând cu anul 1954, datele din biografia sa încep a

fi mai certe[3]. Astfel, în acel an, 1954, prezența lui Balthazar este semnalată la Hong Kong, ca patron de tripouri şi angrosist de stupefiante, pentru ca, numai doi ani mai târziu, să devină cel mai temut pirat din Oceanul Indian. Îşi procură un iaht cu motoare Diesel, recrutează un echipaj format din piraţi şi contrabandişti de profesie, şi porneşte în expediţii prin mările sudului, jefuind vapoarele de călători. La nevoie, ucide, mitraliind echipajele şi călătorii. Când atacă un vapor, iahtul său nu arborează la catarg pavilionul negru cu emblema tradiţională a piraţilor – craniul deasupra a două oase încrucişate – ci unul reprezentând un templu indian de culoarea azurului.

Îmbătat de succese, Balthazar devine patronul unei adevărate flotile de vase cu motor, pe care însă le camuflează în veliere pescăreşti, cu care continuă atacurile piratereşti în Oceanul Indian şi Oceanul Pacific.

Succesele lui Balthazar trezesc invidia celorlalţi piraţi care operează în mările sudului şi în special a lui Cian, cel mai periculos şi cel mai puternic. Între Balthazar şi Cian se naşte un război pe viaţă şi pe moarte. Fiecare dintre ei doreşte să scape de concurenţa celuilalt. În mai multe rânduri au loc adevărate bătălii navale între flotilele lor. Dar niciuna dintre bătălii nu este decisivă. Conflictul continuă şi pe uscat, sub diferite forme, fiindcă mijloacele nu contează. Pe rând, sunt arestaţi, în urma unor denunţuri, ba oameni de încredere de-ai lui Cian, ba de-ai lui Balthazar.

Până într-o zi... Cian primeşte informaţia, dintr-o sursă foarte sigură, că în timpul nopţii douăzeci de jonci încărcate cu opiu şi heroină, vor încerca să se strecoare

3-Datele următoare ce privesc activitatea de pirat a lui Balthazar au fost extrase de autor din presă. (n.a.)

în portul Hong Kong. Cian iese în larg cu flotila lui de şalupe şi atacă joncile, fără să-i dea prin minte că fusese atras într-o cursă. Joncile, care în loc de opiu şi heroină erau încărcate cu oameni de-ai lui Balthazar, ripostează. Cian este grav rănit. Izbuteşte să părăsească într-o şalupă câmpul de bătălie, dar, până să ajungă la țărm, moare din cauza rănilor.

Balthazar răsuflă uşurat. Dar numai pentru scurtă vreme. Conducerea bandei lui Cian este preluată de soția acestuia, care se dovedeşte mult mai abilă şi mult mai crudă decât răposatul ei soț. Banda renaşte, fie prin recrutarea de noi membri, fie prin cooptarea altor piraţi, mai mărunți, care până atunci operaseră în mod independent. Acum, piratesa nu se mai mulțumi să atace doar vapoarele cu pasageri, ci şi porturile, motiv pentru care autoritățile din Japonia, Filipine, Tailanda şi Hong Kong făgăduiesc premii de zeci de mii de dolari aceluia care ar preda autorităților pe celebra piratesă. Trădători, însă, nu se ivesc, sau dacă vreunul încearcă, este descoperit şi lichidat la timp.

Şi Balthazar? Toate variantele, dar absolut toate variantele pretind a şti că Balthazar a fost acela care a abandonat lupta. În ceea ce priveşte însă modalitatea, există două versiuni. Prima: Balthazar, dându-şi seama că nu va putea câştiga războiul cu soția lui Cian, şi-a vândut flota şi s-a retras, lăsându-i ei mână liberă. A doua versiune, mai senzațională: Cică piratesa i-ar fi solicitat lui Balthazar o întrevedere, cu care prilej s-a arătat dispusă să-i răscumpere flota la un preț exorbitant, cu condiția ca el să se retragă din „afacere”.Balthazar însă, în aşa măsură impresionat de personalitatea şi frumusețea văduvei lui Cian, îi oferi, gratuit,flotila şi, pe deasupra, „cuvântul lui de onoare” că se va re-

trage din activitatea piraterească. Versiunea mai pretinde a şti că văduva Cian, impresionată, la rândul ei, de frumusețea lui Balthazar, i-a propus să-l ia de bărbat şi să-l facă primul ei locotenent. Balthazar, cică, ar fi refuzat-o politicos, amintindu-i proverbul care spune că două săbii nu pot încăpea în aceeaşi teacă. Atunci doamna Cian îi dărui portretul ei, încadrat într-o ramă de aur încununată cu diamante. Un an mai târziu, aflând că poliția din Macao oferă douăzeci de mii de dolari aceluia care va fi în măsură să-i furnizeze o fotografie a văduvei lui Cian, Balthazar, prudent, s-a grăbit să restituie fotografia[4].

Încercând să explice ce anume îl determinase pe Balthazar să devină pirat, toate variantele furnizează una şi aceeaşi explicație: apetitul pentru aventură, tentația fascinantă a riscurilor meseriei, foarte mare dacă se are în vedere că piraţii prinşi erau împuşcați pe loc, fără judecată. Un argument, de loc de neglijat, că aceasta şi nu alta este explicația adevărată, îl constituie faptul că nenumăratele variante ale senzaționalei sale biografii precizează că Balthazar a dispus de sume mari de bani, chiar înainte de a deveni patron de tripouri sau pirat. Pe de altă parte, din aceleaşi surse, se ştia că Balthazar acceptând să lucreze pentru „Trustul de spionaj

4-Este mai mult decât probabil că Balthazar n-ar fi restituit portretul dacă n-ar fi citit un reportaj, apărut într-un ziar din Singapore, în care se relata că, la puțină vreme după ce poliția din Macao oferise premiul de douăzeci de mii de dolari pentru o fotografie a doamnei Cian, a primit un colet, care conținea un altul, cu următoarea specificare:„Această fotografie vă interesează, fiindcă se referă la doamna Cian”. Deschizând şi cel de-al doilea colet, cei de la poliție au găsit într-adevăr nişte fotografii, dar nu ale piratesei, ci a doi indivizi, asasinați şi măcelăriți. În legendă se dădea explicația că indivizii fuseseră surprinşi în timp ce încercau s-o fotografieze pe doamna Cian.

Nebel", n-o făcuse pentru bani, ci tot din spirit de aventură.

Biografia lui Balthazar, şi aşa senzaţională până a nu începe să lucreze pentru „Trustul de spionaj Nebel", începe a abunda în relatări ieşite din comun mai ales după aceea, adică la numai doi ani de la stabilirea lui în Europa. Mai întâi în Marsilia, unde, timp de câteva luni, a fost semnalat în compania unui caid celebru, pe urmă în Italia, la Neapole, unde a luat legătura cu superintendentul Trustului. Toate variantele susţin că Balthazar, pentru a-şi dovedi competenţa şi a-şi impune pretenţiile – nu se cunosc aceste pretenţii – l-a răpit şi sechestrat pe superintendent, unul din aşii spionajului militar hitlerist care, în timpul războiului, imediat după Dunkerque, a izbutit să pătrundă în Anglia, ca să sprijine „dinăuntrul cetăţii" operaţia Seelowe[5], şi care a reuşit să părăsească teritoriul Marii Britanii atunci când Hitler a renunţat la planul de invadare a insulei, fără ca cei de la Intelligence Service să prindă de veste.

Ceea ce se ştia, mai exact, ceea ce deocamdată se putuse afla despre el era doar numele, fără îndoială unul de împrumut: *Balthazar*. Cine era însă în realitate acest Balthazar, şi prin ce anume fapte izbutise să-şi câştige o asemenea faimă încă nu se ştia, cum încă nu se ştia nici pentru cine lucrează.

Surprinzătoare şi de neexplicat părea mai ales constatarea că faima lui Balthazar izbutise să premeargă faptele sau, mai exact spus, mai înainte ca faptele – ele justificau întru totul faima – să fie cunoscute. Cert este că atunci când serviciile de securitate, în special cele ale marilor întreprinderi, începură să se alerteze, nu se ştia

5-Planul hitlerist de invazie a Marii Britanii (n.a.)

decât că pe firmamentul spionajului internațional apăruse o stea de primă mărime, al cărei nume era,deocamdată, Balthazar, dar care în scurt timp avea să devină *Marele Balthazar,* superspionul, în palmaresul căruia figurau victorii răsunătoare, şi nu totdeauna doar prin rezultat, ci datorită metodelor folosite, în cele mai multe cazuri misterioase, nesesizabile.

Una dintre particularitățile stilului său consta în aceea că drumul triumfal al lui Balthazar era, în cele mai multe cazuri, „presărat cu cadavre".

Nimic nu dăunează mai mult activității unui spion decât celebritatea. De altfel, în cele mai multe cazuri, un spion devine „celebru" fie după ce a fost arestat, şi întreaga sa activitate cunoscută, fie după ce s-a retras din meserie şi îşi publică memoriile. Balthazar, în schimb, făcea excepție. Din absolut toate variantele biografiei sale reieşea că dobândise celebritatea chiar de la primele lovituri de mare răsunet.

Prin mintea amândurora se perindară, însoțite de imaginile corespunzătoare, întâmplările din fantastica biografie a lui Balthazar. Țigările se consumaseră de mult şi mucurile strivite în scrumieră păreau nişte viermi contorsionați.

— Ducule!

Vocea lui Bogdan venea parcă de departe şi obosită.

— Da.

— Cum îți explici celebritatea lui Balthazar?

— Zi, mai curând, popularitatea lui.

— Fie; popularitatea lui?

— Uiți, pesemne, că lucrează pentru „Nebel".

— Da, lucrează pentru „Trustul Nebel". Şi? Mie tot nu mi-e clar. Istoria spionajului nu cunoaşte nici un singur

caz de spion cu clopoței. Balthazar e singurul care încalcă cea mai elementară regulă a meseriei – discreția – împodobindu-se cu clopoței şi zurgălăi.

— Dar e clar, măi băiete: Reclama e sufletul comerțului. Balthazar face spionaj nu în favoarea unei anumite țări, ci în favoarea unui trust de spionaj, care nu aparține nici unei țări. Prin agenții săi, Trustul intră în posesia anumitor informații pe care le vinde aceluia ce oferă mai mult. Şi, bineînțeles, amatori se găsesc totdeauna. Să zicem că te afli în fruntea unui trust de medicamente, şi că, într-o zi, cineva, în schimbul unei anumite sume de bani, îți oferă secretul de fabricație al unui nou antibiotic, pus la punct de o firmă rivală, care a investit mulți dolari în cercetarea ştiințifică. Ei bine, fără să stai mult pe gânduri, vei plăti. Vei plăti, fiindcă vei putea pune antibioticul imediat în fabricație, fără ca, în prealabil, cercetarea ştiințifică de laborator să te fi costat un singur dolar; vei plăti, fiindcă vei putea pune pe piață, înaintea firmei rivale, şi la un preț de cost mai mic, respectivul antibiotic, lucru pe care nu-l va putea face firma rivală, deoarece, în prețul de cost, ea va trebui să includă cheltuielile reprezentând munca de laborator. Înțelegi? „Trustul Nebel" nu produce niciun fel de marfă, obiectul ei fiind procurarea de informații, în primul rând cu caracter industrial, şi desfacerea lor. Deci, reclama se impune cu necesitate şi pentru „Trustul Nebel", la fel ca pentru oricare altă întreprindere. Vreau să spun prin aceasta, că Trustul nu are decât de câştigat dacă cei interesați iau cunoştință că printre agenții săi se numără şi unii de talia lui Balthazar.

— Te pomeneşti că „Trustul Nebel" are şi un serviciu de publicitate?

— Şi de ce n-ar avea? Dacă de succesele lui Balthazar

se vorbeşte atâta în cercurile interesate, cu alte cuvinte, dacă ele ajung să fie cunoscute şi în afara Trustului, am toate motivele să presupun că aceasta este opera serviciului de publicitate al „Trustului Nebel". Desigur, nu trebuie să ne închipuim că acest serviciu sau oficiu – numeşte-l cum vrei – popularizează activitatea trustului prin prospecte în genul acesta: „Adresați-vă cu încredere firmei noastre, care vă poate procura orice fel de informații secrete etc, etc". Dar o anumită activitate publicitară – de natură specială şi, într-un fel, discretă – sigur că desfăşoară. Fiindcă Trustul are interesul nu numai să ofere „marfă" clienților, ci ca şi aceştia să-l solicite, din proprie inițiativă.

— Şi crezi cu Trustul este solicitat pentru asemenea „comenzi"?

— Sunt convins.

— Poate că ai dreptate. Mie însă, toată chestia mi se pare cam stupidă. Cum, adică eu, întreprinderea X, mă adresez Trustului să-mi obțină, de la întreprinderea Y, un secret de fabricație care mă interesează, deşi ştiu că este foarte probabil ca, în acelaşi timp, acea întreprindere Y să fi cerut, la rândul ei, Trustului să obțină de la mine secretul de fabricație al unui produs în care eu am investit milioane?

— Păi tocmai într-asta constă paradoxul, Bogdane, băiete! Că Trustului i se adresează chiar întreprinderile victime. Ce vrei! Afacerile sunt afaceri şi, după cum prea bine ştii, toate afacerile sunt murdare. Adresându-se Trustului, cei interesați iau, în acelaşi timp, măsuri speciale de securitate, ca să-şi ferească propriile secrete de agenții indiscreți ai acestuia, şi nu-i greu să-mi închipui ce efect publicitar are, atât asupra celor păgubiți, cât şi asupra beneficiarilor, fiecare succes al lui „Nebel". Da,

tocmai în aceasta constă paradoxul: că întreprinderile, apelând la serviciile Trustului, de fapt, apelează la propriul lor inamic nr. 1. La început, Trustul de spionaj „Nebel", ai cărui acționari nu se cunosc, după cum nu se cunoaşte nici proveniența capitalului investit inițial...

— Dar se bănuieşte, îl întrerupse Bogdan.

— Da, se bănuieşte că acționarii sunt foste căpetenii naziste, cărora li s-a pierdut urma. Dar ce voiam să spun? A, da! Că Trustul, care la început avea o existență destul de modestă, astăzi s-a dezvoltat în aşa măsură şi realizează asemenea beneficii, încât, la sfârşitul fiecărui an, împarte, zice-se, misterioşilor săi acționari dividende de milioane.

Telefonul sună. Ducu ridică receptorul. Urmă o convorbire scurtă şi neimportantă. După aceea, câteva minute, Ducu examină vârful unui creion albastru, cu o asemenea aparentă atenție, încât ai fi putut jura că pentru prima dată în viața lui vedea un creion ascuțit. În realitate se gândea. Bogdan citi din nou pe figura prietenului său acea gravitate care, mai adineaori,aproape că îl emoționase.

— Omule, ştii ce mă gândesc eu? Că magul...

— Care mag, măi?

— Balthazar! Ce, nu-l chema Balthazar pe unul dintre cei trei magi care au venit să se închine pruncului Isus?

— Ba da. Şi? Ce voiai să spui?

— Voiam să spun că de vreme ce, după părerea ta, celebritatea lui Balthazar este, în mare măsură, opera oficiului de publicitate al Trustului, poate că dumnealui, magul, n-o fi chiar aşa de grozav pe cât i s-a dus vestea. Ştii proverbul: La pomul lăudat...

Ducu ridică din umeri:

— Măi băiete, cuvintele sunt ca şi îmbrățişările feme-

ilor. Susceptibile unor foarte variate interpretări. Tu spui: „... poate că dumnealui, magul, nu-i chiar atât de grozav pe cât i s-a dus vestea". Dar depinde ce înțelegi tu prin „grozav". De acord că în biografia lui, pe lângă adevăr, există şi un coeficient important de fantezie. Dar oricât de substanțial ar fi acest coeficient, suntem obligați să recunoaştem că e vorba de un as în meserie. Sunt nişte ani de când lucrez la contraspionaj şi în tot acest timp n-aş putea spune că n-am avut satisfacții. Vreau să spun, succese. Ei bine, află că, pentru prima dată, mi se întâmplă să am trac. Cred, băiete, că ne aşteaptă o muncă foarte grea, de la început extrem de grea, dacă ținem seama de faptul că nu ştim nimic altceva decât că Balthazar, marele Balthazar soseşte luni.

— Soseşte luni, şi noi nu ştim cum arată la față, ca să-l înlâmpinăm cum se cuvine.

— Nu ştim, dar, dacă este adevărat ceea ce pretind biografiile, ne putem consola, fiindcă nimeni nu ştie. Şi nu este ciudat? I se cunoaşte biografia, i se pun în seamă o mulțime de isprăvi – unele poate neadevărate – în schimb, nimeni nu ştie cum arată la față. Consolându-ne însă, nu rezolvăm nimic. Ceva trebuie să facem. Până luni mai sunt cinci zile...

— Parcă ai spune cinci luni.

— E clar că termenul e prea scurt ca să-l putem întâmpina pe Balthazar cu flori, în clipa când va pune piciorul pe pământul României. Dar în aceste cinci zile ce ne stau în față, poate izbutim să dăm de urma falsului Simionescu.

— În privința lui Gaspar, mai am ceva în tolbă.

— Gata, l-ai botezat şi pe ăsta. Şi, mă rog, de ce-ai tăcut până acum?

— Tu eşti de vină. A fost suficient să aflu că, după

părerea ta, Balthazar care soseşte luni este una şi aceeaşi persoană cu „Marele Balthazar”, pentru ca, turtit de vestea senzațională, să uit că mai am ceva noutăți.

În clipa aceea telefonul sună. Ducu ridică receptorul. De la celălalt capăt al firului, colonelul întrebă:

— Bogdan s-a întors de la Ploieşti?

— Abia a picat, tovarăşe colonel.

— Veniți amândoi la mine.

II

Câteva indicii în legătură cu cel de-al doilea mag

Se aflau la colonelul Rareş de aproape o jumătate de oră, şi Bogdan încă nu ajunsese la capătul raportului său. Fusese întrerupt de mai multe ori de colonel, care voia amănunte, amănuntele sugeraseră lui Ducu ipoteze, aşa că abia acum, după aproape o jumătate de oră, lui Bogdan i se oferi prilejul să scoată din „tolbă" ceea ce mai avea pe fundul ei.

— Tovarăşe colonel, de vreme ce pe Balthazar nu-l cunoaştem, din care motiv nu-l vom putea identifica când va sosi, nu ne rămâne decât să încercăm a-l identifica pe Gaspar…

— Vrea să spună pe falsul Simionescu, se simți dator să explice Ducu. Ştiți, mania lui de a da nume şi porecle.

— Tovarăşe colonel, nu ştiu dacă sunt totdeauna bine inspirat, dar, de data asta, cred că am brodit-o. Dacă vom avea de-a face cu Balthazar – nume de mag – şi de vreme ce nu cunoaştem nici numele adevărat al falsului Simionescu, de ce nu i-am da şi acestuia tot un nume de mag, adică Gaspar. Şi, cine ştie, până la urmă, poate aflăm că există şi cel de-al treilea mag, Melchior.

— Numeşte-l şi Gaspar, dacă îți face plăcere. Dar, mă rog, ce-i cu Gaspar?

— Tovarăşe colonel, după toate probabilitățile, Gaspar nu-i ploieştean. E de-aici, din Bucureşti.

— O ipoteză? întrebă colonelul.

— Ceva mai mult decât o ipoteză. Dar să mă explic. După ce, din textul convorbirii telefonice cu Monte Carlo, am aflat că un oarecare Balthazar urmează să sosească luni în țară, mi-am pus următoarea întrebare: oare luni, cine îl va primi pe Balthazar? Şi, fiindcă întrebarea mi s-a părut pretențioasă…

— Cum, adică, pretențioasă? îl întrerupse Ducu.

— Pretențioasă, da, de vreme ce, datorită stadiului incipient al cercetărilor, era sortită să rămână fără răspuns. Deci, părându-mi-se prea pretențioasă, m-am întrebat dacă nu cumva, spre ghinionul falsului Simionescu, din întâmplare, l-a văzut careva dintre vecini, intrând sau ieşind din apartamentul soților Simionescu. Ei bine, trebuie să vă spun că, din fericire, există un martor.

— Asta înseamnă totuşi o şansă, observă Ducu. Bogdan nu răspunse. Scoase din buzunarul de la piept o foaie de hârtie împăturită, o despături şi o puse pe birou, dinaintea colonelului.

— Poftiți, aveți în fața dumneavoastră declarația martorului Dănăşan Petru, de profesiune inginer.

Colonelul Rareş, care suferea de un început de prezbitism, îndepărtă puțin hârtia, până la o distanță convenabilă, pe urmă începu să citească, atent, cele ce urmează:

Luni, paisprezece iunie, a. c., în jurul orei douăzeci şi unu, mă întorceam acasă din oraş. Țin să precizez, de la început, că locuiesc pe aceeaşi scară şi palier cu familia Simionescu. (Ocup apartamentul nouă, iar dumnealor apartamentul zece.) În clipa când mă pregăteam să descui iala de la apartamentul meu, s-a deschis uşa de la ve-

cini, şi am văzut ieşind un bărbat. Am avut impresia că, dând cu ochii de mine, a tresărit şi atunci, brusc, am devenit bănuitor. Dar bănuiala mi s-a risipit imediat, când l-am văzut că, în loc s-o trântească, aşa cum mi s-a părut că are intenția, vârî din nou capul pe uşă şi strigă cu tonul cel mai natural din lume: „Încă o dată, noapte bună, şi sărut mâna". Am intrat la mine şi, fiindcă toată ziua ferestrele fuseseră închise, primul lucru pe care l-am făcut a fost să le deschid. Am apucat astfel să-l văd pe bărbatul acela urcându-se într-o maşină care, ciudat, staționase la cealaltă scară a blocului. Maşina era un „Fiat 1300". Avea, sigur, număr de Bucureşti, dar nu l-am reținut. Numărul era format din patru cifre. Dacă îmi amintesc bine, dar nu sunt de loc sigur, în componența lui exista parcă un cinci şi un şapte.

Pentru faptul că pe individ nu l-am văzut decât câteva clipe, îmi este aproape imposibil să-l descriu. Este un mare defect al meu că nu sunt în stare să rețin fizionomia oamenilor. Din acest motiv, nu ştiu dacă aş fi în stare să-l recunosc, în cazul în care l-aş mai întâlni odată.

Asta e tot ce ştiu şi pot declara, cu toată răspunderea.

Colonelul citise, tare şi rar, textul declarației lui Dănăşan, subliniind prin ton unele cuvinte. Acum, când sfârşise lectura, întrebă:

— Presupun că ai insistat să afli care era ordinea cifrelor cinci şi şapte în componența numărului maşinii!

— Da, tovarăşe colonel, dar n-am izbutit să obțin nimic mai mult. Dimpotrivă, aş zice că, datorită insistențelor mele, Dănăşan a devenit şi mai nesigur. De altfel, s-ar putea ca numărul să fi fost fals.

— Dacă numărul era fals, observă Ducu, atunci înseamnă că şi presupunerea ta, că proprietarul maşinii

ar fi din Bucureşti, nu stă în picioare.

— În cazul acesta, în prealabil, va trebui să aflăm dacă numărul era sau nu fals, deşi, dintr-un anumit punct de vedere, treaba aceasta echivalează cu a căuta acul în carul cu fân. Cum însă s-a mai întâmplat să căutăm acul în carul cu fân, şi să-l găsim, trebuie să încercăm.

— Dacă îmi permiteți, tovarăşe colonel, interveni din nou Ducu.

— Poftim, Mănăilă!

— Tovarăşe colonel, desigur, va trebui să căutăm acul în carul cu fân, pornind de la cele două cifre probabile, indicate de Dănăşan. Personal, nu cred că numărul era fals. Cred că, realmente, falsul Simionescu locuieşte în Bucureşti.

— Pe ce te bazezi când faci asemenea afirmație?

— Doar pe nişte deducții logice. Dacă numărul era fals, de ce a oprit la scara B şi nu la scara A, cum ar fi fost normal? Fiindcă, în cazul când numărul era fals, orice măsură de precauție, devenea inutilă. Dar faptul că a oprit la scara următoare, dovedeşte că prudența l-a îndemnat să procedeze astfel.

— Prudența? se îndoi Bogdan. Dacă numărul era adevărat, prudența l-ar fi îndemnat să parcheze maşina la capătul blocului, respectiv la colțul străzii, foarte aproape, unde exista, de altfel, un loc special amenajat, şi de acolo să meargă pe jos.

— Observația ta nu-i lipsită de logică, Bogdane. Numai că faci abstracție de ceva esențial. Avea falsul Simionescu motiv să se teamă? Da, dacă este ploieştean; nu, dacă este bucureştean. Şi apoi, el mergea la sigur: ştia că familia Simionescu, la ora aceea, se delecta, ascultând Rigoletto în interpretarea baritonului Pascutti.

— De unde ştia? întrebă Bogdan, căruia abia după

aceea, întrebarea i se păru puțin cam naivă.

— Ei, de unde ştia! I-a pândit şi i-a văzut plecând. Deci, ştiind că familia Simionescu nu este acasă, a urcat pe scară până la etajul doi, a descuiat iala cu o cheie potrivită mai dinainte, şi a pătruns în apartament. Riscuri? Unul singur. Acela de a avea ghinionul ca, în timp ce descuia uşa, vreunul dintre vecini să iasă tocmai atunci din casă şi, văzând un străin care încearcă să intre în apartamentul soților Simionescu, să devină bănuitor, eventual, spuneam, să dea chiar alarma. Dar şansa l-a ferit de un asemenea ghinion. Cum spuneam, a intrat în apartament, a făcut comanda şi, după un anumit timp...

— După treizeci şi şase de minute, precizează Bogdan.

— Obține legătura cu Monte Carlo. Însă un pic de ghinion tot a avut. La plecare a fost văzut de Dănăşan.

— Dacă faptele s-au petrecut aşa cum presupune tovarăşul maior Mănăilă – în fața şefului cei doi prieteni nu se tutuiau – atunci picul de ghinion ar putea să-i fie fatal lui Gaspar al nostru. Fiindcă maşina, fără doar şi poate, o vom depista.

— Credeți că falsul Simionescu se numără printre cunoscuții familiei Simionescu? întrebă colonelul.

— Foarte posibil, îşi dădu cu părerea Bogdan. În orice caz, Gaspar a căutat să obțină în prealabil informații despre familia Simionescu. Aflând de pasiunea celor doi soți pentru muzica de Operă, dumnealui, singur sau în complicitate, a mers la sigur.

— În ce sens a mers la sigur? întrebă colonelul.

— Că momeala cu biletele de Operă va da rezultatul scontat. În altă ordine de idei, faptul că Gaspar a intrat în casă, folosind chei potrivite, mă face să presupun, că cel care a procurat mulajul broaştei frecventează pe soții

Simionescu.

— Dumneata, Mănăilă, ce părere ai?

— Tovarăşe colonel, nu cred că este inutil să investigăm printre prietenii şi cunoscuții familiei Simionescu. Fiindcă s-ar putea ca falsul Simionescu să dețină informațiile nu direct, ci prin a doua mână, adică de la un cunoscut al familiei Simionescu.

— Dacă aşa s-a întâmplat, nu ne va fi de loc uşor să-l dibuim pe Gaspar, observă Bogdan. Familia Simionescu are foarte mulți prieteni şi cunoscuți. Personal, nu cred că am avea succes.

Câteva clipe, nu mai vorbi niciunul. Ceva mai târziu, întrebă Ducu:

— Tovarăşe colonel, ştiți ce mă frământă acum cel mai mult? Îmi pun întrebarea: Ce caută Balthazar la noi în țară?

— E clar că n-a venit fiindcă l-au atras frumusețile turistice, Mănăilă.

— Tovarăşe colonel, Balthazar nu este un agent oarecare, aşa cum au fost atâția pe care i-am depistat şi făcut inofensivi. El este „marele Balthazar". Or, dacă aşa stau lucrurile, este firesc să mă întreb: de ce vine? Un superspion nu se deplasează ca să obțină informații de importanță minoră, ci de una maximă.

— E clar, Mănăilă. Văd că singur ai găsit răspunsul. Atunci, în ce constă frământarea dumitale?

— Tovarăşe colonel, în definitiv, ce înseamnă o informație de maximă importanță? În fiecare sector de activitate există secrete de maximă importanță. Secrete privind economia, apărarea, politica noastră internă şi externă etc.

— Bineînțeles!... Şi? Nu-mi dau seama unde vrei să ajungi.

— Veți înțelege imediat, tovarăşe colonel. Ştim toți trei că în urmă cu puțini ani, Trustul Nebel a manifestat un interes deosebit față de invenția academicianului Robescu[6]. Ei bine, despre invenția de atunci a profesorului se poate spune că în ceea ce priveşte secretul, reprezenta unul de importanță maximă?

— Fără îndoială că da, Mănăilă.

— Şi cu toate acestea, Trustul n-a trimis aici, la Bucureşti, un superspion. Or, dacă aşa s-au prezentat, atunci lucrurile, am tot dreptul să mă întreb: nu cumva, de data aceasta, este vorba nu de unul dintre multele secrete de importanță maximă, ci de unul ieşit cu totul din comun?

— Al naibii le mai complici! exclamă admirativ Bogdan. Fiindcă, dintre toate însuşirile pe care le remarcase la prietenul său admira cel mai mult inteligența speculativă a acestuia. (Deşi nu există niciun fel de legătură între activitatea unui filozof de pildă, şi aceea a unui ofițer de Securitate, Bogdan ajunsese la convingerea – şi asta de când lucra cu Ducu – că acestuia, adică ofițerului de Securitate, chiar dacă nu-i este indispensabilă, în orice caz nu poate decât să-i folosească o asemenea inteligență.)

— De ce? protestă Ducu. Mi se pare cum nu se poate mai firesc să-mi pun o asemenea întrebare. Este vorba de un spion supranumit „marele Balthazar", a cărui biografie – fac abstracție de ceea ce reprezintă ficțiunea – mai mult sau mai puțin uluieşte. Îmi vine greu să cred că Trustul ar fi acceptat să-l trimită tocmai pe el, dacă *miza* n-ar compensa riscurile la care se expune Balthazar. Domeniul în care, acționând, Balthazar a realizat

6-Vezi romanul „Doamna în mov"(n.a.)

marile sale victorii este acela al secretului industrial. Este domeniul său de predilecție, dar asta nu înseamnă că secrete de altă natură nu l-au interesat. Dar chiar şi în asemenea cazuri, riscurile n-au fost de natură să-l sperie foarte tare, fie şi numai pentru faptul că legislația cu privire la acțiunile de spionaj în timp de pace, în majoritatea țărilor capitaliste, nu este din cale afară de aspră. În schimb, lucrurile se prezintă eu totul altfel dacă ne referim la țara noastră. „Trustul Nebel" ştie, fiindcă a simțit-o pe pielea lui atunci când a încercat să pună mâna pe planurile aparatului inventat de academicianul Robescu, cât de bine este organizat la noi serviciul de contraspionaj, după cum de asemenea ştie cât de important este sprijinul pe care îl primim din partea cetățenilor.

Da, Trustul ştie toate acestea şi riscă totuşi să-l trimită pe Balthazar. De ce? Fiindcă – aşa cum am mai spus – *miza* aflată în joc are o asemenea importanță, încât covârşeşte riscul de a-l pierde pe Balthazar. În cazul acesta, am dreptul să mă întreb: De care anume secret, de maximă importanță, se interesează „Trustul Nebel"?

— Crezi că musai trebuie să aflăm? întrebă Bogdan întrucâtva sceptic.

— Neapărat. Şi am să-ți explic imediat de ce. Despre Balthazar ce ştim? Ştim că va sosi luni. În schimb, nu-l cunoaştem, habar nu avem cum arată la față. Ce mai ştim? Că cineva – falsul Simionescu – îl va aştepta. Nu ştim însă, în ce loc anume. Poate că la gară sau la aeroport, dar nu-i de loc exclus ca întâlnirea să aibă loc într-o casă particulară. După aceea, Balthazar va trece la acțiune, fără ca noi să fim în măsură să-l stânjenim în vreun fel, de vreme ce nu-l cunoaştem.

Dacă, însă, noi am izbuti să aflăm acele câteva secrete care, la ora actuală, într-o ierarhie sui generis, ocupă primele locuri, situația ar fi cu totul alta. De ce? Fiindcă, în loc să-l aşteptăm pe Balthazar la aeroport, la gară sau la punctele de frontieră, l-am aştepta în acele locuri unde, mai devreme sau mai târziu, sigur îşi va face apariția, din nevoia de a acționa.

— E un deziderat ideal, Mănăilă.

— Nu-i uşor de realizat, tovarăşe colonel. Recunosc.

— Este imposibil, Mănăilă, imposibil. Fiecare minister, fiecare institut de cercetare ştiințifică, fiecare centrală industrială, în ultimă instanță fiecare întreprindere, din Capitală şi provincie, deține, în mai mare sau mai mică măsură, secrete. Asta ar însemna ca fiecare dintre aceste verigi să facă o primă selecție a lor, şi pe acelea de maximă importanță să le treacă pe o listă, care să fie înaintată nu ştiu cărui for, în a cărui sarcină ar intra selecționarea, dintr-un noian de secrete, a supersecretelor. Îți dai scama ce cantitate uriaşă de muncă, la toate verigile, necesită o asemenea operație? Pe de altă parte, nu putem ignora factorul subiectiv în aprecierea gradului de confidențialitate a materialelor analizate,pentru a nu mai vorbi de competență. Dumneata spui: pe un superspion nu-l poate interesa decât un secret de maximă importanță. Dar există, oare, un criteriu, universal valabil, de apreciere a ceea ce înseamnă secret, strict-secret sau, hai să spunem, supersecret? Ce siguranță avem, că ceea ce am considera noi secrete de primă mărime, sunt în mod necesar şi pentru „Trustul Nebel”? Balthazar vine să obțină unele informații. Dumneata zici că aceste informații trebuie să aibă o importanță care iese cu totul din comun, fiindcă altfel nu ar veni după ele tocmai el, „marele Balthazar”. Dar,

îți repet, nu am niciun fel de siguranță că informațiile pe care vrea să le obțină, de foarte mare, de covârşitoare importanță pentru el, prezintă şi pentru noi aceeaşi maximă importanță. De ce? Fiindcă nu ştim cine i le-a comandat şi, mai ales, nu ştim ce urmăreşte acela care le-a comandat. O informație nu are o valoare în sine, ci valoarea ei este mare, foarte mare sau de neprețuit, în raport cu foloasele practice care pot fi trase de către acei care au nevoie de ea.

— Tovarăşe colonel, dacă, totuşi, am încerca?

— În ce fel, Mănăilă?

— Tovarăşe colonel, aşa cum ați pus problema, aveți perfectă dreptate. Dificultățile, mai întâi de selecționare, şi apoi de ierarhizare a preocupărilor diferitelor institute, instituții şi întreprinderi sub raportul importanței şi, în ultimă instanță, sub acela al secretului pe care aceste preocupări le reprezintă, sunt enorme. Totuşi, s-ar putea ca Trustul să fie interesat de o anumită descoperire ştiințifică, de o anumită invenție de o atât de covârşitoare importanță, încât la ora actuală să constituie pentru securitatea statului nostru secretul numărul unu, secretul de maximă importanță, secret care să fie cunoscut ca atare de către conducerea de stat, la nivelul cel mai înalt.

Colonelul se gândi o clipă:

— Bine, Mănăilă. Am să discut problema cu tovarăşul general. Dacă există un asemenea secret numărul unu, vom fi încunoştințați şi, în consecință, ne va fi mai uşor, aşa cum ai afirmat, să contracarăm acțiunile marelui Balthazar.

Bogdan îşi aprinse o țigară şi, fiindcă era singur, se cuibări bine în fotoliu, urcându-şi totodată picioarele pe

birou. Abia terminase audierea lui Dănăşan, convocat pentru a doua oară. Prin această ultimă audiere urmărise un anume scop: să obțină de la acesta o descriere cât mai amănunțită a falsului Simionescu. Şi, în ciuda faptului că Dănăşan susținuse că nu are memoria figurilor, până la urmă dovedi exact contrariu, spre marea satisfacție a lui Bogdan, dar şi a locotenentului Păduraru, care asistase la audiere şi stând retras la o măsuță de lângă fereastră, desenase tot timpul, într-un bloc ținut pe genunchi.

După ce Dănăşan termină descrierea „magului Gaspar", locotenentul Păduraru se ridică şi, apropiindu-se de Dănăşan, îi puse dinainte foaia de bloc.

— Tovarăşe Dănăşan, te rog să-mi spui dacă insul din desenul acesta seamănă, cât de cât, cu individul pe care l-ai văzut ieşind din apartamentul familiei Simionescu.

Dănăşan examină doar câteva clipe portretul-robot, apoi se adresă lui Bogdan:

— Tovarăşe căpitan, eu, care l-am văzut şi în realitate pe individ, zic: da, seamănă. Dar cine nu l-a văzut în realitate, după acest desen numai cu foarte mare greutate l-ar putea recunoaşte.

— Va să zică, după dumneavoastră, cineva care l-a mai văzut l-ar putea recunoaşte după acest portret-robot.

— Exact, tovarăşe căpitan.

— În cazul acesta, ne-ați făcut un mare serviciu, şi vă mulțumesc.

Câteva minute mai târziu, cu portretul-robot în buzunar, Bogdan se deplasă la Ploieşti să stea de vorbă cu Paul Simionescu. Simionescu era ocupat să-şi hrănească peştii exotici dintr-un acvariu de toată frumusețea.

După introducerea de rigoare, în care bineînțeles fu vorba tot despre peştii exotici, domeniu în care Simionescu făcu dovada unor cunoştințe remarcabile,Bogdan, scoțând din servietă portretul-robot, i-l puse dinainte.

— Tovarăşe Simionescu, vă rog să-mi spuneți dacă insul din portret seamănă cu vreunul dintre prietenii sau cunoscuții dumneavoastră.

Trecură câteva minute până când Simionescu fu în măsură să se pronunțe:

— Seamănă cu Paraschiv.

— Cine-i Paraschiv? Un prieten?

— În niciun caz. Pe Paraschiv Pendeleanu l-am cunoscut, nu de multă vreme, la Operă. Să tot fie două luni, poate două luni şi jumătate.

— Cum ați ajuns să vă cunoaşteți?

— În timpul pauzei, la bufet. Eram cu soția. Stăteam mai deoparte, aşteptând să se răărească lumea. Atunci el, care tocmai răzbise în față, m-a întrebat, ca şi când ne-ar fi cunoscut de când lumea, ce dorim să luăm: „Ca să nu mai stați şi dumneavoastră la rând", a explicat el. Un mare defect al meu este că, atunci când sunt luat pe nepregătite, nu reacționez totdeauna aşa cum aş dori. Aşa că m-am trezit, spunându-i că, de fapt, nu doream decât o oranjadă pentru soția mea. Când a venit cu oranjada, s-a prezentat şi a ținut să ne informeze că ocupa locul din dreapta mea şi că numai în calitate de „vecin" îşi permisese să intre în vorbă. Ca să fiu sincer, nici nu-l remarcasem. Dar să nu lungesc vorba...

— Vă rog s-o lungiți, îi recomandă Bogdan. Amănuntele mă interesează.

— Voiam să spun că, aşa cum se întâmplă în asemenea împrejurări, discuția s-a înfiripat şi că n-am avut

de ce regreta, Paraschiv Pendeleanu fiind un om cultivat şi cu o foarte temeinică pregătire teoretică în domeniul muzicii. Pe deasupra sociabil şi deosebit de agreabil ca om. În pauza următoare, din nou am stat de vorbă. Şi de data aceasta conversaţia a fost agreabilă, mai ales după ce, din întâmplare, am descoperit că aveam pasiuni comune: colecţionarea de monede vechi. După spectacol, ne-am oferit să-l conducem până acasă cu maşina, dar n-a fost nevoie, fiindcă venise şi el cu a lui.

— Ce maşină?

— Un Fiat 1300.

— Desigur, numărul nu l-aţi reţinut.

— Nici atunci şi nici cu un alt prilej.

— Ce fel de prilej?

— Păi ne-am mai întâlnit o dată la Operă.

— Întâmplător?

— A, nu! Într-un fel, ne-am dat întâlnire.

— Ce vreţi să înţelegeţi prin cuvintele „într-un fel”?

— Înainte de a ne despărţi, ne-a spus că va veni să asculte şi spectacolul cu Boema, care urma să aibă loc peste două săptămâni. Soţia mea a spus atunci că şi noi intenţionam acelaşi lucru. Un amănunt, cred, nu lipsit de importanţă pentru dumneavoastră: la spectacolul cu Boema, nu ştiu cum s-a făcut că Paraschiv din nou a obţinut locul din dreapta mea.

— Într-adevăr, un amănunt de loc lipsit de importanţă. Dar vă rog să continuaţi.

— După spectacol, dânsul atâta a insistat să luăm masa împreună, încât, până la urmă, am acceptat. Am cinat la Capşa. A fost o seară tare plăcută. V-am spus că Paraschiv este un om foarte sociabil, adică exact contrariul nostru. Poate de aceea ne-am simţit bine în compania lui. Se pare că nici lui nu i-a displăcut so-

cietatea noastră, fiindcă ne telefonează destul de des, ca să se intereseze de sănătatea mea, şubredă de altfel, şi să ne întrebe când mai venim la Bucureşti.

— Cunoaşteți cumva telefonul lui?

— Nu! Ne-a spus că a primit de curând locuință într-un bloc nou şi că, în ciuda demersurilor repetate, încă nu i l-au instalat.

— Atunci poate v-a dat adresa unde locuieşte?

— Ne-a spus, în treacăt, că stă pe bulevardul Rondelului, la numărul şase.

Bogdan notă adresa, deşi era aproape sigur că Paraschiv Pendeleanu – dacă nu cumva şi numele era de împrumut – locuia în cu totul altă parte.

— Nu v-a invitat să-i faceți o vizită?

— Nu! În schimb s-a invitat el…

— Ați spus: s-a invitat? vru să fie sigur Bogdan.

— Exact! S-a invitat. Să vedeți cum s-a întâmplat: De atunci să fie – ştiu eu? – poate două săptămâni. Era cam pe la orele unsprezece când am auzit soneria. M-am dus să văd cine este şi, când am deschis, nu mică mi-a fost surprinderea dând cu ochii de Paraschiv. După ce şi-a cerut o mie de scuze că mă deranjează, fără să mă fi anunțat în prealabil…

— Şi cum a motivat că nu v-a anunțat în prealabil?

— Zicea că vine de la Braşov şi că atunci când plecase de acolo, fiind o oră prea matinală, n-a îndrăznit să ne deranjeze cu telefonul. Cum vă spuneam, după ce s-a scuzat de o mie de ori, mi-a explicat scopul vizitei sale. Venise să-mi ceară părerea în legătură cu unele monede vechi pe care voia să le cumpere de la un colecționar din Braşov. „Ştiți – îmi explică el – asupra celor mai multe mi-am putut forma personal o părere. Sunt însă vreo câteva în legătură cu care nu mă încumet să mă

pronunț. De aceea, m-am gândit să apelez la competența dumneavoastră". Dintre cele treizeci de monede pe care mi le înşiră pe masă, doar cincisprezece prezentau interes pentru un colecționar serios. Din acest motiv, îmi aduc bine aminte, am făcut atunci reflecția că Paraschiv era un foarte plăcut interlocutor, dar în schimb un mediocru colecționar de monede. Ca să-l împiedic să piardă banii, cumpărând nişte bucăți de aramă sau de argint lipsite de orice fel de valoare numismatică, l-am învățat ce să cumpere şi ce să ofere pentru fiecare monedă. După aceea a plecat.

— A plecat? întrebă Bogdan dezamăgit.

— Da, a plecat, deşi am insistat să rămână la noi la masă. A insistat mai ales soția mea, care s-a înapoiat din oraş tocmai în clipa când el se ridicase să plece.

— Şi cât timp a stat la dumneavoastră ce a făcut? întrebă Bogdan după ce, timp de câteva minute, nu făcuse altceva decât să se gândească la cele ce aflase de la interlocutorul său.

— Nu înțeleg întrebarea dumneavoastră.

— Vreau să spun, cât timp ați cercetat monedele, el ce-a făcut? A stat tot timpul lângă dumneavoastră?

— Stați puțin, să-mi aduc aminte. Nu! La un moment dat, după ce şi-a pipăit buzunarele fără folos, mi-a spus că şi-a uitat pachetul de țigări în „fâş". S-a dus să şi-l ia.

— Şi dumneavoastră, în acest timp, ce-ați făcut? Ați examinat monedele?

— Exact!

— A lipsit mult?

— Nu pot să-mi dau scama dacă a lipsit mult sau puțin. Examinam monedele şi, pentru un colecționar, îndeletnicirea aceasta este una dintre cele mai plăcute.

— Fâşul îl lăsase în vestibul?

— În vestibul, da!

— Dumneavoastră în care cameră v-ați primit musafirul?

— Aici, în biroul meu.

— Femeia de serviciu se afla în bucătărie?

— Nu, fiindcă nu era ziua ei; vine de trei ori pe săptămână.

— Va să zică, în timp ce dumneavoastră examinați monedele, Paraschiv Pendeleanu s-a dus să-şi ia pachetul cu țigări pe care îl uitase în buzunarul fâşului lăsat la cuierul din vestibul!

— Am impresia că acordați mare importanță acestui amănunt. Sau poate mă înşel? întrebă Simionescu.

— O oarecare importanță prezintă, confirmă Bogdan, recunoscând doar pe jumătate adevărul. În realitate, acorda „amănuntului" o mare importanță.

— Când nu sunteți acasă obişnuiți să încuiați numai iala sau şi broasca?

— Când nu uităm, încuiem şi broasca.

— Nu v-a cerut, cumva, Paraschiv să-i arătați apartamentul?

— De unde ştiți? se miră Simionescu.

— Presupun.

— Într-adevăr, mi-a cerut. Găsea împărțirea ideală. Dumneavoastră cum vi se pare? Dar ce vă întreb, că nu v-am arătat toate încăperile.

— Nici nu este nevoie. Din cele ce am văzut, îmi pot da seama că Parasehiv n-a exagerat.

— Ştiți, e un bloc proprietate personală, cu confort sporit. Paraschiv spunea că a intrat într-o asociație care vrea să construiască un blocşor pe terenul unuia dintre viitorii locatari.

„Vă asigur că Paraschiv al dumneavoastră nu va apu-

ca să se mute în apartamentul său, chiar dacă povestea pe care v-a îndrugat-o este adevărată".

Dar aşa îi vorbi numai în gând. Se ridică, îi mulţumi pentru informaţii, pe urmă plecă. Gazda îl conduse până la uşă.

— Am putut să vă fiu cu ceva de folos, tovarăşe căpitan?

— Mult. Încă o dată vă mulţumesc.

În drum spre Bucureşti, Bogdan avea timp suficient să reflecteze la cele întâmplate. Misterul care învăluia persoana celui de-al doilea „mag" începea să se destrame.

„Dumnealui, Gaspar, n-a lucrat prost", îşi spuse, dând drumul aparatului de radio. Muzica nu-l stânjenea de fel; dimpotrivă, îi stimula gândurile.

Şi într-adevăr, avea motive să creadă că Paraschiv Pendeleanu – dacă acesta îi era numele adevărat – nu lucrase prost. Făcuse cunoştinţa soţilor Simionescu şi se străduise să le intre pe sub piele, urmărind un anumit scop: acela de a folosi telefonul lor pentru a vorbi cu Monte Carlo, respectiv, cu acel misterios unchi Sol, probabil cineva din conducerea „Trustului Nebel". Cât priveşte scopul adevărat al vizitei neanunţate a lui Paraschiv Pendeleanu, nici acesta nu era greu de bănuit. Venise să obţină mulajul cheilor.

Bogdan nu-şi făcea de loc iluzia că Paraschiv Pendeleanu era numele adevărat al „magului", şi nici că locuia la adresa indicată. Totuşi, acum era mult mai uşor să i se dea de urmă, acum când avea certitudinea că portretul-robot era bun. Pe de altă parte, indirect, tot datorită portretului-robot, cele două cifre ale numărului maşinii, acel „cinci" şi acel „şapte", spuneau mai mult, mult mai mult decât la început. Folosind aceste două

atuuri, până la urmă, sublocotenentul Picioruş avea să-l descopere pe „Gaspar”.

III

Incredibilele explicații ale lui Paraschiv Pendeleanu

Surpriza a fost mare nu numai pentru Picioruş, dar mai ales pentru Ducu şi Bogdan, când au luat cunoştință că pe bulevardul Rondelului, la numărul şase, locuia într-adevăr un inginer cu numele de Paraschiv Pendeleanu şi că acest Paraschiv Pendeleanu era una şi aceeaşi persoană cu „magul" care, folosind telefonul soților Simionescu, vorbise cu Monte Carlo. Fiatul 1300 de asemenea îi aparținea, şi numărul exact era 2537.

Surprizei, în zilele imediat următoare, i se adăugă nedumerirea. Supravegherea discretă a lui Paraschiv nu descoperi niciun element de suspiciune împotriva acestuia. După aparențe, Paraschiv era un cetățean inofensiv, care îşi petrecea timpul liber frecventând sălile de concerte, cinematografele şi care, deşi se saluta pe stradă cu multă lume, nu părea să aibă mulți amici şi cunoştințe.

Desigur, faptul că ducea o viață mai mult sau mai puțin solitară, constituia un motiv de suspiciune. Se ştie că spionii sunt obligați, prin însăşi meseria pe care o exercită, să ducă o asemenea viață. Fiindcă o viață mondenă trezeşte curiozitatea şi, implicit, indiscreția altora.

Totuşi, atunci când ai experiența a douăzeci de ani în serviciul de contraspionaj, ajungi să dobândeşti un anume simț special, care te alertează în cazul în care omul de care te interesezi este sau nu suspect. Simțul acesta

special îi spunea lui Ducu, şi într-o oarecare măsură şi lui Bogdan, că Parasehiv Pendeleanu era spion. Totuşi, simțul acesta special, fiind ceva subiectiv, niciunul şi nici celălalt nu se puteau încrede în el, în mod absolut. Şi în cazul acesta concret, cu atât mai mult se puteau încrede, de vreme ce anumite fapte îl acuzau pe Paraschiv Pendeleanu. Cea mai gravă era convorbirea cu pretinsul unchi Sol de la Monte Carlo.

Oscilând între instinct şi rațiune, pentru prima dată i se întâmpla maiorului Mănăilă să nu se poată decide ce anume metodă să adopte.

— Ducule, ne paşte primejdia să călcăm în strâchini, fu de părere Bogdan, în ziua când abordară problema metodei celei mai eficace de urmat.

— Crezi?

— Da, aşa cred. De aceea mi se pare mai înțelept să aşteptăm.

— Ce?

— Ziua de luni. Luni soseşte Balthazar. Luni Gaspar îl va aştepta în gară sau la aeroport.

— Dar dacă Paraschiv nu-l va aştepta nici la gară şi nici la aeroport? Vreau să spun, dacă Paraschiv nu-i omul de care avem nevoie, ce facem? Îl scăpăm pe Balthazar? Trebuie, măi băiete, ca până luni să ştim ce hram poartă acest Paraschiv.

— Ai să ştii luni. Dacă îl întâmpină pe Balthazar, înseamnă că-i omul nostru. Dacă nu…

— Dacă nu, înseamnă că l-am scăpat pe Balthazar.

— De fiecare dată când avem un caz de rezolvat, atâta suceşti şi învârteşti lucrurile, încât începe să mă doară capul. Lămureşte-mă, ce ai vrut să înțelegi când ai spus că, dacă aşteptăm până luni şi Gaspar nu-l aşteaptă, înseamnă că-l scăpăm pe Balthazar. Te întreb: dacă

până luni ai izbutit să te dumereşti ce hram poartă, nu l-ai mai scăpa pe Balthazar?

— Poate că, totuşi, vom putea afla ceva de la Paraschiv.

— Fie-ți milă, Ducule. Eu nu pot gândi decât aşa: Ori Gaspar este acela care a vorbit cu Monte Carlo şi, în cazul acesta, dacă aşteptăm până luni, îl vom cunoaşte şi pe Balthazar, ori n-are niciun amestec, şi atunci nu văd ce aştepți să afli de la el, ceva care să te pună pe urmele lui Balthazar.

— Nu ştiu, măi băiete, dacă nu are chiar niciun amestec. Nu ştiu! Ceea ce ştiu este că tare sunt ispitit să stau puțin de vorbă cu el.

— Ştii, că şeful nu vrea. În ceea ce mă priveşte, şi eu sunt de părere că a sta de vorbă cu el înseamnă să călcăm în strâchini. Asta una la mână. Doi la mână: După ştiința mea, nu-i posibil să spargi strâchini fără să faci zgomot. Or, zgomotul ar putea să sperie iepurele,dacă nu iepurii.

— Complicii?

— Da, complicii. Vrei poate să ştii ce mă determină să cred în existența lor?

— Dă-i drumul, băiete.

— Soții Simionescu au primit sau nu o scrisoare, însoțită de nişte bilete, prin care erau invitați să-l asculte pe baritonul Pascutti?

— Au primit. Şi?

— Ştim precis că nu-i scrisul lui Gaspar?

— Ştim!

— Ei bine, de vreme ce ştim că Gaspar a putut vorbi cu Monte Carlo din apartamentul soților Simionescu, numai ca urmare a faptului că aceştia fuseseră expediați de acasă, şi de vreme ce scrisoarea care însoțea biletele

pentru spectacolul de Operă nu a fost scris de Pendeleanu, e la mintea cocoşului că cei doi sunt complici.

— Posibil. Tocmai de aceea n-ar strica să stau de vorbă cu el.

— Vrei să treci peste interdicția şefului?

— În niciun caz. Voi încerca însă să-l conving să-mi dea dezlegarea necesară.

— Dacă nu păstrezi în rezervă nişte argumente speciale, pe care nu vrei să mi le împărtăşeşti şi mie, slabă speranță să-l convingi.

— Trebuie să-l conving, băiete, trebuie!

Blocul în care locuia Pendeleanu era aşezat pe colț şi, de departe, aducea vag cu prova unui transatlantic. Înainte de a apăsa pe butonul soneriei, ascultară. De dincolo de uşa de stejar, furniruită, răzbeau până la ei acordurile grave ale pianului.

— Bethoven, Ducule?

— Bethoven. Marea sonată.

— Al naibii Gaspar. Păcat că nu pot să-l aplaud.

— Ghinionul tău, băiete.

Sună prelung, ca să audă. După câteva clipe pianul conteni. Se auziră paşii cuiva apropiindu-se de uşă. Privi prin vizor înainte de a deschide.

— Pe cine căutați?

— Pe domnul Paraschiv Pendeleanu, explică Ducu.

— Eu sunt.

— Dorim să stăm puțin de vorbă cu dumneavoastră. Şi se legitimară.

Bogdan, care era tot timpul cu ochii pe el, sesiză că Pendeleanu nu păruse de loc intimidat sau speriat, ci mai curând curios.

— Poftim!

Şi îi conduse într-o încăpere, invitindu-i să ia loc pe o canapeluță, dinaintea unei măsuțe încărcate cu fel de fel de obiecte eterogene: ziare, un deşteptător, un pahar, o maşină de ras, o storcătoare de fructe, o pensetă, o girafă din cauciuc.

După ce-i văzu instalați, aşezându-se la rândul său pe brațul unui fotoliu, singurul în toată casa, întrebă:

— Cu ce vă pot fi de folos, domnilor?

Paraschiv Pendeleanu era un bărbat de cel mult patruzeci de ani, nu prea înalt, de statură potrivită, plăcut la vedere, în ciuda nasului cârn şi a buzelor groase. Lat în umeri, cu piept de înotător, făcea impresia unui bărbat voinic şi viril. Mâinile, mai ales, îi erau foarte frumoase, cu degete lungi, fine şi unghiile îngrijite, date cu lac. În încăpere domnea o dezordine simpatică şi Ducu, după ce o examina printr-o singură privire circulară, presupuse, şi nu se înşela, că dezordinea nu era întâmplătoare, ci regizată, ca să facă impresie.

— Domnule Pendeleanu, cunoaşteți familia Simionescu din Ploieşti?

Întrebarea păru a-l surprinde.

— Da, o cunosc.

— De mult timp?

— De câteva luni. Scuzați-mă, au făcut ceva reprobabil?

Bogdan se uită semnificativ la Ducu, iar acesta din urmă, fără nicio greutate, citi ceea ce exprimau privirile indignate ale colaboratorului său: „Ce zici, bătrâne, de tupeul lui Gaspar?”

— În ce împrejurare v-ați cunoscut? continuă să întrebe Ducu, ignorând întrebarea lui Paraschiv

— Întâmplător, la Operă.

— În ce relații sunteți?

Paraschiv ridică din umeri.

— Mi-e greu să vă răspund. Chiar foarte greu.

— De ce?

— Fiindcă nu ştiu cum să le definesc. Ne-am văzut de câteva ori. La Operă.

— Numai la Operă?

— O dată, după spectacol, am cinat toți trei la Capşa. Asta e tot, domnilor.

— Tot?

— Ați *dori* să mai fie ceva?

Întrebarea sună vag ironică.

Maiorul, calm, lăsă impresia că nu sesizase ironia.

— Domnule Pendeleanu, noi nu *dorim* decât să nu ne ascundeți nimic.

Pendeleanu păru jignit.

— Domnilor, de fapt, nu cunosc scopul adevărat al vizitei dumneavoastră. V-am întrebat mai adineaori dacă Paul Simionescu sau eventual ambii soți au comis ceva reprobabil şi nu mi-ați răspuns. În concluzie, de vreme ce nu cunosc scopul vizitei dumneavoastră, nu aveți niciun drept să insinuați că vă ascund ceva. În orice caz, țin să vă declar, şi vă rog să mă credeți, – deşi meseria dumneavoastră vă obligă să nu credeți oamenii pe cuvânt, ci să le cereți dovezi – că n-am intenția de a vă ascunde ceva.

— Domnule Pendeleanu, nu ne îndoim de bunele dumneavoastră intenții. Dar probabil ați uitat să ne spuneți dacă ați făcut o vizită familiei Simionescu la Ploieşti.

— Nu, domnule, n-am omis şi n-am uitat ci, pur şi simplu, nu am crezut că vă interesează. Ei bine, dacă şi asta vă interesează, atunci vă pot spune că, într-adevăr, am făcut o vizită domnului Paul Simionescu la Ploieşti.

Am vrut să-l consult în legătură cu nişte monede vechi pe care voiam să le cumpăr. Sunt un numismat amator, dacă şi asta vă interesează.

— V-ați mai dus şi altă dată să-l vizitați?

— Nu!

— Nici în absența de acasă a soților Simionescu, domnule Pendeleanu?

Paraschiv îl privi mai întâi surprins, apoi amuzat, pe urmă izbucni în râs.

— Acum cred că am înțeles scopul adevărat al vizitei dumneavoastră. Dar bine, domnilor, de ce nu mi-ați spus de la început? De unde să-mi dea prin minte – şi sublinic cuvintele cu intenție vădit ironică – că în preocupările dumneavoastră intră şi problemele de morală. De morală proletară.

— Cum? întrebă fără voie Bogdan, care până acum nu deschisese gura, mulțumindu-se doar să asculte.

— N-am spus-o cu intenția de a vă jigni, dar, repet, credeam că în atribuțiile dumneavoastră intră numai problemele care privesc securitatea statului, nu şi cele ce se referă la morală. Expresia este demonetizată de prea multă întrebuințare, dar, iertați-mă, pe moment alta nu mi-a venit în minte.

— Vă rog să vă explicați, domnule Pendeleanu, îi ceru Ducu şi, fără voia lui, în tonul cu care pronunță cuvintele se distingea o nuanță de asprime.

— Nu văd ce este de explicat. Cred că am fost suficient de clar.

— Atunci mă siliți să repet întrebarea. Ați intrat vreodată în apartamentul soților Simionescu, în timp ce aceştia lipseau de acasă?

— Da! Dar aceasta nu este o treabă care vă priveşte pe dumneavoastră.

— Domnule Pendeleanu, nu crezi că noi suntem mai în măsură să ne cunoaştem atribuțiile?

— Bineînțeles! Dar asta nu înseamnă că sunteți scutiți de greşeala de a vi le depăşi câteodată, cu sau fără intenție, ca, de pildă, în cazul acesta.

Vorbea foarte demn şi, de indignare, sau dintr-un alt motiv, se îmbujorase la față.

— Vă asigur, domnule Pendeleanu, că ne menținem strict în limita atribuțiilor noastre de serviciu. Şi fiindcă lucrurile se prezintă aşa şi nu altfel, vă întreb, şi vă rog să răspundeți cu toată sinceritatea, fără a încerca să escamotați adevărul: Cu ce drept ați pătruns în apartamentul soților Simionescu, în absența lor?

— Am fost invitat, domnilor.

Răspunsul era atât de nescontat, încât Bogdan, care nu avea stăpânirea de sine a lui Ducu, pur şi simplu, pentru a face totuşi ceva, îşi aprinse o țigară.

— De către cine?

Paraschiv avu unele ezitări înainte de a răspunde.

— De către doamna Simionescu. Presupun.

— Doar presupuneți?

— Adică, sunt aproape sigur.

— Şi ce vă împiedică să fiți sigur, domnule Pendeleanu.

— Există un anumit coeficient de nesiguranță.

Nu mai continuă. Se ridică de pe brațul fotoliului şi începu să se plimbe prin cameră. Ducu şi Bogdan îl urmăreau cu privirea, răbdători şi, la un moment dat, avură amândoi impresia că Paraschiv uitase de ei. În fine, după ce se scurseră mai multe minute, în care timp nu făcu decât să se plimbe de colo-colo, se îndreptă către un sertar, îl deschise şi luă de acolo două plicuri. Examină scrisul, cu un zâmbet abia schițat, parcă mai

curând amuzat, pe urmă reveni, reluându-şi locul pe brațul fotoliului.

— Povestea este ciudată şi încă de la început amuzantă.

— Povestiți-ne-o, ca să ne amuzăm şi noi, îl îndemnă Bogdan care, în sinea sa, nu-l aproba pe „şef" că prea îi „suflă în ciorbă lui Gaspar".

Paraschiv, făcându-şi vânt cu scrisorile, dar nu pentru că îi era cald, ci din pură distracție, începu să vorbească rar, căutând cuvintele şi mutându-şi privirile de la unul la celălalt.

— Totul a început de la o convorbire telefonică. Într-o zi a sunat telefonul. Am ridicat receptorul. O femeie căuta pe un oarecare Nelu. Trebuie să vă spun că sunt cam afemeiat. Sunt însă un afemeiat de un fel deosebit. Îmi plac femeile, dar am oroare de legături care prezintă riscul să se permanentizeze. De aceea, prefer aventurile uşoare. Nu cer femeilor să mă iubească, şi nici să pretindă de la mine acelaşi lucru. Probabil sunteți scandalizați de amoralitatea mea – rețineți, am spus amoralitate nu imoralitate – dar ăsta sunt eu. Nu ştiu în ce măsură cunoaşteți dar, dacă nu ştiți, aflați de la mine că telefonul constituie un mijloc ideal de a face rost de aventuri facile. De multe ori telefonul m-a scos din impas, domnilor.

— Din impas? În ce fel? întrebă Bogdan.

— În sensul că, atunci când nu aveam în perspectivă o aventură, apelam la telefon. După câteva numere, formate la întâmplare, era imposibil să nu găsesc o femeie dispusă la o escapadă amuzantă. Pe urmă, adresându-se lui Bogdan: Dacă, vreodată, vă veți găsi în impas, vă rog să folosiți metoda mea.

— Mulțumesc! replică Bogdan, care numai cu greu

izbutea să se păstreze calm. Vorbăria „magului” îl enerva şi, dacă el ar fi condus ancheta, nu l-ar fi lăsat să „bată câmpii”.

— Trebuie să vă mărturisesc, până a nu primi telefonul de care v-am vorbit, eram convins că metoda îmi aparține în exclusivitate. Primind însă acel telefon, mi-am dat seama că mai era utilizată cel puțin şi de necunoscuta care mă sunase, chipurile, ca să-l caute pe acel Nelu, despre care nici acum nu ştiu dacă există şi în realitate. Întrucât o nouă aventură îmi surâdea, m-am pretat jocului, utilizând, unul după altul, toate clişeele cu care până atunci nu dădusem niciodată greş. Dar, spre marele meu regret, necunoscuta refuza să ne vedem. Când mi-am dat seama că nu voi izbuti, am vrut să-i închid în nas telefonul. N-am putut. Avea o voce fermecătoare. În viața mea nu mi s-a întâmplat să aud o voce atât de plăcută, de... da... pur şi simplu, de fermecătoare. Îmi făcea plăcere s-o ascult şi aş fi ascultat-o cu aceeaşi plăcere chiar dacă mi-ar fi debitat la telefon nişte rețete de prăjituri. În realitate, ceea ce îmi spunea nu era lipsit de interes. De pildă că are patruzeci şi cinci de ani, că este provincială, că şi-a irosit tinerețea alături de un soț bolnăvicios pe care îl respectă, dar pe care nu-l iubeşte că, pur şi simplu, o îngrozeşte gândul că peste câțiva ani va fi bătrână, fără să fi cunoscut o mare pasiune carnală. Mi-a mai spus că îndrăzneşte să mi se confeseze numai fiindcă n-o cunoşteam şi nu aveam s-o cunosc niciodată. Atunci am rugat-o să-mi dea numărul ei de telefon, ca s-o pot suna, dar a refuzat. Până la urmă a acceptat să mă mai sune ea, în care scop i l-am dat pe al meu, fiindcă ea îl formase numai din întâmplare, greşind pe acela al ipoteticului Nelu. Am mai flecărit puțin şi după aceea a închis. Făcu o pauză, apoi

continuă. Poate nu aveți să mă credeți, dar vă asigur că, după ce am închis, am şi uitat de ea.

— Ba te credem, îl consolă Bogdan, care simțea nevoia să fie ironic. Ai uitat-o, fiindcă ai considerat toată povestea o aventură ratată.

— Ați ghicit! O aventură ratată. De altfel, nu putea să mă intereseze o femeie mai mare ca mine cu cinci ani. Peste câteva zile a sunat din nou telefonul. Era ea. Şi chiar din primele clipe, iarăşi m-a cucerit vocea ei fermecătoare. Am conversat la telefon aproape o oră. De fapt, mai mult ea a vorbit. Ascultând-o, îmi era tare milă de ea, şi să mă bată Dumnezeu dacă asta nu s-a întâmplat numai şi numai din cauza glasului ei fermecător. N-am o fire sentimentală şi, recunosc, sunt prea egoist ca nefericirea altcuiva să mă tulbure. De aceea se întâmpla, pentru prima dată, să-mi fie milă, să mă tulbure nefericirea acelei femei care, nici până în pragul bătrâneții, încă nu se întâlnise cu marea pasiune. La sfârşit mă anunță că pleca a doua zi acasă, la Ploieşti – stătuse la o prietenă – şi că nu-mi va mai da telefon. Am insistat să ne vedem, dar ea a refuzat şi de data asta. Mi-a făgăduit în schimb – la drept vorbind pe făgăduiala ei nu puneam preț – „că va mai da un semn de viață". Şi, contrar aşteptării, a dat.

Paraschiv făcu o pauză, ca să scoată dintr-un plic o scrisoare, s-o citească în fugă şi apoi să i-o întindă lui Ducu. Scrisoarea avea următorul conținut:

Dragă prietene,

Sper că nu te vei supăra aflând că de la ultimul nostru rendez-vous telefonic m-am interesat despre dumneata. Te-am văzut de mai multe ori şi te găsesc agreabil şi peri-

culos. Sunt convinsă că orice femeie s-ar ataşa uşor de dumneata, iubindu-te. Dacă aş avea vreun drept, aş fi geloasă pe toate femeile.

Ştiu că ai rămas credincios spectacolelor de Operă pe care mulți le consideră anacronice. Oare îți cer prea mult dacă te-aş ruga ca vineri să vii la spectacolul cu Othello?

Prietena dumitale

— Şi bineînțeles v-ați dus, presupuse Ducu, trecând scrisoarea lui Bogdan.

— Se putea altfel? M-am dus, deşi o anumită frază din scrisoare pur şi simplu mă indispunea.

— Care?

— „Dacă aş avea vreun drept, aş fi geloasă pe toate femeile". Prin aceste cuvinte, se trăda că făcea parte din categoria acelora care mă sperie. Eram însă curios s-o cunosc şi îmi făceam iluzia că acelaşi fusese motivul pentru care îmi dăduse şi ca întâlnire la Operă. Dar m-am înşelat. Pe scurt, a fost o seară ratată. După câtva timp, am primit încă o scrisoare.

— Adică, după cât timp? întrebă Ducu.

— După o săptămână am primit această scrisoare. Ducu luă scrisoarea şi, după ce o citi, o înmână lui Bogdan. Scrisoarea avea următorul conținut:

Dragă prietene,

Presupun că eşti tare supărat pe mine. Iartă-mă şi încearcă să înțelegi. Eram cu soțul meu. Şi apoi mi-era teamă că n-ai să mă placi. Doar am patruzeci şi cinci de ani. Dacă ai şti ce teamă îmi este!... Dar m-am hotărât. Marți se joacă Traviata. Te rog să vii. Ți-am cumpărat bilet, ca să fii foarte aproape de mine. În stânga dumitale

va sta soțul meu. Femeia de lângă el sunt eu, prietena dumitale nefericită. Ai să vii? Te rog mult.

— O cunoaşteți pe Irina Simionescu? Întrebă Paraschiv.

— Da!

— O găsiți frumoasă?

— Dumneavoastră ar trebui să ne spuneți dacă v-a plăcut sau nu, fiindcă presupun, ați dat curs invitației.

— V-am întrebat, fiindcă am vrut să verific propria mea părere. Dar, dacă nu vreți să-mi spuneți, n-are nici o importantă. Cât priveşte invitația, bineînțeles că i-am dat curs. Eram curios să văd cum arată femeia aceasta de patruzeci şi cinci de ani. Nu mă aşteptam la o surpriză agreabilă. Îmi ziceam, că dacă ea declara vârsta de patruzeci şi cinci de ani, sigur avea cel puțin cincizeci. Dar mă înşelam. A fost o surpriză într-adevăr agreabilă. Irina Simionescu nu-i ceea ce se înțelege prin cuvântul o frumusețe. E, în schimb, o femeie care nu se poate să nu-ți atragă atenția, în sensul în care înțeleg eu femeia adevărată.

— ... Şi în ce sens o înțelegeți dumneavoastră?

— Adică, o femeie lipsită de mofturi... O femeie care ştie că verbul a iubi este o exprimare eufemistică a ceea ce se înțelege atunci când o femeie face dragoste cu un bărbat.

— După dumneavoastră asta înseamnă o femeie adevărată?

— Categoric. Şi nu prețuiesc decât genul acesta de femei. Aşa că nu trebuie să vă mire că, după ce mi-am dat seama ce fel de femeie este Irina Simionescu, singura mea preocupare a fost să fac imediat cunoştința lor: a ei, şi a soțului. Ştiu, din experiență, că cel mai

uşor ajungi să te culci cu o femeie măritată atunci când te împrieteneşti cu soțul ei. Aşa că, la primul antract, l-am cunoscut.

Şi Paraschiv povesti, detaliat, cum, la bufet, făcuse cunoştința soților Simionescu.

— Nu sunteți obligat să-mi răspundeți la întrebarea pe care vreau să v-o pun, deşi, vă atrag atenția, că este în interesul dumneavoastră: S-a petrecut ceva între Irina Simionescu şi dumneavoastră?

— Nu! Categoric nu. De altfel, acum urmează partea comică a întregii poveşti. Ascultați: S-a întâmplat vinerea trecută? Nu, sâmbătă. Da, da, sâmbătă. A sunat soneria. Era după-amiază, la ora când, de obicei, vine poştaşul. Dar nu el era, ci un comisionar. Adică nu un comisionar adevărat. Un ins cam dubios, sau, cel puțin, aşa mi-a făcut mie impresia, deşi era destul de curățel îmbrăcat. Şi tânăr. Sub douăzeci de ani. Mi-a întins un plic. Mi-a spus că i l-a dat o doamnă să mi-l aducă, dacă eu eram „domnul Paraschiv Pendeleanu". A plecat ca din puşcă. Am recunoscut scrisul de pe plic. Era acelaşi, adică scrisul Irinei Simionescu. Poftim, citiți ce-mi scria. Doar câteva rânduri. De altfel, chiar dacă nu mi-ar fi scris niciun rând, cheile vorbeau de la sine.

— Ce fel de chei? întrebă Bogdan.

— Cheile apartamentului. De la ială şi de la uşa propriu-zisă.

Scrisoarea nu conținea decât câteva rânduri:

Trebuie neapărat să te văd. S-a întâmplat ceva grav. Am să-ți explic când ne vom vedea. Luni, Paul va fi plecat la Bucureşti. Vino, dar nu mai curând de orele nouăsprezece. Dacă nu sunt acasă, aşteaptă-mă. Voi veni neapărat. Dacă, totuşi, prin absurd, nu m-am întors până la

orele douăzeci, pleacă neîntârziat.

— Prima pornire a fost să nu mă duc. Am oroare de complicații. V-am spus doar că-mi plac aventurile întâmplătoare, care nu mă obligă la nimic. Aventura pe care mi-o făgăduia Irina Simionescu se anunța complicată de la început: scrisoarea cu tonul ei misterios, comisionarul cu mutră dubioasă şi, în fine, cheile apartamentului. Cel mai înțelept era să dau bir cu fugiții. Nu sunt nici prea curajos, şi riscurile nu mă atrag, mai ales când ele sunt cauzate de femei. Ce Dumnezeu, există doar atâtea cu care te poți culca fără să ai neplăceri. Or, aventura aceasta, încă neconsumată, cu atât mai puțin merita riscul, cu cât era vorba de o femeie de patruzeci şi cinci de ani. Totuşi, în ciuda primei porniri şi a argumentelor cu care am încercat să mă conving, până la urmă m-am dus. Aş vrea să vă explic, domnilor, ce a constituit elementul determinant în luarea acestei hotărâri. Sau poate considerați că nu este necesar?

— Explicați.

— Să ştiți, domnilor, că fără să fiu un donjuan, m-am culcat cu foarte multe femei. N-o spun ca să mă laud față de dumneavoastră. De altfel nu e niciun merit. Mi se pare mult mai dificil să cauți o stradă într-un oraş mare decât să găseşti o femeie cu care să te culci. Mulți – scriitori, artişti, chiar oameni de ştiință – vorbesc despre un „mister" al femeii. Palavre de oameni cu o structură psihică dereglată. Nu există decât, pur şi simplu, femei care par misterioase, fiindcă multora, din pură vanitate, le vine greu să creadă că nu există nimic acolo unde se aşteptau să găsească nu ştiu ce. Desigur, există femei şi femei. Dacă vreți, domnilor, în materie de femei sunt rasist. Există rase superioare şi rase infe-

rioare de femei. Nu spre lauda mea, dar până la Irina Simionescu nu cunoscusem decât femei aparținând unei rase inferioare. Irina era singura femeie pe care o simțeam ca făcând parte dintr-o rasă superioară, poate chiar din cea mai aleasă. Pe de altă parte, în ciuda celor patruzeci şi cinci de ani ai ei – pe care sincer vorbind nici nu-i arată – Irina Simionescu prezenta şi tentația unei experiențe care, ulterior, putea să-mi dea posibilitatea unei generalizări de ordin ştiințific: ce au comun, şi prin ce se deosebesc, din punct de vedere al destinului lor, femeile superioare de cele inferioare? Dar cu adevărat hotărâtor ca să accept eventualele riscuri a fost altceva. Domnilor, eu sunt născut în Obor. Din foarte multe puncte de vedere, a te naşte şi a trăi în cartierul Oborului este un noroc. Dar, cred, nu vă interesează să aflați de ce consider eu că a te naşte în Obor înseamnă un noroc, dacă vreți un privilegiu.

— Bineînțeles că nu ne interesează, i-o reteză Bogdan, pur şi simplu furios pe Ducu pentru răbdarea, parcă resemnată, cu care îl asculta.

— Atâta vreau să mai spun, că a vedea lumina zilei în Obor înseamnă a te naşte cu un anumit fel de mitocănie, prin care te deosebeşti de toți ceilalți bucureşteni. Mitocănie, nu în sens peiorativ, să fim înțeleşi, domnilor, ci ca însuşire specifică, însuşire care, alături de alte câteva, de asemenea specifice, – sprinteneală nativă a minții, suplețe de adaptare, umor sau, în cel mai rău caz, zeflemism umoristic, sociabilitate etc. – te ajută să-ți croieşti un drum în viață. Fiind şi eu oborean, acest fel de mitocănie constituie şi la mine una din trăsăturile specifice. Şi dacă am renunțat la prudența mea obişnuită, aceasta s-a datorat mitocăniei din mine. Ignorând eventualele riscuri şi eventualele complicații, mitocanul

din mine voia să se culce cu Irina Simionescu, o femeie dintr-o rasă superioară. Mitocanul din mine îşi dorea această satisfacție, în ultimă instanță, din vanitate. N-am putut să mi-o refuz. Am plecat la Ploieşti.

— În sfârşit! murmură pentru sine Bogdan.

— Am plecat la Ploieşti. Am garat maşina şi am urcat la etajul doi pe scări, având grijă să nu mă vadă careva când descuiam uşa şi să creadă că sunt hoț. Vă mărturisesc, am avut mari emoții. Pentru prima dată în viața mea făceam aşa ceva. Am avut noroc. Dar, odată înăuntru, o primă decepție: Irina nu era acasă. Totuşi, n-aveam motiv să mă neliniştesc. Mă anunțase doar că s-ar putea să vină după mine. Ca să-mi treacă timpul, am inspectat apartamentul lor şi am ajuns şi în bucătărie. Pe aragaz era pregătit un ibric cu apă, iar pe masă cutia cu „nes" şi zaharnița. Am înțeles; ca să nu mă plictisesc, aşteptând-o, Irina mă invita, în felul acesta, să-mi fac singur o cafea. Bineînțeles că am dat curs invitației. După ce am băut cafeaua, am trecut dincolo şi m-am instalat confortabil într-un fotoliu. Cafeaua şi aventura apropiată îmi dădeau o stare aproape euforică. Nu ştiu când a trecut timpul. La un moment dat a sunat telefonul. La început am ezitat, să răspund sau nu... Până la urmă am ridicat receptorul, şi bine am făcut. Era Irina. Mai întâi îşi ceru scuze că m-a făcut să aştept, pe urmă mă anunță că, deşi o doreşte din suflet, din motive pe care nu poate să mi le spună la telefon, nu va putea să vină. Mă conjura să părăsesc apartamentul în cinci minute. M-am uitat la ceas. Erau orele opt şi jumătate seara. Depăşisem cu treizeci de minute ora când, după indicațiile din scrisoare, trebuia să plec, în cazul în care ea nu va putea veni. Curios! Nici acum nu-mi dau seama cum de trecuse timpul atât de repede. Dacă cea-

sul nu m-ar fi dezmințit, eş fi putut crede că nu trecuse mai mult de jumătate de oră, maximum. Ce era să fac? A trebuit să plec. Când am ieşit pe palier, am tras o mare spaimă. Un vecin tocmai se întorcea din oraş şi m-a văzut. Ca să-l derutez, am vârât capul pe uşă şi am urat, chipurile, bună seara gazdelor. M-am întors imediat la Bucureşti. Asta e tot, domnilor.

— Tot?

— Tot. Dar am impresia că nu mă credeți.

Paraschiv Pendeleanu păru foarte surprins că nu este crezut.

— Bineînțeles că nu te credem! se răsti la el Bogdan.

Ducu îl mustră cu privirea, pe urmă, calm, cu o voce care părea la fel de bănuitoare:

— Colegul meu a vrut să spună că ați omis să ne povestiți, ce ați făcut cât timp ați aşteptat-o pe Irina Simionescu.

Bine, dar v-am spus. M-am instalat într-un fotoliu şi am aşteptat-o. Timpul a trecut atât de repede, încât… încât aş înclina să cred că am adormit.

Bogdan nu se putu abține să observe:

— Extraordinar! Vă aflați într-un apartament străin, în care pătrunseserăți folosind cheile pe care vi le pusese la dispoziție chiar stăpâna casei. Peste câteva minute avea să se consume aventura după care tânjeați, fie şi numai pentru a vă satisface curiozitatea de a vă culca, pentru prima dată în viața dumneavoastră, cu o femeie dintr-o rasă superioară – curiozitate de oborean, cum v-ați exprimat. Şi cu toate acestea, pretindeți că, aşteptând-o, ați ațipit. Dar ce ați făcut în noaptea precedentă? Ați cărat pietre în spate, ați tăiat lemne? Cine să vă creadă?

— Domnule, dar eu n-am afirmat categoric. Am spus

doar că aş „înclina” să cred că am adormit. E o diferență, dacă îmi permiteți să observ.

— Domnule Pendeleanu, e mai greu de crezut că v-a furat somnul. Aşa că observația colegului meu rămâne valabilă.

— Atunci, am aşteptat... Atunci, numai mi s-a părut că timpul a trecut repede. Pe urmă, imediat, decepționat, cu tonul omului căruia i se aduce o învinuire nedreaptă: Am sentimentul că nu mă credeți. Mai mult, presimt că mă bănuiți de ceva – nu ştiu de ce anume.

— Domnule Pendeleanu, nu cumva, în timp ce aşteptați pe Irina Simionescu, eventual ca să treacă timpul mai repede, ați dat un telefon?

— Categoric, nu!

— Telefonul se afla în încăperea în care aşteptați reîntoarcerea stăpânei casei?

— Da! Bineînțeles.

— Va să zică n-ați vorbit cu nimeni la telefon?

— Absolul cu nimeni.

— Aveți cunoştințe la Monte Carlo, domnule Pendeleanu?

— Nu, domnule. Scuzați-mă, dar îmi puneți nişte întrebări... nişte întrebări...

Şi nu mai continuă, ca şi când n-ar fi găsit cuvântul potrivit.

— Ce fel de întrebări?

— Stupide.

Bogdan, indignat, se foi pe canapea, vru să spună ceva, dar o privire severă a şefului său îl potoli.

— Am să vă mai pun o întrebare, continuă Ducu, care, probabil, vi se va părea la fel de stupidă. Cât timp ați aşteptat-o pe Irina Simionescu, ați avut, cumva, sentimentul că nu sunteți singur în apartament?

— Cum vă puteți imagina că aş mai fi rămas o secundă măcar dacă aş fi avut sentimentul că nu sunt singur, că mai există cineva, care se ascunde?

— Categoric?

— Da, domnule.

— Foarte curios!... Foarte ciudat!...

— Ce anume găsiți curios, ciudat?

— Dacă ați fi avut sentimentul că nu sunteți singur, atunci am fi putut presupune că, în timp ce pe dumneavoastră vă furase somnul, altcineva a vorbit de la telefonul soților Simionescu.

— Domnule...

Dar Ducu nu-l lăsă să continue.

— Da, ar deveni plauzibilă presupunerea dumneavoastră, şi ne-am putea explica motivul convorbirii telefonice cu Monte Carlo.

— Nu înțeleg!... Presupun că nu vă bateți joc de mine... Nimeni nu vă dă acest drept.

— Departe de noi o asemenea intenție, domnule Pendeleanu. Realitatea însă aceasta este: În timp ce vă aflați în apartament, *cineva,* folosind aparatul familiei Simionescu, a efectuat o convorbire cu Monte Carlo.

— Dacă am înțeles bine, dumneavoastră sunteți convinşi că eu am fost acela care, folosind telefonul familiei Simionescu, am vorbit cu Monte Carlo.

— Absolut convinşi, replică Bogdan.

— Domnule Pendeleanu, dumneavoastră ne puteți da o altă explicație? întrebă Ducu, folosind o exprimare mai puțin categorică.

— Poate că au greşit fetele de la internațional.

— Exclus, domnule Pendeleanu, veni răspunsul categoric al lui Ducu.

Paraschiv Pendeleanu îşi aprinse o țigară, dar o stinse

imediat. Devenise nervos. Evitând să-i privească pe cei doi ofițeri, se îndârjise împotriva țigării pe care o strivea, fărâmițând-o în scrumieră.

— Abia acum mi-e clar adevăratul scop al vizitei dumneavoastră. Ştiu, nu mă puteți crede pe cuvânt. Totuşi, vă declar, pe cuvânt de onoare, că nu eu am vorbit cu Monte Carlo, oraş pe care nu l-am văzut niciodată şi unde nu cunosc pe nimeni. Învinuirea dumneavoastră este atât de absurdă!

— Noi *încă* nu v-am adus vreo învinuire, domnule Pendeleanu. Am vrut să ştim ce ați căutat în apartamentul soților Simionescu. Dumneavoastră ne-ați istorisit cum ați cunoscut-o pe Irina Simionescu, de asemenea ne-ați explicat că prezența dumneavoastră într-un apartament care nu vă aparține s-a datorat invitației primite. În schimb, n-ați suflat un cuvânt despre convorbirea telefonică, iar pe urmă, când ați aflat că suntem informați, ați negat pur şi simplu.

— Şi continui să neg, domnule.

— Domnule Pendeleanu, dați-vă seama că a da crezare afirmațiilor dumneavoastră ar însemna să accept, ca posibil, absurdul, şi să resping, ca imposibile, raționea şi logica. Trebuie să recunoaşteți că aşa ceva nu-mi este îngăduit.

Paraschiv Pendeleanu oftă, pe urmă mormăi, abia auzit:

— Mda!... Nu vă este îngăduit.

Părea obosit, deprimat, înfrânt. Bogdan răsuflă uşurat.

Bătrânul l-a dat gata cu logica, şi păcătosul ăsta de mag acuşi va scuipa totul. Dar Bogdan se înşela. Câteva minute mai târziu, Paraschiv se regăsi parcă pe sine, cel de la început.

— Mda!... Nu vă este îngăduit să mă credeți, pe cuvânt, ignorând ceea ce este evident pentru dumneavoastră, doar pentru dumneavoastră. Şi fiindcă nu vă este, înseamnă că situația a devenit pentru mine gravă. Pot să spun, că abia acum îmi dau seama cât este de gravă. Presupun că v-ați format următoarea părere: că eu, Paraschiv Pendeleanu, în absența soților Simionescu, m-am introdus cu chei potrivite, în apartamentul acestora, în scopul de a mă folosi de telefonul lor, pentru a vorbi cu o anumită persoană de la Monte Carlo. Această faptă, în sine, este gravă, dar nu de o gravitate deosebită. Aş putea fi acuzat, şi eventual pedepsit, în primul rând, pentru vina că m-am introdus într-un apartament străin, fără permisiunea proprietarilor, şi în al doilea, fiindcă am intenționat să-i fac să suporte ei costul convorbirii internaționale. Două infracțiuni, una mai gravă, alta mai puțin gravă, însă ambele de competența Miliției, nu a instituției pe care dumneavoastră o reprezentați. Totuşi, nu Miliția, ci Securitatea este aceea care, prin dumneavoastră, vine să-mi pună unele întrebări, ca să nu utilizez cuvântul „anchetă". Explicația nu-i greu de găsit.

— Evident, nu e de loc greu, îl aprobă ironic Bogdan, nemulțumit de „bățoşenia magului".

— Dacă Securitatea ar trimite câte doi lucrători să ancheteze pe fiecare dintre cetățenii români care, zilnic, au convorbiri telefonice internaționale, sigur că nu i-ar mai rămâne timp să se ocupe şi de alte treburi mai serioase. Deci, dacă nu este şi, practic, nu poate fi interesată de toate convorbirile telefonice internaționale, dar, în schimb, este foarte interesată de aceea pe care, presupune, că *eu* am avut-o cu Monte Carlo, înseamnă că este convinsă, sau numai bănuieşte că, în afară de

profesiunea oficială de inginer, mai exercit şi meseria odioasă de spion. Presupun că deducțiile mele nu sunt greşite, nu-i aşa?

— Deloc. Logica argumentației dumneavoastră este remarcabilă, se repezi să-i replice Bogdan.

Paraschiv Pendeleanu se uită la Bogdan cu un fel de disperare mută, şi abia pe urmă întrebă:

— Bine, dar cum ați ajuns la această bănuială?

— Mă mir că nu ne întrebi cum am ajuns să te dibăcim, domnule Pendeleanu. Ar fi fost întrebarea la care sigur că eşti tare dornic să obții un răspuns.

Ducu se uită mustrător la subalternul său. Hotărât, acesta îşi ieşea prea repede din pepeni.

— Ca să mă „dibăciți" – cum v-ați exprimat – nu cred că v-a fost prea greu. Probabil, vecinul care m-a văzut ieşind din apartamentul soților Simionescu mi-a reținut semnalmentele – aşa se spune? – şi pe baza lor ați ajuns la mine. Unde vă sunt însă dovezile? Dovezile care să contracareze pe acele care pledează în favoarea mea?

— Şi care sunt acele dovezi care pledează în favoarea dumitale? întrebă Ducu.

— Mai întâi scrisorile primite de la Irina Simionescu.

— Da? Considerați aceste scrisori dovezi în favoarea dumneavoastră?

— Bineînțeles. Vi le-am arătat. Vi le pun la dispoziție. Din ele reiese clar că am fost invitat de Irina Simionescu. De ce nu vreți să țineți seama de aceste dovezi?

Ducu se uită la el lung, pe urmă întrebă:

— Spuneați că Irina Simionescu are o voce fermecătoare…

— Da, o voce fermecătoare.

— Presupun că, de când nu v-a mai chemat la telefon, nu i-ați uitat vocea, că i-ați recunoaşte-o imediat.

— Bineînțeles.

— Îmi permiteți să vorbesc de la telefonul dumneavoastră?

— Poftiți!

Ducu, folosind automatul, obținu imediat legătura cu Ploieştii. Îi răspunse Paul Simionescu.

— Tovarăşe Simionescu, vă spune bună ziua maiorul Mănăilă.

— A, bună ziua, tovarăşe maior. Ceva nou?

— Deocamdată nimic. Soția dumneavoastră este acasă?

— Da. Vreți să v-o dau la telefon?

— Vă rog!

Câteva minute mai târziu, auzi vocea Irinei Simionescu.

— Vă ascult, domnule maior Mănăilă.

— Sărut mâna, doamnă. Vă rog deschideți un ziar sau o carte. Şi citiți câteva fraze. Apoi, întinzând receptorul lui Paraschiv: Ascultați, vă rog!

Paraschiv luă receptorul. Părea nedumerit şi, ca un automat, îl duse la ureche. Câteva clipe mai târziu chipul său exprimă, elocvent, mai întâi surprindere, aproape uluială, pe urmă un fel de descurajare deznădăjduită. Vru să pună receptorul în furcă, dar Ducu i-l luă din mână.

— Suficient, doamnă Simionescu. Mulțumesc... Am să vă explic altă dată. Sărut mâna!

Paraschiv se prăbuşise în fotoliu. Era palid, părea zdrobit.

— Ei, ai recunoscut vocea? îl întrebă Ducu.

— Nu! Dumnezeule, nu!

— Aceasta a fost vocea adevăratei Irina Simionescu.

— Da, aceasta a fost!... Nu încape nicio îndoială!... Pe

urmă, cu ton în care furia se îngemăna cu disperarea: Atunci înseamnă că sunt victima unei urzeli ticăloase?

— Cine ştie! Poate că şi aceasta este o explicație! replică Ducu.

Bogdan se uită indignat la el.

Şi în gând:

„Asta ce aiureală mai e, bătrâne?”

IV

Domnul Henry Balthazar

În maşină, tot drumul, tăcuseră amândoi. Ca niciodată, Bogdan, care conducea, trebuise să facă eforturi mari să se concentreze. La un moment dat, numai puțin lipsise să izbească în spate un „Trabant”. În sfârşit, acum erau din nou la sediu. Abia apucară să intre pe uşă, când Bogdan îl somă:

— Omule, trebuie să-ți precizezi punctul de vedere. Nu este pentru prima dată când mă uluieşti cu originala ta metodă de a conduce o anchetă; dar, de data asta, te-ai întrecut pe tine însuți.

Ducu care, între timp, încălecase un scaun, privea pe fereastră în stradă şi muşca dintr-un corn, parcă în silă, deşi – Bogdan o ştia – îi era tare foame. Se părea că forfota străzii îl preocupă în aşa măsură, încât nici nu auzise „somația”. Răspunse ceva mai târziu, cu gura plină:

— Ce pretenție! Auzi, să-mi precizez punctul de vedere. Dacă tu ai vreunul, precizează-ți-l, băiete.

— Am impresia că Gaspar a izbutit să te îmbrobodească.

— Pe tine nu, bineînțeles.

— Între orele nouăsprezece şi douăzeci şi treizeci s-a aflat Gaspar, singur, în apartamentul soților Simionescu?

— S-a aflat. Dar ce Dumnezeu, iarăşi o luăm de la început?

— În intervalul acesta de timp, a vorbit cineva cu

Monte Carlo de la telefonul lui Simionescu?

— A vorbit,

— Atunci cum aş putea să-l cred pe Gaspar că nici usturoi n-a mâncat şi nici gura nu-i miroase?

— Ascultă, măi băiete, ce vreau să-ți spun. Tu, câteodată, ignorezi una din calitățile de baza ale unui ofițer de contraspionaj: răbdarea. În vreo două rânduri, în timp ce îl audiam pe Paraschiv Pendeleanu, nu te-ai putut stăpâni...

— Da, recunosc, şi îmi pare rău. Dar cum naiba să nu-mi fi ieşit din pepeni, când vedeam cu câtă bogăție de imaginație încerca să ne ducă de nas?

— Eşti absolut sigur că încerca să ne ducă de nas?

— Ce-ai spus?

— Ce-ai auzit, măi băiete.

— Am auzit, dar nu-mi cred urechilor.

— Ştii când aş fi *absolut* convins că Pendeleanu ne-a dus de nas? Când ai putea să-mi aduci dovezi serioase că este un mare, un foarte mare actor.

— Dovezi nu-ți pot aduce. Şi nici n-aş putea spune da, cu mâna pe înimă.

— Eu nu exclud ipoteza că totuşi este un mare actor. Asta nu înseamnă că exclud cealaltă ipoteză. Tu ştii, din cazurile pe care le-am anchetat împreună, că nouăzeci şi nouă dintr-o sută de spioni îşi pregătesc din timp o istorioară, pe care s-o debiteze, în caz de nevoie, atunci când cealaltă poveste începe să nu mai „țină”, cum ai spune tu.

— Povestea dinăuntrul povestei principale!... Şi?

— Ştii că scopul acestei a doua poveşti ticluite de infractor este ca, recunoscându-se vinovat de a fi comis o faptă pe care, în cele mai multe cazuri, nici n-a săvârşit-o să încerce a ascunde față de anchetator adevărata

vină, mult mai gravă. Ți-l amințeşti pe Ulmann?

— Care Ulmann? Tipul ăla roşcat care a fost prins într-un sat de frontieră?

— El. Întâi a încercat să ne ducă de nas, explicând că venise să caute de lucru. Pe urmă, presupunând că noi ştim ceva mai multe lucruri despre el, ne-a plasat imediat povestioara: Nu-i adevărat că venise să caute de lucru. Venise cu intenția să treacă frontiera clandestin, deoarece făptuise mai multe furturi, şi îi era teamă să nu fie arestat. Prefera, şmecherul, să fie judecat şi condamnat pentru furt decât pentru activitate de spionaj. Dar să revenim la Parasehiv Pendeleanu. În momentul când şi-a dat seama că l-am încolțit, n-a încercat să ne plaseze o istorioară.

— Ce mai! Gaspar te-a îmbrobodit şi pace!

— Ți se pare un amănunt lipsit de importanță faptul că Pendeleanu nu ne-a plasat povestirea lui?

— În orice caz nu-i o regulă generală. De altfel povestea principală a fost atât de bine ticluită, încât a considerat că nu mai este necesară o a doua.

— Fie! De acord, la început n-a considerat că este absolut necesară; dar pe urmă? Doar toți spionii procedează la fel. Mă refer, bineînțeles, la cei inteligenți. Sau, poate nu eşti de părere că Pendeleanu este inteligent?

— Dimpotrivă, îl consider foarte inteligent, de vreme ce a izbutit să te îmbrobodească până şi pe tine, Ducule.

— Îi dai într-una cu îmbroboditul! Dar tare mi-e teamă că ciudățenia faptelor pe tine te-a îmbrobodit în aşa măsură, încât nu eşti în stare să vezi mai departe de ele.

— ... Şi tu vezi?

— Nu!

— Atunci care-i deosebirea dintre noi?

— Eu nu exclud posibilitatea, că faptele sunt susceptibile nu numai unei singure interpretări, aşa cum procedezi tu!

— Vreau să le cunosc şi pe celelalte, pentru numele lui Dumnezeu!

— Iarăşi ai să sări în sus, băiete. Deocamdată, faptele pe care le cunoaştem sunt întocmai ca „puzzle", jocul acela de răbdare, alcătuit clin fragmente decupate, care trebuie reunite pentru a reconstitui o anumită imagine. De pildă, faptele legate de persoana lui Paraschiv Pendeleanu. La un moment dat, am avut, mai mult sau mai puțin, certitudinea, că el este acela care a vorbit cu Monte Carlo. În mod normal, ar fi trebuit ca, ținându-l permanent sub observație, să aşteptăm până când Balthazar va încerca să ia legătura cu el. Însă, din motive pe care le cunoşti, după ce l-am convins şi pe şef – şi n-a fost de loc uşor, cum prea bine ştii – ne-am dus să-i facem o vizită. Iată însă că versiunea pe care el ne-a oferit-o constituie o adevărată surpriză.

— Bine ai zis „versiune", fiindcă nici nu este altceva.

— După această versiune, el, Pendeleanu, nu-i decât victima unei femei cu voce fermecătoare.

— Bine, omule, dar în ce scop? Adică, scopul e clar dacă îmi declari, cu mâna pe inimă, că, după părerea ta. Pendeleanu a fost acela care a vorbit cu Monte Carlo. Te cunosc, însă, prea bine, ca să fiu sigur că n-ai să vrei s-o faci.

— Bineînțeles că nu.

— În cazul acesta, din două una: ori nu s-a vorbit cu Monte Carlo din apartamentul soților Simionescu, şi în acest caz Pendeleanu trebuie absolvit de orice vină, ori dacă, totuşi, convorbirea a avut loc, atunci el este agentul cu care Balthazar urmează să ia legătura. Cu alte

cuvinte, ipoteza ta că Pendeleanu este doar o victimă, nu se susține.

Ducu oftă şi, pe jumătate în glumă, pe jumătate serios, replică:

— Iată, Balthazar încă n-a sosit, şi au şi început să se întâmple lucruri mai mult sau mai puțin neobişnuite.

— Uite ce-i, Ducule: După părerea ta, ce hram poartă Gaspar-Pendeleanu ăsta?

Ducu răspunse, la rândul său, printr-o întrebare:

— Ai observat ce nenorocit arăta în momentul când n-a recunoscut în vocea adevăratei Irina Simionescu pe aceea a presupusei Irina Simionescu?

— Recunosc, părea sincer surprins. Dar ce vrei să spui cu asta?

— Nimic altceva, băiete, decât că nu vom izbuti să ne dăm seama ce hram poartă Pendeleanu – ca să folosesc expresia ta – atâta vreme cât nu ni se va ivi şi nouă prilejul să ne lăsăm fermecați… de fermecătoarea ei voce. Adică, până când n-o vom descoperi.

— Îți propun o soluție, Ducule. Dar, în prealabil, încă o întrebare: După părerea ta, cucoana cu vocea fermecătoare se va duce să-l întâmpine pe Balthazar?

— Poate că da.

— În cazul acesta, nimic mai simplu: Luni, nu vom lăsa nicio femeie să pătrundă în incinta aeroportului decât numai după ce ne va recita patru versuri dintr-o poezioară oarecare, de pildă:

Iarna ninge şi îngheață
Frigul creşte tot mereu,
Păsărică cea isteață
Nu mai cântă cântul său.

Desigur, dacă misterioasa cucoană va ține să-l întâmpine pe Balthazar, o vom recunoaşte după voce. Ce zici de sugestia mea? Grozavă, nu?

— Genială! Numai că n-are rost să te copilăreşti în aşa hal.

— Ce pot să fac dacă tu te străduieşti să-l scoți pe Gaspar basma curată?

— Măi băiete, dar mie mi se pare că am fost destul de clar. Există două ipoteze: ori Pendeleanu este un mare actor şi, în cazul acesta, tot ceea ce ne-a declarat nu-i decât o poveste foarte bine ticluită, ori nu este, şi atunci trebuie să luăm drept bune tot ceea ce ne-a povestit, şi să acceptăm că a fost victima femeii... cu voce fermecătoare. Haide, hotărăşte-te pentru una din aceste două ipoteze. În ceea ce mă priveşte, nu consider că a sosit timpul să mă pronunț.

— În schimb, Balthazar soseşte luni.

— Doar mâine nu e luni. În puținul timp care ne-a mai rămas, chiar dacă ne-am da peste cap, tot n-am putea-o depista pe madam „voce fermecătoare".

— Din păcate ai, dreptate.

— Ducule, aş vrea să te întreb, ceea ce de fapt, te-am mai întrebat.

— Întreabă, băiete.

— Eşti convins că nu ne-am legat la cap fără să ne doară?

— În ce sens, măi zăbăucule?

— În sensul că... Ascultă: Balthazar... e chiar Balthazar?

— N-avem, evident, nicio dovadă. În orice caz, că nu este un paşnic Balthazar de asemenea este evident. Fiindcă, dacă ar fi, convorbirea cu Monte Carlo de săptămâna trecut nu s-ar mai fi efectuat. Deci, după toate

probabilitățile, Balthazar este „marele Balthazar”.

— Încă o întrebare: Nu crezi că am greşit lăsându-l liber pe Paraschiv Pendeleanu?

— Deocamdată nu ştiu. Poate că am greşit, dar poate că am fi greşit şi mai mult dacă l-am fi reținut.

Era luni, 18 august, ziua când trebuia să sosească Balthazar. La aeroporturile Băneasa şi Mihail Kogălniceanu, la punctele de frontieră rutiere Nădlac şi Stamora Moravița fuseseră luate măsuri speciale de supraveghere, deşi nu exista nici cel mai vag indiciu cu privire la semnalmentele „marelui Balthazar”. De fapt măsurile speciale se rezumau la una singură: controlul riguros al paşapoartelor. Controlul acesta, mai exact, supercontrolul urma să fie executat: la aeroportul Băneasa de către Ducu, la cel din Constanța – Mihail Kogălniceanu – de către sublocotenentul Picioruş, la punctul de frontieră Stamora Moravița de către locotenentul major Dorobanțu, iar la Nădlac, de către Bogdan etc. Dezbătuseră problema şi ajunseseră la concluzia că Balthazar se va deplasa ori cu avionul ori cu maşina personală, dar în niciun caz cu trenul, mijloc de transport prea încet şi prea obositor. Din acest motiv, Ducu îşi rezervase controlul paşapoartelor la aeroportul Băneasa, iar Bogdan la Nădlac.

Primul care intră în acțiune fu locotenentul major Dorobanțu. Examină paşapoartele cu o grijă deosebită, dar nu descoperi nimic suspect, care să-i trezească, cât de cât, suspiciuni. Totuşi, mai mult din exces de zel, reținu numele, comunicându-le mai departe, a doi dintre călătorii ce veneau de la Paris.

La punctul rutier de frontieră Nădlac, Bogdan privea

pe fereastră cum se destrăma întunericul. Venise din ajun, dormise prost aşa cum i se întâmpla întotdeauna când schimba patul, şi acum se simțea mahmur, ca după o beție. Fusese o noapte liniştită. Nu trecuse frontiera în țară nicio maşină, doar un camion-frigorific românesc, care venea din Elveția.

Abia începea să se lumineze. Liniştea încă nu era tulburată de claxoane şi de zgomotul motoarelor. Prin fereastra deschisă pătrundea răcoare şi un miros vag de fân cosit. Din încăperea alăturată se auzi mai întâi un căscat zgomotos, pe urmă cineva începu să tuşească, aşa cum tuşesc dimineața, fumătorii cu un stagiu îndelung.

Se uită la ceas. Încă nu era ora patru. În orice caz mult nu va mai trebui să aştepte până să înceapă a curge maşinile. Ştia de la grăniceri că, din cauza căldurii excesive, cei care călătoreau cu maşinile se deplasau mai ales în primele ore ale dimineții, ca să nu-i apuce zăduful pe drum. Bău cafeaua ce-i fusese adusă de la bufetul punctului vamal şi fumă o țigară, strâmbându-se tot timpul, aşa cum i se întâmpla când nu putea rezista tentației, şi se „otrăvea" pe stomacul gol. După aceea chemă la telefonul pichetului grăniceresc de la Stamora Moravița, pe locotenentul major Dorobanțu.

— Cum stai, până acum, Dorobanțule?

— N-au trecut decât puține maşini.

— Şi?

— Nimic! Două mutre nu prea mi-au plăcut, dar nu cred ca vreuna dintre ele să fie aceea care ne interesează. La dumneavoastră?

— La mine e încă prea devreme. „Clienții" mei sunt mai somnoroşi, aşa că, deocamdată, şomez.

— Tovarăşe căpitan, eu cred că lozul ăl mare îl va

câştiga tovarăşul maior.

— Asta-i şi părerea mea. În orice caz şi noi trebuie să căscăm bine ochii.

— Bineînțeles. Vă urez mult noroc, tovarăşe căpitan.

— Mulțumesc. La fel şi dumitale.

Bogdan închise. Între timp se luminase de-a binelea. Privi din nou pe fereastră. În clipa aceea două turisme opriră la punctul de control. Primul era un „Gordini", celălalt un „Volkswagen".

„Marele Balthazar nu se deplasează cu asemenea rable", îşi spuse Bogdan, aprinzându-şi o nouă țigară.

Din Gordini coborî un bărbat înalt, blond, care ținea în colțul stâng al gurii o pipă stinsă. În timp ce bărbatul blond întindea grănicerului paşapoartele, însoțitoarea lui, tot atât de înaltă şi la fel de blondă, deschidea portbagajul pentru controlul vamal. Din Volkswagen coborâră trei femei cu figuri tipice de nemțoaice. Nu le însoțea nici un bărbat. Paşapoartele lor erau în regulă, niciun motiv de suspiciune.

Până să se termine controlul vamal, alte câteva maşini, sosite între timp, aşteptau să le vină rândul, aşa că atât grănicerii, cât şi vameşii aveau de lucru. Bogdan controla paşapoartele din punctul său de vedere, cu maximum de conştiinciozitate, dar, în sinea sa, nu prea era convins de succesul misiunii sale, de vreme ce habar nu avea cum arăta la față Balthazar, singurul criteriu în cazul unei „depistări" urmând a fi doar flerul său personal. Fler personal avea. Fler personal aveau şi Ducu, şi Dorobanțu. Flerul acesta nu era un dar special, cu care fuseseră înzestrați de natură, ci era rezultatul experienței dobândite în anii de când lucrau în cadrul contraspionajului. Totuşi, flerul nu este şi nu poate fi o însuşire infailibilă: dimpotrivă, dacă îi acorzi prea mult

credit, poate deveni chiar periculos, putând duce la erori, unele chiar ireparabile.

Iată, deşi era aproape ora prânzului, niciunul dintre turiştii care intraseră în țară pe la acel punct de frontieră nu-i trezise suspiciuni.

„Asta înseamnă să cauți acul în carul cu fân" îşi spuse amărât, deşi îşi amintea foarte bine că nu o dată i se întâmplase să aibă sentimentul că răscoleşte fânul în căutarea unui ac, pentru ca până la urmă să aibă satisfacția de a-l găsi.

…Şi totuşi…

Maşinile se răriseră. Era cald, atât de cald, încât juca aerul. Bogdan nu prea suferea de căldură. Totuşi, de data asta, transpira abundent. Şi-i era sete. Golise patru sticle de Pepsi-Cola şi acum era pe punctul de a o da gata şi pe cea de-a cincea. În biroul vameşilor cânta un aparat de radio. Cânta tare şi cam răguşit.

— Ar trebui schimbat difuzorul. S-a hodorogit, îşi spuse. De cald ce-i era, nu izbutea să se gândească la nimic. „Parcă mi s-au jilăvit şi creierii". Încercă să-şi închipuie în ce fel arătau nişte creieri jilăviți, dar nu izbuti. Pe deasupra, se mai simțea şi obosit. Dormise prost toată noaptea. Poate de emoție. Şi-l visase pe Balthazar. În vis părea că seamănă cu Gică, responsabilul de la „Alimentara" din cartierul unde locuia Ducu. Se făcea că responsabilul, alias Balthazar, ținea locul casieriței aflată în concediu. Marca la maşină costurile şi încasa banii cu iuțeală uluitoare. El, Bogdan, sta mai deoparte şi de fiecare dată când Balthazar nu se uita la el, striga: Te văd!… Te văd!… Visul era atât de stupid, încât se trezise imediat. Pe urmă, iarăşi îl visase, iarăşi se trezise, şi aşa mereu, până dimineața.

Din cauza visului, se simțea acum atât de obosit.

Închise ochii pentru o clipă, adormi, şi imediat se visă înotând într-o piscină. Teribil de bine se simțea. Într-un „şezlong" se sorea blonda din „Gordini". Se uita la el cum înota şi zâmbea ironică, Dumnezeu ştia din ce motiv…

Îl trezi, brusc, din somn şi din vis „Fordul" care tocmai stopa la punctul de control. O maşină superbă, ultimul tip, din care descinse proprietarul ei: Un bărbat la cincizeci de ani, cu alură de sportiv. Purta şort, pantofi de pânză şi cămaşă cu mâneci scurte. Cămaşa îi era descheiată şi i se vedea pieptul păros. Un medalion de aur agățat de un lănțuc, de asemenea de aur, îi atârna la gât. Părul era un pic grisonat pe la tâmple, iar ochii, negri şi strălucitori, imprimau chipului o frumusețe insolită.

Bogdan îl cercetă admirativ şi, la un moment dat, se auzi întrebându-se:

„Nu cumva ăsta e marele Mag?"

Şi se repezi dincolo, la biroul vameşilor, tocmai în clipa în care ofițerul de grăniceri intra pe uşă cu paşaportul.

În sfârşit, un paşaport care cred că are să mă intereseze, îşi spuse Bogdan.

Îl deschise, citi numele şi, o clipă, două, aproape nu-i veni să creadă. Pe prima filă scria negru pe alb: *Henry Balthazar!*

„Imposibil să fie Balthazar!… Categoric, imposibil!" îşi spuse, privind când numele, când fotografia.

Părea, într-adevăr, imposibil ca numele adevărat al superspionului să fie Balthazar. Dar nu părea nici mai puțin imposibil ca, în cazul când, totuşi, aşa se numea, să aibă curajul să întreprindă o călătorie de spionaj, folosind un paşaport cu numele sub care era cunoscut şi ca spion. De aceea, părea mult mai plauzibil, că între

proprietarul Fordului şi adevăratul Balthazar nu exista nicio legătură, că, pur şi simplu, era vorba doar de o coincidență de nume.

— Ce facem, tovarăşe căpitan? întrebă unul dintre vameşi. Începem controlul vamal.

— Mai aşteptați, răspunse Bogdan, răsfoind filele înnegrite de nenumăratele vize de intrare şi ieşire ale multor țări din Europa, din Asia şi din America de Sud.

Coincidență? Paşaportul pe care îl avea în mână fusese emis de autoritățile indiene. Or, toate variantele biografiei superspionului dădeau ca sigură originea lui indiană. Să fie, oare, într-adevăr, o simplă coincidență? Coincidență că, pentru acest Henry Balthazar care avea paşaport indian, Franța era ca un fel de cartier general unde revenea după fiecare voiaj?

Bogdan cercetă încă o dată paşaportul, pe urmă, restituindu-l ofițerului de grăniceri:

— Din punctul meu de vedere, paşaportul e în regulă.

Ofițerul ar fi vrut să întrebe prin ce se deosebea „punctul de vedere" al lui Bogdan de dispozițiile pe care le avea în legătură cu documentele de trecere a frontierei, dar nu îndrăzni. Se mărgini doar să spună:

— Şi dintr-al meu. Şi aplică ştampila.

— Ei, acum putem efectua controlul? întrebă vameşul.

— Da! Puteți.

— Şi ce fel să fie acest control? Foarte riguros?

— Complezent.

— Am înțeles!

Bogdan dăduse dispoziția să fie efectuat un control vamal cât mai superficial, dinadins, ca nu cumva unul foarte riguros să trezească bănuielile lui Balthazar.

Controlul riguros al bagajelor unui individ bănuit de spionaj joacă de multe ori un rol hotărâtor în depistarea

şi arestarea respectivului spion. Bogdan ştia din experienţa anilor că în nouăzeci şi nouă de cazuri dintr-o sută, este imposibil ca un spion, mai ales când este trimis într-o altă ţară, să nu aibă asupra sa ceva care să-i trădeze adevăratele intenţii. De aici, marea, covârşitoarea importanţă pe care o reprezintă o percheziţie minuţioasă şi, mai ales, competentă.

Cu mâna pe Inimă, Bogdan ar fi jurat că, fie în bagajul personal al lui Balthazar, fie ascuns undeva în maşină, – şi câte nu se pot ascunde într-o maşină – exista un obiect oarecare, sau ceva care să constituie dovada incontestabilă a adevăratelor intenţii care îl aduceau în România

Fordul se depărta graţios pe şoseaua asfaltată, de parcă n-ar fi fost un automobil, ci o vedetă rapidă despicând nişte valuri cenuşii. Când n-o mai văzu – şi asta se întâmpla foarte repede, fiindcă Balthazar gonea cu peste o sută de kilometri pe oră – chemă la telefon Timişoara care era la curent cu misiunea sa, raportându-i ceea ce aceasta din urmă era necesar să cunoască. Scurtă vreme după aceea, Fordul fu luat în supraveghere, o supraveghere discretă, care nu avea să ia sfârşit decât atunci când Balthazar urma să ajungă la destinaţie, poate la Bucureşti, poate într-un alt oraş.

După ce vorbi cu Timişoara, Bogdan îl căută cu telefonul pe Ducu. Nu-l găsi la sediu, ci la aeroport.

— Bătrâne, magul cel mare a sosit.

— Sigur?

— Nu chiar atât de sigur pe cât sunt că pe mine mă cheamă Bogdan, dar aproape. Şi ca să te conving, îţi transmit complimente de la Henry Balthazar. Auzi? De la Hen-ry Bal-tha-zar!

— Imposibil! se arătă sceptic Ducu.

— Nici mie nu mi s-a părut mai puțin imposibil când am avut în mână... cartea lui de vizită. Dar până la urmă a trebuit să mă conving. Ce naiba, o asemenea coincidență mi se pare de-a dreptul cu neputință.

— Dar nu mai puțin imposibilă o asemenea imprudență din partea lui.

— Şi asta-i adevărat. În orice caz, eu mă întorc acasă. Eşti sau nu de părere?

— Bine, întoarce-te! auzi după câteva clipe răspunsul lui Ducu.

Un sfert de oră mai târziu, la volanul Rosinantei sale – aşa numea el, nedreptățindu-l, Fiatul său – Bogdan, după ce îşi luă rămas bun de la grăniceri şi vameşi, plecă spre Bucureşti.

V

O sinucidere absurdă şi un cerşetor care dispare în chip misterios

Trecuseră patruzeci şi opt de ore de când Balthazar se instalase la Athenee Palace, într-un apartament din aripa nouă. În tot acest timp nu dăduse şi nici nu primise vreun telefon, după cum, de asemenea nimeni nu venise să-l caute. Mai curios, mai neobişnuit era însă altceva: De patruzeci şi opt de ore Balthazar nu părăsise apartamentul decât la prânz şi seara, ca să ia masa la restaurantul hotelului. (Micul dejun i se servea la pat.)

Abia în cea de-a treia zi părăsi pe jos hotelul, ca să se ducă să viziteze muzeul de artă. Petrecu acolo toată dimineaţa, poposind îndelung în fiecare sală. În după-amiaza aceleiaşi zile o porni agale pe calea Victoriei, oprindu-se să privească vitrinele, pentru ca, în cele din urmă, să cumpere din pasaj de la „Consignaţia", câteva icoane pe care, mai târziu, le uită la cofetăria Nestor unde intră pentru un sfert de oră, să bea o cafea, dreasă cu mult coniac.

— Ce zici de „uşă de biserică" ăsta? îl întrebă Bogdan pe Ducu.

— Aşteaptă! îi replică Ducu, care, de la sosirea lui Balthazar, devenise foarte tăcut şi foarte distrat. Evita orice discuţie cu Bogdan despre spion, şi dacă acesta încerca, schimba imediat vorba, sau răspundea în monosilabe sibilice..

În cea de-a cincea zi de când Balthazar se comporta ca

un paşnic şi inofensiv turist, Ducu primi un telefon de la Paraschiv Pendeleanu.

Ducu îşi dădu imediat seama că Pendeleanu era pradă unei nelinişti puțin obişnuite.

— Domnule maior, dumneavoastră sunteți?

— Eu sunt. Dar ce s-a întâmplat?

— Trebuie să vă văd neapărat. Neapărat, domnule maior.

— Atunci ia un taxi şi vino aici.

— Nu, asta n-o fac. Vă telefonez de acasă. Vă rog să veniți dumneavoastră. Eu... eu n-am curaj să părăsesc locuința. Am să vă explic. Veniți?

— Vin.

— Când?

— Plec imediat.

— Chiar imediat... imediat?

— Da!... Imediat!

— Mulțumesc! Vă aştept. Dar grăbiți-vă.

— În maximum zece minute sunt la dumneata.

Dar nu putu să ajungă în zece minute. În clipa când se pregătea să iasă pe uşă, îl sună colonelul Rareş. Şeful avea nevoie de unele date. I le dictă la telefon, dar asta dură exact zece minute. Aşa că, acasă la Paraschiv Pendeleanu ajunse abia după douăzeci de minute de la primirea telefonului. Sună la sonerie, dar nu-i răspunse nimeni. Sună încă o dată, şi încă o dată. Nimic. Începu să se neliniştească. Fără să-şi facă iluzii, apăsă pe clanță. Spre surprinderea sa, uşa se deschise.

Ducu trânti uşa după sine şi năvăli în apartament. Era gol. Pe mapa de pe birou zări o bucată de hârtie. Paraschiv Pendeleanu aşternuse în grabă următoarele:

Nu mai pot să vă aştept. Între moarte şi nebunie pre-

fer prima. Este o hotărâre pe care o iau nesilit de nimeni.

Îl găsi în baie. Se spânzurase cu două cravate legate una de alta, prinse, la un capăt, de țeava instalației sanitare. Prima pornire a lui Ducu fu să taie lațul, dar îşi dădu seama că n-ar mai fi folosit la nimic. Paraschiv Pendeleanu murise, şi nimeni şi nimic nu-l mai putea salva.

Ducu reveni în cameră şi-l chemă pe Bogdan la telefon.

— Vino acasă la Paraschiv Pendeleanu

— Dar ce s-a întâmplat?

— E mort.

— I-a făcut careva de petrecanie?

— Nu. S-a sinucis. Vino cu echipa. Anunță şi pe procurorul de serviciu.

Nu dură nici zece minute şi Bogdan, împreună cu echipa tehnico-ştiințifică, năvăleau în garsoniera lui Paraschiv. Câteva minute mai târziu sosi şi procurorul.

— Din ce-i veni? întrebă Bogdan.

Ducu nu-i răspunse. Era întunecat la față, aşa cum lui Bogdan nu i se mai întâmplase vreodată să-l vadă. Îi întinse biletul pe care i-l lăsase Paraschiv, înainte de a întoarce vieții spatele.

Bogdan îl citi, ridică din umeri. Nu înțelegea nimic. Conținutul biletului era derutant.

— Ducule, din ce motive poate înnebuni subit un om?

— Din multe motive.

— Spune-mi măcar unul.

— Teroarea, de pildă.

Bogdan se uită la el lung, neîncrezător:

— Crezi că cineva îl teroriza în aşa măsură încât, din teama de a nu înnebuni, a preferat să se sinucidă?

— Posibil, băiete!

— Atunci înseamnă că ai călcat rău de tot în strâchini.

— Când?

— Atunci când numai puțin a lipsit să-l scoți basma curată.

— Mai întâi, nu l-am scos. Pe urmă, nu sunt sigur că motivul pentru care s-a sinucis ne priveşte pe noi.

— Nu?

— Ce Dumnezeu, măi băiete, nu-ți dai seama că, atâta vreme cât nu ştim nimic, – în afară de faptul că Paraschiv s-a sinucis, la numai douăzeci de minute după ce m-a sunat, se pot face o mie de presupuneri? Înțelegi? *La numai douăzeci de minute.* I-am spus că nu voi întârzia mai mult de zece minute. Am întârziat douăzeci. Asta ce înseamnă? Înseamnă că *n-a putut* să mai trăiască zece minute peste termenul fixat de mine.

— De ce? Ce i s-a întâmplat în acele zece minute?

— Nimic. Aceeaşi cauză, de mai înainte: teroarea.

— Dar despre ce mama dracului de teroare ar putea fi vorba? se întrebă revoltat Bogdan.

Ducu ridică din umeri.

— O teroare de ordin moral? Sau, poate, exista o anumită persoană, care exercita asupra lui o asemenea teroare, încât a izbutit să-l aducă până în pragul nebuniei?

— Nu ştiu!…

— Nu ştii! Iarăşi l-ai luat pe „nu ştiu” în brațe, se necăji Bogdan.

Între timp, cei din echipa operativă luau fotografii, căutau amprente, percheziționau apartamentul. Ducu, rezemat cu spatele de o mobilă, cu mâinile vârâte în buzunare, privea forfota din jurul său cu un aer absent, plictisit, de parcă nimic nu i-ar fi interesat din tot ceea

ce se întâmpla. Bogdan iarăşi se miră cât de cu totul altfel, decât cu prilejul oricărui alt „caz”, se comporta şeful său. Bogdan se apropie de el şi-i vorbi încet, să nu audă careva din băieți.

— Nu fi atât de amărât, Ducule, că până la urmă o scoatem noi la capăt. Când te văd aşa de deprimat, zău că nu mai sunt bun de nimic.

Ducu schiță un zâmbet trist, aproape dureros.

— Nu sunt deprimat, măi băiete. Mă gândesc. Deocamdată asta e tot ceea ce mi se pare că se impune cu necesitate. Tu, însă, ar trebui să te mişti.

— În ce sens, bătrâne?

— Sună la apartamentele vecine. Încearcă, poate afli ceva. De pildă, cine l-a vizitat în ultimele zile. Mă rog. Nu-i nevoie să te învăț ce trebuie să faci.

— În regulă, Ducule.

Un minut mai târziu suna la uşa apartamentului vecin. Îi deschise o femeie între două vârste, îmbrăcată de stradă, ceea ce însemna că tocmai se pregătea să plece. Poate de aceea nu se arătă de loc încântată aflând că cel care sunase voia să stea de vorbă cu ea. După ce, însă, Bogdan se legitimă, Matilda Grigoriu – aşa se numea vecina de apartament a lui Paraschiv Pendeleanu – deveni mai binevoitoare.

Îl pofti să ia loc şi, după ce se instală şi ea, scoase dintr-o dospărțitură a bibliotecii – a cărei destinație era aceea de a servi drept bar – o sticlă de coniac. Umplu două pahare pântecoase. Unul îl puse dinaintea lui Bogdan, celălalt îl dădu imediat peste cap, cu o uşurință ce dovedea antrenament.

— Şi acum, domnule, vă rog să-mi spuneți ce anume doriți să aflați de la mine?

Bogdan nu-i răspunse imediat. Se întreba dacă Matildei Grigoriu îi tremurase mâna atunci când dusese paharul la gură, fiindcă aşa îi tremurau ei mâinile în mod obişnuit – ceea ce n-ar fi fost de mirare dacă avea în vedere conținutul barului şi mai ales îndemânarea cu care golise paharul – sau tremurul se datora unei emoții cauzate tocmai de prezența lui?

— În legătură cu vecinul dumneavoastră, aş vrea să vă rog să-mi dați câteva informații.

— Vă referiți la domnul Pendeleanu?

— Da, la el.

Matilda Grigoriu îl învălui într-o privire bănuitoare Deşi violent fardată, lui Bogdan i se păru că sub fard obrajii îi pălesc.

— Ce v-a determinat să vă adresați tocmai mie?

— Niciun motiv special, doamnă. Pur şi simplu, din întâmplare am început cu dumneavoastră.

— Asta înseamnă că veți sta de vorbă şi cu ceilalți vecini?

— Cel puțin aceasta mi-e intenția. Dacă, însă, voi afla de la dumneavoastră ceea ce mă interesează să aflu, probabil că voi renunța.

— Dacă intenționați să stați de vorbă şi cu ceilalți, înseamnă că e o problemă mai serioasă… mai gravă.

— Destul de gravă, doamnă, dacă şi dumneavoastră sunteți de acord că moartea e o problemă gravă.

Matilda Grigoriu se uită la el, parcă uluită, pe urmă îşi turnă în pahar o porție dublă de coniac. Vru să i-l umple şi pe al lui Bogdan, dar renunță când observă că el încă nu se atinsese de băutură. Bău o înghițitură zdravănă, pe urmă întrebă:

— L-a omorât careva?

Vocea era răguşită, şi parcă vag sfioasă.

— Nu! S-a sinucis.

— S-a sinucis? Aţi spus că s-a sinucis?

— Da! S-a spânzurat.

— S-a spânzurat!...

Şi deodată izbucni în râs. Bogdan avusese numeroase, prilejuri să audă râzând femei isterice. Dar niciodată, absolut niciodată nu auzise un râs asemănător. Era un râs care îi stârni mila. Milă faţă de femeia din faţa sa. Totodată însă râsul isteric îl indispunea, îl irita, şi încă în aşa măsură, încât numai cu greu izbuti să se stăpânească şi să nu se răstească la ea: „Ia mai taci naibii cu râsul ăsta de nebună!"

Matilda Grigoriu se potoli brusc.

— Aţi spus că s-a spânzurat?

— Da! Ce, nu vă vine să credeţi?

— El!... El să se spânzure! Imposibil, domnule,imposibil!...

— Vă spun că a murit!

— Şi ce dacă? Asta nu înseamnă, musai, că s-a sinucis! Nu, domnule, Paraschiv nu s-a sinucis. Paraschiv a fost împins să se omoare.

— Doamnă, aţi făcut o afirmaţie gravă...

— Am făcut, da!

— Gravă, dar, totuşi, o simplă afirmaţie. Puteţi cumva dovedi că Paraschiv Pendeleanu nu s-a sinucis?

— Dovedi? În niciun caz!

— Atunci pe ce vă bazaţi afirmând, atât de categoric, că nu s-a sinucis?

Matilda Grigoriu bău picul de coniac rămas în pahar, pe urmă brusc, aşa cum izbucnise mai adineaori în râs, ochii i se umeziră de lacrimi mari, rare, ca de glicerină.

— Lui Paraschiv îi era frică!... Atâta frică! murmură ea, ştergându-şi lacrimile cu un colţ al tişlaifărului,

fiindcă nu avea la îndemână o batistă.

— De cine îi era frică, doamnă?

— Zicea: „Matilda, o dau în Paştele mă-sii de ruşine şi-ți spun că mi-e tare frică.. Ştii cum mi-e frică, Matilda?" mă întreba el. „Nu ştiu, Paraschiv!" recunoşteam eu. „Mi-e frică, aşa cum i-a fost frică primului om când n-a mai fost maimuță". Nu înțelegeam şi l-am întrebat: „Şi cum i-a fost frică?" „I-a fost frică de totul, Matilda. I-a fost frică de soare care era fierbinte, de ploaie, de nori, de fulgere şi tunete, de trăsnete, de copacii din păduri, de vântul când pornea să sufle puternic, de întuneric atunci când se lăsa noaptea, de somn şi de vise, de naştere şi mai ales de moarte. De toate îi era frică, o frică de neînchipuit, cumplită. Şi, să ştii, Matilda, mie aşa mi-e frică". Acum înțelegeți de ce nu pot crede că s-a sinucis?

— Nu!

— Şi totuşi, e atât de simplu, domnule! Omului când n-a mai fost maimuță şi s-a simțit tălăzuit de frica aceea cumplită s-a sinucis? Nu! Ştiți prea bine că nu. Dacă ar fi făcut-o, noi nu am fi existat, şi să mă bată Dumnezeu dacă ar fi fost vreo pagubă.

„Nu cumva s-a îmbătat?" se întrebă Bogdan. Dar era puțin probabil, fiindcă se cunoştea, cât de colo, că Matilda avea antrenament serios la băutură!

În clipa următoare, Bogdan observă că, în ciuda lacrimilor abundente, pe care Matilda şi le ştergea cu colțul tişlaifărului, chipul ei rămăsese impasibil, destins, într-un fel senin.

— Doamnă Matilda, dacă lui Paraschiv îi era frică precum primului om, care, totuşi, nu s-a sinucis, aşa cum pe drept cuvânt ați remarcat, atunci el de ce s-a sinucis? De cine i-a fost o atât de cumplită frică?

— Întrebați-mă, mai curând, de ce anume îi era frică?

— Atunci vă întreb acum: De ce anume îi era atâta frică?

— Dacă vă spun, veți înțelege?... Dacă vă spun, mă veți crede?

Fu aproape disperare în tonul cu care întrebă. Ochii încă nu-şi epuizaseră lacrimile, iar mâinile, foarte frumoase, aproape ireal de frumoase, se frângeau, parcă spre a materializa, în acest fel, disperarea cu care fuseseră rostite cuvintele. Bogdan ştia că una din însuşirile de bază ale unui ofițer de contraspionaj constă în a nu-şi pierde luciditatea, în a se păstra calm şi a nu se lăsa impresionat de cuvinte, oricât de frumoase şi convingătoare ar părea ele. Ştia, de asemenea, că de cele mai multe ori declarațiile femeilor sunt subiective şi exagerate, nu totdeauna cu intenție, ci, de cele mai multe ori, datorite opticii lor cu totul diferită atunci când este vorba de bărbatul pe care îl iubesc, ori îl admiră sau pe care, cine ştie din ce motive, nu-l simpatizează ori îl urăsc. Da. Ştia toate acestea, mai exact experiența îl învățase toate acestea, şi totuşi, auzind întrebarea pe care i-o pusese Matilda şi văzând cu câtă disperare îşi frângea frumoasele ei mâini, tresări fără voie impresionat.

— Doamnă, o încurajă el, mă voi strădui să vă înțeleg...

— Dar n-o să mă credeți, îl întrerupse ea.

— De ce nu v-aş crede? Nu mă îndoiesc o clipă că sunteți bine intenționată şi că doriți să ne ajutați.

— Fiindcă totul e tulbure... Obscur... De neînțeles, din punct de vedere rațional, de neînțeles... Îşi şterse ochii, se încruntă, parcă încercând să-şi aducă aminte despre ce anume fusese vorba. Pe urmă, oarecum nesigură: M-

ați întrebat de ce anume îi era frică lui Paraschiv?

— Da, asta v-am întrebat. Şi adăugă imediat: la sugestia dumneavoastră.

— Îi era frică să nu-şi piardă eul.

— Ce?

— Eul, domnule. Vedeți! V-am spus eu că nu mă veți crede.

„O fi nebună? O fi nebună şi eu îmi pierd timpul cu ea. Ce-are să mai râdă de mine bătrânul!"

Dar nu izbuti să se convingă de fel că Matilda era, într-adevăr, nebună.

— Dacă ați încerca totuşi să fiți un pic mai explicită.

— Mai clar decât atât nu pot!... Nu ştiu!...

— Dacă am înțeles bine, Paraschiv Pendeleanu era bolnav. În psihopatologie boala aceasta se numeşte...

— Greşiți profund!... Păi tocmai asta-i: nu era de loc bolnav. Era sănătos, ca mine, ca dumneata.

„Că eu sunt cu biblioteca nederanjată cucoană – îi vorbi în gând – sunt sigur. Dar n-aş putea jura, că nu eşti dumneata, un pic măcar, ciupită de molii".

Tare însă:

— Era sănătos, ca mine şi ca dumneata, şi cu toate acestea îi era teamă să nu-şi piardă eul?

— Exact!... Cumplit îi mai era teamă, domnule!...

— Doamnă, ceea ce susțineți dumneavoastră nu este posibil.

— Am ştiut!... V-am şi avertizat că, din punct de vedere rațional, este foarte greu de înțeles. Pentru dumneavoastră, chiar imposibil.

— Văd că ați făcut o diferențiere între noi doi. Spre deosebire de dumneavoastră, pe mine nu mă considerați în stare să înțeleg cum cineva sănătos poate să-şi piardă eul.

— Ce-am înțeles eu, nu ştiu dacă măcar se poate numi înțelegere.

— Dar atunci ce?

— Poate o explicație care, probabil, nu are nicio legătură cu realitatea.

— Cu care realitate, doamnă?

— Cu realitatea fricii teribile a lui Paraschiv. Adică, vreau să spun, cu adevărata cauză a pericolului care îl amenința pe Paraschiv de a-şi pierde eul.

— Cu alte cuvinte, doamnă, dumneavoastră sunteți convinsă că pericolul era real.

— Era, bineînțeles că era. Ce Dumnezeu, domnule, nu vă dați seama, că dacă n-ar fi existat, Paraschiv nu s-ar fi sinucis?

— Deci, Paraschiv Pendeleanu s-a sinucis de teamă să nu-şi piardă eul?

— Nu, domnule, nu! S-a sinucis după ce şi l-a pierdut. Nu el, Paraschiv, s-a sinucis. S-a sinucis celălalt, acela al cărui eu l-a dobândit.

— Vreți să spuneți că a devenit altcineva?

— A devenit altcineva, domnule. Sigur că a devenit altcineva.

— … Şi acest avatar, cum naiba s-a întâmplat? Aşa, din senin?

Acum Matilda nu mai lăcrima. Izvorul lacrimilor secase brusc. Ochii îi străluceau într-un mod misterios. Misterios deveni şi tonul cu care îi vorbi:

— Cum din senin? Nimic nu se întâmpla din senin.

— Păi, ați spus că nu era bolnav. Or, dacă răul nu a pornit dinăuntrul lui, înseamnă că i-a venit… din senin.

— Nu din senin, ci dinafară.

— De la o anume persoană?

Matilda tresări, păli, privi înfricoşată de jur împrejur,

ca şi când s-ar fi temut că cineva ascultă ce vorbesc, pe urmă, cu o mină şi ton misterioase:

— E posibil. Aşa bănuiesc. Bănuia şi Paraschiv. Nu mi-a spus-o direct, dar mi-a dat să înțeleg. A făcut de mai multe ori nişte aluzii misterioase.

— În legătură cu ce? Cu cine?

— Cu cineva.

— Cu cine, doamnă?

— Nu ştiu... Nu ştia nici el. Nu-l cunoştea... Nu-l văzuse niciodată... Nu ştia decât că există. Era terorizat tocmai de misterul în care se învăluia persoana aceea.

— Bărbat? Femeie?

— Nu ştiu!

— Doamnă, n-ați putea fi ceva mai clară? Spuneți că Paraschiv Pendeleanu nu cunoştea persoana aceea, fiindcă n-o văzuse niciodată. În schimb *ştia* că există. Dacă n-o văzuse, de unde ştia? Îl amenințase în vreun fel? Acționase în vreun fel, de pildă, încercând să-l suprime?

— Paraschiv mi-a spus, o singură dată: „Simt că mă învăluie în plasa sa, discret, perfid. Şi, într-o zi, va lovi, Matilda. Pe Dumnezeul meu, Matilda, că într-o zi va lovi. Şi atunci voi fi pierdut". Aşa mi-a vorbit Paraschiv, dar, cum v-am mai spus, numai o singură dată.

— Şi nu l-ați întrebat în ce fel se aştepta să-l lovească? Poate să-l omoare?

— A, nu! În niciun caz.

— Atunci?

— Să-l lovească, adică să-l determine să-şi piardă eul.

— Persoana... misterioasă?

— Da, persoana misterioasă.

„Ce-i adevărat în toată aiureala asta a ei, numai Ducu ar fi în stare să priceapă. Eu mă dau bătut".

— Doamnă, îmi permiteți să mă folosesc de telefonul dumneavoastră?

— Bineînțeles, domnule.

Ridică receptorul, formă numărul lui Paraschiv Pendeleanu. Îi răspunse chiar Ducu.

— Vrei să vii alături, la apartamentul unsprezece?

— Bine vin.

Un moment mai târziu, Bogdan făcu prezentările, după care, spre a-l pune în temă, rezumă conversația avută în prealabil cu Matilda Grigoriu. Din când în când, aceasta intervenea, completând, precizând.

Când termină, Ducu o întrebă:

— V-aş ruga, doamnă, să-mi spuneți care au fost relațiile dintre dumneavoastră şi Paraschiv Pendeleanu?

— Prieteni, domnilor. Prieteni în adevăratul sens al cuvântului. Ştiu, marea majoritate a bărbaților – de altfel şi a femeilor – este convinsă că între un bărbat şi o femeie nu pot exista relații de prietenie. S-ar putea să fie adevărat. Totuşi, relațiile dintre mine şi Parasehiv au constituit o excepție. Am fost tot timpul numai şi numai prieteni. Paraschiv n-a făcut niciodată vreo aluzie că i-ar plăcea să se culce cu mine. Poate că o altă femeie s-ar fi simțit jignită, mai ales că Paraschiv îşi făcuse obiceiul să-mi povestească absolut toate aventurile lui. Nu mă credeți?

— Ba da, doamnă.

— Ştiți, între noi a existat o comuniune spirituală.

— Bineînțeles! fu de acord Ducu.

Bogdan, deşi îşi cunoştea bine şeful, nu-şi putu da seama dacă vorbise sau nu serios.

— Vă povestea şi aventurile lui ratate? întrebă cu un ton indiferent Ducu.

— Nu înțeleg ce vreți să spuneți sau, eventual, ce vreți

să insinuați.

— Să insinuez? Departe de mine gândul acesta, doamnă. Pur şi simplu, mă gândeam la unele aventuri ratate. Presupun că nu-i „mergea" totdeauna. De pildă, v-a povestit de eşecul cu o persoană care avea o voce... fermecătoare?

Matilda tresări, păru foarte surprinsă.

— O persoană... cu o voce fermecătoare? Ce ştiți dumneavoastră despre acea persoană?

— N-are importanță ce ştim noi. În schimb e foarte important să aflăm ce ştiți dumneavoastră despre acea persoană.

— Şi ce vă face să credeți că aş şti ceva?

Fiindcă Matilda Grigoriu se uita la el contrariată şi oarecum bănuitoare, explică:

— Ar fi fost de mirare să nu vă fi vorbit despre ea de vreme ce erați atât de buni prieteni.

— Nu ştiu nimic altceva, domnule, decât că există.Atât!

— Îl vizita? întrebă Ducu într-o doară.

— Acasă, Paraschiv nu aducea femei. Iar pe ea, ei bine, pe ea, presupun, niciodată n-ar fi adus-o.

— Numai presupuneți?

— Da, numai presupun.

— De vreme ce despre persoana cu voce fermecătoare nu ştiți decât că există, ce vă face să presupuneți, doar să presupuneți că Paraschiv Pendeleanu, în niciun caz, n-ar fi adus-o acasă la el?

— Domnule, deşi Paraschiv nu mi-a vorbit niciodată de ea, *ştiu* că există şi că toată nenorocirea de *aici* provine.

— De la femeia aceea?

— De la ea? Nu ştiu ce să vă răspund. Poate că de la

ea. Poate că de la ceva în legătură cu ea. Aproape că nici nu îndrăznesc să mă gândesc.

— La ce?

— La tot ceea ce s-a întâmplat. Mă cuprinde frica!...

Pe nesimțite se petrecu o adevărată metamorfoză cu Matilda Grigoriu. Se nelinişti mai întâi, pe urmă, brusc, o cuprinse frica. Păli. Mâinile ci frumoase începură să-i tremure. Ca ei, străinii, să nu observe, şi le ascunse sub masă. Ochii priviră, la rândul lor, neliniştiți, speriați, în toate părțile. Ducu avu impresia că Matilda Grigoriu, cu auzul încordat la maximum, aştepta să sune telefonul sau soneria de la intrare, în orice caz să se întâmple *ceva.*

— Ce-ar fi, doamnă, dacă ați încerca să aveți mai multă încredere în noi?

— În ce sens să am încredere?

— În sensul cel mai simplu şi cel mai firesc. De a nu ne ascunde nimic, de a ne destăinui şi ceea ce am sentimentul că, din anumite motive, în mod deliberat evitați s-o faceți.

— Nu-i adevărat! Vă jur că nu vă ascund nimic.

— Spuneați, mai adineaori, că nici nu îndrăzniți să vă gândiți la ceea ce s-a întâmplat, fiindcă imediat vă cuprinde frica. De cine?

— De ce-mi tot puneți asemenea întrebări? Vreți, într-adevăr, să mă nenorociți? Înțelegeți, domnule, pentru numele lui Dumnezeu, că nu vreau să pățesc ceea ce a pățit Paraschiv!

— Să vă pierdeți eul? întrebă de data asta Bogdan care, de când solicitase ajutorul lui Ducu, tăcuse tot timpul.

— Parcă pot eu şti ce mi se poate întâmpla? Da, poate chiar să-mi pierd eul, la fel ca Paraschiv. Ce, credeți că

nu este posibil?

— Doamnă, dumneavoastră unde lucrați?

Matilda Grigoriu nu răspunse. Parcă nici n-ar fi auzit întrebarea. Se ridică de pe scaun şi cu un mers ciudat, mers aproape de fantomă, se apropie de uşa balconului. O deschise cu gesturi de robot, ieşi şi, în clipa următoare, încălecă balustrada. Bogdan, care era mai aproape, se repezi şi o prinse în brațe, doar cu o clipă mai înainte de a se arunca în gol.

— Ia mai lasă goangele, cucoană! se răsti la ea supărat.

Şi fiindcă Matilda Grigoriu se prefăcea, sau era cu adevărat leşinată, o luă în brațe, culcând-o pe o canapea.

— Cum naiba leşină femeile tocmai atunci când se află într-o mare încurcătură! Crezi că-i leşinată de-adevăratelea?

— E leşinată, măi băiete!

— Cu câteva pălmuțe peste obraz, ți-o trezesc acuşi.

— Las-o! Îşi revine şi singură.

— Teamă mi-e că atunci când s-o trezi, vom constata că… şi-a pierdut eul.

— Şi dacă s-ar întâmpla chiar aşa?

Ducu privi peste umăr la Bogdan, pe urmă din nou la Matilda Grigoriu, care nu se trezise încă din leşin. Dacă nu i s-ar fi mişcat, ritmic, pieptul, ar fi putut crede că murise.

— Dacă s-ar întâmpla aşa, aş da fuga până la cea mai apropiată farmacie, aş cumpăra camfor şi mi-aş burduşi cu el buzunarele. Se spune că te apără împotriva microbilor.

— Măi băiete, situația e mult mai serioasă decât pare la prima vedere.

Se auzi soneria de la intrare. Ducu făcu semn lui Bogdan să rămână pe loc şi el ieşi în vestibul, să deschidă. Era Picioruş:

— Tovarăşe maior, puteţi veni dincolo?

— De ce? S-a întâmplat ceva?

— Băieţii au găsit un microemiţător.

— Unde, Picioruş?

— Prins sub tăblia mesei. Aparatul e o minune, tovarăşe maior şi nu-i mare nici cât o jumătate de nucă. Ce facem?

— Deocamdată lăsaţi-l acolo unde se află. Altceva?

— Nimic, tovarăşe maior.

— Mai căutaţi. Cine ştie! Poate mai dăm şi de vreo altă surpriză.

Picioruş plecă să execute ordinul şi Ducu reveni în încăperea unde Matilda continua să zacă leşinată. Bogdan îşi trăsese un scaun la căpătâiul ei şi o privea. Avea un aer deprimat.

— Cine a fost? întrebă cu o voce obosită.

— Picioruş.

— Şi ce voia?

Ducu nu-i răspunse. Se apropie de masă, se aplecă şi începu să caute, pipăind cu palma tăblia şi stinghiile mesei pe dedesubt.

— Ce cauţi, omule?

— Nimic!

Şi duse arătătorul la buze. Bogdan înţelese că-l invita să tacă şi să nu mai pună întrebări. Bogdan se uita la el uimit, parcă întrebându-se dacă nu cumva şeful său îşi pierduse brusc minţile. Dar nedumerirea sa nu dură decât câteva secunde. Intui semnificaţia ciudatului comportament al lui Ducu. Îngenunchie de cealaltă parte a mesei şi, la rândul său începu să caute, pipăind cu pal-

ma. Fu mai norocos. Găsi microemițătorul prins cu un fel de ventuză. Îl arătă lui Ducu şi, câteva minute după aceea, între cei doi avu loc un dialog prin semne, ca între doi surdomuți.

— Mi se pare că doamna îşi revine, observă, primul, Bogdan.

Şi, într-adevăr, în clipa următoare, Matilda deschise ochii. Ochii, foarte uimiți, priveau tavanul, parcă străduindu-se să înțeleagă ce putea el să însemne. Abia ulterior îi descoperi pe cei doi ofițeri. Se ridică şi, stând pe marginea patului, întrebă cu o voce oarecum nesigură:

— Dumneavoastră? Dar amintindu-şi imediat: A, da! Ştiu cine sunteți. Ce Dumnezeu s-a întâmplat cu mine, domnilor?

— O mică slăbiciune. Probabil din cauza căldurii…

— Da, probabil din cauza căldurii.

— O parte din vină o purtăm şi noi, care v-am necăjit cu întrebări mai mult sau mai puțin neplăcute pentru dumneavoastră. Dar acum, fiindcă v-ați revenit, ne permiteți să ne retragem. Vă mulțumim.

— Nu mai aveți să-mi puneți întrebări?

— Nu! Suntem edificați. Încă odată, vă mulțumim. Din prag, Ducu întrebă într-o doară: nu cumva ştiți dacă Paraschiv Pendeleanu nu are rude? Ca să le anunțăm.

— Nu ştiu. Despre familia lui nu mi-a vorbit niciodată.

— Încă o dată, vă mulțumim. Bună ziua!

Dincolo, în apartamentul lui Paraschiv Pendeleanu, unde Ducu însoțit de Bogdan reveni câteva minute mai târziu, percheziția era ca şi terminată.

În vestibul le ieşi în întâmpinare Picioruş.

— Tovarăşe maior, n-am mai găsit nimic interesant.

— Depinde ce înțelegi dumneata prin *interesant.* Dacă te-ai aşteptat să descoperiți încă un microemițător atunci sigur că n-ați mai găsit nimic interesant.

Trecând din vestibul în încăperea propriu-zisă, primul lucru pe care Ducu îl făcu fu să dea drumul la maximum aparatului de radio.

— Văd că ați terminat, băieți.

— Am terminat, tovarăşe-maior, confirmă locotenentul Neagu care condusese operația de percheziționare a garsonierei.

Pe birou, sub o placă de alabastru se afla un plic.

— Ce-i în plicul ăsta?

— Buletinul de identitate al victimei, actul de naştere şi diploma de absolvire a facultății. Altceva n-am mai găsit.

— Doar atât? Vreo agendă cu numere de telefon?

— Nu, tovarăşe maior. N-am găsit niciun fel de însemnare scrisă de mâna lui!

— Pesemne scrisul îi cauza un fel de idiosincrasie, observă Bogdan. De altfel, dumnealui nu se omora nici cu cititul. În toată casa doar o singură carte: un Larousse.

Ducu luă dicționarul şi-l deschise la prima pagină. Era o ediție foarte recentă.

— Luăm şi Larousse-ul, Picioruş, hotărî el.

Pe urmă, în clipele următoare, Bogdan fu martor la ceea ce numea el „uluitorul instinct al bătrânului". Ca şi când ar fi fost atras de un magnet, Ducu se apropie de fereastră şi privi jos, în stradă, dar în aşa fel ca să nu fie văzut. Curând după aceea îl chemă lângă el pe Picioruş:

— Picioruş, vino, te rog! Când sublocotenentul se execută, adăugă: Vezi pe bătrânul care cerşeşte peste drum, la intrarea în gang?

— Îl văd, tovarăşe maior.

— Săracu', se pare că nici nu prea aude bine.

— Nu aude, nu, tovarăşe maior. Are în urechi aparatul de amplificare a sunetelor.

— Picioruş, tare sunt curios să ştiu dacă, într-adevăr, nu aude bine.

— Să-l aduc încoace, tovarăşe maior?

— Nu! Deocamdată vezi ce hram poartă. Mă interesează, în primul rând, dacă în afara cerşetoriei mai exercită vreo altă meserie. Poate mă înşel, dar, zău că nu prea seamănă a cerşelor!

Picioruş coborî treptele în goană. Dar când ajunse în stradă, cerşetorul dispăruse.

VI

Epidemia de sinucideri continuă

Nora Solcanu făcu semn unui taxi. Şoferul întoarse şi stopă lângă bordură. Urcă şi trânti uşa puțin mai tare decât ar fi trebuit. Şoferul privi la ea peste umăr, vru să spună: „da ce, domnişoară, nu te-ai mai urcat niciodată într-o maşină", însă, cucerit de farmecul ei, renunță.

Nora schiță un zâmbet, zâmbetul cu care – aşa se lăuda ea, – dădea gata orice bărbat, numai că de data aceasta fu, mai curând, un fel de crispare reflexă a muşchiului din colțul stâng al gurii. Era atât de necăjită, încât nu se miră că nu izbutise să zâmbească.

— Unde vă duc, domnişoară?

— Mă laşi la Arcul de Triumf.

Se ghemui în colțul ei, furată de gândurile care o nelinişteau, care o înspăimântau. Din când în când şoferul se uita la ea prin retrovizor şi de fiecare dată, impresionat de frumusețe ei carnală, exclama, entuziasmat, în gând:

„E dată dracului de frumoasă!"

Era ispitit să intre în vorbă cu ea dar nu îndrăznea. Nu fiindcă Nora îi crea complexe, ci fiindcă o vedea necăjită. Neputându-se hotărî, mergea încet, ca un şofer amator urcat la volan după primele lecții teoretice. Dar, oricât de încet mergea, ajunseră la Arcul de Triumf mai înainte de a se putea hotărî să intre în vorbă cu ea.

— Merg mai departe, domnişoară?

— Nu!... Nu!... Cobor aici!... Da, aici! răspunse, parcă

buimăcită încă de gândurile care o înmlăştinaseră până în clipa aceea.

— Mergeți în parc?

— Dar ce te priveşte pe dumneata? îl repezi ea, fulgerându-l cu privirea.

— Nu v-am întrebat cu vreo intenție rea, domnişoară! se scuză el. M-am gândit aşa: Dacă aveți de gând să rămâneți vreo oră în parc, după aceea, v-aş putea duce tot eu în oraş, fiindcă atunci am să am din nou drum încoace.

— Nu!... Mulțumesc!... La întoarcere am să iau troleibuzul.

Trânti portiera şi porni în direcția Casei Scânteii, grăbită, foarte grăbită. Dar numai după câțiva paşi se opri şi numără băncile pe care le depăşise. Cu toate, patru la număr. Merse mai departe. Banca a cincea... a şasea... a şaptea. Când fu în dreptul celei de-a zecea, se grăbi să se aşeze. În sfârşit, ajunsese. Şi încă la timp. Se uită la ceas. Erau orele unsprezece. La orele unsprezece, trebuia să se găsească, neapărat, pe banca a zecea, începând numărătoarea de la Arcul de Triumf. Trebuise? În definitiv, *de ce trebuise?* Inima începu să-i bată mai tare ca de obieci.

„În definitiv, ce s-a întâmplat de dimineață şi până în clipa de față?"

Se trezise la ora obişnuită. Dar, contrar obiceiului, nu sărise imediat din aşternut. Rămăsese să lenevească măcar un minut. Parcă o duruse capul? Nu. Poate, mai curând, o vagă indispoziție. Sau, poate, îi fusese, pur şi simplu, lene să se ducă la birou? Se întinsese, căscase. Până la urmă, cu eforturi, tot izbutise să se smulgă din aşternut. Şi, în clipa când reuşise această performanță,

ştiuse, îi fusese clar că nu se va duce la birou, deşi „şeful" o avertizase, încă din ajun, că va avea mult de lucru pentru ea.

„Parcă lucrul se termină vreodată, îşi spusese, ca să-şi facă singură curaj. Nu se va face gaură în cer dacă am să lipsesc şi eu o dată. Sunt obosită, pur şi simplu obosită!"

Dar, găsind explicația, ştiuse că era, pur şi simplu, un pretext şi că, în realitate, nu se ducea la birou fiindcă *trebuia* să iasă la şosea, în jurul orei unsprezece, ca să se *aerisească.* Să se aerisească? Tare se mai mirase de acest capriciu al ei. Cum naiba să se aerisească tocmai la o oră când începe zăpuşeala cea mare? Răspuns nu găsise.

În schimb se simțise, dintr-o dată, foarte obosită. Oftând, se lungise pe un divan. Prin fereastra întredeschisă zgomotele străzii ajungeau la ea înăbuşite şi continue, asemenea huruitului unei avionete când trece pe deasupra norilor. Pe urmă se închipuise ea însăşi într-un avion, mai exact se închipuise pilotând un avion de turism şi dintr-o dată i se făcuse greață.

Sărind deodată în picioare, se uitase la ceas. Era ora zece şi ea nici măcar duşul de dimineață nu şi-l făcuse. Alergase în baie. Se îmbrăcase apoi în grabă. Dar, oricât de mult se grăbise, nu izbutise să fie gata înainte de unsprezece fără un sfert. De ciudă şi disperare, da, mai ales de disperare, când intrase în lift, avusese lacrimi în ochi.

„Dumnezeule, nu voi fi la orele unsprezece fix pe bancă, la şosea!" îşi spusese, ştergându-şi lacrimile cu batista.

Avusese însă noroc. Abia ieşise în stradă şi găsise un taxi. Iată, era unsprezece şi cinci minute, şi de cinci

minute se odihnea pe banca a zecea.

Nu aştepta pe nimeni. Era zăpuşeală, se încălzise şi abia acum îi părea rău că nu rămăsese acasă, să lenevească, stând culcată pe canapea, până diseară. Ce proastă inspirație avusese să plece pe o asemenea căldură. În definitiv, de ce venise? Să se *aerisească!* Îşi aminti că plânsese în lift de teamă că nu va ajunge „la timp". Mai întâi se înroşi, pe urmă, simți că i se face frică.

„Cum, adică, *la timp?* De ce a trebui să ajung aici la orele unsprezece? Doar nu mi-am dat întâlnire cu nimeni. Atunci? A trebuit să fiu aici numai din dorința de a mă aerisi? Dumnezeule, ce se întâmplă cu mine?

O cuprinsese frica. În definitiv, tot ceea ce făcuse de când se trezise din somn friza absurdul. Absentase de la birou, deşi şeful o avertizase că va avea mult de lucru. Pe urmă, îşi vârâse în cap că la orele unsprezece va trebui să fie neapărat la şosea. Şi încă pe o anumită bancă Da, acesta era termenul cel mai potrivit: îşi *vârâse* în cap, şi gravitatea tocmai în aceasta consta. Nu cumva era pe punctul să-şi piardă minții?

„Va trebui să discut cu Matei. El îmi va spune dacă e cazul să consult un specialist".

Matei era prietenul ei. Nora Solcanu fusese căsătorită, dar divorțase numai după doi ani. Adică la vârsta de douăzeci şi doi. Cu toate că trecuseră de atunci încă şase, Nora nici nu se gândea să încerce experiența unei a doua căsătorii. Avea un prieten, la care ținea într-un fel egoist, adică ținea la el doar fiindcă datorită lui nu se mai simțea absolut singură şi aceasta îi era suficient. Nora oftă. Îi părea rău că nu-l are pe Matei aproape, să-i mărturisească tot ceea ce i se întâmplase, şi să-i ceară sfatul. Matei era un om cu o răbdare de înger şi nu se

plictisea niciodată s-o asculte, deşi ea, egoistă din cale afară, îi vorbea aproape tot timpul numai despre sine însăşi. Dar Matei care era medic oftalmolog clădea acum consultații la policlinică. Stătea pe bancă singură şi se simțea părăsită şi plictisită. Pe şosea era un du-te-vino de maşini, de autobuze şi troleibuze. Deasupra capului, un adevărat balet de musculițe.

Se uită la ceas. Trecuse un sfert de oră. Acum ce trebuia să facă? Ce prostie! Nimic! Doar nu venise cu un anumit scop. Venise să se aerisească. E drept, aer nu prea exista, dar, de vreme ce tot se afla aici, era preferabilă umbra copacilor căldurii sufocante din autobuz sau troleibuz. Va mai rămâne încă o oră. Pe urmă, ia-vaş-iavaş, tot pe sub umbra copacilor, se va duce la restaurantul „Miorița". Va mânca o friptură şi va goli două sticle de bere. Numai să aibă bere cehească, „Pilsen", ca săptămâna trecută, când fusese cu Matei.

Brusc îşi aminti de „şef". Aproape tot timpul se gândise la el, dar abia acum îl văzu, de parcă l-ar fi avut în față. „Şeful". Aşa îi spuneau toți. Îi spunea şi ea la fel. În forul ei intim ar fi vrut să-i poată spune Oc*tav. Da*r nu izbutea, niciodată n-a izbutit. De la început, chiar din primele clipe, el n-a fost pentru ea decât şeful. Era înalt, bine clădit, era, fără îndoială, un bărbat frumos. Ochii, mai ales, aveau un farmec imposibil de explicat. După părerea ei, nicio femeie nu ar putea rămâne impasibilă, dacă ochii lui s-ar opri asupra ei aşa cum se opresc, în mod obişnuit, ochii bărbaților asupra femeilor. Poate, fiindcă şeful avea ochi atât de frumoşi Nora îşi dorise să se îndrăgostească de el. Dar ochii lui erau doar în mod obiectiv frumoşi, erau inaccesibil frumoşi, aşa cum el, în întregime, era inaccesibil. Şeful, chiar din prima clipă, cu sau fără voia lui, s-a comportat ca un *şef.* Înainte mai

avusese şefi. Dar aceia fuseseră şefi numai fiindcă alţii, mai mari decât ei, îi unseseră în funcţia respectivă. În niciun caz nu fuseseră plămădiţi din aluatul şefilor. De fapt, de multe ori, când bătea la maşină sau când răspundea la telefoane, Nora se întrebase dacă mai exista un alt *şef adevărat,* în afară de acela căruia îi era subordonată.

Dimineaţa, când venea la birou, totdeauna la aceeaşi oră, şeful mirosea discret a lavandă şi a tutun, a tutun din care se confecţionează ţigările „Papastratos". Fiindcă şeful nu fuma decât ţigări „Papastratos". Îi ura „bună dimineaţa" cu tonul acela amabil cu care îi vorbea totdeauna, de fapt cu acelaşi ton cu care vorbea tuturora. Nu se enerva niciodată, nu ridica niciodată tonul, niciodată nu făcea vreo observaţie, pe care cel în culpă s-o recepţioneze ca atare, ci într-o asemenea formă şi cu un asemenea ton, încât vinovatul rămânea cu impresia că, de fapt, i se aduce la cunoştinţă o dispoziţie nouă. Da, era totdeauna foarte amabil, foarte politicos, foarte uman. Dacă se întâmpla să nu mai aibă nevoie de ea, o învoia să plece mai devreme, iar dacă ea îi solicita o învoire de o oră, o lăsa liberă toată dimineaţa. Dar toate acestea se petreceau în cadrul unor relaţii precise, protocolare, din care motiv ea nu izbutea să-l *vadă* şi să-l *simtă* altfel decât ca „şef". Şeful nu glumea niciodată cu ea, nu-i adresa niciodată un cuvânt „drăguţ", de pildă, niciodată nu-i spusese că o pieptănătură sau o rochie o prinde bine. Era, într-un cuvânt, *şeful,* şi poate de aceea nu izbutea să şi-l închipuie, de pildă, acasă la el. Aflase că fusese căsătorit şi că acum nu mai era. Dar, dacă îi murise soţia sau dacă divorţase de ea, nu izbutise să afle. Nu putea să şi-l închipuie în relaţiile cu alte femei, cu prietenii. Pentru ea, Octav Stratilat era un om care

avea o existență reală, şi totdeauna aceeaşi, doar în limitele celor opt ore de muncă, adică de la şapte dimineața şi până la orele cincisprezece, când pleca, totdeauna cu aceleaşi cuvinte pe buze: „La revedere,domnişoară!" Când uşa se închidea înapoia lui, şeful înceta să mai existe până a doua zi dimineața.

După ce pleca, intra la el în birou să verifice dacă n-a uitat ceva. De fapt, asta a fost în primele zile, când a devenit secretara lui. Pe urmă, a continuat să facă la fel, deşi ajunsese la convingerea, că mai curând soarele ar începe să se mişte în direcție inversă, decât el, şeful, să uite ceva pe birou. Da, continua să intre în biroul lui dintr-un fel de stupidă încăpățânare, că doar-doar, într-o zi, va găsi o hârtie uitată sau vreun obiect rătăcit în alt loc decât acolo unde şeful statornicise că trebuie să stea. De fiecare dată, privind cu uimire la fel de proaspătă interiorul atât de familiar ei, nu-i venea să creadă de fel că cineva lucrase acolo timp de opt ore. Biroul arăta, nu ca la sfârşitul, ci ca la începutul unei zile de muncă. Doar mirosul discret de lavandă şi de țigări „Papastratos" trăda prezența aceluia care abia plecase. În cele din urmă pleca şi ea, înciudată, că nici de data asta şeful nu uitase nimic, că totul era în perfectă ordine, la fel ca ieri, ca alaltăieri, la fel ca în celelalte zile care, toate la un loc, însumau doi ani. Pleca înciudată, fiindcă se încăpățâna să creadă, că dacă într-o zi va descoperi la el o cât de neînsemnată neglijență, îl va simți mai uman.

La toate acestea se gândea, privind absentă baletul de musculițe, care evolua neobosit deasupra capului ei.

„Ar fi trebuit totuşi să dau şefului un telefon", se mustră, brusc indispusă.

Sigur, dacă i-ar fi telefonat, ar fi avut prilejul să-l audă ieşindu-şi din fire, enervându-se, ridicând tonul. Doam-

ne, şi ce mult ar fi vrut să se înlâmple aşa. O dată, măcar o dată să-l vadă că-şi pierde calmul, că se răsteşte la ea, cu alte cuvinte, că, totuşi, este un om obişnuit, cu reacţii pe care măcar, câteodată, nu şi le poate controla, înfrâna.

— Sărut mânutele, domnişoară Nora!

Nora se smulse din gânduri, ca dintr-un vis când se dezlănţuie brusc furtuna. În faţa ei se afla un bărbat, ceva mai în vârstă, care îi surâdea, dar pe care, ea, nu-şi amintea să-l fi cunoscut vreodată.

— Mă cunoaşteţi, domnule?

— De bună seamă că vă cunosc, domnişoară Nora. Pe mine însă dumneavoastră m-aţi uitat.

Şi fără să-i mai ceară voie, veni să stea şi el pa bancă, de-a dreapta ei.

— De obicei am o bună memorie vizuală. De data asta însă, se pare că m-a părăsit. Domnule, nu-mi amintesc să vă fi cunoscut vreodată.

— Ne-am cunoscut, domnişoară. Ne-am cunoscut la doamna Ortansa.

— A, la doamna Ortansa.

Şi se înroşi, fiindcă nu-i plăcea să i se amintească de perioada când o frecventase pe doamna Ortansa.

— A trecut de atunci un an. Aşa-i?

— Mda! Un an.

— Dacă aţi şti ce mult vă regretă doamna Ortansa!

— Serios? Şi în gând:

„Trebuie să plec. Bătrânul ăsta mă scoate din sărite, îi dă într-una cu doamna Ortansa a lui”.

— Are şi de ce, domnişoară.

— Credeţi?

— Desigur că are. Parcă dumneavoastră nu ştiţi. Îmi îngăduiţi să vă pun o întrebare, domnişoară Nora?

— Întrebați domnule... Nu-mi amintesc numele dumneavoastră.

— Podaru e numele meu. Va să zică, pot să îndrăznesc...

— Îndrăzniți, domnule Podaru.

— Presupun că n-o mai vedeți pe doamna Ortansa, fiindcă v-ați certat... Sau din alte motive... În definitiv, este o treabă care nu mă priveşte. Aş fi însă curios să ştiu dacă participați acum la şedințele unui alt cerc. Sau poate ați organizat unul la dumneavoastră acasă?

— Chiar sunteți curios?

— Dragă domnişoară, mă interesează dintr-un motiv foarte personal. Nu vreau să vă flatez, dar de când ați încetat să mai frecventați cercul nostru, şedințele n-au mai fost nici pe departe atât de interesante. Ştiți, de mult mă bate gândul să mă retrag, dar nu cunosc alt cerc. V-aş ruga, dacă eventual dumneavoastră frecventați vreunul să mă recomandați şi pe mine.

— Nu, domnule, nu frecventez niciun cerc. Nu mă mai interesează.

— Cred că glumiți, domnişoară.

— Nu glumesc de loc.

— Probabil, nu aveți încredere în mine.

— Domnule Podaru, te rog să crezi: nu mă mai interesează experiențele de spiritism.

— Dar, domnişoară, se revoltă el, este pur şi simplu o crimă. Dumneavoastră, tocmai dumneavoastră, care sunteți un medium excelent. Doamna Ortansa vă pomeneşte cu prilejul fiecărei şedințe. Zice că niciodată n-are să mai găsească un medium ideal ca dumneavoastră.

— Se poate, dar v-am spus că spiritismul nu mă mai interesează. A fost ca un fel de gripă care, însă, mulțumesc lui Dumnezeu, a trecut.

Bătrânul se uită la ea neîncrezător. Realitatea însă aceasta era. O cunoscuse pe madam Ortansa la puțină vreme după ce devenise secretara „şefului". O cunoscuse prin intermediul unei prietene, spiritistă înfocată, care făcea parte din cercul doamnei Ortansa. Prietena aceea i-a propus să asiste la o şedință, măcar clin curiozitate. Acceptă. Prima şedință n-o convinse. Se converti în ziua când madam Ortansa descoperi la ea calități excelente de medium. Totuşi, numai după câteva şedințe, renunță. Renunță din calcul. Se temea să nu-şi piardă postul în cazul când s-ar descoperi că frecventează un cerc spiritist. Exista o totală incompatibilitate între a fi secretara şefului şi a participa, activ, la şedința de spiritism, în calitate de medium.

— Domnişoară Nora, îl auzi, ca prin vis, pe Podaru, sunt mult mai în vârstă decât dumneavoastvă, aşa-i?

— Da, sunteți. Într-o zi, dacă n-oi muri până atunci, am să am şi eu vârsta dumneavoastră.

— Nu încercați să mă consolați. Nu-mi pare rău că am vârsta pe care o am. Credeți-mă. E o prostie să regreți ceva care nu-ți este în putință să fie altfel. Voiam, însă, să spun altceva. Voiam să spun, dragă domnişoară, că fiind mult mai bătrân, îmi pot permite să vă dau un sfat.

— Bineînțeles, domnule Podaru, bineînțeles.

— Ei bine, domnişoară, aflați de la mine, că faceți o mare greşeală renunțând la comunicarea cu lumea cealaltă, a spiritelor, tocmai dumneavoastră care ați fost înzestrată de natură cu antene speciale...

Dar Nora nu-l mai asculta. Brusc, simți nevoia irezistibilă să plece, să se întoarcă imediat în oraş. Era o pornire la fel de imperativă ca aceea care îi mânase paşii la şosea. Şi, în clipa următoare, fără să-l mai asculte, fără să-i adreseze măcar un singur cuvânt, se ridică şi,

în ciuda căldurii sufocante, porni grăbită spre stația de autobuze.

— „Numai de n-aş ajunge prea târziu!... Numai de n-aş ajunge prea târziu!" îşi vorbi tare, neliniştită, în panică. Nu-i venea însă în minte să se întrebe: în definitiv, unde trebuia să ajungă înainte de a fi prea târziu? Nu, aşa ceva nu-i dădea prin minte, terorizată fiind de gândul că va ajunge prea târziu.

Când ajunse în stație, tocmai sosise troleibuzul. Venea încărcat de la Aeroport şi abia izbuti să se urce. Efortul adăugat căldurii aproape o slei. Un tânăr îi oferi locul şi ea se simțea în aşa măsură de istovită, încât nu avu măcar putere să-i mulțumească. Încă mai înainte ca troleibuzul să ajungă la stația următoare, Nora adormi şi visă că scăpase troleibuzul, că altul întârzia să sosească în stație şi că, în orice caz, atunci când îşi va face apariția, sigur *va fi prea târziu.* Prea târziu, pentru ce? Curios! Nu ştia. Nu ştia în mod conştient. Ştia, în schimb, undeva înăuntrul ei. Ştia aceea care era ea. Probabil cea adevărată. Nu ştia cealaltă, secretara şefului. Ce stupid vis! Era, de bună seamă, în autobuz, de bună seamă o furase somnul, de bună seamă visa visul ăsta stupid, că ştia, doar în mod inconştient, ce anume avea să fie prea târziu atunci când va veni troleibuzul. Stupid, fiindcă, de fapt, ea deja se afla în troleibuz şi, ca să se convingă, nu avea altceva de făcut decât să deschidă ochii. Îi deschise în clipa când troleibuzul era pe punctul să oprească în stația Nikos Beloianis. Dumnezeule, dar la stația asta *trebuie* să coboare?

O porni spre uşa cea mai apropiată, împingând şi cerându-şi scuze, călcând picioare şi cerându-şi scuze, lăcrimând când o doamnă, care semăna cu un câine mops, furioasă că este călcată pe bătătură, o făcu tâm-

pită şi nesimțită.

În sfârşit, izbuti să coboare. Era toată numai o apă. Răsuflă uşurată. Slavă Domnului ajunsese la timp. Librăria Tineretului în dreptul căreia se afla stația, încă nu închisese pentru pauza de prânz. Intră înăuntru şi ceru o cutie de plombagină. Aveau. Iarăşi răsuflă uşurată. Plăti şi, strângând la piept cutia, părăsi librăria. În dreapta, imediat, era un gang. Intră. Nu era nimeni.Gangul, întunecos, mirosea a mucegai. Nora, după ce se convinsese că nimeni n-o vede, scoase din cutie colile de plombagină, le făcu sul şi le ascunse în poşetă. Cutia o aruncă într-o ladă cu gunoi.

„Acum cred că totul e în ordine", îşi spuse şi zâmbi satisfăcută.

Dacă în clipa aceea cineva care ar fi auzit-o şi ar fi întrebat-o ce anume e „în ordine", Nora n-ar fi ştiut ce să răspundă, ba ar fi fost chiar foarte surprinsă că i se pune o asemenea întrebare. Dar, fiindcă nimeni nu manifestă o asemenea curiozitate, ieşi din gang. Se urcă într-un autobuz şi după şase minute intra în birou la ea. Cum trecu pragul, nările percepură mirosul discret de lavandă, mirosul discret de tutun aromat al țigărilor „Papastratos. Asta însemna că şeful era dincolo. Inima începu să-i bată cu putere. De data asta sigur se supărase. O va certa, va ridica tonul.

Intră fără să mai bată la uşă. Acesta era consemnul. Unul din cele paisprezece consemne pe care i le dictase chiar din prima zi când devenise secretara lui.

— Vă rog să mă iertați că n-am putut…

— Nu e nevoie să te scuzi, domnişoară. Sunt convins că, dacă n-ar fi survenit ceva cu totul neobişnuit, ai fi fost prezentă încă de dimineață.

Politicos, cu tonul de totdeauna.

— Dacă lucrarea aceea urgentă n-ați dat-o altei fete s-o dactilografieze…

— Bineînțeles că nu.

— Am să rămân în continuare până o voi termina.

— Mulțumesc, domnişoară.

Din seif scoase un dosar, în care păstra manuscrisul care trebuia bătut la maşină.

— În câte exemplare, domnule inginer?

Acesta era încă unul din cele paisprezece consemne: „Niciodată nu mi te vei adresa cu «domnule colonel» sau cu «tovarăşe colonel». Pentru dumneata nu sunt decât inginer, de vreme ce eşti angajată civilă."

De fapt, la secția unde lucra Nora, toți erau ingineri, în diferite specialități. Dar, întrucât făceau parte din cadrele active ale armatei, în formula apelativă de politețe se specifica gradul şi nu titlul academic.

— În patru exemplare, domnişoară. Odată cu lucrarea, îmi vei aduce şi colile de indigo folosite. Îți atrag atenția că este vorba de o lucrare foarte confidențială.

Prin „foarte confidențial", şeful înțelegea „strict secret". De altfel, în marea lor majoritate, tot ce bătea ea la maşină avea un caracter „secret" sau „strict secret".

— Am înțeles, domnule inginer.

La ora prânzului şeful plecă acasă.

— Mă voi reîntoarce pe la orele şase. Crezi că până atunci vei termina?

— În nici un caz mai înainte de şase şi jumătate, domnule inginer. De data asta ați scris foarte mărunt.

Un sfert de oră după ce plecă, şeful îi trimitea printr-un ostaş şuncă, chifle, o bucată de chester, două prăjituri, două sticle de Pepsi-Cola.

Îi era foame, încercă să mănânce, dar nu izbuti. I se făcu dintr-o dată greață, fălcile i se contractară. Îngră-

mădi toată mâncarea într-un sertar al biroului, ca să n-o vadă şeful când avea să se reîntoarcă.

„Mi-e greață de parcă aş fi însărcinată”.

Dar ea ştia că nu-i însărcinată. Îi era greață de emoție, din cauza încordării la maximum. Ceea ce trebuia să facă nu se mai întâmplase. Dar de ce trebuia? Habar nu avea. Ştia doar atât: *că trebuia!* Trebuia aşa cum *trebuise* să se ducă la şosea să se aerisească, să plece apoi de acolo, să coboare la stația Nikos Beloianis, ca să cumpere de la Librăria Tineretului indigoul, în fine, aşa cum trebuise să revină la birou, doar cu o oră înaintea orei prânzului.

Da. Trebuia, neapărat trebuia! Adică, să folosească pentru cele patru exemplare pe care urma să le prezinte şefului, nu trei, ci patru rânduri de indigo. Trei din stocul numerotat, cel de-al patrulea din teancul cumpărat de la librărie şi care se afla acum la ea în poşetă. Procedând astfel, atunci când lucrarea avea să fie dactilografiată în întregime, vor exista patru exemplare bătute pe hârtie velină de cea mai bună calitate, trei rânduri de indigouri care trebuiau şi ele predate, plus încă un rând pe indigoul procurat de ea, şi pe care îl va păstra.

Şi chiar aşa se întâmplă. Cinci minute înainte de întoarcerea şefului, Nora ascundea în poşetă, făcându-le sul, colile de plombagină, pe care se afla imprimată, filă de filă, întreaga lucrare.

— Ai terminat, domnişoară?

— Da, domnule inginer.

— Mâine, desigur, te vei simți obosită. Poți să vii ceva mai târziu. Dacă, eventual, te vei simți foarte obosită, poți să absentezi toată ziua.

— Vă mulțumesc, domnule inginer.

— Bună seara, domnişoară.

Şi îşi mută privirile pe prima filă dactilografiată. *Şeful!* Totdeauna, în orice împrejurare, era şi rămânea *şeful.*

„Pentru el eu nu exist decât în ipostaza de secretară".

Şi parcă, spre a se convinge, scoase oglinda din poşetă şi se examină îndelung.

Semăna mult cu bunica, una din puţinele „miss România" de pe vremuri. Da, era frumoasă. Arăta numai puţin obosită. Din cauza căldurii, din cauza oboselii. Când vârî oglinda din nou în poşetă, văzu sulul cu plombagină. Inima i se strânse, aşa cum i se strângea când era elevă şi se auzea strigată la tablă.

Coborî cu liftul. Ofițerul de serviciu o salută şi ea îi zâmbi. Îi zâmbi, dar nu era convinsă că-i zâmbeşte efectiv, şi nu doar în intenție. De altfel, nici n-ar fi fost de mirare. Îi era atât de frică! Îi era cumplit de frică deşi ştia că ofițerul de serviciu nu-i va controla poşeta.

În stradă o aştepta Matei. Nu se gândise toată ziua la el şi nici nu-i telefonase. Abia când îl văzu simți cât de mult îi lipsise şi, mai ales, cât de necesar îi era.

— Matei, dragule, cum de ți-a dat prin minte să mă eştepți?

Şi îl îmbrățişa în plină stradă.

— Dar, Nora, nu e pentru prima dată când te aştept.

— Nu, desigur. Dar astăzi, astăzi ai venit, fiindcă astăzi, mai mult decât oricând, am nevoie să te ştiu lângă mine.

— S-a întâmplat ceva, Nora?

— Nimic!... Nimic!... Dar astăzi m-am simțit atât de singură!

— Ai avut ceva neplăceri la birou?

— Niciuna. Şeful a fost şi astăzi la fel ca totdeauna: şef.

Ca să ajungă acasă la ea, trebuiau să traverseze un scuar. Poate, fiindcă amenința să plouă, toate cele trei bănci din scuar erau libere.

— Să stăm puțin, Matei. Parcă s-a mai răcorit puțin. Abia am ieşit dintr-o casă şi nu-mi vine să intru într-alta

— Are să ne apuce ploaia.

— Şi ce dacă! Ne vom adăposti la cofetărie.

Cofetăria era la câțiva paşi. De fiecare dată când se deschidea uşa, răzbea până la ei o aromă plăcută de vanilie şi unt topit, specifică tuturor cofetăriilor.

Nora se strânse lângă el, îşi culcă tâmpla pe umărul lui şi închise ochii.

— Eşti obosită, Nora?

— Sunt tare obosită.

Brusc i se umeziră ochii de lacrimi. Abia după câteva minute, Matei îşi dădu seama că plânge.

— Plângi, Nora?

— Plâng?

— Ce s-a întâmplat? De ce nu vrei să-mi spui?

Şi îi şterse ochii cu batista.

Nora îl îmbrățişa şi hohoti mai tare.

— Nu s-a întâmplat nimic. Îți jur, Matei, că nu s-a întâmplat nimic.

— Totuşi... Şeful a fost mojic cu tine? Te-a certat?

— Crede-mă, n-am avut niciun fel de neplăceri la birou.

— Totuşi, ceva trebuie că s-a întâmplat...

— Ce, Matei, ce s-a întâmplat?

— Pe mine mă întrebi? Tu trebuie să-mi spui. Numai tu poți să ştii ce anume s-a întâmplat, în cazul că s-a întâmplat ceva.

— S-a întâmplat... Se întâmplă, Matei... Ce însă nu ştiu...

— Nora, tu eşti foarte surmenată.

— Poate crezi că sunt nebună, Matei?

— Cum poți vorbi aşa, Nora! Sunt însă îngrijorat. Neliniştit.

— Şi tu eşti neliniştit?

— Cum să nu fiu când văd cât eşti de surmenată!

— A, pentru asta eşti neliniştit?

Vocea trăda o mare decepție.

— Dar pentru ce altceva, Nora?

— Credeam că eşti şi tu neliniştit aşa cum sunt eu.

— Şi tu cum eşti?

— Sunt neliniştită... Sunt neliniştită, ca şi când m-ar paşte o mare primejdie, Matei.

— Dragă Nora, dar e o prostie. Ce primejdie ar putea să te ameninţe pe tine? Crede-mă, de vină e doar surmenajul.

— De-ar fi adevărat, Matei!

— Crede-mă! Alt motiv nu există.

— Matei!... Dacă ai şti, Matei!...

— Ce să ştiu, Nora?

— Cât de frică îmi este!

— De cine, pentru numele lui Dumnezeu?

— Nu ştiu!... Nu ştiu dacă de *cineva* sau de *ceva!* Zău, Matei, că nu ştiu. Ştiu doar că dacă nu te-aş iubi, nu mi-ar fi atât de frică. Poate că nu mi-ar fi frică de fel, indiferent, de ce mi s-ar întâmpla.

— Dar, Nora, nu ți se va întâmpla nimic.

— Mi se va întâmpla. Nu se poate să nu mi se întâmple. Ceva foarte grav, Matei. Ceva care ne va despărți. Şi eu nu vreau să te pierd, dragul meu. Nu vreau! Ajută-mă, Matei, să nu te pierd!... Ajută-mă!

— Nora, jură-mi că nu-mi ascunzi nimic.

— Îți jur, Matei.

— Atunci e simplu, Nora. Te voi ajuta, şi numai în singurul mod care îți poate fi de folos. Te voi duce, mâine, la un specialist, care sigur are să-ți scoată din cap gărgăunii.

— Te iubesc atât de mult, dragul meu!

— Nu cred, Nora, că eu te iubesc mai puțin.

— Ştiu. Şi tocmai de aceea ar fi groaznic.

— Ce ar fi groaznic, Nora?

— Să mi se întâmple ceva.

— Prostii! Crede-mă, Nora, că sunt prostii. Câțiva stropi mărunți de ploaie îi udară pe față.

— Plouă, Matei.

— Să plecăm. Ştii ce ți-aş propune? Să luăm masa la un restaurant cu muzică. Cred că ai nevoie de puțină destindere.

— Sunt foarte obosită, Matei. Foarte obosită. Du-mă acasă!

O porniră prin ploaia măruntă şi deasă. Avură noroc să găsească un taxi liber. Nora locuia într-un bloc vechi din apropierea Teatrului de Operetă. Când ajunseră aproape de casă, îl sărută şi-i spuse:

— Uite că am ajuns acasă.

— Urc şi eu, Nora.

— Nu! Ți-am spus că sunt foarte, foarte obosită. Vino mâine. Te aştept acasă.

— Bine, Nora! Fac aşa cum spui tu.

— Faci foarte bine. Noapte bună!

Coborî. Privi după taxiul care se îndepărta, pe urmă intră în holul blocului. Chemă liftul. Urcă până la etajul trei. Îl depăşi, dar brusc apăsă pe butonul de oprire. Pe urmă pe acela care o coborî la parter. Fără să-i pese de ploaia care se întețise, mergând pe lângă ziduri şi pe sub streşini, o porni în direcția Căii Victoriei. La primul debit

întâlnit în drum, cumpără un plic. Împături colile de indigo folosite şi le vârî în plic. Îl lipi. Acum plicul arăta excesiv de voluminos. Plecă mai departe. Traversă cheiul şi, când ajunse în Calea Victoriei, coti imediat pe strada Filiti. Pe stânga, o casă cu etaj, care pe dinafară arăta destul de dărăpănată, dar în niciun caz atâta cât era în realitate pe dinăuntru. În holul strâmt, cu pereții coşcoviți şi igrasiosi, o scară de lemn hodorogită urca la etaj. În dreapta, imediat lângă uşa de la intrare, se înşirau pe două rânduri, cutiile de scrisori. În cutia care purta numele de Zamfirescu, Nora introduse plicul în care îndesase colile de indigo. După aceea plecă.

Şi, în timp ce ea se îndepărta, parcurgând acelaşi traseu, o femeie care stătuse tot timpul în umbra unei porți, de pe cealaltă parte a străzii – şi pe care Nora n-o observă – trecu, la rândul ei strada, intră în holul casei abia părăsit de Nora, descuie cutia de scrisori şi luă de acolo plicul. După aceea, ieşi, la rândul ei, în Calea Victoriei.

La Poşta centrală, intră într-o cabină telefonică şi formă un număr. Soneria de apel nu apucă să sune decât o singură dată, semn că persoana de la capătul celălalt al firului aştepta să fie chemată.

— Alo?

— Eu sunt. Nepoata s-a comportat admirabil la examen.

— Ar fi fost de mirare, dacă s-ar fi întâmplat altfel. Vino încoace imediat cu materialul.

— Vin. În cinci minute, dacă o să găsesc un taxi.

Şi închise. Femeia necunoscută, în posesia căreia se afla plicul cu colile de indigo, avea o voce fermecătoare.

Când Nora ajunse acasă, primul lucru pe care îl făcu

fu să deschidă larg ambele ferestre. Acum ploua cu nădejde. Mirosea a olane ude şi, vag, a cartofi prăjiți. Privi câteva clipe bezna de deasupra acoperişurilor, pe urmă se dezbrăcă şi intră în baie. Dădu drumul la duş. Apa rece o învioră. Când reveni de acolo era aproape bine dispusă. Se vârî în aşternut şi stinse veioza. Abia acum îşi aminti că nu mâncase nimic toată ziua, şi se miră că, totuşi, nu-i era de loc foame. Închise ochii. Îi era somn. De obicei adormea uşor. De data asta, deşi se simțea frântă de oboseală şi de nelinişte, nu izbutea să adoarmă. Ca s-o fure totuşi somnul, începu să numere. Numără până la cinci mii. Şi tocmai era pe punctul să adoarmă când, brusc sări din pat, alergă la fereastră, o încălecă şi în clipa următoare se aruncă în gol.

VII

Cine-i falsul cerşetor?

Balthazar continua să se manifeste ca un inofensiv şi original turist. Petrecea cele mai multe ore din zi la hotel, citind ziarele străine, asculâtnd muzică pop la aparatul său de radio, marca R.C.A., şi bând whisky-ul pe care i-l aducea un „boy" de la hotel, al cărui nume era Dumitru, dar pe care Balthazar îl botezase Dick.

Când nu trândăvea la el în cameră, făcea plimbări cu maşina în diferite cartiere ale oraşului. Îl interesau îndeosebi anumite mahalale, unde maşina lui, elegantă şi bine clădită, atunci când trecea, ocupa toată partea carosabilă a străzii. Şi întrucât nu avea niciodată asupra sa un aparat fotografic, se părea că mahalalele Bucureştiului îl interesau doar pentru pitorescul lor.

Impresia că Balthazar nu era decât un original şi inofensiv turist fu confirmată şi de discreta, dar foarte minuțioasa percheziție, atât a bagajelor, cât şi a încăpătoarei sale limuzine. Percheziția se soldă cu un bilanț întru totul negativ, spre marea dezamăgire a lui Ducu. Hotărât, după aparențe, Balthazar părea a fi un turist original care prefera canicula Bucureştiului brizei şi helioterapiei de pe litoral.

Nopțile şi le petrecea pe la baruri, bând whisky şi amuzându-se, de unul singur, nu atât de programele respectivelor baruri, de altfel mediocre şi de prost gust, ci, mai curând luând seama la felul cum se amuză ceilalți spectatori.

În singurătatea lui, de bună seamă deliberată, a încercat să se insinueze Margo. Margo era o fată care se bucura de o anumită notorietate în rândurile acelora care alcătuiesc fauna vieții de noapte a Capitalei. Când Margo apărea într-un bar, de fiecare dată era însoțită de un străin. Xenofilia ei în aşa măsură era cunoscută, încât fusese poreclită „Margo-O.N.U.", „Margo şapte drapele" sau „Margo-convieţuire paşnică". Înaltă, cu un păr negru atât de mat, încât părea vopsit, cu ochii nu mai puțin negri, dar strălucitori, ale căror pupile, foarte mari, păreau mărite cu atropină, Margo fusese până nu de mult manechin de prezentare a modei. Avea un trup frumos, dar Margo nu era nici pe departe atât de mândră de trupul ei pe cât era de picioare. Şi pe drept cuvânt. A fost prima care a adoptat mini-jupa. Şi aveau desigur dreptate aceia care susțineau că, dacă ți se oferea prilejul să admiri picioarele lui Margo, abia după aceea îți dădeai seama cât de puține femei, din cele ce s-au grăbit să adopte moda fustelor-batistă, au picioare cu adevărat frumoase.

Margo nu numai că era o fată frumoasă, nu numai că ştia să se îmbrace aşa cum numai puține femei ştiu cu adevărat, dar, pe deasupra, vorbea franceza aproape curent şi o rupea binişor pe englezeşte. Numărul turiştilor germani, în creştere an de an, o stimulase, determinând-o să ia „lecții particulare", ca să deprindă şi această limbă. Ambiționa ca porecla – Margo-şapte drapele – să şi-o transforme în renume. Gurile rele – şi acestea aparțineau unor purtătoare de minijupe – pretindeau că, dacă turismul va continua să se dezvolte, în ritmul din ultimii ani, sigur că ea, Margo – „convieţuire paşnică" – va deveni poliglotă.

Pe Balthazar l-a „acroşat" într-o noapte la barul

„Atlantic”, când şi-a făcut apariția în local după o absență mai îndelungată, şi când toată lumea o credea pe litoral.

Balthazar s-a lăsat „acroşat” ca un adolescent neajutorat, şi, începând din noaptea aceea, fură văzuți mereu împreună, la restaurante şi baruri, în excursii cu Fordul superb: la Braşov, la Snagov sau pe litoral, dar nu pentru mai mult de o zi sau două.

Povestea aceasta dură o săptămână, după care Margo se dădu bătută:

— Am tot timpul sentimentul că-şi bate joc de mine, se plângea Margo unei prietene. De fiecare dată când se uită la mine, mă priveşte într-un anumit fel, de parcă s-ar amuza teribil s-o facă pe naivul. Ochii lui parcă îmi spun: „Ți-am priceput jocul, fâță”. Şi are dreptate. Față de el, nu sunt decât o fâță proastă.

Toate investigațiile lui Picioruş şi ale colegilor săi de a da de urma cerşetorului se dovediseră inutile. Omul intrase parcă în pământ. Dar mai mult decât dispariția lui, pe Ducu îl intriga altceva: faptul că niciunul dintre cei ce locuiau pe strada respectivă nu-şi aminteau să fi văzut un cerşetor cerând de pomană la intrarea în gang.

Spre edificarea cititorilor, autorul reproduce mai jos dialogul dintre Picioruş şi persoana cea mai competentă – un pensionar care, în lipsă de altceva mai bun, îşi petrecea, cea mai mare parte din zi, stând într-un balconaş cu vederea la stradă:

— Dumneavoastră, care vă petreceți mai tot timpul în balconaş, ați putea să-mi spuneți, cam de cât timp s-a aciuat cerşetorul pe strada dumneavoastră?

— Domnule, pe strada noastră niciun cerşetor nu-şi face veleatul.

— Nu?

— Nu, domnule, nu! Se spune că indivizii ăştia au un instinct al meseriei. Or, dacă este adevărat, cum vă închipuiți că un cerşetor şi-ar pierde timpul să ceară de pomană tocmai pe strada noastră?

— Şi de ce nu? Am impresia că pe strada dumneavoastră locuiesc mai mult oameni cu stare.

— Cu stare, da, dar zgârciți, domnule.

— Va să zică, dumneavoastră susțineți că acolo, la intrarea în gang, nu cere de pomană un cerşetor…

— Nu, domnule, nu!

— Poate nu l-ați observat dumneavoastră?

— Eu să nu observ, domnule, eu? Păi se întâmplă ceva pe strada asta fără ca eu să prind de veste?

— Pesemne că, totuşi, se întâmplă, de vreme ce nu l-ați băgat în seamă.

— Cum să-l fi observat dacă nu există?

— Totuşi, ieri, l-am văzut eu, cu ochii mei.

— Ieri n-am ieşit pe balcon. Dimineața am fost la cimitir, iar de acolo la noră-mea, care m-a oprit la masă. Ieri, da, poate s-o fi rătăcit vreunul. S-a convins însă repede că strada noastră nu-i un vad bun.

Celelalte persoane interogate, declarară de asemenea că nu aveau cunoştință de existența vreunui cerşetor pe strada lor.

Şi totuşi, în ziua când Paraschiv Pendeleanu îşi pusese ştreangul de gât, un cerşetor ceruse de pomană la intrarea în gang.

— Ducule, acum e clar că tipul era cerşetor aşa cum sunt eu popă la „Trisfetite”. Şi nu era nici tare de ureche. Sub pretextul cerşitului, dumnealui asculta ce înregistrau microfoanele instalate în cele două apartamente.

Este?

— Ipoteza aceasta – care-i aproape o certitudine – încurcă şi mai mult lucrurile.

— Al naibii le mai încurcă!

— Tu când crezi că au fost instalate microfoanele?

— Cel puțin cu câteva zile mai înainte.

— Atunci, de ce falsul cerşetor a fost trimis să asculte abia ieri, adică în ziua morții lui Paraschiv Pendeleanu?

— Înseamnă că acela care a instalat microfoanele n-a bănuit că „Gaspar" se va sinucide.

— Foarte probabil. Deci, după opinia ta, trebuie să presupunem că ieri, într-unul clin cele două apartamente, urma să aibă loc o discuție de al cărei conținut era foarte interesat acela care a instalat microfoanele.

— Urma! Ai spus urma? Asta înseamnă că discuția n-a mai avut loc, din cauza sinuciderii lui „Gaspar"?

— Nu e sigur, deşi, după toate probabilitățile, se pare că da. Ar fi fost sigur, dacă ar fi existat doar un singur microfon, fie acela din garsoniera lui, fie celălalt, din apartamentul Matildei Grigoriu. Fiind vorba însă de două...

— Dar de ce două, bătrâne?

— Îți vine în minte vreun răspuns, măi băiete?

— Niciunul. Dar ție?

— Bâjbâi!... Nimic altceva decât o bâjbâială deprimantă. Dacă dăm crezare afirmațiilor Matildei – şi nu ştiu de ce n-am da – ea şi cu Paraschiv Pendeleanu erau prieteni, îşi făceau confidențe. Atunci de ce două microfoane?

— Nu pricep!

— Păi, da! Dacă erau prieteni de ce era nevoie de două microfoane?

— Poate individul cu microfoanele nu ştia că Paraschiv

şi Matilda erau prieteni?

— Ştia. Pare mai probabil.

— Atunci de ce a instalat două microfoane?

— Iarăşi!…

— Da, iarăşi. E o întrebare, dacă vrei, cheie.

— Este, nu contest. Răspunsul însă, încă nu sunt în măsură să-l dau. Din păcate încă nu sunt în stare.

Din seif, Ducu scoase „Larousse”-ul. Era un exemplar nou-nouţ, dintr-o ultimă ediţie care, aşa cum prevăzuse, încă nu fusese importată. Se întâmpla acum, pentru a patra oară, când scotea dicţionarul din dulapul metalic spre a-l cerceta. Deşi încercările anterioare fuseseră infructuoase, totuşi Ducu nu despera. Instinctul său – căpătat în cei aproape douăzeci de ani de activitate – îl avertiza că dicţionarul ascundea cheia cu ajutorul căreia avea să dezlege misterul sinuciderii lui Paraschiv Pendeleanu. Îl răsfoise până acum de trei ori, examinând cu atenţie, filă cu filă, dar totul i se păruse a fi în perfectă ordine. Şi poate că ar fi sfârşit prin a renunţa să mai caute, dacă exemplarul ar fi fost unul dintre acelea care puteau fi procurate în comerţ. Cum nu era, întrebarea se impunea cu necesitate: De unde îl avea Paraschiv Pendeleanu? Un cadou de la cineva care se călătorise recent în Apus? Posibil. Dar dacă nu?

Era singur în birou. Ducu dăduse dispoziţii să nu fie deranjat decât în cazul când ar fi fost căutat de general. Se instală la birou, dinainte cu o ceaşcă mare de cafea preparată de el însuşi şi, înainte de a începe treaba, contemplă resemnat voluminosul tom din faţa sa. Avea de examinat nici mai mult nici mai puţin de o mie şapte sute treizeci şi cinci de pagini. Sorbi zgomotos din ceaşca mare de cafea, îşi cam fripse buzele şi cerul gurii,

pe urmă se puse pe treabă. Începu să examineze, cu lupa, fiecare filă. O treabă obositoare şi teribil de plicticoasă. Din acest motiv, cam la jumătate de oră trebuia să facă o pauză. Se ridica de la birou, se plimba prin încăpere, privea câteva clipe strada, pe care lumea trecea încolo şi încoace, pe urmă revenea la birou şi se apuca din nou de lucru.

Se scurseră astfel două ore fără să fi descoperit ceva care să justifice, cât de cât, eforturile. Aproape ajunsese să se convingă, că şi această încercare se va solda, ca şi precedentele, cu un eşec total.

„Îmi pierd timpul de pomană!" îşi spuse ducând ceaşca la gură, în care, însă, nu mai rămăsese, în afară de zaţ, niciun strop. Îşi pregăti încă o ceaşcă de cafea, după care iarăşi se aplecă asupra filelor imaculate ale „Larousse"ului. Dar iată că, la scurtă vreme după aceea, în timp ce examina pagina opt sute şaptezeci şi şase, observă că litera N din, cuvântul HAPROCHEMENT suportase o foarte fină înţepătură de ac, vizibilă numai cu lupa. Inima îşi precipitase bătăile, fiindcă îşi dădea seama că era pe drumul cel bun.

Pe o foaie de hârtie notă litera N şi întoarse fila. Pe aceasta nu descoperi nicio înţepătură. Dar pe următoarea, litera O din cuvântul RAYONNAGE prezenta aceeaşi fină înţepătură de ac. Scrise pe foaia de hârtie şi această literă. Acum chiar că nu mai avea vreo îndoială că era pe drumul cel bun. În continuare, depistă şi alte litere înţepate discret. Când ajunse la capătul migăloasei şi obositoarei sale munci, pe foaia de hârtie, pe care însemnase toate literele înţepate, citi următoarele:

NORA SOLCANU, ONOMASTICII, DOUĂZECI ŞI ŞAPTE, PARASCHIV PENDELEANU, BULEVARDUL RONDE-

Ducu citi o dată, de două ori, de mai multe ori numele şi adresele. Explicația, după toate probabilitățile, părea a fi următoarea: Larousse-ul aparținuse unui spion venit de puțină vreme în țară, cu misiunea de a lua legătura eu agenții din interior: în acest scop, însemnase în Larousse, folosind metoda acum cunoscută de cititori, adresele Norei Solcanu şi a lui Paraschiv Pendeleanu.

Formă numărul de telefon al lui Bogdan. Îl găsi acasă.

— Nu cumva dormeai, măi băiete?

— Ce să dorm! Abia am picat, obosit şi mort de foame. Mătuşa Sabina n-are ceva bun pentru un găman ca dealde mine?

— Nu sunt acasă, băiete, ci la birou. Am studiat Larousse-ul.

— Şi? S-a prins ceva de tine?

— N-ai decât să deduci singur din cele ce am să-ți spun. Fă un duş, înfulecă ceva, la repezeală, pe urmă iați picioarele la spinare şi du-te de află, tot ceea ce poți să afli despre o oarecare Nora Solcanu. Locuieşte pe strada Onomasticii, la numărul douăzeci şi şapte.

— Nora Solcanu! S-a notat. Rămâi la birou?

— Dacă nu mă găseşti acolo, înseamnă că a survenit ceva neobişnuit şi a trebuit să plec. De altfel, am să-ți las vorbă. Tu ce-ai făcut? Ai aflat ceva în legătură cu Matilda Grigoriu?

— Am să-ți povestesc. În orice caz, n-am stat cu mâinile la piept.

Abia apucă să pună receptorul în furcă şi telefonul sună. Ducu ridică receptorul. Era colonelul Rareş.

— Mănăilă?

— Ordonați, tovarăşe colonel.

— Vino puțin la mine.

Două minute mai târziu, Ducu se afla în biroul colonelului. Acesta era palid şi arăta puțin obosit.

— Nu vă simțiți bine, tovarăşe colonel?

— Am impresia că-mi dă târcoale o gripă. Ştii de ce te-am chemat? În legătură cu... secretul numărul unu, cum l-ai numit dumneata. A durat cam multişor...

— Barem l-ați aflat?

— Da. Se pare că la ora actuală, secretul numărul unu priveşte apărarea națională.

— Cu alte cuvinte, un secret de ordin militar?

— Exact!... Suntem în măsură să trecem la producția unui tanc, ale cărui caracteristici sunt superioare tuturor tancurilor aflate în dotarea oricărei alte armate din lume.

Ducu, fără voie, se trezi fluierând admirativ.

— Grozav, tovarăşe colonel.

— Printre altele, acest tanc poate acționa într-un teren care a fost supus unui bombardament nuclear.

— Uluitor!

— Aşa că, în cazul când teoria dumitale este valabilă, înseamnă că „marele Balthazar" s-a deplasat încoace ca să pună mâna pe planurile noului tanc.

— Formidabil tanc, simți Ducu nevoia să completeze pe şeful său. Pe urmă, adăugă imediat: În cazul acesta e perfect. Vom şti unde trebuie să ne concentrăm forțele, unde trebuie să-l aşteptăm pe Balthazar.

— Dacă nu cumva a şi început să acționeze.

— În primul rând, va trebui să nu-l pierdem din vedere pe inventator. Fără îndoială că Balthazar va încerca să acționeze într-un fel sau altul asupra acestuia.

— Nu va putea, fiindcă inventatorul este mort.

— Mort? Omorât, cumva?

— Mort! Mort de moarte naturală, în urma unui infarct. Al treilea, care i-a fost fatal.

— Despre cine este vorba, tovarăşe colonel?

— Despre colonelul Cosmescu, inginer în cadrele active ale armatei. S-a prăpădit la vârsta de numai treizeci şi trei de ani. O mare pierdere pentru țara noastră. Cei care l-au cunoscut afirmă că avea geniu.

— Acum, după moartea inventatorului, cine a preluat coordonarea lucrărilor?

— Colonelul inginer Stratilat Octav, de la Marele Stat Major. Un ofițer foarte capabil, care a colaborat cu răposatul Cosmescu. Pe deasupra un om integru, devotat.

— Cu alte cuvinte, încredere deplină.

— Absolută! Şi acum, concret, să vedem ce măsuri putem lua.

Timp de aproape o oră, colonelul discută cu Ducu măsurile suplimentare ce trebuiau luate în vederea asigurării depline a secretului.

Bogdan se întoarse peste două ore. Era obosit şi, într-o oarecare măsură, deprimat.

Cum intră pe uşă, se lăsă să cadă într-un fotoliu şi se uită la Ducu exact ca un copil căruia i s-a luat o jucărie, şi nu pricepe de ce i se interzice să se mai joace.

— Ducule, venind încoace, am intrat într-o cârciumă şi am băut două şlivoviţe, una după alta.

— Nu era nevoie să-mi spui, fiindcă miroşi de parcă ai fi băut o vadră. Haide, dă-i drumul! Ce s-a întâmplat?

Bogdan îşi şterse fața cu batista, toată transpirată. De afară, din stradă, se auzi un copil strigând: „Nu-i gata!... Nu-i gata!...”

— Voiai să ştii ce hram poartă Nora Solcanu. Da?

— Vreau!

— Nu mai poartă niciun fel de hram. E moartă, amice. Moar-tă! S-a sinucis, aruncându-se pe fereastră, de la etajul IV. A locuit, într-adevăr, la adresa pe care mi-ai indicat-o, într-o garsonieră. Cum ai obținut-o?

Ducu îi întinse hârtia, pe care scrisese numele şi adresele transcrise din Larousse.

Bagdan citi ce scria, dar făcea impresia că încearcă, zadarnic, să descifreze un text cifrat.

— Va să zică, bătrâne, eu am avut dreptate.

— Adică?

— Păi tu erai gata să-l scoți basma curată.

— Nu! Amândoi am avut dreptate. N-am exclus ipoteza că s-ar putea ca Pendeleanu să fie un mare actor. Şi după cum vezi, n-am greşit.

— Mă rog!... Mă rog! Totuşi nu pricep. Larousse-ul fost în posesia lui Paraschiv Pendeleanu.

— La el, da! Încearcă mai departe.

— Dar dacă ai găsit numele său cifrat înăuntrul Larousse-ului, înseamnă că dicționarul nu-i aparținea.

— Nu-i aparținea de bună seamă. Şi?

— Păi e clar. Adică, până la un punct e clar.

— Până la ce punct?

— E clar că, atât el cât şi Nora Solcanu, au fost nişte agenți cu care cineva dinafară, venind în țară, a luat legătura. Acel cineva, emisarul dinafară, i-a dăruit Larousse-ul. Până aici e clar, sau cel puțin mie mi se pare clar.

— Nu ți se pare, ci, într-adevăr, e clar.

— Va să zică, Paraschiv Pendeleanu primeşte vizita unui emisar dinafară şi, scurt timp după aceea, se sinucide, spânzurându-se. Nora Solcanu, de asemenea o agentă, – poate în urma aceleiaşi vizite –, se sinucide şi

ea, aruncându-se pe fereastră. Ei bine, tocmai asta nu pricep: de ce s-au sinucis?

— Tu ce presupui?

— Nu sunt în stare să presupun nimic. Absolut nimic. Orice presupunere aş încerca să fac, cu anticipație mi se pare absurdă. Dacă ar fi fost lichidați, o explicație se mai găsea. Aş fi putut presupune că cei doi, trădând în vreun fel, de pildă, refuzând să mai lucreze, emisarul – trimis poate în acest scop – i-a pedepsit, lichidându-i. Or, ei s-au sinucis.

— Chiar dacă am admite ipoteza că cei doi au trădat, refuzând să mai lucreze, tot nu s-ar fi justificat executarea lor. Ce naiba! Doar Trustul ştia foarte bine – din proprie experiență – că ar fi o prostie din partea lui dacă şi-ar îngădui riscul să trimită-un emisar special, cu misiunea expresă de a-i lichida pe cei doi.

— Dar s-au sinucis!

— Două sinucideri, care nu se justifică în niciun fel, dacă ținem să facem o legătură cu ceea ce am descoperit în Larousse.

— Nu vei fi vrând să mă convingi acuma că Paraschiv Pendeleanu şi Nora Solcanu s-au sinucis din motive sentimentale. Asta pe de o parte. Pe de alta, nu putem accepta nici ipoteza că au fost *siliți* să se sinucidă.

— Nici!

— Atunci? Să presupunem oare că atât Nora cât şi Paraschiv au preferat mai curând să termine cu viața decât să continue să lucreze pentru cine mai lucraseră?

— Ți se pare plauzibilă o asemenea ipoteză?

— Pe dracu', bătrâne! Nu mi se pare de loc! Totul e atât de încâlcit… Atât de anapoda…

— Atât de absurd? sugeră Ducu.

— Absurd? Ştiu eu?! Poate că termenul este cel mai

potrivit. Două sinucideri absurde.

— Cel puțin în aparență.

— Da, cel puțin în aparență. Nu se explică în niciun fel, şi poate tocmai de aceea totul pare absurd.

— Dar dacă Balthazar s-ar mişca, ți s-ar mai părea atât de absurd? întrebă Ducu.

Bogdan se uită lung la prietenul său:

— Cum, Ducule, faci o apropiere între aceste două sinucideri şi marele mag de la Athenee Palace?

— De unde deduci că fac o legătură?

— Lasă că te cunosc eu. Într-un fel, nu excluzi o asemenea posibilitate.

— De exclus n-o exclud, bineînțeles.

— Dar nu „ține" nici într-un asemenea caz.

— Dacă ar „ține", totul ar deveni foarte simplu de explicat. Vreau să spun că abia acum îmi dă prin minte, pă nu „ține", tocmai fiindcă e vorba de Balthazar.

— Că doar n-o fi dracu' în persoană Balthazar ăsta! Toarnă în el cantități uriaşe de whisky, doarme până nu mai poate şi, când se trezeşte din beție sau din somn, *comandă* sinuciderea lui Pendeleanu sau a Norei Solcanu. Absurd, absurd.

— De acord! Întru totul de acord. De altfel, mai adineaori am căzut amândoi de acord că totul se desfăşoară între nişte coordonate frizând absurdul.

Câteva clipe liniştea se statornici în încăperea în care înserarea începea să se presimtă. Din stradă se auzea un vânzător de ziare, strigând cu voce pițigăiată, ca de scapete: Informația!... Comunicatu'!... Informația!...

— În altă ordine de idei, vorbi din nou Ducu, nu mi-ai spus ce ai aflat despre Nora Solcanu.

— Nu prea multe lucruri: Douăzeci şi opt de ani. Stenodactilografă poliglotă. În bloc, păreri dintre cele

mai favorabile: liniştită, cuminte. Puțin cam distantă. Dar nu în mod ostentativ. Un prieten care o vizita din când în când, mai tânăr decât ea, cu care intenționa să se căsătorească. După aprecierea vecinelor, un „bărbat bine”.

— Şi în legătură eu motivul sinuciderii?

— În asemenea cazuri, părerile bărbaților nu contează. Femeile, ele sunt acelea care ştiu totul. După opinia lor, două ar putea fi cauzele: ori o boală incurabilă, ori o decepție de ordin sentimental. Cred, însă, că în cazul Norei nici măcarele, femeile, n-au brodit-o.

— Ce te face să crezi lucrul acesta?

— Află, Ducule, că Nora Solcanu lucra ca steno-dactilografă poliglotă la Marele Stat Major.

— Unde? răcni Ducu, deşi auzise prea bine.

— La Marele Stat Major, ca angajată civilă. Eu cred, bătrâne, că a căzut şi ea victimă epidemiei de sinucideri.

Câteva minute se priviră cu gravitate, fără să-şi mai vorbească.

— De ce te-ai grăbit să te întorci? se răsti Ducu la Bogdan, ceea ce nu-i era în obicei.

— Dar ce naiba să mai fi făcut acolo? întrebă acesta nedumerit.

— Trebuia să te duci să stai de vorbă cu şeful ei. Să-i afli părerea în legătură cu sinuciderea Norei.

— Am încercat. Dar colonelul Stratilat se află într-o conferință unde nu poate fi deranjat…

— Ai spus: colonelul Stratilat?

— Da! Îți spune ceva numele ăsta?

— Stratilat şi mai cum? Nu cumva Octav?

— Exact. Colonelul inginer Octav Stratilat.

— Şi Nora Solcanu a fost secretara lui…

— A fost!

— Măi băiete, tare mi-e teamă că Balthazar conduce la un punct diferență.

— Cum naiba vine asta, Ducule? Eu am băut două şlibovițe. Şi tu te-ai îmbătat?

— Ce bine ar fi să fie aşa!

Şi-i povesti ceea ce aflase de la colonelul Rareş, în legătură cu „secretul numărul unu”.

— Tovarăşe maior, raportează sublocotenentul Picioruş. L-am găsit pe cerşetor. Îl aduc la dumneavoastră?

— Adu-l!

— În zece minute sunt la sediu.

Ducu depuse receptorul în furcă şi oftă, ca după un mare efort.

— În sfârşit, poate că lucrurile nu ni se vor mai părea chiar atât de absurde. Picioruş l-a depistat pe cerşetor şi îl va aduce aici.

Şi într-adevăr, nu mai târziu de zece minute, Picioruş intră pe uşă, în urma falsului cerşetor.

Ducu, în primele clipe, fu convins că Picioruş se înşelase, reținând pe altcineva. În prag stătea, într-o poziție respectuoasă, un bărbat bine îmbrăcat, şi parcă mult mai tânăr. Purta un costum din lustrin, de culoarea petrolului, foarte frumos lucrat. Cravata şi batista din aceeaşi mătase, cu aceleaşi desene. Dacă nu ar fi fost ochii, aceiaşi, sigur că Ducu ar fi fost convins că Picioruş greşise. Îl recunoscu însă după ochi, care se impuneau atenției datorită unui început de exoftalmie.

— Bună seara, domnilor, ură falsul cerşetor.

Şi se înclină respectuos. Nu părea de fel intimidat. Dimpotrivă. Îi examină pe Ducu şi pe Bogdan cu o curiozitate care trăda parcă şi un pic de îngâmfare. După ce dădu bună-seara, îşi scoase batista din buzunar şi îşi tamponă fruntea transpirată. Deşi se

întunecase era încă foarte cald. Când scoase batista, un miros discret de lavandă ambratã se răspândi în birou.

— Îmi permiteți: Sunt inginerul Toma Bacalu, se simți bligat el să se prezinte, după ce observă că cei doi continuă să-l examineze fără să-i adreseze vreun cuvânt şi fără ca măcar să-i răspundă la bineţe. Telefonul din nou sună.

I se comunica, de la Marele Stat Major, că colonelul Stratilat ieşise din conferință şi, dacă mai era tot atât de urgent să se stea de vorbă cu el, va aştepta la birou.

— Bineînțeles că e urgent. Anunțați-l că în zece minute, maximum, va fi la dânsul maiorul Radu Mănăilă din Consiliul Securității.

Plecă imediat, lăsându-l pe Bogdan să interogheze pe falsul cerşetor.

După ce Ducu ieşi din birou, Bogdan se întoarse către Toma Bacalu care, după ce se prezentase, aştepta respectuos lângă uşă.

— Îmi pare bine de cunoştință, domnule inginer.

Bacalu nu sesiză ironia şi se înclină.

— Ce fel de inginer sunteți, domnule Bacalu?

— Vreți să ştiți ce specialitate am?

— Exact. Ce specialitate aveți?

— Sunt inginer electronist.

— Şi în afară de profesiunea de inginer, ce altă meserie mai exercitați?

— Niciuna, domnule… nu vă ştiu numele.

— N-are importanță. Absolut nicio altă meserie sau, poate, profesiune?

— Nu, domnule. Ca diletant însă… Şi nu mai continuă.

— Ca diletant?

— Nu ştiu în ce măsură v-ar putea interesa...

— Mă interesează totul în legătură cu dumneavoastră, domnule Bacalu.

— Mă măguliți, domnule.

Bogdan îl scrută cu severitate, ca să se convingă dacă omul din fața lui voise să fie sau nu ironic. Doar dacă era un artist în a se preface, replica ascunsese o intenție ironică.

— Deci, ca diletant, cu ce altceva vă mai ocupați?

— Colecționez fluturi.

— Asta-i o pasiune.

— Aveți dreptate, domnule.

— Şi în afară de pasiunea pentru entomologie nu vă mai recunoaşteți o alta?

— Nu, domnule.

— De ce vă grăbiți cu răspunsurile? Mai gândiți-vă.

— La ce?

— La ultima întrebare pe care v-am pus-o.

— Nu este nevoie să mă mai gândesc.

— Ca inginer câştigați bine?

— Bine. Dar ştiți cum e cu salariul. Oricât de mare ar fi, niciodată nu poți spune că te dau afară banii din casă. Pe măsură ce câştigi mai mult, în aceeaşi măsură cresc pretențiile.

— Asta înseamnă că nevoia de a vă augmenta salariul se pune cu necesitate şi la dumneavoastră.

— N-am afirmat aşa ceva, şi vă rog să nu-mi răstălmăciți afirmațiile.

— Sunteți susceptibil, domnule Bacalu.

— Sunt, într-adevăr, recunoscu acesta, privindu-l în ochi cu o candoare dezarmantă.

— Ştiți, şi eu sunt susceptibil. Nu-mi place să fiu dus de nas. Cu alte cuvinte, ca cineva să mă prostească.

— Aveți dreptate, într-o asemenea împrejurare trebuie să fii dotat de natură cu o mare putere de stăpânire ca să te poți păstra calm.

— Domnule Bacalu, ce părere aveți de cerşetorie? Vi se pare o meserie agreabilă?

— Detestabilă, domnule, cum nici că se poate mai detestabilă.

— Atunci de ce o practicați?

— Eu?

Întrebă cu atâta candoare – pe care Bogdan o considera prefăcută – încât simți cum îl părăseşte calmul.

— Ascultă, domnule Bacalu. Ți-am spus, mai adineaori, că nu-mi place să fiu dus de nas.

— ... Şi pe bună dreptate, domnule. Şi eu, în locul dumneavoastră...

— Atunci de ce-mi îndrugi braşoave?

— Eu?

Aceeaşi candoare în ton şi-n privire.

— Domnule Bacalu, alaltăieri, pe la orele optsprezece, pe bulevardul Rondelului, în dreptul casei cu numărul cinci, cineva, care vă semăna foarte mult, stătea cu mâna întinsă şi cerea de pomană, repet probabil cineva care numai vă semăna, fiindcă dumneavoastră aşa susțineți, nu erați în niciun caz.

— Ba eu eram, domnule, eu.

Şi zâmbi, parcă dintr-o dată înveselit.

Bogdan se întrebă dacă omul din fața sa era sau nu în toate mințile.

— Adineaori, susțineați că nu practicați cerşetoria şi că o detestați... Acum, dimpotrivă, recunoaşteți că alaltăieri vă îndeletniceați cu treaba asta.

Bacalu schiță un zâmbet vag de îngăduitoare bunăvoință.

— Îndeletnicire înseamnă preocupare constantă. Cu alte cuvinte înseamnă o activitate desfăşurată în timp. Nu sunteți de părere?

— Vreți să-spuneți că nu vă îndeletniciți, propriu-zis, eu meseria de cerşetor…

— Exact, domnule.

— Este o activitate sporadică?

— A fost.

— Un capriciu care a trecut?

— A, nu! În niciun caz. Un comision.

— Un comision! repetă Bogdan care făcea sforțări uriaşe să-şi păstreze calmul.

— Sau, dacă vreți, un serviciu.

— Ce interesant!… Va să zică, un prieten v-a rugat să jucați rolul unui cerşetor şi dumneavoastră ca să-i faceți pe plac, v-ați executat.

— Întocmai aşa s-au petrecut lucrurile, domnule. Nu mi-a dat prin minte că, servindu-l, comit o ilegalitate.

— La ce fel de ilegalitate vă gândiți, domnule Bacalu?

— Păi, presupun, că o fi existând un articol în vreo lege, care interzice cerşetoria fără o aprobare specială. Există?

— Vă închipuiți că aş pierde acum timpul cu dumneavoastră, doar fiindcă v-ați îngăduit s-o faceți pe cerşetorul diletant? Am alte treburi, mult mai importante, domnule Bacalu.

— Nu cunosc natura acestor treburi, aşa că trebuie să vă cred pe cuvânt. În orice caz sunt surprins că, din pricina mea, ați fost nevoit să vă sustrageți unor îndatoriri mult mai importante. Credeți-mă, sunt dezolat, chiar foarte dezolat.

Bogdan din nou se întrebă dacă insul era, într-adevăr, în deplinătatea facultăților sale mintale.

— Probabil că prietenul care v-a cerut s-o faceți pe cerşetorul...

— Nu-mi este prieten domnule. Nici măcar amic.

— Există vreo deosebire?

— După mine, doar Lache şi Mache, eroii lui Caragiale, erau amici. Dar, oare, se poate spune despre ei că erau prieteni? Hotărât, datorită lui Caragiale, noțiunea de „amic" a căpătat un sens peiorativ.

— Voiam să spun, că insul acela – prieten, amic sau ce va fi fiind – trebuie să fie vreun original, dacă v-a putut cere aşa ceva.

— Vă rog să nu aveți nicio îndoială.

— Iar dumneavoastră, de asemenea, de vreme ce ați putut accepta.

— Toată povestea m-a amuzat.

— Serios?

— Dacă vă spun!

— V-a amuzat să vă îmbrăcați în nişte haine ponosite, să stați cu mâna întinsă şi, de fiecare dată când trecea cineva pe lângă dumneavoastră, să vă milogiți: „Fie-vă milă şi pomană...".

— N-aş putea spune că a fost chiar foarte amuzant.

— Şi ca să impresionați v-ați procurat un aparat din-tr-acelea folosite de cei cu auzul slab...

— Ați observat?

— Din păcate pentru dumneavoastră, nu era însă un aparat pentru surzi.

— Nu înțeleg de ce ați spus *„din păcate pentru mine!"*

— Ascultați, domnule Bacalu! Ce-ar fi dacă ați da cărțile pe față?

— Nu înțeleg sensul întrebării dumneavoastră.

— Atunci, poate, o să înțelegeți această întrebare: În ce scop vă aflați, alaltăieri, pe la orele optsprezece, peste

drum de casa cu numărul şase, de pe bulevardul Rondelului, înarmat cu un aparat de ascultare?

Pentru prima dată Bacalu nu se grăbi să răspundă. Se uită la Bogdan aproape admirativ.

— E uluitor cum de aţi putut afla!

— Ce?

— Totul! Că, de fapt, nu eram un cerşetor, că nu în mod întâmplător mă postasem acolo şi că eram „înarmat", cum just v-aţi exprimat, cu un aparat şi că ascultam. Aş vrea să vă spun însă, că e păcat de timpul pe care l-aţi pierdut ca să aflaţi toate acestea, fiindcă nu merită efortul.

— Asta rămâne să apreciez eu, după ce voi cunoaşte motivul care v-a determinat s-o faceţi pe cerşetorul.

— Motivul? Într-adevăr, vreţi să cunoaşteţi motivul?

— Da, vreau să-l cunosc.

— Vai, domnule, sunt, cu anticipaţie, dezolat.

Şi arăta chiar aşa.

— De ce?

— Fiindcă, sunt aproape convins că, atunci când îl veţi cunoaşte, nu veţi fi mulţumit.

— S-ar putea. Totuşi…

— Ţineţi să-l cunoaşteţi?

— Exact.

— O întreagă poveste… Adică, totul pare ca o poveste… Într-o zi, primesc un telefon. De fapt telefonul nu mi-era mie adresat. O necunoscută îl căuta pe un oarecare Nelu.

— Aţi spus Nelu? întrebă Bogdan, pentru a fi sigur, amintindu-şi că Nelu se numea şi acela pe care, după spusele lui Pendeleanu, îl căutase la telefon presupusa Irina Simionescu.

— Da, Nelu. De ce mă întrebaţi?

— Aşa... Nu auzisem bine numele. Continuați.

— Când i-am spus că nu sunt eu Nelu, n-a ştiut cum să se scuze că m-a deranjat. Am uitat să vă spun că asta s-a întâmplat noaptea târziu. Trebuie să vă mărturisesc, altfel nu veți putea înțelege mare lucru, că pentru prima dată în viața mea am simțit nevoia să prelungesc întâmplătoarea conversație cu necunoscuta aceea. Am auzit că unii obişnuiesc să se folosească de telefon ca să pună la cale aventuri cu femei dispuse la aşa ceva. Credeți-mă nici măcar atunci când încercam să prelungesc conversația telefonică nu mă gândeam la o posibilă aventură. Pur şi simplu, încercam să prelungesc dialogul cu necunoscuta, fiindcă vocea ei mă tulbura. În viața mea nu mai auzisem o asemenea voce.

— Ce fel de voce?

— Mi-e imposibil să v-o descriu. O voce... O voce... Zadarnic, nu găsesc termenul potrivit!

— Poate o voce... fermecătoare?

— Exact! se bucură Bacalu. Acesta e termenul cel mai potrivit. Dar cum de v-a dat prin minte? O cunoaşteți cumva şi dumneavoastră?

— Nu!

— În cazul acesta aveți o intuiție extraordinară, domnule. Ex-tra-or-di-na-ră!

— Exagerați. O simplă întâmplare. Dar, vă rog, continuați.

— Doream să nu închidă, ca să-i aud vocea. Eram, domnule, pur şi simplu, fermecat de vocea ei fermecătoare. Trebuie să vă mărturisesc, vocile oamenilor exercită asupra mea o atracție deosebită. Într-un timp, m-am îndeletnicit cu întocmirea de fişe psihologice ale unor oameni pe care nu-i cunoşteam personal, studiindu-le vocile. La un moment dat, am avut, gata

întocmite, circa două mii de fişe. Pe baza acestora, studiindu-le, am ajuns la concluzia că, în ciuda varietății lor, vocile oamenilor au, totuşi, unele particularități comune, particularități care aparțin unor grupe de voci, fiecare grupă alcătuind ceea ce în psihologie se înțelege prin temperament. Am stabilit, după cercetări care m-au pasionat, paisprezece grupe de voci, cărora le corespundeau paisprezece temperamente. Dar mi se pare că am deviat de la subiect.

— Întrucâtva ai deviat, domnule Bacalu, fu de acord Bogdan.

— În legătură cu această problemă, vreau doar să vă mai spun că, ulterior, am renunțat la întocmirea fişelor şi la clasificarea lor. Mai ales clasificarea lor mi s-a părut o îndeletnicire străină firii mele. Totuşi, am rămas cu pasiunea vocilor, dacă mă pot exprima astfel. Apropo, ştiți cu ce mi-ar plăcea să mă îndeletnicesc? Să conduc un institut de fonologie. În acest institut, dotat cu cele mai sensibile şi mai perfecționate aparate de captat şi înregistrat vocile omeneşti – aparate inventate în cea mai mare parte de mine – oamenii ar fi îndrumați să se specializeze în raport cu aptitudinile lor reale, dezvăluite mie ca urmare a analizei fonologice, adică a analizei vocilor lor.

— Vreți să spuneți, că aptitudinile oamenilor pot fi cunoscute după vocile lor? întrebă Bogdan care era convins că Bacalu, folosind metoda introducerii unei povestiri, ticluită ad-hoc, înăuntrul unei povestiri, încerca să-l mistifice.

— Bineînțeles. Fonologia, termenul acesta folosit de mine în mod arbitrar ar putea deveni o ştiință mult mai *exactă* decât psihologia, domnule. Vă rog să mă credeți.

— Nu trebuie să mă rugați, fiindcă aproape m-ați

convins, îi cântă în strună Bogdan. Dar ce s-a mai întâmplat cu necunoscuta de la telefon?

— A da! Necunoscuta cu voce fermecătoare, cum admirabil ați caracterizat-o. V-am spus: eram fermecat, pur şi simplu fermecat de vocea ei. Fermecat în aşa măsură, încât am făcut ceea ce n-aş fi crezut că sunt în stare. I-am spus: „Domnişoară, doamnă, indiferent ce-ați fi, vă implor, nu închideți. Dacă vă plictiseşte să stați de vorbă cu mine, atunci luați-vă o carte, deschideți-o la întâmplare şi citiți-mi. Nu-mi doresc decât să vă aud vocea. Vă rog, vă rog foarte mult". Ea mai întâi a râs, pe urmă a izbucnit în plâns. Mi-a spus că regretă, dar nu-mi poate îndeplini rugămintea, deoarece atâta vreme cât nu-l găseşte pe acel Nelu, se află într-o situație disperată el fiind singurul în stare s-o salveze dintr-o mare primejdie. „Îți făgăduiesc – se grăbi ea să adauge – că, dacă îmi dai numărul dumitale de telefon, fiindcă habar n-am ce număr am făcut din greşeală, am să te sun zilele acestea". I l-am dat, deşi eram convins că mințea şi că nu avea să mă mai sune. M-am înşelat însă. M-a sunat în aceeaşi noapte. Adică spre dimineață.

— Ce voia de la dumneavoastră? întrebă Bogdan.

Bacalu se uită la el surprins.

— Ce vă face să credeți că voia ceva?

— Nu voia nimic?

— Ba da. Într-un fel voia. Dar cum de ați *ştiut?* Pe urmă, bănuitor: Nu cumva o cunoaşteți?

— Din păcate, n-o cunosc.

— De ce spuneți „din păcate"?

— Pur şi simplu, fiindcă o femeie cu o voce fermecătoare merită să fie cunoscută.

— Aveți dreptate.

— Ce v-a cerut?

— Să vedeți. A început prin a-şi cere scuze că mă deranjează la o oră atât de nepotrivită. I-am răspuns că sunt fericit să-i aud vocea. (Şi n-o mințeam.) „Sunt atât de nenorocită şi atât de singură, încât am simțit nevoia să stau de vorbă cu dumneata, deşi nu ne cunoaştem. După voce însă, pari a fi un om foarte bun". Bineînțeles, am vrut să ştiu ce i s-a întâmplat, de ce se simte atât de nenorocită? Mi-a răspuns că nu poate să-mi spună la telefon, că se află în pericol de moarte şi că Nelu, singurul care ar fi în măsură s-o ajute într-un fel, refuză. Atunci ce credeți că am făcut? Am întrebat-o dacă n-aş putea eu s-o ajut, făcându-i acel serviciu pe care celălalt i-l refuzase, din laşitate sau din nu ştiu ce alte motive. Cu o voce emoționată, foarte, foarte emoționată, m-a întrebat: „Cum, ai fi dumneata în stare?" „Pune-mă la încercare şi-ți voi dovedi că sunt în stare", i-am replicat, convins că o femeie cu asemenea voce merită orice fel de sacrificiu. „Domnule, nu-ți dai seama cât de primejdios ar fi pentru dumneata", a mai adăugat ea. I-am răspuns, că oricât de mare ar fi pericolul pentru mine, sunt dispus să-l înfrunt. „Bine, domnule, dar nici nu mă cunoşti", a obiectat ea. Într-adevăr, n-o cunoşteam, dar îi auzeam vocea, şi asta îmi era suficient.

— Trebuie să vă întrerup, domnule Bacalu. Spune-ți-mi, vocea vă inspira o asemenea încredere încât…

— Încredere! îl întrerupse Bacalu. Nu înțeleg cum de v-a dat prin minte să puneți o asemenea întrebare. Eram, pur şi simplu, *fermecat* de vocea ei. O clipă nu mi-a dat prin minte să-i analizez vocea din punctul de vedere al încrederii.

— Înțeleg. Dar acum, când v-am sugerat-o, ce părere aveți? Dumneavoastră care într-o vreme v-ați ocupat de clasificarea oamenilor în funcție de vocile lor, credeți că

femeia cu voce fermecătoare merita creditul dumneavoastră necondiționat?

Bacalu se uită la el lung, lung şi oarecum stânjenit.

— Mi-ați pus o întrebare la care nu vă pot da niciun răspuns.

— De ce?

— Pentru simplul motiv că vocea ei nu se încadrează în niciuna din clasificările mele.

— Mulțumesc. Vă rog, continuați.

— Vă spuneam, că nu numai formal, fiindcă vorbeam cu o necunoscută la telefon, mă declaram gata s-o ajut, riscând oricât de mult, ci era chiar convingerea mea intimă. „Bine, te cred, mi-a spus ea, după câteva clipe, parcă de reflecție. Să ştii, curând îți voi oferi prilejul să te ții de promisiune. Curând, poate chiar foarte curând". Pe urmă, am mai vorbit puțin, şi a închis.

— Şi? V-a oferit prilejul? întrebă Bogdan care trecea prin stări sufleteşti contradictorii. Ba înclina să creadă că Bacalu era sincer, ba era gata să jure, cu mâna pe inimă, că inventa, dându-şi seama că este încolțit.

— Chiar foarte curând, domnule. Într-o seară, de fapt alaltăieri, am primit un telefon.

— Vă întrerup. Când i-ați oferit ajutorul dumneavoastră, nu i-ați cerut să vă întâlniți undeva?

— Poate n-o să mă credeți, dar nu i-am cerut. Eram în aşa măsură fermecat de vocea ei fermecătoare, încât atâta îmi era suficient. Pe de altă parte, îmi era şi puțină teamă.

— Teamă?

— Da, teamă. Îmi era teamă să nu mă dezamăgească ființa reală, posesoarea acelei voci fermecătoare. Explicabil nu?

— E clar. Continuați, vă rog.

— Cum v-am spus, m-a sunat într-o seară. Alaltăieri. De la primele cuvinte, vocea ei fermecătoare m-a tulburat. „Îți mai menții promisiunea pe care mi-ai făcut-o?”” m-a întrebat. Bineînțeles că mi-o mențineam. Atunci ea… Stați, să vedem dacă sunt în stare să vă reproduc, exact, cuvintele ei. Mda!… Cred că mi-a spus: „Poate are să ți se pară bizar ceea ce intenționez să-ți spun şi, mai ales, ceea ce îți voi cere după aceea. Îți făgăduiesc însă, ca, în momentul în care va deveni posibil, să-ți dezvălui ceea ce acum nu-mi este permis. Sunt convinsă că, atunci, totul ți se va părea cum nici că se poate mai normal. Esențialul este să vrei să aştepți până atunci, fără să pui întrebări. Crezi că vei putea, domnule Bacalu?” I-am făgăduit, recunosc, nu fără o oarecare strângere de inimă.

— Strângere de inimă? De ce?

— A fost ca un fel de presentiment. Presentimentul unei posibile primejdii.

— Şi? A fost, într-adevăr, un presentiment?

— Da, dacă țin seama de faptul că mă aflu azi aici, în fața dumneavoastră. Oftă şi tăcu.

— Continuați, vă rog!

— Vă voi reproduce, în continuare cuvintele ei: „Domnule Bacalu, sunt într-un mare pericol, aşa cum de altfel ți-am mai spus. Nu-ți pot spune, deocamdată, de ce natură este acest psricol. În maximum jumătate de oră vei primi un mic pachețel. Pachețelul va conține un anumit aparat. Te conjur să-l foloseşti conform indicațiilor pe care ți le voi transmite, tot telefonic, după ce mi se va confirma că a ajuns în mâinile dumitale. Încă o dată te întreb: Eşti hotărât să mă ajuți?” Am asigurat-o din nou că da. Exact o jumătate de oră mai târziu, am auzit soneria de la intrare. Mi se aducea pachețelul.

— Cine vi l-a adus?

— Un tânăr, care nici n-a vrut să primească un mic bacşiş pentru oboseală.

— Ați putea să mi-l descrieți?

— Categoric, nu. Credeți-mă, aproape că nu m-am uitat la el, atât eram de curios să iau cunoştință, cu un minut mai devreme, de conținutul pachețelului. Ei bine, ce credeți că am găsit în pachețel? Un minuscul aparat de ascultare. Vă închipuiți surprinderea mea. Dar a fost o surprindere de moment, fiindcă imediat s-a trezit în mine interesul specialistului. Am început să-l demontez. Treaba aceasta m-a absorbit în aşa măsură, încât, pur şi simplu, am uitat că trebuia să primesc dintr-o clipă în alta telefonul ei.

— Aparatul ce proveniență avea?

— Nu avea nicio marcă. În orice caz nu era construit în țară.

— Ca specialist, cum vi s-a părut aparatul?

— Bun! Chiar foarte bun. L-am montat la loc. Când am terminat, a sunat telefonul. Era ea. Primele ei cuvinte au fost: „Presupun că ştii la ce foloseşte aparatul pe care l-ai primit". „Bineînțeles", i-am răspuns. „Şi, desigur, eşti curios să afli în ce scop ți l-am trimis". „Dumneata, în locul meu, nu ai fi?" i-am replicat. „Aş fi, da!" recunoscu ea. „Ei bine, iată a sosit momentul să-ți ții făgăduiala, adică să mă ajuți... Să mă salvezi de pericolul în care mă aflu. Un pericol aş zice de moarte. Aparatul e fixat la o anumită frecvență. Ai grijă să n-o schimbi, din neatenție. Şi acum – a continuat ea – urmează partea cea mai bizară: Te vei duce pe bulevardul Rondelului, peste drum de casa cu numărul 6, mâine, joi şi sâmbătă, după amiezele, între orele şaptesprezece şi douăzeci şi unu. Presupun că ai o memorie

bună. Ai?" „Am!" i-am confirmat, fiindcă, într-adevăr, am o memorie excepțională. „Într-o anumită casă de pe strada indicată se vor purta unele discuții. Mă interesează conținutul acelor discuții. Dar nu aşa, în general. Mă interesează, şi va trebui să fii foarte atent, să aflu cât mai detaliat tot ceea ce se va discuta. Mă interesează, îndeosebi, tot ce se spune despre un oarecare Balthazar. Să nu care cumva să uiți numele: Balthazar!"

Bogdan rămase impasibil, în aparență impasibil. Niciun muşchi de pe fața sa nu tresări şi nici nu clipi.

— Mărturisesc, domnule, continuă Bacalu, eram dezamăgit, încolțise în mine bănuiala, că necunoscuta cu voce fermecătoare voia să se folosească de mine ca să afle nu ştiu ce în legătură cu acel Balthazar, probabil amantul ei. Mă întrebam, dacă nu era cazul să-mi iau înapoi cuvântul dat. În definitiv, aveam altceva mai bun de făcut decât să pierd câte patru ore, în trei după-amieze, ca să aflu nu ştiu ce inepții în legătură cu acel Balthazar, amantul sau, poate, soțul ei. Totuşi, atunci când ea m-a întrebat dacă accept să-i fac acest mare, acest „imens serviciu", i-am confirmat că da. Mai mult chiar, la rândul meu, am întrebat-o, când şi în ce fel îi voi putea aduce la cunoştință cele ce aveam să aflu. Mi-a răspuns că îmi va comunica, telefonic, în ziua respectivă, în ce fel va trebui să procedez.

— Când s-a întâmplat aceasta? întrebă Bogdan.

— Luni. A doua zi, marți, la ora indicată, m-am postat pe bulevardul Rondelului, peste drum de casa cu nr. 6, exact la ora indicată de necunoscuta cu voce fermecătoare.

— Nu mi-ați spus a cui a fost ideea de a vă deghiza în cerşetor.

— Ideea a fost a mea, domnule.

— Motivul?

— Vă explic imediat. De fapt ar fi trebuit s-o fac până acum. M-am gândit că dacă stau patru ore în acelaşi loc, de la şaptesprezece până la douăzeci şi unu, aceasta ar putea părea cuiva suspect, mai ales că treaba aceasta trebuia să se repete încă de două ori. Mi-a dat atunci prin minte să mă metamorfozez în cerşetor, fiindcă nimeni nu mi-ar da atunci vreo atenție.

— Bun! Va să zică marți, pe la orele şaptesprezece, v-ați luat postul în primire. În mod normal, ar fi trebuit să rămâneți acolo până la orele douăzeci şi unu. Totuşi, în loc să *cerşiți* timp de patru ore, ați şters-o numai după două ore. De ce?

— De ce? Fiindcă am primit comunicarea să plec. Să plec, să dispar şi să am grijă ca nu cumva să fiu urmărit.

— Vreți să spuneți că ați primit o comunicare prin aparatul la care ascultați?

— Exact, domnule. La un moment dat, am auzit vocea ei: „Domnule Bacalu, pleacă imediat acasă. Dar imediat. Te afli într-un mare pericol. Îți recomand maximum de prudență. Mai ales verifică tot timpul dacă nu cumva eşti urmărit. Dacă, eventual, ai o cât de vagă bănuială, că într-adevăr aşa se întâmpla, în niciun caz să nu te duci acasă. În prealabil, încearcă să scapi de urmăritor şi, bineînțeles, de aparat”.

— … Şi ați scăpat de el? întrebă Bogdan.

— Am scăpat.

— Şi de aparat? În ce fel?

— I-am dat drumul într-un W. C. public. A fost o măsură de maximă prudență, fiindcă o clipă n-am avut sentimentul că sunt urmărit. Pesemne că, totuşi, am fost urmărit, de vreme ce mă găsesc, astăzi aici. De altfel

nu-mi dă de loc prin minte cu ce m-am făcut vinovat.

— Despre asta vom discuta mai târziu. Acum vreau să vă întreb altceva. Până a nu primi comunicarea că vă aflați în pericol, ce ați apucat să auziți prin intermediul aparatului?

— Absolut nimic, domnule. Vă mărturisesc, eram de-a dreptul dezamăgit. Deşi eram încredințat că necunoscuta cu voce fermecătoare voia să se convingă, prin mine, că amantul ei o înşală, şi în ciuda faptului că, în general, îmi repugnă să trag cu urechear eram, totuşi, dezamăgit că aparatul rămânea mut.

Bogdan îl privi cu severitate. Mințea? Spunea adevărul? Dacă mințea, însemna că auzise fie cele ce discutase el, Bogdan cu Matilda Grigoriu, fie comentariile făcute de cei din echipa tehnico-ştiințifică în timp ce percheziționau garsoniera lui Pendeleanu. În cazul în care însă nu mințea şi într-adevăr nu auzise nimic, atunci sigur că Bacalu servise doar ca momeală şi că nu el, inginerul, ci ea, necunoscuta cu voce fermecătoare, auzise tot ceea ce se discutase în cele două apartamente folosind un aparat de ascultare reglat pe lungimea de undă pe care emiteau microemițătoarele instalate în cele două apartamente. Că această ipoteză părea cea mai probabilă o dovedea şi faptul că Bacalu, în fața primejdiei iminente, părăsise câmpul de observație nu din proprie inițiativă, ceea ce s-ar fi întâmplat sigur dacă ar fi auzit cele vorbite în cele două apartamente, ci alertat de aceea care îl trimisese, respectiv de necunoscuta cu voce fermecătoare.

— Domnule Bacalu, vă întreb pentru a doua oară: Ceați auzit cu aparatul aflat în posesia dumneavoastră până a nu recepționa ordinul transmis de necunoscuta cu voce fermecătoare, de a da bir cu fugiții?

— Vă repet: nimic! Credeți-mă. Aveți cuvântul meu de onoare.

Bogdan se hotărî să întrerupă interogatoriul până la reîntoarcerea lui Ducu.

VIII

Matei Corbeanu a spus adevărul?

Intrând în biroul lui Octav Stralilat, Ducu îl găsi pe acesta aşteptându-l. Stătea în fotoliul cu spetează înaltă, ca de tron, nemişcat şi, poate datorită luminii puține – nu era aprinsă decât veioza – în primele clipe lui Ducu i se păru că în fotoliu nu se afla un om viu, ci statuia unui zeu tânăr şi frumos, al cărui chip fusese meşterit din ivoriu. Chiar după ce se apropie, presupusul zeu continuă să rămână nemişcat. Abia când Ducu ajunse în imediata apropiere a biroului, Octav Stratilat se ridică în picioare cu un fel de solemnitate gravă şi, într-un fel, impunătoare, înclină capul, abia perceptibil, în chip de salut.

— Sunt maiorul Radu Mănăilă din Consiliul Securității, şi mi s-a recomandat să iau legătura cu dumneavoastră, tovarăşe colonel Stratilat…

— Sunt inginerul Stratilat, tovarăşe maior, ținu să precizeze statuia însuflețită, accentuând asupra cuvântului „inginer”, fapt care nu-i lăsa nicio îndoială vizitatorului că din clipa aceea trebuia să facă abstracție de grad. După aceea, îl invită să ia loc: Aşezați-vă unde vă convine.

Ducu evită cele două fotolii, preferind un scaun, întrucât acesta nu-l dezavantaja sub raportul luminii.

— Mi s-a spus că vreți să staţi de vorbă cu mine în legătură cu secretara mea, tovarăşe maior Mănăilă.

— Da, în legătură cu Nora Solcanu.

— Vă stau la dispoziție. Întrebați-mă. Nu ştiu însă în ce măsură v-aş putea fi de folos.

Ducu remarcă armura de politețe gravă pe care o îmbrăcase inginerul. Gravă îi era şi frumusețea, fiindcă, incontestabil, Octav Stratilat era un bărbat frumos. Politețea şi frumusețea, ambele grave, distante, îl făceau inaccesibil. Şi fiindcă, pentru prima dată, i se întâmpla să cunoască un astfel de om, Ducu se întrebă dacă acestea erau calități sau defecte.

— Ați fost informat, desigur, că secretara dumneavoastră s-a sinucis.

— Bineînțeles.

— Gestul ei v-a surprins?

— Desigur.M-am mirat că a ales o cale atât de inestetică pentru a se sinucide. Atunci când ți se urăşte cu viața, există alte multe posibilități să intri în moarte, într-un chip mai frumos.

Pe Ducu remarca inginerului îl surprinse în mod neplăcut.

— Nu din acest punct de vedere v-am întrebat, ci dacă ați fost surprins că s-a sinucis.

— N-o credeam capabilă de un asemenea gest. Indiferent dacă sinuciderea constituie sau nu o soluție, trebuie să fiți de acord că sinucigaşului îi este necesară o anumită doză de curaj.

— Sau de disperare.

— Nu, doar de curaj, fiindcă disperarea se subînțelege.

— Considerați o calitate genul acesta de curaj?

— Dumneavoastră nu?

— Ați avut o părere bună despre Nora Solcanu?

— Mi-ați pus o întrebare la care nu mi-e de loc uşor să răspund. Vedeți, după opinia mea, e foarte greu, dacă nu imposibil, să-ți faci despre cineva o *părere* – bună

sau rea – *general valabilă.* Despre un om poți să ai păreri. Unele bune, altele mai puțin bune, iar altele, de-a dreptul proaste.

— Din punct de vedere profesional, care este părerea dumneavoastră despre Nora Solcanu?

— A fost o secretară bună, necesară, amabilă.

— Nu foarte bună?

— Cunoaşteți dumneavoastră o secretară foarte bună?

— Eu n-am avut şi nici n-am secretară. Aşa că nu pot să-mi dau seama ce anume calități i-ar trebui ca să merite calificativul „foarte bine". Poate dumneavoastră m-ați putea lămuri.

— Din păcate, habar n-am cum ar trebui să arate o secretară ideală.

Octav Stratilat se păstra tot timpul calm, distant, protocolar, deşi rostea cuvintele cu o anumită bunăvoință. Era însă o bunăvoință forțată, concesivă. Dar nu asta îl supăra pe Ducu. În definitiv, inginerul poate că şi în mod obiectiv era îndreptățit să aibă o părere excelentă pentru sine însuşi. Ceea ce însă îl irita, întrucâtva, era faptul că la întrebările pe care i le punea, Octav Stratilat dădea răspunsuri care nu-l angajau de fel, răspunsuri prin care parcă încerca să minimalizeze importanța întrebărilor ce-i erau puse.

— Deci, din punct de vedere profesional, aveți o părere bună despre fosta dumneavoastră secretară.

— Bună.

— Dar din ce punct de vedere părerea dumneavoastră despre ea este negativă?

— Era *doar* o bună secretară. Dacă vreți, o secretară predestinată.

— În altfel de termeni, ce înțelegeți prin secretară predestinată?

— Adică, o ființă născută în zodia mediocrității şi predestinată să nu iasă, să nu poată ieşi din ea. Dar, pesemne că, totuşi, părerea pe care mi-am format-o despre ea n-a fost cea mai justă, de vreme ce a avut curajul să se sinucidă.

— Nu bănuiți motivul care a putut-o determina să facă acest pas?

— Nu!

— Cât timp a fost secretara dumneavoastră?

— Trei ani. Da, cred că trei ani.

— Şi în aceşti trei ani…

— Ştiu ce vreți să spuneți, îl întrerupse inginerul. Că în aceşti trei ani ar fi trebuit, în calitate de şef, să cunosc frământările ei, viața ei personală, cum se mai spune. Ştiu eu? Poate că, într-adevăr, ar fi trebuit. Dar, în mod deliberat, Nora Solcanu nu m-a interesat decât ca secretară. În mod deliberat am căutat să stabilesc între noi numai relații strict de serviciu. Printr-un anumit comportament, am silit-o să vadă în mine doar *şeful* ei, aşa cum, de altfel, nici eu n-am vrut să văd în ea decât *secretara.*

— Pot să vă întreb de ce v-ați impus un asemenea comportament?

— Fiindcă, în general, secretarele, în mod sincer sau interesat, sfârşesc prin a se îndrăgosti de şefii lor. Complicațiile la „locul de muncă" sunt dezgustătoare. De aceea, pentru mine, Nora Solcanu începea să existe în momentul când intram pe uşă şi-i dădeam bună-dimineața, şi înceta să existe – efectiv înceta – în momentul când plecam, la prânz.

— Asta înseamnă că nu ne puteți ajuta, în niciun fel, să lămurim cauza sinuciderii ei.

— Nu vreau să trec în ochii dumneavoastră drept un

om curios, şi nici ireverenţios, dar mă întreb, de când sinuciderile, din motive de ordin sentimental, intră în preocupările Consiliului Securităţii?

Punând întrebarea, Octav Stratilat începu să-şi examineze mâinile, de altfel foarte frumoase.

— De unde ştiţi că Nora Solcanu s-a sinucis din motive de ordin sentimental?

— Ştiu? Nu, presupun. În definitiv, din ce alt motiv s-ar fi sinucis o femeie atât de puţin complicată ca ea?

— Tovarăşe inginer, nu din acest motiv s-a sinucis Nora Solcanu.

— E o bănuială, tovarăşe maior, sau o certitudine?

— Nu, încă nu-i o certitudine. Este, dacă vreţi, o cvasicertitudine.

— În cazul acesta, cei de la Personal ar putea să vă fie mai de folos, tovarăşe maior. Mie mi-a fost recomandată ca o tovarăşă verificată, în care se poate avea încredere deplină. Şi nici nu s-ar fi putut altfel, de vreme ce tot ce vine şi pleacă de aici din birou este confidenţial sau foarte confidenţial.

— Tovarăşe inginer, este absolut necesar să vă întreb, dacă n-aţi observat în ultimele zile vreo schimbare la ea. Dacă nu cumva era preocupată, distrată, neliniştită?

— Nu, tovarăşe maior, n-am observat.

— Ultima lucrare secretă pe care a bătut-o, ce caracter avea: „secret” sau „strict secret”.

— „Strict secret”.

— Şi când s-a întâmplat asta?

— Ieri. Ieri, pe la prânz, fiindcă mi-a lipsit mai toată dimineaţa, deşi o avertizasem din ajun că voi avea mult de lucru pentru ea, şi urgent.

— Şi secretara dumneavoastră cum a motivat întârzierea?

— În niciun fel.

— Şi nici dumneavoastră n-aţi întrebat-o?

— Nu! Mi-am închipuit că numai un motiv de forţă majoră a putut-o împiedica să întârzie. Era doar atât de conştiincioasă!...

— Cât de bine ne-ar fi prins dacă am fi cunoscut motivul acela de forţă majoră. Păcat că n-aţi întrebat-o.

— Dacă o bănuiţi de ceva, credeţi că explicaţia ei ar fi fost cea adevărată?

Remarca inginerului nu era lipsită de logică.

— Aveţi dreptate. În altă ordine de idei, ieri, când a venit la lucru cu întârziere nu era cumva schimbată?

— Acum, când mă întrebaţi, parcă îmi amintesc că era puţin altfel ca de obicei.

— În ce sens altfel?

— Parcă un pic... buimacă!

— Buimacă? se miră Ducu. Credeţi că este termenul cel mai potrivit?

— Aşa mi-a făcut impresia: buimacă!

— Buimacă!... Buimacă!... Lucrarea pe care v-a bătut-o la maşină se referea cumva la noul tip de tanc?

Inginerul păru surprins că Ducu avea cunoştinţă de invenţie.

—Da!

Câteva minute nu-şi mai vorbiră.

— Tovarăşe inginer, reluă Ducu firul discuţiei, dumneavoastră aţi colaborat cu colonelul Cosmescu la construirea noului tip de tanc?

— Da, am colaborat. Sunteţi bine informat.

— Care a fost aportul dumneavoastră?

— Important, dar nu esenţial.

— Aţi colaborat cu inventatorul chiar din faza iniţială?

— Aproape.

— În cazul acesta sunteți în măsură să-mi spuneți dacă au fost luate, de la început, toate măsurile necesare în legătură cu păstrarea secretului..

— Cred că absolut toate măsurile, tovarăşe maior.

— După părerea dumneavoastră, în ciuda acestor măsuri, credeți că secretul a fost bine păstrat?

— Da, cred că da!

— Ştiți, avem unele motive să credem că nu. Şi încă din faza inițială.

— Presupuneți că datorită secretarei mele? se nelinişti, pentru prima dată, inginerul.

— V-am spus: cred că încă din faza inițială.

— În cazul acesta, în niciun caz datorită secretarei mele. Nora a aflat de tanc abia din materialul pe care l-a dactilografiat în ziua sinuciderii ei. Adică ieri.

— E clar.

— Dacă presupuneți că n-am fost în stare să păstrez un secret, vă declar, categoric, tovarăşe maior, că vă înşelați.

Tonul era glacial şi privirea în care îl învălui exprima numai dispreț.

— În niciun caz nu mi-a dat prin minte să fac o asemenea presupunere. Dumneavoastră, de vreme ce i-ați fost colaborator, l-ați cunoscut bine pe colonelul Cosmescu.

— Relativ. Doar în măsura în care izbuteşti să cunoşti un original ca el.

— Original?

— Poate mai curând un mizantrop.

— Totuşi, în măsura în care l-ați cunoscut, credeți, că din vina lui, a putut transpira ceva?

— Nu ştiu!... Nu cred!... Trăia singur, ca un pustnic. N-avea familie. N-avea prieteni. Nu-l vizita decât fratele

său vitreg. De altfel, destul de rar.

— Dumneavoastră l-ați cunoscut pe fratele său? Ce impresie v-a făcut?

— Altă fire. Cu totul altă fire. Un tip simpatic, inteligent. Dacă vreți să aflați mai multe despre el, adresați-vă Direcției Personalului. Cu puțin înainte de a muri, colonelul Cosmescu mi-a spus că fratele său depusese o cerere ca să fie angajat la noi ca translator pentru limbile engleză, germană, spaniolă şi japoneză.

— Şi acest frate vitreg poartă tot numele de Cosmescu?

— Nu! Se numeşte Paraschiv Pendeleanu.

— Paraschiv Pendeleanu!

Cu toată stăpânirea de sine, vocea lui Ducu sună un pic îngroşată. Însă inginerul Stratilat nu sesiză nuanța.

Paraschiv Pendeleanu, frate vitreg cu inventatorul celui mai perfecționat tanc din lume... Paraschiv Pendeleanu în garsoniera căruia fusese găsit un microemițător... Paraschiv Pendeleanu, care făcuse cerere să fie angajat ca translator în instituția unde se elaborau toate planurile privind apărarea națională... Paraschiv Pendeleanu, care sfârşise prin a-şi pune ştreangul de git, din teamă de a nu-şi pierde eul.

— Tovarăşe maior, este absolut sigur că Nora s-a sinucis?

Vocea inginerului era glacială, distantă.

— Aveți vreun motiv să credeți că moartea ei s-ar datora unei alte cauze, tovarăşe inginer?

— Motiv? Cum să vă explic? După părerea mea, actul sinuciderii implică o mare doză de curaj. Or, eu, sincer vorbind, nu cred că Nora a fost capabilă de atâta curaj. Acesta e singurul motiv.

— Tovarăşe inginer, totuşi, Nora Solcanu s-a sinucis.

— Atunci probabil că mi-am format o părere greşită despre ea.

Ducu se ridică.

— Vă mulțumesc pentru informații, tovarăşe inginer.

— Tovarăşe maior, regret că nu v-am putut fi de folos în mai mare măsură.

— Mi-ați fost într-o măsură mult mai mare decât vă puteți închipui. O ultimă întrebare: Ştiți, poate, dacă secretara dumneavoastră a călătorit în străinătate?

— Anul trecut a fost în Turcia, într-o excursie organizată de O.N.T.

— Mulțumesc!... Bună seara!...

Matei Corbeanu intră în biroul maiorului Ducu Mănăilă cu o sfiiciune care contrasta vizibil cu înălțimea şi alura sa de sportiv. Era bronzat de parcă abia ar fi picat de pe litoral, deşi nu văzuse marea de câțiva ani, mai exact de când, îmbolnăvindu-se, i se interzisese, definitiv, helioterapia. Tot atunci trebuise să abandoneze şi tenisul, spre marea sa disperare, cotat fiind ca una din primele rachete ale țării.

— Ia loc, tovarăşe Corbeanu, îl invită Ducu, indicându-i unul clin cele două fotolii din fața biroului său.

Din clipa când apăru în prag şi până îl văzu aşezat, Ducu îl privi cu multă curiozitate. Aflase despre el, din nota informativă pe care o avea pe birou, că Matei Corbeanu exercita asupra femeilor o atracție extraordinară. Despre tenis nu se poate spune că este un sport de mase. Chiar reuniunile internaționale abia dacă izbutesc să atragă câteva sute de spectatori. Totuşi, pe vremea când Corbeanu juca tenis, micile tribune erau populate de nenumăratele sale admiratoare, devenite înflăcărate suportere. Nota informativă mai adăuga că, la o com-

petiție internațională, când Matei Corbeanu a izbutit să învingă un as al tenisului de origine australiană, admiratoarele au năvălit pe teren, i-au smuls tricoul, disputându-şi apoi cu înverşunare fâşii din el.

După ce, însă, a trebuit să abandoneze tenisul, popularitatea lui a mai scăzut. A rămas însă acelaşi bărbat „bine", despre care există legenda că nicio femeie nu era în stare să-i reziste.

Acesta era motivul pentru care Ducu îl examina cu o curiozitate puțin obişnuită la el. Corbeanu era un bărbat bine clădit şi bine proporționat, părul îl avea roşu, fruntea aproximativ boltită, nasul aproape cârn, buze groase ca la negri, şi o bărbie căreia numai cu indulgență i se putea da o asemenea denumire. Ochii erau albaştri, dar atât de deschişi, încât păreau decolorați. Existau, desigur, nenumărați bărbați cu adevărat frumoşi, şi cu toate acestea femeile după el se dădeau în vânt.

Matei Corbeanu, după ce luă loc în fotoliu, privi întrebător la Ducu.

— V-am chemat, tovarăşe Corbeanu, fiindcă am fost informați că dumneavoastră ați fost prieten cu Nora Solcanu.

— A fost logodnica mea. În toamnă intenționam să ne căsătorim.

— Sunteți, desigur, foarte afectat de moartea logodnicei dumneavoastră.

— Îndurerat, tovarăşe maior. Am iubit-o mult.

— Probabil bănuiți motivul sinuciderii?

— Tot atât de puțin cât şi dumneavoastră, tovarăşe maior.

— A existat ceva în comportamentul logodnicei dumneavoastră, ceva care, acum, privind retrospectiv lucrurile, să vi se pară că prevestea gestul ei disperat? Vă rog

să vă gândiți bine înainte de a răspunde.

— În ultimul timp Nora era schimbată…

— Ce înțelegeți prin „în ultimul timp”? În ultimele câteva săptămâni? În ultimele câteva luni?

— În ultimele două săptămâni, dar, mai ales, în ultimele patru sau cinci zile. Era schimbată… totuşi, să recurgă la un asemenea gest… Vă mărturisesc, am impresia că trăiesc un coşmar.

— Ați spus, că mai ales în ultimele patru-cinci zile vi s-a părut schimbată. În ce sens schimbată?

— Cum să vă explic? Schimbată mi-a apărut încă în urmă cu două săptămâni. Numai că schimbarea aceasta a evoluat, n-a fost tot timpul la fel, şi tocmai în aceasta constă greutatea de a vorbi despre ea.

— Totuşi încercați.

— A început printr-un fel de panică. Parcă era terorizată de ceva. Am întrebat-o ce se întâmpla cu ea, dar a negat. Şi într-un fel m-a convins. Adică m-a liniştit. Dar acum, după ce a făcut ceea ce o clipă n-am bănuit că ar putea să facă, îmi dau seama că m-am lăsat cu prea multă uşurință convins. Poate dintr-un fel de laşitate, fiindcă, la un moment dat, văzând-o schimbată, mi-a dat prin minte că s-ar putea să fi intervenit un alt bărbat în viața ei. Or, atunci când se insinuează gelozia, cei mai mulți bărbați adoptă atitudinea struțului în fața primejdiei. Adică se mistifică.

— Va să zică, la început ați avut sentimentul că logodnica dumneavoastră trăieşte în panică.

— Da, în panică. Parcă îi era teamă să nu se întâmple ceva.

— Pe urmă?

— Pe urmă mi-a făcut impresia că se simte foarte nenorocită.

— În ce sens nenorocită?

— Vedeți, nu ştiu. Poate că în sensul unui om disperat, iremediabil disperat.

— N-ați încercat să aveți o explicație cu ea?

— Ba da! Chiar de mai multe ori. De fiecare dată însă, Nora devenea furioasă, îmi reproşa că o terorizez, pe urmă brusc, începea să plângă şi nu se potolea decât dacă îi făgăduiam că n-am s-o mai „chinui cu întrebări lipsite de sens…" Şi când mă gândesc că schimbarea a evoluat în acest sens abia din ziua când a primit telefonul acela…

— Ce telefon?

— Într-o zi, eram la ea. Se îmbrăca să ieşim în oraş. Luasem bilete la teatru. La un moment dat a sunat telefonul. Am ridicat receptorul. De la celălalt capăt al firului o voce de femeie mă întrebă dacă poate vorbi cu Nora. I-am spus să aştepte câteva clipe, şi am chemat-o. În clipa când Nora a aflat cu cine vorbeşte a pălit. A pălit de parcă ar fi fost pe punctul să leşine. Chiar m-am ridicat s-o sprijin, dar în clipa următoare Nora a închis. „Cine a fost?" am întrebat-o. „O colegă de la birou", mi-a răspuns. „Vreo veste proastă, Nora?" „A, nu!" „Totuşi, dacă te-ai fi putut vedea adineaori în oglindă, draga mea", am insistat. „Ce dacă m-aş fi putut vedea în oglindă?" întrebă ea cu aparentă indiferență. „Ai pălit, Nora, de parcă erai pe punctul să leşini". „Asta, probabil, fiindcă n-o pot suferi. E o ticăloasă şi o urăsc". Nu m-a convins de fel. Mi se părea de necrezut ca o femeie cu o voce ca a ei să fie o ticăloasă.

— Ce fel de voce?

— O voce… o voce… Poftim, nu sunt în stare să caracterizez vocea acelei colege. O voce…

— Poate o voce fermecătoare? tatonă Ducu.

— Extraordinar! Exact acesta este cuvântul care numi venea în minte. Colega aceea a ei avea o voce, într-adevăr, fermecătoare. Curând după aceea am plecat la teatru. În timpul spectacolului Nora a fost cu gândul în altă parte. Din când în când, atunci când se uita la mine, citeam în ochii ei un fel de disperare mută. O simțeam nenorocită, tare nenorocită, şi mi-era nespus de milă de ea că n-o puteam ajuta.

— Ce vă făcea să credeți că n-o puteați ajuta, de vreme ce nu cunoşteați motivul care o făcea să se simtă atât de nenorocită?

Matei Corbeanu se uită surprins la el.

— De ce îmi puneți o asemenea întrebare? Mă bănuiți de nesinceritate?

— În niciun caz, tovarăşe Corbeanu. Încerc doar să vă ajut ca să puteți să vă analizați sentimentele ceva mai adânc.

Câteva minute Matei Corbeanu păru că reflectează la explicația pe care i-o dăduse Ducu.

— Foarte curios! Abia acum, vorbindu-vă de seara aceea, îmi dau seama că, de fapt, atunci nu eram conştient că ceea ce simțeam pentru ea era milă, o milă cauzată de neputința de a o ajuta. Înțelegeți ce vreau să spun, tovarăşe maior?

— Nu e chiar atât de greu de înțeles, domnule Corbeanu. După spectacol ce s-a mai întâmplat?

— După spectacol, Nora a afectat o bună dispoziție a cărei falsitate o trădau doar ochii care oglindeau acea parcă iremediabilă disperare. Mi-a cerut s-o duc la un bar. Era pentru prima dată când îşi exprima o asemenea dorință. Am asistat la program, pe urmă am dus-o acasă. Trebuie să vă spun că, atunci când am părăsit localul, Nora era beată de-a binelea. Pentru prima dată

se întâmpla s-o văd într-un asemenea hal.

— N-ați încercat să-aflați motivul...

— Ba da! Dar, deşi beată criță, n-am putut scoate nimic de la ea. Dimpotrivă, când, mai târziu, am adus vorba de colega ei cu voce fermecătoare, brusc beția aproape i s-a risipit.

— Dar în zilele următoare n-ați mai încercat?

— Se vede că n-ați cunoscut-o. Tovarăşe maior, în zilele imediat următoare, Nora a făcut totul să mă convingă că nu s-a întâmplat nimic, iar eu, fiindcă o cunoşteam prea bine, m-am prefăcut că o cred. În sinea mea nutream speranța că atunci când criza va trece, din proprie inițiativă, mi se va destăinui. Abia acum, când nu mai este, îmi dau seama că am greşit. Totuşi, chiar dacă aş fi insistat, tot nu mi-ar fi spus. Ştiți, Nora a fost o ființă foarte voluntară. Cred că tocmai această calitate a ei m-a atras cel mai mult. În ultimele zile, din nou a fost *altfel,* schimbată.

— Cum?

— Da!... Era, parcă era... buimacă.

— Cum? întrebă Ducu, deşi auzise foarte bine.

— Buimacă, tovarăşe maior. Parcă nu mai participa cu întreaga ei ființă, la ceea ce se întâmpla în jurul ei. Dacă îi vorbeam, *părea* că mă ascultă – dobândise cred un fel de dexteritate în a simula – pentru ca, la un moment dat, să-mi dau seama că habar nu are ce-i spun, că era cu desăvârşire absentă. Dacă o întrebam ceva nu era în stare să-mi răspundă, iar dacă insistam, numai ce-o auzeam: „Ce-ai întrebat, dragul meu?" Repetam întrebarea, dar şi atunci înțelegea abia după sforțări. Oare nu cumva se hotărâse încă de pe atunci să moară şi fiindcă trăia voluptatea amară a morții, în viață fiind, de aceea părea buimacă, atât de buimacă.

Matei Corbeanu tăcu, îşi umezi buzele, parcă dorind să continue, dar renunță brusc, fixând călimara de pe birou cu priviri triste, de parcă, pur şi simplu, compătimea cubul acela de alabastru, că era sortit să se odihnească pe cristalul biroului.

— Tovarăşe Corbeanu, desigur ați reflectat asupra sinuciderii logodnicei dumneavoastră.

— O, mult, tovarăşe maior. Am reflectat şi continui să reflectez. Nopțile, mai ales, ore întregi nu fac decât să mă gândesc la acest lucru.

— Şi n-ați ajuns la nicio concluzie? De ce credeți că s-a sinucis.

— Nu ştiu!

— Totuşi, unele supoziții…

— Până a nu lua cunoştință că vă interesați şi dumneavoastră, am crezut că Nora a făcut un asemenea gest într-un moment de depresiune sufletească, de puternică depresiune sufletească.

— Şi acum, când ştiți?

— Dacă vă preocupă sinuciderea ei, înseamnă că dumneavoastră nu credeți că Nora s-a sinucis.

— Dacă nu sinucidere, atunci ce i s-a putut întâmpla, domnule Corbeanu?

— Crimă! Tovarăşe maior, credeți cumva că Nora a fost omorâtă?

— Tovarăşe Corbeanu, nouă nu ne este permis să credem, ci să ştim. Şi nu putem şti nimic precis decât în măsura în care suntem în stare să probăm. Or, noi nu avem nicio probă materială, care să ne dea dreptul să afirmăm că Nora Solcanu a fost omorâtă.

— Nu? Eu însă, dacă am văzut că vă interesați, aşa am presupus.

— E totuşi de mirare că ați dedus aşa ceva.

— De mirare? repetă el, dar nu fiindcă n-ar fi auzit bine, ci doar ca să câştige timp.

— Da, de mirare. Fiindcă de crime se ocupă Miliția. Aşa că e normal să mi se pară ciudată presupunerea dumneavoastră.

— Poate deplasată? sugeră Corbeanu, aproape cu umilință.

— Totuşi, cum de v-ați gândit la crimă? Aveți motive să bănuiți că Nora a fost omorâtă?

— Niciunul, tovarăşe maior. Pur şi simplu m-am întrebat: Dacă *ei* se interesează, nu cumva Nora a fost omorâtă?

— În cazul acesta am să formulez altfel întrebarea: În măsura în care ați cunoscut-o pe logodnica dumneavoastră – şi ați cunoscut-o destul de bine – cum considerați interesul nostru în legătură cu moartea ei: avenit sau neavenit?

— Tovarăşe maior, nu înțeleg sensul întrebării.

— Atunci să fiu şi mai explicit. După părerea dumneavoastră, Nora Solcanu, în viață fiind, s-a putut face vinovată de ceva care priveşte securitatea statului nostru?

— Tovarăşe maior, nu vă pot răspunde prin *da* sau *nu*.. Şi nu pot, fiindcă nu ştiu dacă ați început s-o suspectați pe Nora abia după sinucidere sau mai dinainte.

— Asta nu are nicio legătură cu întrebarea pe care v-am pus-o, tovarăşe Corbeanu.

— Ba are, tovarăşe maior. Dacă abia sinuciderea ei v-a determinat să deveniți bănuitori, îmi permit să vă atrag atenția că, într-un asemenea sens, s-ar putea ca Nora să fi fost victimă.

— În ce sens victimă?

— Victimă în sensul că a refuzat să desfăşoare o

anumită activitate, de care presupunea că, până la urmă, dumneavoastră, Securitatea, veți începe a vă interesa. Într-un asemenea caz, nu din proprie inițiativă, ci altcineva a aruncat-o pe fereastră.

— Domnule Corbeanu, presupunând că a fost aruncată pe fereastră, aşa cum ați afirmat, în niciun caz nu s-a întâmplat, fiindcă logodnica dumneavoastră a refuzat să desfăşoare o anumită activitate.

— Este o certitudine, tovarăşe maior?

— Da, o certitudine.

— Atunci... Atunci!... Mi-e totuşi îngrozitor de greu să spun: tovarăşe maior, n-ar fi exclus ca Nora să fi desfăşurat o activitate... subversivă.

— Atunci vă este mai uşor să afirmați contrariul? Făceți-o!

— În niciun caz nu-mi este mai uşor. Credeți-mă, totuşi: Nora niciodată nu mi-a dat vreun prilej pe care, cel puțin acum, când sunt avizat, să-l consider ca o dovadă a vinovăției ei. Totuşi, dacă nu resping cu indignare bănuiala dumneavoastră, aceasta se datoreşte faptului că am, pe de altă parte, convingerea că Nora, deşi m-a iubit mult, poate chiar mai mult decât am iubit-o eu, n-a vrut să renunțe la o anumită disponibilitate care, pe mine, v-o mărturisesc, mă irita.

— Şi de ce vă irita?

— Fiindcă, datorită acestei disponibilități, aveam tot timpul sentimentul că n-o cunosc aşa cum este ea în realitate.

— O ultimă întrebare, tovarăşe Corbeanu. Nora Solcanu a făcut anul trecut o excursie în Turcia. Ați însoțit-o?

— Nu!

— De ce?

— Pentru că, excursia în Turcia, de fapt, nu însemna

decât câteva zile la Istambul. Turcia însă nu se rezumă doar la Istambul. Ştiți, eu m-am născut la Galați. Am copilărit acolo, acolo mi-am petrecut adolescența. Vreau să spun prin aceasta că Orientul exercită asupra mea o atracție deosebită. A vedea Istambulul, şi încă pe fugă, doar două-trei zile, înseamnă să-ți fie sete, cineva să-ți ofere un pahar cu apă, pe care însă ți-l ia de la gură când abia ai apucat să bei o înghițitură. Acesta a fost motivul pentru care am refuzat s-o însoțesc pe Nora în excursie.

— Când s-a înapoiat, n-ați observat nicio schimbare la ea?

— Niciuna, tovarăşe maior.

— Mulțumesc. Asta e tot.

Ducu sună. Un ofițer veni să-l conducă pe Matei Corbeanu. După ce acesta ieşi din birou, Ducu privi câteva secunde uşa capitonată, pe urmă formă un număr.

„Ce nu-mi place la tânărul acesta? gândi tare Ducu. Am sentimentul că-mi ascunde ceva".

Telefonul sună. Ducu ridică receptorul. Era un lucrător de la laborator. Îi aducea la cunoştință rezultatul expertizei efectuate asupra indigourilor folosite de Nora Solcanu când dactilografiase raportul inginerului Stratilat privind caracteristicile tancului A.N. Expertiza stabilise că Nora utilizase un al patrulea rând de plombagină.

Două ore mai târziu, Ducu citea următoarea declarație, prezentată comandantului unei secții de miliție, de către un oarecare Mărgărit S. Mărgărit:

Declarație

Subsemnatul, vă aduc la cunoştință următoarele: În

seara zilei de 16 august ploua. Da' ploua cu găleata. Ploaia m-a prins pe stradă. Adică pe strada Fillitti. Ce să fac? M-am adăpostit în holul unei case de pe acea stradă, casa cu numărul 12, aşteptând să se potolească ploaia. Stam în prag şi priveam. Îmi place să privesc cum plouă, deşi nu mai sunt copil. La un moment dat, în colțul străzii dinspre Calea Victoriei opreşte un taxi. Din el coboară o doamnă. Nu mi-am putut da seama dacă era şi frumoasă, fiindcă între timp se întunecase, dar în orice caz tânără sigur că era. A pornit grăbită în direcția în care mă aflam. Credeam că locuieşte pe strada Filitti. Da de unde! Să vedeți ce s-a întâmplat. A intrat sub o poartă, cam peste drum de aceea unde eu mă adăpostisem, şi a rămas acolo, să aştepte. Eu stau şi mă mir: A adus-o un taxi, a lăsat-o în capătul străzii, şi iată că acum se ascunde sub un portal. Nu cred că e lucru curat la mijloc. Asta, trebuie că spionează pe bărbatu-su, care o fi cu alta în vreo garsonieră. Stau eu şi aştept să văd ce se mai întâmplă, dar nimic. De plouat tot ploua. La un moment dat, am obosit de atâta stat în picioare şi m-am dus să stau pe treptele scării care ducea la etaj. Să nu uit: în holul casei era întuneric. Pesemne se arsese becul. Nu ştiu câte minute m-am odihnit. Poate cincisprezece? Poate chiar douăzeci. La un moment dat aud paşi şi văd că intră o femeie. Avea fâş cu glugă. Am crezut că e vreo locatară. Da de unde, nu era! Ce credeți că a făcut dumneaei? A deschis una din cutiile de scrisori şi a vârât acolo un plic. Pe urmă a plecat. Să vă spun drept, nu mi-a părut o chestie suspectă. Mi-am zis: fiind târziu, femeia nu vrea să deranjeze persoana căreia îi era destinată scrisoarea. Am dat să mă ridic, fiindcă între timp mă odihnisem, când iarăşi aud paşi. Când mă uit, cine credeți că era? Femeia care venise cu taxiul şi care aşteptase ascunsă într-o

poartă de peste drum. Ei bine, dumneaei s-a dus întins la cutia unde cealaltă lăsase plicul, l-a luat şi a plecat. Măi, să fie al dracului – mi-am zis – acuma chiar că nu-i lucru curat. Vreau să vă spun, că eu, de felul meu, sunt cam ditictiv. Mi-am zis: „Ia să vedem ce veste poveste cu dumneaei, cuconița!" M-am ridicat şi am ieşit în stradă s-o urmăresc. Între timp, femeia ajunsese la colțul străzii dinspre Calea Victoriei. Când am ajuns şi eu acolo n-am mai zărit-o. Am înțeles că a intrat la Palatul Poştelor. Eu, ditictiv cum sunt de felul meu, după ea. „A venit să dea un telefon" mi-am zis. Nu greşeam. Telefona dintr-o cabină. Repede intru alăturea, cu gândul să aud ce vorbeşte. Dar ți-ai găsit! Vorbea încet, de parcă ar fi ştiut că trag cu urechea. Un cuvânt n-am auzit. N-a vorbit mult. Poate niciun minut. Când a plecat, eu după ea. A luat-o în sus, pe Calea Victoriei. La un moment dat, văd că se opreşte în dreptul unui felinar şi scoate din poşetă o oglindă şi se uită în ea. Parşiva simțise că o urmăresc şi voise să se convingă. Am făcut paşii mai mici, dar nu m-am oprit. Ea, după ce şi-a şters fața cu o batistă, şi-a continuat drumul. Dar acum mergea şi mai încet. Urmărea s-o depăşesc. Da' eu nu voiam neam. La un moment dat, numai ce-o văd că se opreşte, se întoarce cu fața la mine şi mă aşteaptă. Ploaia aproape stătuse. Mai picura doar aşa, ca să nu se poată spune că stătuse. Nu aveam încotro, trebuia să dau ochii cu ea. Când m-am apropiat, vine spre mine şi-mi spune: „Nu ți-e ruşine, domnule, să mă urmăreşti? Ce, n-ai mai văzut femeie singură pe stradă?" Eu, ce puteam să-i spun? Că sunt de felul meu cam ditictiv, şi de ce o urmăream? Nu! Am cârpit-o imediat: „Vă rog să mă iertați, am crezut că sunteți una de-alea". Ea: „Da' ce, domnule, mai există, astăzi, de-alea?" „Una-două, de sămânță, tot mai există", i-am răspuns.

Vă spun drept, şi puteți să mă credeți, eu nu mă pierd cu firea în fața unei femei. Nu sunt ca alții – că văd şi deăştia – care se înroşesc şi se bâlbâie când o femeie îi întreabă cât e ceasul. Nu mă pierd, dar de data aceasta, ce mai, m-am cam pierdut. Pur şi simplu, m-a dat gata cu vocea ei. Avea o voce foarte frumoasă, al naibii să fiu, s-o tot asculți. Şi fiindcă avea vocea aşa de frumoasă, cum nu mi-a mai fost dat să aud, m-am trezit că-i spun: „Domnişoară sau doamnă, acu', dacă intrărăm în vorbă, dați-mi voie să vă conduc până acasă. Nu de alta, da' să nu se lege vreun golan de dumneavoastră". Ea s-a uitat la mine, a pufnit în râs şi a zis: „Bine, domnule, condu-mă, dacă îți face plăcere". Şi am condus-o până în fața Ateneului. Acolo, mi-a dat bună seara şi a intrat în hotel. Zicea că este din provincie. Eu, prostul, am crezut-o. Dar eram ca fermecat de vocea ei. Abia când am ajuns acasă, mi-am dat seama că mă trăsese pe sfoară. În luna august obținuse ea, provinciala, cameră la Athenee Palace! Aiurea!… Pesemne, după ce s-a despărțit de mine a şters-o pe la braserie sau pe la bar. Ce mai, mă trăsese pe sfoară.

Asta-i toată povestea. La început n-am vrut să vin la miliție, ca să nu râdeți de mine, da' pe urmă, tot eu mi-am zis: „Măi Mărgărit, niciodată nu ştii de unde răsare iepurele. S-ar putea să nu fie nimic suspect în toată povestea asta. Dar dacă, totuşi, nu-i lucru curat? Nu-i de datoria ta să semnalezi unde trebuie?" Aşa am gândit, şi de aceea am venit aici, să spun ce şi cum s-a întâmplat. Dacă nu eram şi oleacă de ditictiv, poate că nu veneam. Adică, poate cu n-aş fi intrat la bănuieli. Dumneavoastră, însă, sunteți mai în măsură să stabiliți dacă-i albă sau neagră.

Mărgărit S. Mărgărit

Ducu, după ce citi declarația, subliniind unele pasaje, o vârî într-un dosar, murmurând pentru sine: „Din nou femeia cu voce fermecătoare!”

IX

Dispariția inginerului Toma Bacalu

Bogdan terminase de băut cea de-a treia sticlă de Pepsi-Cola, şi încă îi era sete. Era necăjit că Ducu întârzia, şi nervos că Picioruş se lăsa aşteptat. În sfârşit, acesta din urmă intră în birou.

— Ordonați, tovarăşe căpitan.

— Unde Dumnezeu umbli, Picioruş?

— Tovarăşe căpitan, aşa cum mi-ați ordonat, am adunat rapoartele băieților pe ultima săptămână.

— Ai apucat să le citeşti? Eu le-am citit.

— Le-am citit, tovarăşe căpitan.

— Şi?

— Ce să fie? Nimic nou. Balthazar stă cuminte în banca lui.

— Picioruş, ştii ce cred eu? Că rapoartele sunt confecționate din burtă.

— Tovarăşe căpitan!

Mustrarea din ton era evidentă.

— Ascultă, Picioruş! Crezi tu că Balthazar ăsta a venit în România ca să stea cuminte în banca lui, aşa cum afirmi tu?

— Tovarăşe căpitan, nu ştiu ce intenție o fi având, dar, deocamdată, stă cuminte în banca lui. Băieții care îl supraveghează sunt, toți, unul şi unul.

— Dacă s-ar mişca afurisitul dracului! Or, poate se mişcă, dar băieții noştri nu sunt în stare să prindă de veste?

— Tovarăşe căpitan, chiar dacă Balthazar ăsta ar fi dracu gol, şi tot n-ar izbuti să-i ducă de nas pe băieți.

Bogdan oftă.

— Sunt cei mai buni, ai dreptate.

Ducu intră pe uşă obosit, transpirat.

— Ceva nou, Picioruş?

— Nimic, tovarăşe maior. Am adus tovarăşului căpitan rapoartele băieților care îl supraveghează pe Balthazar. Mi-a ordonat dumnealui.

— Bine! Te poți duce.

După ce Picioruş părăsi biroul, Ducu îl întrebă pe Bogdan:

— La ce-ți trebuie rapoartele? Doar le-ai citit o dată.

— Mă bate gândul că sunt întocmite din burtă.

— Nu sunt.

— Atunci de ce naiba nu se mişcă Balthazar?

Ducu se trânti într-un fotoliu. Fruntea îi era îmbrobonită de transpirație, dar nu şi-o ştergea. Parcă nu mai avea putere să caute batista în buzunar. Stătea în fotoliu şi privea absent fişetul încuiat şi sigilat. Sigiliul de plastilină aducea cu o rană cangrenată. Ducu părea tare deprimat. Niciodată Bogdan nu-l văzuse într-un asemenea hal.

— S-a întâmpat ceva, bătrâne?

Ducu se uită la el aşa de parcă abia acum lua cunoştință de prezența lui.

— Nu pot să-mi dau seama dacă Balthazar are vreun amestec în toată povestea asta.

— În care poveste? Fiindcă, după părerea mea, sunt mai multe.

— Da?

— Da! Balthazar pare să fie una din poveşti. Matei Corbeanu alta. Toma Bacalu alta, şi parcă ar mai fi şi

altele.

— Şi ți se pare firesc să fie atât de multe… poveşti?

— Nu, bineînțeles.

— Atunci înseamnă că, de fapt, nu există decât una singură, dar că noi nu suntem în stare să înțelegem cum se leagă toate aceste fire. Sau, dacă vrei, unde se leagă ele? Fiindcă, undeva, trebuie să se lege.

— Teoretic, da, ar trebui să se lege. Dar, fiindcă nu se leagă – fi-r-ar al naibii! – m-am complăcut să *construiesc* deducții pe mai multe planuri, ca şi când ar fi vorba de fire independente. Până la un punct, am făcut ca struțul, bătrâne.

Ducu se ridică, se duse la chiuvetă şi îşi vârî capul sub robinet, lăsând să curgă apa cu maximum de presiune. Pe urmă, după ce se şterse cu un prosop, în timp ce se pieptăna:

— Acum nu mă mai doare capul. Metoda aceasta are efect mai sigur decât cel mai puternic antinevralgic. Fă la fel, fiindcă, după câte îmi pot da seama, eşti şi tu prăpădit rău de tot.

— Sunt frânt de oboseală, mi-e foame şi mă simt murdar de parcă m-aş fi tăvălit, gol, într-o mocirlă.

— Du-te acasă.

— Şi tu?

— Eu… Eu îl aştept pe Dorobanțu.

— Unde l-ai trimis?

— Să mi-l aducă pe inginerul Bacalu.

— În sfârşit, bine că te-ai hotărât să stai şi tu de vorbă cu el. Mie individul…

— Nu-ți inspiră încredere. Ştiu.

— De loc!

— Nici mie. Mă întreb, dacă nu cumva el este firul de care trebuie să tragem.

— Crezi? Personal, mă îndoiesc. Ce vrei să discuți cu el?

— Vreau să discut cu el o problemă tehnică. Cel mai mult mă încurcă microemițătoarele.

— Uf! blestematele alea de microemițătoare!

— Urmăreşte-mă cu atenție, băiete! Poate că reuşim să clarificăm, măcar teoretic, o anumită nedumerire. Sau, poate, găsim o ipoteză de lucru, care să reziste unor obiecții care sar de la început în ochi. Ştii cum se întâmplă în asemenea cazuri. Construieşti ipoteze, ți se par solide şi când colo, deodată îți dai seama că ele nu rezistă unor obiecții ridicate de un profan într-ale meseriei. Să recapitulăm puțin lucrurile, pornind de la ceea ce ştim. Şi ce ştim? Că, în urmă cu o săptămână, când ne-am dus să constatăm moartea lui Paraschiv Pendeleanu, am descoperit în apartamentul acestuia un microemițător. Cu acelaşi prilej, în timp ce stăteam de vorbă cu vecina lui, Matilda Grigoriu – bună prietenă cu Paraschiv – de asemenea am descoperit…

— Ai avut o intuiție dată naibii, bătrâne!

— Am descoperit de asemenea un microemițător de aceeaşi fabricație, şi instalat în acelaşi loc. Ce concluzie se desprinde de aici? Una singură: că ambele microemițătoare au fost puse de aceeaşi persoană. Adică, să zicem X, interesat să fie la curent cu tot ceea ce se discută în cele două apartamente, personal sau printr-un complice, introduce microemițătoarele. Bun. Să vedem acum ce mai ştim în legătură cu aceste două microemițătoare. Că inginerul Bacalu, *fermecat* de vocea fermecătoare, a acceptat să asculte ce aveau să înregistreze microemițătoarele. Să asculte, însă, ce? Ce avea să se vorbească în apartamentul lui Paraschiv Pendeleanu? Ce avea să se vorbească în celălalt, al Matildei Gri-

goriu? Ce avea să se vorbească în amândouă?

— Aparatele, fiind reglate pe aceeaşi lungime de undă, este de presupus, că ceea ce urma să se discute în amândouă, observă Bogdan.

— Dar ia gândeşte-te ce s-ar fi întâmplat dacă, în timp ce Bacalu asculta, se discuta, în acelaşi timp, în ambele apartamente. Putea el să reţină ceva inteligibil, ca să raporteze apoi necunoscutei cu voce fermecătoare? Nu ţi se pare absurdă povestea asta?

— Cam! recunoscu Bogdan.

— Totuşi, nu trebuie să pierdem din vedere, că lui Bacalu nu i s-a cerut să asculte tot timpul, ci numai între anumite ore. Asta ce poate să însemne? Nimic altceva decât că între orele 17 şi 21, numai într-unul din apartamente urma să aibă loc discuţia care o interesa pe necunoscuta cu voce fermecătoare. Cu alte cuvinte, între orele amintite, ea era interesată numai de ceea ce urma să înregistreze doar unul dintre microemiţătoare.

— Atunci de ce au fost instalate două?

— Da, aceasta este întrebarea cheie. O ipoteză ar fi următoarea: fiindcă persoana care le-a instalat nu ştia în care dintre cele două apartamente urma să aibă loc discuţia.

— Asta da, este o ipoteză. Faptul că Matilda şi cu Paraschiv erau prieteni – cel puţin asta ştim sigur – pare foarte probabil că discuţia putea să aibă loc, fie în apartamentul lui Paraschiv, fie în acela al Matildei. Iată, dar, un punct câştigat. Nu eşti de părere?

— Un punct limpezit. Un răspuns probabil just, care, însă, naşte la rândul său alte întrebări.

— Naşte al naibii de multe! recunoscu Bogdan oftând.

— De pildă, între cine şi cine urma să aibă loc discuţia? Între Matilda şi Paraschiv? Între unul din ei şi o

persoană din afară? Între amândoi şi o terță persoană? Iată întrebări – trei la număr – dintre care numai una este cea justă. Care însă?

— Nu ştim, bătrâne!

— Eu fac următorul raționament: Dacă discuția ar fi trebuit să aibă loc între Paraschiv şi Matilda, în niciun caz necunoscuta cu vocea fermecătoare nu putea ajunge la concluzia că asta se va întâmpla doar în anumite zile, şi numai între orele 17—21. Nu mai pare însă absurd dacă acceptăm că la discuție urma să ia parte şi cineva dinafară.

— Asta, da!

— În schimb, nu putem face decât speculații în legătură cu persoanele care ar fi luat parte la întâlnire.

— Doar speculații?

— Desigur. Poftim! După părerea ta, între cine şi cine ar fi avut loc discuția: între Paraschiv şi X persoană? Între Matilda şi X persoană? Între Matilda, Paraschiv şi X persoană?

— Pare mai probabil că între Paraschiv, Matilda şi X persoană.

— Nu totdeauna ceea ce pare mai probabil este şi cel mai aproape de adevăr, măi băiete.

— Iarăşi le complici, Ducule. Ce Dumnezeu, parcă îți face o plăcere deosebită să încurci şi ceea ce, la un moment dat, ai izbutit să clarifici.

— Măi băiete, nu-mi place să complic, dar, atunci când analizezi lucrurile, trebuie să încerci să epuizezi toate variantele posibile. Numai în felul acesta vei putea să te fixezi asupra aceleia care pare cea mai logică. Dacă nu le întrevezi pe toate, te paşte pericolul să optezi tocmai pentru cea eronată, şi apoi să pierzi o mulțime de timp căutând cai verzi pe pereți. De aceea, trebuie să

mergem până la capăt cu deducțiile noastre. Or, dacă nu ignorăm această regulă elementară, următoarea întrebare pe care mi-aş pune-o este: Oare greşim dacă am presupune că, în afară de relațiile de prietenie, între Paraschiv şi Matilda au existat şi relații de complicitate.

— Gata! Eşti în stare să demonstrezi că au existat asemenea relații.

— Nu ştiu dacă au existat sau nu. În schimb, acum nu mai am nicio îndoială că Paraschiv Pendeleanu ne-a îmbrobodit, pozând în victimă a femeii cu voce fermecătoare. Totuşi *farmecul* vocii ei nu este o gogoriță scornită de el, de vreme ce i-a căzut victimă inginerul Bacalu.

— Îl uiți pe Mărgărit S. Mărgărit?

— Chiar că îl uitasem. Ei bine, cred că n-am greşi dacă am înțeles prin „farmecul vocii" mai curând o putere extraordinară de sugestie.

Bogdan pocni din degete:

— Bătrâne, al naibii să fiu dacă nu ai dreptate. Uite, la asta nu m-am gândit.

— Pe urmă, trebuie să ne amintim în ce fel a murit Pendeleanu. Uite, am scrisoarea lui aici, în dosar. Ducu scoase scrisoarea şi citi: *„Nu mai pot să vă aştept. Între moarte şi nebunie, prefer prima. Este o hotărâre pe care o iau din proprie inițiativă şi nesilit de nimeni".* Mă întreb de ce a ținut să facă precizarea că hotărârea de a se sinucide este o inițiativă proprie, că nimeni nu l-a silit?

— Crezi că l-a silit careva?

— Nu vreau să afirm aşa ceva. În orice caz, nu în mod categoric. Trebuie totuşi reexaminată problema, de la început. De ce Pendeleanu nu a mai putut să aştepte zece minute? I-am spus că vin în zece minute şi n-a făcut nicio obiecție. Zece minute *putea* să mai aştepte,

dar, n-a mai fost în stare, de teamă să nu înnebunească. Am putea presupune că, de fapt, înnebunise, de vreme ce s-a sinucis. Da, am putea presupune. Dar, cel puțin în ceea ce mă privește, mă feresc să trag o asemenea concluzie. Şi, în cazul acesta, de ce s-a sinucis?

— Fiindcă era terorizat de *ceva* sau de *cineva.*

— Te-am avertizat, mai adineaori, că toată problema trebuie reexaminată.

— Dacă înțeleg bine, nu mai eşti de părere că Pendeleanu s-a sinucis, fiindcă n-a mai putut suporta teroarea – ce fel o fi fost ea – pe care o exercita ceva sau cineva asupra sa.

— Nu prea mai sunt, măi băiete.

— Ce-ar fi dacă am trage-o de limbă pe Matilda? Poate că de la ea am mai putea afla ceva. Ți-am făcut şi altă dată o asemenea propunere, dar tu, nu ştiu de ce, ai refuzat să stai de vorbă cu ea. De ce, Ducule?

— Din prudență.

— Din prudență? Asta ce naiba o mai fi?

— Cine a instalat microemițătorul nu trebuie să prindă de veste că ne interesează Matilda Grigoriu. Poate ai să mă întrebi: de ce nu trebuie?

— Bineînțeles că te întreb.

— Spre binele ei, măi băiete.

— Ți-e teamă să nu fie suprimată? Aiurea!

— După părerea ta, când Matilda a încercat să se arunce de pe balcon, chiar intenționa s-o facă, sau doar a simulat, ştiind că unul dintre noi va interveni la timp, ca s-o împiedice?

Bogdan îşi trosni degetele zgomotos, ca nişte castaniete.

— Noi am mai discutat, Ducule. Atunci am fost de părere că a simulat. Acum însă... Zău că mi-e greu să

mă pronunț.

— În cazul acesta, gândeşte-te şi spune-mi dacă vezi vreo mare deosebire între sinuciderea lui Paraschiv Pendeleanu şi tentativa nereuşită a Matildei de a termina cu viața.

— Ducule, mă obligi să-mi scot pălăria. Cum naiba nu m-am gândit! Deosebirea constă în procedeul folosit.

— Exact! Paraschiv şi-a pus ştreangul de gât, Matilda a încercat să se arunce de pe balcon. Asemănarea, similitudinea constă în promptitudinea cu care s-au hotărât amândoi să termine cu viața. Lui Paraschiv i-au trebuit doar zece minute, fiindcă numai zece minute am întârziat, iar Matildei nici măcar atât. Aminteşte-ți cum s-a comportat Matilda în clipele premergătoare pornirii de a se arunca de pe balcon. Ții minte? Răspundea la întrebările mele calmă, lucidă, cu multă siguranță. Şi la un moment dat, brusc s-a neliniştit, brusc parcă o invadase frica, panica. Mâinile au început să-i tremure, ochii să privească speriați în toate părțile, de parcă se aştepta ca, din clipă în clipă, să i se întâmple o nenorocire. A mai răspuns la câteva întrebări, pe urmă s-a ridicat şi, cu un mers rigid, ca de fantomă, s-a îndreptat spre uşa balconului. A deschis-o şi, dacă nu te-ai fi repezit s-o opreşti, s-ar fi aruncat în gol. Din păcate, nu ştim cum s-a comportat Pendeleanu în minutele de dinaintea sinuciderii. Personal, aproape nu am nicio îndoială că, la fel ca al Matildei, comportamentul lui a fost straniu, neprevizibil, absurd dacă vrei.

— Sunt întru totul de părerea ta, Ducule.

— Şi mai este ceva. Sinuciderea lui Pendeleanu s-a întâmplat între orele 17 şi 21. Pe Matilda a apucat-o amocul tot între 17 şi 21.

— Adică, în timp ce Bacalu juca rolul cerşetorului.

— Exact.

— Tare mult aş vrea să ştiu, dar precis, dacă a ascultat, în timp ce noi ne aflam acolo, ce s-a vorbit în apartamentul Matildei Grigoriu sau în al lui Pendeleanu.

— Deocamdată n-o putem şti. N-ar fi exclus ca inginerul să fi servit doar drept nadă.

— Asta ar însemna că n-are un amestec direct. Poți crede aşa ceva?

— Nu.

— Nu ştiu. N-ar fi exclus. Deocamdată, atâta ştiu: că a mințit. De ce, urmează să aflăm, anchetându-l din nou.

— Crezi că e bine?

— Adică?

— Dacă face şi el parte din rețea, să nu speriem vânatul.

— N-ai nicio grijă. Cum am să discut eu cu el, dacă este mai mult decât un instrument, are să se felicite după aceea. Mă mir însă că Dorobanțu întârzie atâta.

Câtva timp tăcură amândoi. Bogdan îşi aprinse o țigară. Ducu se duse să deschidă şi cealaltă fereastră. De afară, abia acum răzbi miros de pepeni, probabil de foarte de departe, fiindcă prin apropiere nicăieri nu se vindeau fructe. Se auzi sirena „Salvării". Pe urmă, succesiv, câteva rateuri puternice, asemenea unor explozii de grenade.

— Ducule, oare microemițătoarele, cum naiba au ajuns în apartamente?

— Mare scofală să introduci nişte microemițătoare!

— Desigur, mare scofală n-a fost. Eu merg mai departe şi spun că, poate, n-a fost niciun fel de scofală.

— Adică?

— S-ar putea numi scofală dacă au ajuns acolo unde le-am găsit noi, introduse în lipsa lui Pendeleanu şi a

Matildei. Dar înseamnă chiar treabă de copil, dacă ele au fost plasate de către cineva, amic sau cunoştinţă comună amândurora.

— Este şi aceasta o pistă. De altfel, ştii că n-am ignorat-o. În ceea ce-l priveşte pe Paraschiv Pendeleanu, te-ai convins singur, fiindcă tu ai investigat: Niciun amic. Aproape de necrezut că un om a putut trăi o viaţă atât de singuratică. În orice caz, nu cred că-i o simplă întâmplare. Şi apoi, predilecţia lui pentru aventuri cu femei „racolate" prin telefon. Repet, nu-i de loc întâmplă-tor. Într-un fel, o asemenea conduită vorbeşte de la sine. Asta în ceea ce priveşte pe Pendeleanu. Dar pe Matilda? Picioruş a lucrat bine. A depistat toate persoanele cu care ca se vede.

— Câteva femei. Verificat! Niciuna suspectă. Dar, Ducule, nu ţi se pare curios că în cercul ei nu există niciun bărbat? Matilda nu-i bătrână, nu-i nici urâtă, ba e chiar atrăgătoare.

— Mă rog, dacă spui tu, care te pricepi, glumi Ducu.

— Atunci, cum se explică absenţa unui bărbat în viaţa ei? Cu Pendeleanu nu era decât prietenă. Nu-i fugită nici din mănăstire, şi nici n-a luat calea bisericii. Atunci?

— Trebuie să recunosc, măi băiete, că remarca ta e foarte justă.

— De ce n-am admite că totuşi există un bărbat în viaţa ei, cu care, din anumite motive – după părerea lor, fiindcă ne-am vârât noi nasul acolo unde nu ne fierbe oala – evită să se întâlnească?

— Desigur şi asta e posibil. Dar dacă, eventual aceasta este situaţia, până la urmă vom afla. Matildei i-am dat o „umbră", şi încă una care se pricepe să-şi facă bine meseria – aşa că trebuie numai să avem răbdare. Mi se pare însă că am cam deviat de la discuţie.

— Într-un fel, da. Intenționam să-ți spun că, depistându-i prietenele, cunoştinţele, poate am ajunge şi la persoana care a introdus microemițătoarele.

— Iar eu ți-am explicat – şi tu ai fost de acord – că niciuna dintre amicele ei nu trezeşte suspiciuni.

— Poate că nu le-am depistat încă pe toate, bătrâne. Dar dacă atunci când e vorba de o crimă comisă de un bărbat se spune „caută femeia", dă-mi voie, ca atunci când văd o femeie tânără încă şi atrăgătoare, ca Matilda de pildă, că trăieşte în castitate ca o călugăriță, să am îndoieli serioase şi să spun: caută bărbatul.

— Caută-l, măi băiete.

— L-am căutat, dar nu l-am găsit. Asta nu înseamnă, neapărat, că nu există, ei că noi n-am fost în stare să-l dibuim. Sau, dacă totuşi nu există în viața ei un bărbat, atunci sigur că n-am fost în stare să depistăm absolut toate celelalte legături ale ei. Ți-am mai spus-o, şi-mi mențin părerea: nu exclud posibilitatea ca Matilda, văzând că noi ne interesăm de sinuciderea lui Pendeleanu, din prudență, să evite a se întâlni cu o anumită persoană, adică, tocmai cu aceea pe care noi am fi foarte interesați s-o cunoaştem.

— Măi băiete, toate firele s-ar lega, dacă nu ne-ar încurca două fapte pe care nu le putem ignora.

— Care, bătrâne, care? Teamă mi-e că iarăşi ai să complici lucrurile.

— Primul, şi cel mai important: Nora s-a sinucis imediat după ce a transmis raportul întocmit de şeful ei în legătură cu caracteristicile tancului A.N. (Analiza de laborator a indigourilor ne-a dovedit-o.) Ei bine, ce concluzie trebuie să tragem? Cea mai probabilă ar fi următoarea: Nora a fost recrutată fiindcă, indirect, ca dactilografă, avea acces la nişte documente de mare

importanță. Dar Paraschiv Pendeleanu? Că şi acesta a făcut parte din rețea e posibil. Dovada: Larousse-ul. Numai că, spre deosebire de Nora, Paraschiv Pendeleanu nu avea acces, sub nicio formă, la niscai documente secrete. La serviciul de documentare, din instituția unde lucrează, nu-i trec prin mână documente secrete. Deci, cel de-al doilea fapt care mă încurcă: necunoaşterea rolului pe care l-a jucat Paraschiv Pendeleanu în afacerea aceasta de spionaj.

— Dacă Paraschiv Pendeleanu nu s-ar fi sinucis, o explicație plauzibilă poate că aş fi găsit.

— Vezi, tocmai asta ne încurcă. De ce s-a sinucis? Nici că se poate ceva mai absurd decât această sinucidere.

Telefonul sună.

— Cred că e Dorobanțu, presupuse Ducu ridicând receptorul. În sfârşit, bine că dă un semn de viață.

Dar se înşela. Nu era locotenentul major Dorobanțu, ci Picioruş.

— Tovarăşe maior, sunt jos cu Mărgărit S. Mărgărit.

— Adu-l sus!

Mărgărit S. Mărgărit era un omuleț a cărui înălțime nu depăşea un metru şi cincizeci şi cinci de centimetri, îmbrăcat în haine negre, demodate şi cam lustruite. La vârsta de cincizeci de ani pe care o avea, arăta mai tânăr, poate din cauza părului, fără un fir alb, fiindcă avea grijă să şi-l vopsească. Ochii mici, negri, neastâmpărați, trădau şiretenie şi parcă un pic de cruzime.

— Vă salut respectuos, stimați tovarăşi, ură el, cu o voce cam pițigăiată, însă puternică. Era de mirare, că pe un omuleț ca el natura îl înzestrase cu voce atât de puternică.

— Ia loc, tovarăşe Mărgărit! îl invită Ducu.

Omulețul se instala în fotoliu şi fiindcă nu mai ajun-

gea cu picioarele la pământ, începu să şi le bălăbănească, asemenea unui copil.

— Cu ce vă pot fi de folos, stimaţi tovarăşi?

I se citea pe faţă încântarea că se apelase la el.

— Tovarăşe Mărgărit, am citit declaraţia pe care ai dat-o la Miliţie. Foarte interesantă. Ştiţi, ne interesează persoana pe care aţi urmărit-o…

— … Şi care până la urmă m-a driblat, se necăji el, pentru o clipă.

— Aţi putea să ne-o descrieţi?

— Stimaţi tovarăşi, aşa cum am arătat şi în declaraţia mea, eu sunt oleacă ditictiv. Aşa că, fiind oleacă ditictiv, mi-am dat silinţa să-mi întipăresc bine trăsăturile dumneaei, pentru orice eventualitate.

— Atunci descrieţi-ne-o.

— Este înaltă. Un metru şaptezeci are? Are. Dar nu voinică.

— Ce înţelegeţi prin „nu voinică”?

— Vreau să spun că nu este lată în umeri, şi-n şolduri: femeie-jandarm. Nu! Dimpotrivă, subţirică, delicată. Femeie subţire. Adică, rasă aleasă. Coafura: căpiţă, în culoarea argintului murdar. Ochii, stimaţi tovarăşi, ca la vrăjitoare.

— Ca la vrăjitoare? Cum vine asta?

— Păi, aşa! Ochi din aceia parşivi, că dacă se uită mult la tine, sunt în stare să te facă să vezi albul negru şi negrul alb.

— Ce culoare?

— Negri, de bună seamă că negri. Acuma fruntea. Staţi puţin: Fruntea? Da, cam bombată. Deşteaptă. Adică frunte deşteaptă. Faţa ca de icoană.

— Cum, ca de icoană?

— Puţin alungită. Gura, buzele, bărbia, totul armo-

nios. Cu excepția nasului. Puțin prea mare, şi obraznic. Adică, ridicat în sus.

Şi aşa, Mărgărit S. Mărgărit completă portretul necunoscutei cu vocea fermecătoare. După descrierea lui, un specialist schiță portretul-robot.

— Seamănă întrucâtva, tovarăşe Mărgărit? întrebă Ducu.

— Seamănă, stimate tovarăşe. Chiar foarte mult. Vedeți ce înseamnă să fii un pic ditictiv?

— Îți mulțumim pentru ajutorul pe care ni l-ai dat.

Mărgărit S. Mărgărit deborda de mulțumire. Era mândru, se cunoştea cât de colo că crescuse mult în proprii săi ochi. Din prag, se întoarse şi întrebă:

— Dacă o mai întâlnesc şi izbutesc să aflu unde stă ce fac?

— Ne suni la telefonul acesta.

Şi Ducu îi scrise pe o bucată de hârtie telefonul unde putea fi găsit.

— Eu cred că am s-o găsesc, stimate tovarăşe.

— Îți urăm noroc.

— Am s-o găsesc. Căci eu zic aşa: Dacă stătea departe, n-o pornea pe jos, pe vreme de ploaie. Lua un taxi, sau aştepta autobuzul. Dacă a plecat pe jos, pun rămăşag că stă probabil pe Calea Victoriei sau pe vreo stradă din apropiere.

— Observația dumitale, tovarăşe Mărgărit, este judicioasă.

— Este. V-am spus doar că sunt un pic ditictiv.

* * *

Locotenentul major Dorobanțu se opri la colțul străzii să citească un anunț lipit pe un stâlp de telegraf. Nu-l

interesau anunțurile, de niciun fel, fiindcă nu avea de gând nici să-şi schimbe locuința, nici să cumpere niscai obiecte de ocazie. Cu toate acestea, de fiecare dată când descoperea unul se oprea să-l citească, dintr-un fel de curiozitate întrucâtva profesională. Dar i se întâmpla acum, pentru prima dată, să dea de un anunț cu un asemenea conținut: „Tânăr electrician, în vârstă de 28 de ani, doresc să mă căsătoresc urgent cu o domnişoară de douăzeci şi doi de ani, care să aibă *bacaloriatul”*. Urma adresa.

„Bună! îşi spuse amuzat. România liberă trebuie să inaugureze de urgență o rubrică matrimonială”.

Pe urmă, plecă să caute casa cu numărul 17, unde locuia inginerul Toma Bacalu. Casa se afla înspre capătul celălalt al străzii. Era un bloc vechi cu cinci etaje, care, de departe, semăna cu un vapor. Dorobanțu ştia că inginerul locuieşte într-o garsonieră de la ultimul etaj. Urcă până acolo cu liftul şi sună. Nu veni nimeni să-i deschidă. Instinctiv, apăsă pe clanța uşii şi aceasta se deschise.

O crăpă mai mult şi întrebă:

— Eşti acasă, tovarăşe inginer?

Nu-i răspunse nimeni. În primele clipe îi trecu prin minte că, probabil, în lipsa inginerului, vreun borfaş îi călcase casa, prădându-l. Era însă o presupunere nu prea credibilă. Bănuind că ar putea fi vorba despre cu totul altceva, intră. Încă de cum pătrunse în micul vestibul, nările percepură un miros puternic de parfum, necunoscut lui.

— Este cineva aici? întrebă.

Nu primi răspuns. Garsoniera era formată din două încăperi despărțite printr-o draperie, numai pe jumătate trasă. Prima încăpere voia să fie un fel de living-room.

Cealaltă semăna cu atelierul unui electrician. O masă lungă cu diverse aparate, sârme şi scule. Pe peretele din fund, rafturi rudimentare din lemn de brad tixite cu cărți.

— Este cineva aici? întrebă din nou, fiindcă avea sentimentul că, totuşi, nu e singur.

În clipa aceea sună telefonul. Dorobanțu se grăbi să ajungă la aparatul care se afla pe birouaşul de lângă fereastră. Totuşi nu se grăbi să şi ridice, imediat, receptorul. Ezită. Până la urmă se hotărî.

— Alo! Cine-i?

Şi aşteptă să i se răspundă. Auzi un clinchet. Celălalt, nerecunoscând vocea, închise încet.

„Nu s-a prins!" îşi spuse.

În clipa următoare, simți o lovitură în moalele capului. Se prăbuşi, fără cunoştință, pe parchet. Când îşi reveni, aproape după o oră, îi trebuiră câteva minute până să-şi amintească ceea ce i se întâmplase. Capul îl durea cumplit şi-l stăpânea o senzație de vomă. Îşi pipăi creştetul. Nu curgea sânge. Însemna că fusese lovit cu ceva care nu lasă urme, poate cu un săculeț cu nisip.

Dorobanțu încercă să se ridice. Izbuti, dar nu fără greutate. Îi vâjâiau urechile şi încăperea se învârtea, de parcă s-ar fi aflat într-un carusel. Se aşeză în fotoliul biroului şi trase aparatul telefonic mai aproape. Formă numărul lui Ducu, dar era încă în aşa hal de amețit, încât greşi de trei ori.

— Tovarăşul maior? Raportez că nu-l pot aduce pe inginer. Nu-i acasă.

— Bine, dar de ce n-ai telefonat până acum?

— Tovarăşe maior, raportez că am fost atacat. Mi-am pierdut cunoştința. Abia mi-am revenit.

— Unde te afli acum?

— Tot în garsoniera inginerului.

— Îl trimit pe căpitanul Tudoraşcu!

— Tovarăşe maior, lăsați-mă să mă descurc singur. Cred că este mai bine. Am să vă raportez de ce. Voi căuta să vin cât mai repede posibil.

— Bine. Te aştept.

Dorobanțu închise. Câteva minute, nu făcu altceva decât să-şi frece tâmplele. Pe urmă, se duse la baie şi-şi vârî capul sub robinet. Revenind în living-room, se aşează din nou în fotoliul din fața biroului. Acum, da, putea să reflecteze la cele întâmplate. Fără îndoială, agresorul stătuse ascuns înapoia draperiei. Dar de ce nu-l lovise imediat ce se întorsese cu spatele, adică în momentul când ridicase receptorul? Agresorul fusese curios să afle, în prealabil, cine chema, şi în ce fel va decurge convorbirea? Agresorul? Nu, mai curând o agresoare. În clipa premergătoare aceleia când primise lovitura, simțise, mai persistent, mirosul parfumului necunoscut. Asta însemna că fusese lovit de femeia care îl folosea.

În timp ce prin minte îi treceau toate aceste gânduri, privind distrat obiectele de pe birou, deodată avu intuiția că lipsea ceva, ceva care fusese acolo, pe birou, în clipa când sunase telefonul, şi care, acum, dispăruse. Ceva, dar ce anume? Încercă să-şi amintească, dar nu izbuti. Totuşi, trebuia, trebuia să-şi amintească. Încercă, procedând metodic. Mă rog, nu-şi amintea ce anume lipsea acum de pe birou; dar poate izbutea să-şi amintească unde se aflase acel „ceva” până a nu dispare?

„Acolo, în stânga, deasupra mapei? Nu! Poate lângă caseta cu incrustații de sidef? Nu, nici acolo. Poate lângă veioză? În niciun caz...”

Şi deodată ştiu. Da, chiar la mijloc, unde se afla acum paharul în care Bacalu înghesuise tot felul de creioane

colorate, şi al cărui loc în niciun caz nu trebuia să fie acolo, se aflase o foaie de hârtie, pe care cineva mâzgălise în mare grabă, câteva rânduri. Ca să n-o ia vântul şi ca să fie la vedere, cel care scrisese pusese deasupra paharul cu creioane. Paharul era încă acolo, doar foaia de hârtie de dedesubt dispăruse.

„Dacă apucam să citesc biletul, poate că acum aş fi ştiut ce s-a întâmplat cu inginerul Bacalu", îşi spuse Dorobanţu, ridicându-se şi pregătindu-se să părăsească apartamentul.

Bacalu plecase de acasă în mare grabă. Un geamantan mare, care stătuse pe dulap, fusese uitat deschis pe pat, cu câteva lucruri înăuntru. Dorobanţu înţelese că nu mai avea rost să întârzie pentru a efectua o sumară percheziţie. Fără îndoială că tot ceea ce eventual ar fi putut prezenta intens pentru el fusese luat de către aceea care numai puţin a lipsit să-l trimită în împărăţia drepţilor, iar dacă, totuşi, apartamentul mai putea oferi vreo surpriză, intra în sarcina celor din echipa tehnico-ştiinţifică s-o descopere.

După ce îmbrăţişă garsoniera, într-o ultimă şi de ansamblu privire, Dorobanţu plecă în grabă. Sună la apartamentul vecin. Îi deschise o femeie bătrână care, pesemne, spălase în baie, fiindcă îşi tot ştergea de şorţ mâinile pe care încă mai rămăseseră urme de săpun.

— Mă iertaţi, doamnă, că vă deranjez. Ştiţi, îl căutam pe inginerul Bacalu. Sunt un văr din provincie, de la Botoşani. La ce oră obişnuieşte să se întoarcă acasă?

— Păi te văd fără bagaj, observă bătrâna, privindu-l cu neîncredere.

— Am lăsat geamantanaşul în gară, la bagaje de mână.

— De ce nu l-ai căutat cu telefonul?

Observația bătrânei era judicioasă şi dovedea că, în ciuda vârstei, era ageră la minte.

— Nu ştiu numărul. Doar adresa asta de acasă i-o ştiam.

Bătrâna păru convinsă.

— Voiai să te găzduiască?

— Numai pentru o noapte.

— Domnule, în cazul acesta să ştii că ai călcat cu stângul. Dumnealui e plecat din Bucureşti. A plecat în concediu.

— Sigur, doamnă?

— Sigur. L-am văzut când a plecat. Ne-am întâlnit la lift. Era cu valiza…

— … Şi ați dedus că pleacă în concediu?

— Mi-a spus chiar el că pleacă şi că va lipsi două săptămâni.

— V-a spus şi unde se duce?

— Asta nu mi-a spus. Presupun că la mare. Pe căldura asta toată lumea acolo pleacă. Fie-mea şi cu ginerele meu se călătoresc şi ei, joi. Cu maşina. Că şi-au cumpărat…

— Mulțumesc, doamnă, pentru informație, şi vă rog să mă scuzați că v-am deranjat.

— Când are să se întoarcă, am să-i spun că l-a căutat vărul de la… de unde spuneți că sunteți?

— De la Botoşani.

— Am să-i spun că l-a căutat vărul de la Botoşani.

X

O captură neaşteptată

Inginerul Bacalu fu căutat pe litoral, în staţiunile de munte, atât la cele mari cât şi la cele mai mărunte, dar, în ciuda tuturor eforturilor, nu fu chip să i se dea de urmă.

Totodată, Ducu dispuse percheziţionarea minuţioasă a garsonierei. Percheziţia se soldă cu două constatări, ambele deosebit de importante. Prima: Bacalu plecase de acasă cu intenţia de a nu se mai întoarce. A doua: În improvizatul său atelier, sau laborator, inginerul efectuase unele cercetări, care, din punct de vedere ştiinţific, prezentau probabil interes. La această concluzie ajunseră specialiştii atunci când fură descoperite nişte piese electronice puţin utilizate, piese de mare fineţe şi precizie care, nu numai că nu erau produse în ţară, dar nici măcar nu mai fuseseră până atunci importate. (Piesele fuseseră găsite înapoia unei lăzi, şi se putea trage concluzia că ele căzuseră acolo şi, în graba plecării, inginerul uitase de ele sau nu mai avusese timp să le caute.) Marea nedumerire, care de altfel făcea şi mai de neînţeles dispariţia lui Bacalu, era următoarea: Pe ce cale izbutise el să-şi procure asemenea piese rarisime şi foarte scumpe? Era, desigur, o întrebare la care nu se putea găsi uşor un răspuns mulţumitor.

În schimb, se puteau emite destule ipoteze în legătură cu dispariţia inginerului. Bogdan sugeră că Bacalu „spălase putina”, plecând în străinătate, eventual cu un pa-

şaport fals, fiindcă, verificându-se, se constată că nu fusese emis unul pe numele de Toma Bacalu. Ulterior, Bogdan sugeră o altă ipoteză: aceea a crimei.

— În ce scop, măi băiete? obiectă Ducu.

— Dacă lucra cu asemenea piese rare, care au uimit până şi pe specialişti, se pare că inginerul nostru cerşetor nu era un ageamiu în meseria lui.

— Nu era. Au recunoscut-o şi specialiştii.

— În cazul acesta, de ce ți se pare imposibil ca cineva să-i fi făcut de petrecanie, după ce, în prealabil, i-au şterpelit cine ştie ce invenție importantă?

— Nu ține, măi băiete.

— De ce nu ține, bătrâne? Fiindcă deştepții ăia de la fabrica unde lucra au părerea despre Bacalu că este un inginer electronist mediocru?

— Nu de asta. Dimpotrivă, împărtăşesc punctul de vedere al experților, că Bacalu, în ciuda faptului că la fabrica unde lucra n-a suflat un cuvânt despre cercetările lui, este un inginer valoros, care, probabil, a realizat sau este pe punctul să realizeze, nu ştiu ce aparat important, poate chiar foarte important. Or, dacă presupunerea aceasta are măcar un sâmbure de adevăr, nu văd de ce acela sau aceia interesați de invenția lui să-l lichideze, în loc să-l utilizeze mai departe, sub o formă sau alta. Nu ignora faptul, că a plecat de acasă, e drept în grabă, dar de bunăvoie, şi că, plecând, a luat cu el tot ceea ce ar fi putut da sau numai sugera cuiva o cât de vagă indicație asupra naturii cercetărilor sale.

— Ce ai înțeles când ai spus „să-l utilizeze sub o formă sau alta”?

— Adică, să-l utilizeze aici în țară sau, eventual, chiar să-i facă vânt peste graniță. Cum, însă, inginerul a dispărut de bună voie, pare mai probabil că vor să-l scoată

din țară.

Era una din clădirile frumoase ale Capitalei, deşi, ca stil arhitectural pur, lăsa mult de dorit. Pentru omul de pe stradă însă, de altfel, ca şi pentru acela ceva mai pretenţios, dar care nu ignoră condiţiile vitrege în care s-au dezvoltat Bucureştii, clădirea plăcea, poate şi pentru aceea că ochiul, dezamăgit de linia simplă şi parcă lipsită de fantezie a arhitecturii moderne, ca o compensaţie, simţea nevoia să contemple încărcătura cam barocă a frontoanelor şi coloanelor.

În dimineaţa aceea, la intrarea monumentală a clădirii amintite, limuzine de diferite tipuri opreau pentru câteva clipe, atâta cât era necesar ca să coboare persoanele pe care le aduceau, pe urmă plecau să se alinieze în spaţiul de parcare din dreapta clădirii. Cei care coborau din limuzine erau ofiţeri superiori, mulţi cu lampas la pantaloni. După ce urcau treptele de marmură, dispăreau înapoia uşilor înalte, din cristal veritabil.

La un moment dat, maşinile încetară să-şi facă mai întâi apariţia la capătul străzii şi apoi să se oprească în faţa intrării, semn că toţi cei convocaţi se prezentaseră. Şi, într-adevăr, ofiţerii luaseră cu toţii loc de o parte şi de alta, la masa lungă aflată într-o sală de la etaj a clădirii. La un capăt al mesei, o alta, mai mică, era aşezată în aşa fel ca să formeze latura de deasupra a literei T. La această masă ocupaseră loc, în ultimul moment, un general şi un colonel. Colonelul era inginerul Octav Stratilat, cu care cititorii acestei cărţi au făcut cunoştinţă într-unul din capitolele anterioare.

În sală se făcu imediat linişte. Generalul care urma să conducă şedinţa era un bărbat aproape scund, cu o frunte boltită, cu nişte ochi cam spălăciţi, dar prietenoşi

şi cu o bărbie foarte voluntară. Înainte de a lua cuvântul, îşi trecu degetele prin părul rebel, cărunt pe la tâmple, de mai multe ori, hotărât parcă să-l facă să stea într-o ordine măcar aproximativă, pe urmă, ca şi când şi-ar fi adus aminte că încercase acelaşi lucru şi acasă, cu pieptenele, tot fără rezultat, îşi drese glasul şi îşi începu expunerea. De fapt, fu doar o succintă punere în temă, după care dădu cuvântul colonelului inginer Octav Stratilat.

În timp ce colonelul îşi dezvolta expunerea, în care era vorba de caracteristicile tancului prototip A. N., în podul unui bloc vechi de şase etaje, aflat la o depărtare de circa cinci sute de metri, un alt inginer, cel căutat cu disperare de către lucrătorii Consiliului Securității – Toma Bacalu – era ocupat să manevreze butoanele unui aparat, doar cu puțin mai mare decât un picup obişnuit, instalat pe un trepied.

Era atât de absorbit de munca sa, încât nu dădea nicio atenție insului care îl însoțea. Amândoi erau îmbrăcați în salopete uzate şi pătate. Amândoi purtau şepci unsuroase. Amândoi erau încălțați cu pantofi scâlciați şi prăfuiți. Pe jos, lângă trepied, se aflau o servietă veche, scorojită şi decolorată, burduşită cu diverse scule, iar ceva mai departe, un fel de tolbă din piele neagră, probabil husa aparatului.

Ca cititorii să poată înțelege ce căutau cei doi în podul casei, şi care era rostul aparatului pe care inginerul Bacalu îl mânuia cu multă competență, autorul se simte obligat să întrerupă povestirea, pentru a relata o întâmplare petrecută cu douăzeci şi patru de ore mai devreme.

Începuse să se înnopteze. Într-un bloc de pe bule-

vardul Nicolae Bălcescu, bloc de şapte etaje, un bărbat înalt, cu alură de sportiv, suia cu liftul la ultimul etaj. Liftul urca încet – nu părea a fi în cea mai perfectă stare de funcționare – şi bărbatul care se afla în el era într-o oarecare măsură îngrijorat.

În sfârşit, liftul ajunse cu bine la etajul şapte. Pe palier nu era nimeni. Liniştit din acest punct de vedere, bărbatul cu alură de sportiv porni către apartamentul cu numărul 93. Pe o plăcuță de alamă era indicat numele locatarului: *Pavel Moldoveanu.* Bărbatul zâmbi, amuzat parcă, pe urmă introduse cheia în ială. O clipă mai târziu se afla în minusculul vestibul al apartamentului, de fapt o garsonieră. Deşi urcase cu liftul, deci, fără să facă vreun efort deosebit, poate numai fiindcă afară era încă foarte cald sau poate datorită dramului de emoții de care nu se putuse debarasa, transpirase. Se tolăni într-un fotoliu. De acolo, privi în jurul său cu un interes periferic. Pentru prima dată păşea pragul acelei locuințe. Nu cunoştea proprietarul, habar nu avea cum arăta la față. Ştia doar că era plecat la mare şi că va lipsi paisprezece zile. De altfel, nu pentru prima dată intra într-un apartament străin, în absența proprietarului. Dimpotrivă, aceasta făcea parte din sistemul său de lucru. De fiecare dată când trebuia să se vadă cu cineva, întâlnirea avea loc într-un apartament străin, de obicei în garsoniere de burlaci, în orele de dimineață, când locatarii respectivi se aflau la serviciu. Depistase opt asemenea garsoniere, toate situate pe străzi centrale, şi le preferase pe acestea, fiindcă ştia că, în general, cei care locuiesc în blocurile de pe străzile centrale, nu manifestă acea curiozitate, pe care el o considera „mahalagism", de a şti cine intră şi cine iese din apartamentele vecine. Desigur, exista de fiecare dată riscul să fie sur-

prins de proprietar, dar riscul făcea parte integrantă din meseria sa. Ca măsură de precauție, de fiecare dată când intra într-o locuință străină, avea grijă să aibă asupra sa un săculeț plin cu nisip, cu care eventual să-l amețească pe ghinionistul locatar ce ar fi avut proasta inspirația să dea pe acasă, la altă oră decât cea obișnuită. Șansa îl favorizase de fiecare dată, așa că încă nu se întâmplase să fie nevoit să facă uz de săculețul cu nisip.

Acum însă, știindu-l pe proprietar plecat în concediu, nu exista niciun fel de risc. În clipa acea auzi soneria, și se repezi să deschidă.

— Domnul Popescu? întrebă noul venit.

— Domnul inginer Bacalu? Poftim!... Intrați!...

După ce inginerul păși în vestibul, bărbatul, care își asumase rolul de gazdă, se grăbi să închidă ușa, dar nu mai înainte de a se convinge că vizitatorul nu fusese văzut de cineva.

Trecură dincolo. Bacalu se așeză în fotoliul în care stătuse mai înainte pretinsul Popescu, iar acesta din urmă pe un scaun, a cărui tapiserie necesita să fie schimbată. Câteva clipe, se examinară reciproc.

— Trebuie să mai așteptăm puțin.

— Să așteptăm. Nu sunt de loc grăbit.

— Fumați? întrebă Popescu întinzându-i pachetul de țigări.

— Fumez, fără să fiu un fumător pasionat.

Își aprinse țigara de la bricheta lui Popescu după care, ca să nu se plictisească, începu, fără să tragă în piept, să confecționeze colăcei de toată frumusețea.

— Cald! încercă el să lege o conversație.

— Da, foarte cald! răspunse Popescu.

— În vacanță ați fost?

În clipa aceea iar se auzi soneria de la intrare.

— În sfârşit! exclamă Popescu, ridicându-se să deschidă noului venit.

Câteva clipe mai târziu, în încăperea în care aştepta inginerul Bacalu, intră un bărbat ca de cincizeci de ani, bronzat, cu părul grizonat pe la tâmple, cu nişte ochi mari, negri, strălucitori care aveau un fel de a te învălui în apa lor brună tulburându-te, subordonându-te vrajei lor.

Bacalu se ridică şi strânse mâna care i se întindea. Noul venit îl domina nu numai prin statură, dar şi prin forța fizică. Cel puțin aceasta fu impresia lui Bacalu în momentul când dădu mâna cu el.

— Dumnealui este domnul Braun de care v-am vorbit, explică pretinsul Popescu.

Pe urmă, în engleză, i-l prezentă pe Bacalu domnului Braun. Luară toți trei loc în jurul mesei, una aproape pătrată, pe care se afla o scrumieră. Bacalu se uită pe furiş la Braun, să-l vadă mai bine. Ochii lor se întâlniră şi, în clipa când se întâmpla lucrul acesta, Bacalu se simți foarte sfios, foarte insignifiant în comparație cu acest domn Braun, pe care, în gând, îl califică drept „formidabil”, deşi, dacă ar fi fost întrebat, n-ar fi ştiut să răspundă de ce îl considera aşa.

Bacalu nu cunoştea limba engleză. Câteva clipe, Braun şi Popescu conversară în această limbă. Mai înainte însă ca ei să termine, lui Bacalu îi veni în minte să întrebe dacă domnul Braun nu cunoştea limba franceză, limbă în care s-ar fi putut înțelege fără să mai fie nevoie ca Popescu să îndeplinească oficiul de translator.

Bineînțeles, domnul Braun o cunoştea, aşa că din clipa aceea conversația fu purtată în limba lui Voltaire.

Primul luă cuvântul presupusul Popescu:

— Domnule Bacalu, domnul Braun are mandat din partea uzinei UMBAH să trateze cu dumneavoastră. Desigur ați auzit de uzina UMBAH, una din cele mai mari uzine de aparate electronice din lume.

Bacalu confirmă dând din cap.

— Domnule inginer, ați primit toate piesele de care aveți nevoie pentru a pune la punct ultima dumneavoastră invenție?

Întrebarea i-o adresa chiar domnul Braun.

— Da, domnule Braun.

— Toate piesele?

— Absolut toate.

— Aparatul trebuia să fie gata la sfârşitul lunii iulie. Termen fixat de dumneavoastră, nu-i aşa?

— Da, fixat de mine, recunoscu Bacalu, înroşindu-se şi bâlbâindu-se aproape. Întârzierea se datoreşte unei erori de proiectare. Vă mărturisesc, am trecut prin clipe foarte grele. La un moment dat, am crezut că impasul este de nerezolvat. Dar, până la urmă, am găsit soluția

— Când considerați că aparatul va putea funcționa?

— Domnule Braun, în maximum patruzeci şi opt de ore va putea funcționa.

— Domnule inginer, țin să vă reamintesc că firma pe care o reprezint este interesată îndeaproape de invenția dumneavoastră. De aceea v-a pus la dispoziție piesele necesare pe care, aici, în țară, în niciun caz nu vi le-ați fi putut procura, augmentându-vă totodată salariul pe care îl primiți de la fabrica unde lucrați. De altfel, cuantumul subvenției lunare tot dumneavoastră l-ați fixat. Inițial, ştiți prea bine, noi v-am oferit o sumă mult mai mare.

— Cu care nu aş fi avut ce face, de vreme ce, conform

înțelegerii, firma trebuie să-mi faciliteze plecarea din țară în momentul când invenția mea va fi pusă la punct.

— Domnule inginer, înțelegerea dintre firmă şi dumneavoastră rămâne în întregime valabilă. Vă vom scoate din țară, chiar în cursul săptămânii viitoare. Aşa cum, de altfel, ați fost informat, vi s-a creat un post de director la uzina noastră, cu un salariu lunar care reprezintă echivalentul a trei mii de dolari. Cât priveşte invenția, înțelegerea rămâne de asemenea valabilă: douăzeci de mii de dolari, dacă aparatul va întruni calitățile scontate de dumneavoastră.

— Domnule Braun, aparatul meu va putea înregistra pe bandă de magnetofon orice convorbire efectuată într-o încăpere aflată la o depărtare de circa şase sute de metri, fără ca în încăperea respectivă să fi fost introdus, în prealabil, un microemițător. Invenția mea, domnule Braun, valorează mult mai mulți bani, o ştiți foarte bine. Suma pe care mi-o oferă firma nu reprezintă nici unu la sută din valoarea ei. Dacă, totuşi, am acceptat oferta dumneavoastră, am făcut-o numai fiindcă v-ați angajat să mă scoateți din țară. În ceea ce priveşte viitoarele mele inventii, să ştiți, domnule Braun, că am o mulțime de idei. Şi dacă uzina va fi interesată la realizarea lor, vă anunț, încă de pe acum, că pretențiile mele nu vor mai fi atât de modeste.

— Dreptul dumneavoastră, domnule inginer, categoric, dreptul dumneavoastră. Revenind însă la aparatul la care lucrați, îmi permit să vă întreb dacă pot conta pe noul termen fixat de dumneavoastră.

— Puteți conta, domnule Braun.

Popescu şi cu Braun schimbară între ei priviri cu înțeles.

— Înseamnă că poimâine va putea fi utilizat? insistă

Braun care, parcă, nu-şi putea învinge scepticismul.

— Fără îndoială, domnule Braun.

— Perfect. Mi-ați dat o veste bună. Fiindcă, poimâine, joi, sau poate vineri, se va ivi, sper, prilejul să verificăm eficacitatea aparatului dumneavoastră. Şi dacă experiența va reuşi – vă atrag atenția că este foarte important să reuşească – sunt autorizat să vă informez, că în loc de douăzeci, veți primi treizeci de mii de dolari.

— Va reuşi, domnule Braun, vă garantez. Dar aş vrea să vă pun şi eu o întrebare. Dumneavoastră mi-ați cerut să fixez termenul când aparatul meu va fi gata. Termenul l-am fixat, şi-l voi respecta. Ei bine, nu s-ar putea să fixați şi dumneavoastră data exactă când mă veți scoate din țară?

— V-am spus: săptămâna viitoare.

— Da, dar e, totuşi, un termen cam vag. N-ați putea preciza şi ziua?

— Ba da! Joi. Dacă, între timp, din motive de forță majoră, va surveni vreo schimbare în ceea ce priveşte data, vă vom încunoştința din vreme. Sper însă că totul va decurge conform planului.

— Voi încerca să sper şi eu, domnule Braun. Domnul Braun se ridică şi-i întinse mâna:

— Domnule inginer, cred că nu mai este nevoie de prezența mea. Mai sunt unele mici detalii, ele însă vă vor fi comunicate de domnul…

— Popescu, se grăbi să i-o ia înainte cel care se recomandase cu acest nume.

Bacalu nu mai avu acum niciun dubiu că numele era fals.

— … Popescu, da. La revedere, domnule Bacalu, şi mult succes.

— Mulțumesc, domnule Braun.

Domnul Braun părăsi primul încăperea, urmat, îndeaproape, de pretinsul Popescu. Se despărțiră fără să-şi adreseze vreun cuvânt. Şi acum, la plecare, domnul Braun avu norocul să nu fie văzut de careva din vecini. Coborî pe scări. Când ajunse în stradă, porni agale înspre Universitate, fluierând încetişor.

Dacă în clipa aceea vreunul din oamenii însărcinați cu supravegherea permanentă a lui Balthazar ar fi avut posibilitatea să-l vadă pe domnul Braun plimbându-se pe bulevard, fără îndoială că uimirea lui ar fi fost vecină cu stupefacția. Fiindcă domnul Braun era una şi aceeaşi persoană cu Balthazar, acelaşi Balthazar, care, după ştiința lor, se afla în apartamentul de la hotelul Athenee Palace, probabil ocupat să golească sticla de whisky pe care i-o adusese, numai cu o oră mai devreme, boy-ul hotelului.

Inginerul Bacalu, rămas câteva clipe singur, murmură, frecându-şi mâinile:

„Joia viitoare! Încă zece zile!"

Când Popescu reveni, îl găsi frecându-şi încă mâinile, dar nu de satisfacție, ci de nervozitate. Zece zile de aşteptare i se păreau enorm de mult.

— Despre ce detalii este vorba, domnule Popescu? întrebă vârându-şi mâinile în buzunar.

— Domnului Braun îi place să vorbească eufemistic. De fapt, nu este vorba de nişte *detalii,* ci de necesitatea de a lua unele măsuri de securitate, atât în ceea ce priveşte persoana dumneavoastră, cât şi aparatul la care lucrați.

— Credeți că este absolut necesar? se nelinişti Bacalu.

— Domnule inginer, țineți cu tot dinadinsul să plecați din țară?

— O ştiți foarte bine.

— Atunci de ce ignorați că persoana dumneavoastră se află în atenția acelora de la Securitate?

— Cred că m-am aflat, domnule Popescu. În prezent însă... Dacă lucrurile ar sta aşa cum pretindeți, de ce nu m-au reținut? De ce mi-au dat drumul?

— Asta nu dovedeşte nimic. Dacă v-au lăsat liber, nu înseamnă că nu mai prezentați interes pentru ei. De ignorat *nu vă ignoră,* puteți fi sigur, domnule Bacalu.

— În cazul acesta ce-i de făcut?

— Trebuie să te apărăm, domnule inginer.

— În ce fel?

— Este absolut necesar să dispăreți de acasă. Faptul că deja vă aflați în concediu nu va trezi suspiciuni. Veți spune cunoscuților că plecați la mare, pe două săptămâni. Şi în două săptămâni, cu ajutorul lui Dumnezeu, veți fi departe.

— Bine, dar unde voi locui?

— Vă voi asigura eu o locuință unde să puteți lucra în linişte.

— Şi când trebuie să mă mut?

— Chiar astăzi. Vă veți lua numai strictul necesar. Când veți ajunge în Apus, veți avea destui bani ca să vă puneți la punct garderoba. Deci, o singură valijoară. Probabil mai greu va fi cu restul. Aparatul, materialele şi sculele ocupă un volum mare?

— Totul încape într-o valiză ceva mai mare.

— Perfect. În cazul acesta, iată cum veți proceda. De aici, vă veți duce acasă. Dar nu direct. Veți face un ocol. Eventual puteți să vă cumpărați unele articole, de care socotiți că veți avea trebuință. În orice caz, nu mai târziu de o oră să fiți acasă. Deşi nu cred că e cazul, n-ar strica să verificați dacă nu cumva ați fost urmărit.

— Nu mă pricep de loc la treaba asta.

— Atunci nici nu trebuie. Vom avea noi grijă. Peste două ore, cel mult, să fiți gata. Veți chema un taxi. Vă veți urca în el şi veți cere şoferului să vă ducă la gară. Intrați pe la clasa întâi. Bagajele dați-le să le care un hamal, dar numai până lă biroul de informații. Îi spuneți să le lase acolo, fiindcă aşteptați un grup de prieteni, cu care v-ați dat întâlnire. Rămâneți acolo până la orele douăzeci şi unu. Atunci chemați un alt hamal, dați-i valizele şi spuneți-i că aveți nevoie de o maşină. Ieşiți de data asta pe la coloane. Dacă valizele nu sunt prea grele, vă puteți dispensa de hamal. Nu însă şi la venirea în gară. Vă e clar motivul, nu?

— Dacă se cercetează, să existe un martor că am ajuns în gară cu bagajul.

— Exact. Deci, părăsiți peronul pe la coloane, exact la orele douăzeci şi unu. Voi fi acolo cu o maşină. Vă voi duce într-un anume loc, unde veți putea lucra în linişte, şi unde celor de la Securitatea în niciun caz nu le va da prin minte să vă caute. Asta-i tot. De acord?

— De acord. Deci, pot pleca?

— Bineînțeles.

— Căutați să fiți punctual. Punctualitatea asigură, în cele mai multe cazuri, reuşita.

— Nicio grijă, domnule Popescu. Am plecat.

Trecuseră cam zece minute de când inginerul Bacalu înregistra pe banda de magnetofon a aparatului său expunerea pe care inginerul Stratilat o făcea în fața conclavului de ofițeri superiori.

— Ei, ce spune? întrebă însoțitorul său, fiindcă Bacalu auzea în căşti ceea ce aparatul înregistra pe banda de magnetofon.

— E în regulă, domnule.

— Bine, dar despre ce se vorbeşte? insistă acesta, dându-şi seama că inginerul, preocupat de calitatea înregistrării, ignora cu desăvârşire conținutul expunerii.

— V-am spus că e în regulă.

— Împrumută-mi şi mie căştile.

— Nu se poate! Trebuie să supraveghez înregistrarea, tonalitatea. Mai târziu veți asculta banda.

Chipul lui Bacalu oglindea satisfacție. Şi, într-adevăr, avea de ce. Fiindcă nu e puțin lucru să poți asculta, de la o distanță de câteva sute de metri, ceea ce se discută la o conferință ultra secretă, fără ca, în prealabil, să fii nevoit să plasezi în respectiva sală niscai microemițătoare.

Mai trecură încă zece minute, şi chipul lui Bacalu continuă să oglindească aceeaşi deplină încântare. Curând însă după aceea, încântarea dispăru, făcând loc neliniştii.

— Ce s-a întâmplat? întrebă însoțitorul său căruia nu-i scăpa brusca schimbare.

Bacalu nu-i răspunse. Răsuci nişte butoane, privi prin lucarnă la clădirea din depărtare, pe urmă, scoțându-şi căştile, se răsti la celălalt:

— Priviți!

Şi-i arătă clădirea unde avea loc şedința.

— Ce să privesc? Nu văd nimic.

— Au deschis ferestrele.

— Şi? Ce legătură există între deschiderea ferestrelor şi…

— Dar bine, domnule – se supără Bacalu – orice om, care are un dram de cunoştințe în domeniul fizicii, ştie că un geam obişnuit înregistrează sunetele produse într-o încăpere cu alte cuvinte înregistrează şi convorbirile

care au loc în acea încăpere.

— Convorbirile care au loc în acea încăpere? repetă însoțitorul, care auzea aşa ceva pentru prima dată, şi nu-i venea să creadă.

— Domnule, mă obligați să vă țin o lecție elementară de fizică.

— Lecție, fie; în orice caz, fă-mă, te rog, să înțeleg şi eu.

— Aparatul meu foloseşte o rază luminoasă focalizată de laser, care se îndreaptă spre una din ferestrele încăperii unde are acum loc şedința. Odată ajunsă acolo, raza laser este reflectată, împreună cu zgomotele produse în acea încăpere, respectiv împreună cu convorbirile care au loc... Raza astfel demodulată se aplică unui receptor care transformă semnalele recepționate în semnale acustice, pe care acelaşi aparat le înregistrează pe o bandă de magnetofon. Straşnic, nu? Fără să fie nevoie de plasat microfoane, se poate asculta o convorbire purtată la o distanță apreciabilă.

— Domnule inginer, entuziasmul dumitale mi se pare, totuşi, deplasat. Dacă am înțeles bine, aparatul te-a lăsat în pană.

— Pardon, domnule! Aparatul meu nu are nicio vină că afară e caniculă şi că domnii ofițeri care iau parte la conferință, ca să nu se sufoce, au deschis ferestrele. Atâta vreme cât dumnealor nu le-a dat prin minte să facă aşa ceva, aparatul meu a funcționat perfect. Fă-i. Domnule, să le închidă, şi el din nou va înregistra tot ceea ce se vorbeşte în sala de şedințe.

— Domnul Braun are să fie foarte dezamăgit.

— Nu are de ce. Din două motive nu are de ce. Primul, fiindcă, de obicei, conferințele unde se discută probleme strict secrete se desfăşoară cu uşile şi ferestrele închise,

al doilea, fiindcă sălile de conferințe sunt numai prevăzute cu aer condiționat. În orice caz, ceea ce a apucat să înregistreze aparatul meu, reprezintă un material valoros.

— Să sperăm, domnule inginer.

— N-am niciun fel de dubiu.

Însoțitorul privi, la rândul său, prin lucarnă. Clădirea albă, cu coloane de marmură, părea, în lumina soarelui, asemenea unei ciudate nave.

— Nu cred că vor mai închide ferestrele, murmură însoțitorul, parcă mai mult pentru sine.

— Ar însemna să ne facem iluzii. Canicula creşte.

— În cazul acesta, nu are rost să mai zăbovim aici. Să mergem să ascultăm banda.

— Este exact ceea ce voiam şi eu să vă propun. Câteva minte mai târziu, presupuşii electricieni părăseau clădirea, dar nu mai înainte de a-l anunța pe administratorul blocului că terminaseră de verificat instalația din pod, care era „în regulă”.

Trecură câteva zile de la întâmplarea povestită. Era noaptea, şi la barul hotelului Lido, un turist, care băuse mai mult coniac, la un moment dat, năzărindu-i-se că nişte tineri de la o masă vecină se uită la el cam în bătaie de joc, simțindu-se insultat, se repezi şi pălmui pe unul dintre ei, iar altuia îi aruncă în cap un pahar. Fetele începură să țipe, iar băieții ceilalți săriră să-l potolească, încercare cu totul inutilă, întrucât turistul, beat şi irascibil din fire, nu voia să se potolească de fel. Până la urmă, trebui să intervină personalul barului, de asemenea un ofițer de miliție, care îi ceru să se legitimeze. Turistul nu avea asupra lui paşaportul şi pretindea că nu-l are nici la hotel. Întrucât explicația pe

care o dădu nu părea de loc vrednică de a fi luată în seamă, ofițerul de miliție fu obligat să-l interogheze.

Între acesta şi irascibilul turist avu loc următorul dialog:

— Deci, domnule Cornelis – acesta era numele turbulentului – ce ne puteți spune despre paşaportul dumneavoastră?

— Ceea ce v-am mai spus. Nu se află la mine, ci la amicul meu, cu a cărui maşină am venit în România.

— Cum se numeşte amicul?

— Ewen.

— Ewen şi mai cum?

— Nu ştiu precis. Parcă Hass. Da, cred că acesta era numele lui trecut în paşaport.

— Cum vine asta? Este amicul dumneavoastră, v-a adus cu maşina şi totuşi nu-i cunoaşteți decât aproximativ numele şi prenumele.

— Aveți tot dreptul să vă miraţi, dar acesta este adevărul.

— Şi unde se află acum amicul dumneavoastră?

— Noi am sosit azi dimineață. Ne-am dus la hotel, a plătit camera pentru patru zile şi mi-a lăsat o mie de lei, sumă care, zicea el, îmi va fi suficientă pentru cele patru zile cât urmează să lipsească. Mi-a explicat că pleacă la Sibiu să-şi vadă nişte rude.

— De ce a luat cu el şi paşaportul dumneavoastră?

— L-a luat!

— Nu v-a dat nicio explicație?

— Nu! A spus că e mai bine să rămână la el.

— Am impresia că sunteți o fire cam irascibilă.

— Sunt, recunoscu Cornelis, aprinzându-şi o nouă țigară. Se cunoştea că îl neliniştea felul cum decurgea interogatoriul.

— Tocmai fiindcă sunteți un om atât de irascibil, n-ar fi trebuit să acceptați să rămână la el paşaportul. Sunteți într-o țară străină, nu vă cunosc, nu ştiu cine sunteți, nu aveți niciun act asupra dumneavoastră, provocați scandal într-un local public, vă cer să vă legitimați şi, în loc să faceți acest lucru, îmi îndrugați o poveste, pretinzând pe deasupra să vă cred pe cuvânt.

— Nu-i nicio poveste, domnule. Peste patru zile amicul meu se va întoarce, şi atunci vă veți convinge că nu v-am mințit.

— Domnule Cornelis… Cornelis şi mai cum?

— Paul. Paul Cornelis.

— Domnule Paul Cornelis, nu vreau să vă ascund că vă găsiți într-o situație delicată. Într-o situație cum nu se poate mai delicată.

— Probabil. Dar numai până se reîntoarce amicul meu.

— Un amic, domnule Cornelis, al cărui nume nici nu-l cunoaşteți bine.

— Nu trebuie să dați importanță acestui fapt.

— Amicul v-a spus că se duce la Sibiu?

— Da! Să-şi vadă nişte rude.

— Desigur că a ajuns acolo demult.

— Asta numai dumneavoastră o puteți şti. Eu habar n-am unde vine acest oraş şi nici câți kilometri sunt până acolo.

— A plecat cu maşina?

— Cu maşina.

— Ce număr are maşina şi ce marcă?

— Un Mercedes. Numărul 23. HB. 775.

— Domnule Cornelis, în cel mult o jumătate de oră noi vom şti dacă un Mercedes cu numărul indicat de dumneavoastră a intrat în Sibiu. Vă întreb: Vă dați sea-

ma în ce situație vă veți găsi dacă răspunsul pe care îl vom primi va fi negativ?

— Unde dracu să se fi dus în altă parte? izbucni Cornelis, strivind în scrumieră țigara abia aprinsă. Dar nu era o întrebare pe care i-o adresa ofițerului, ci şi-o punea sieşi.

— Domnule Cornelis, sunteți în stare să primiți un sfat sincer?

Cornelis ezită să răspundă.

— Depinde de ce fel de sfat este vorba.

— Eu v-aş sfătui să nu-mi mai ascundeți ceea ce sunt sigur că-mi ascundeți. Este un sfat pe care vi-l dau numai şi numai în interesul dumneavoastră.

Cornelis se foi pe scaun, pe urmă, aruncând pe masă pachetul de țigări, cu care tot timpul se jucase, exclamă:

— Fie! Am să vă spun tot. Mi-e teamă să nu mă fi tras pe sfoară. Mai ştii? Cu Ewen nu sunt amic. L-am cunoscut, acum trei săptămâni, într-un bar. Eram, cum se spune, pe geantă.

— Scuzați-mă că vă întrerup: Cu ce vă ocupați?

— N-am o ocupație stabilă. Afaceri pe picior. Vând… Cumpăr… Uneori îmi merge mai bine, alteori mai prost. Mă rog, ca în viață. La bar, Ewen a fost acela care a intrat în vorbă. A trăncănit de una, de alta, şi, la un moment dat, m-a întrebat dacă nu m-ar ispiti o călătorie, cu maşina, în România. Propunerea nu-mi surâdea. Auzisem că în România autoritățile sunt foarte severe. Am refuzat categoric. Mi-a spus că dacă accept, la întoarcere, urma să primesc o mie de dolari, toate cheltuielile legate de călătorie intrând în sarcina lui. Călătoria avea să dureze o săptămână. Oferta era ispititoare. V-am spus că eram pe geantă. Am acceptat. În privința paşaportului m-a asigurat că se va ocupa el

să-l obțină în timp util. Şi-a însemnat toate datele necesare. Peste cinci zile m-a anunțat că l-a obținut şi mi-a cerut să mă pregătesc urgent ca să putem pleca în ziua următoare.

— Adică în ce zi?

— Sâmbătă. Am mers cuminte. Am ajuns, aşa cum v-am mai spus, azi dimineață. Ce s-a mai întâmplat după aceea v-am povestit. Când se va întoarce Ewen, vă va confirma, punct cu punct, cele ce am declarat.

Tăcu şi îşi aprinse o nouă țigară. Acum era mult mai nervos decât la început. Îşi pierduse siguranța şi, totodată, aroganța.

Ofițerul nu se îndoi o clipă că străinul spunea adevărul.

„Ai merita o sticlă de whisky, fiindcă ți-a venit chef să faci scandal", îl ironiza în gând.

— Sunt convins, domnule Cornelis, că de data asta ați fost sincer. Întoarceți-vă acum la hotel şi feriți-vă să mai faceți scandal. Iar când se va reîntoarce amicul dumneavoastră, cereți-i paşaportul şi aveți grijă să nu-l mai dați din mână, cel puțin atâta vreme cât veți mai rămâne în România.

Cornelis răsuflă uşurat.

— În definitiv, a fost o prostie din partea mea că i-am lăsat lui paşaportul.

Domnului Cornelis nu-i trecea prin minte că amicul său, Ewen Hass, nu avea să se mai întoarcă la hotel. Ofițerul de miliție dându-şi seama că cele aflate de la turbulentul turist interesau Securitatea, îl anunță pe Bogdan. Din întâmplare tocmai în noaptea aceea era ofițer de serviciu. La rândul său, Bogdan îl informă telefonic pe Ducu. La scurtă vreme după aceea, toate punctele de frontieră primiră ordinul să oprească Mercedes-ul

cu nr. 23. H.B. 775 şi să reţină pe cei doi pasageri.

Mai târziu, când Ducu se vârî din nou în aşternut, începu să se lumineze. Dar somnul întârzia să vină. Se întrebă neliniştit:

„Dacă e prea târziu? Dacă au trecut în timpul zilei?"

Nu! Era puțin probabil să se fi întâmplat aşa ceva, fiindcă ar fi însemnat ca acel Ewen Hass să fie lipsit de cel mai elementar simț de prudență. Când s-a mai pomenit ca nişte turişti să părăsească țara la numai câteva ore după ce au primit viza de intrare?

— Procedând astfel, Ewen ar fi riscat să trezească bănuielile grănicerilor. De altfel, curând primi confirmarea că Mercedes-ul cu nr. 23. H.B. 775 nu trecuse pe la niciunul din punctele de frontieră.

Abia în ziua următoare, fu semnalată ieşirea din oraş a Mercedesului. Fără îndoială, se îndrepta spre punctul de frontieră Nădlac.

Grănicerii, avertizați din timp, se pregăteau să-i primească pe respectivii pasageri, aşa cum se cuvine.

Turiştii din Mercedes-ul cu nr. 23. H.B. 775 păreau foarte grăbiți să ajungă la graniță. Nu făcură popas nicăieri, nici măcar pentru masa de prânz. Cel de la volan părea a fi un şofer excelent, deoarece încă nu se înserase când puternica maşină stopa în fața barierei punctului de control Nădlac. Un ofițer grănicer se apropie, îi salută şi le ceru politicos paşapoartele. Cel care conducea le scoase din sertăraşul unde păstra şi documentele de bord, prezentându-i-le cu un aer nepăsător. Pe urmă coborî şi dădu de câteva ori ocol maşinii, parcă să-şi dezmorțească picioarele. Ofițerul le cercetă o clipă, încercând să-i identifice după fotografii – operație care se soldă în favoarea turiştilor – pe urmă intră în clădirea punctului de frontieră.

— Am amorțit complet, vorbi cel care dădea mereu ocol maşinii. Dumneata nu?

— Sunt complet distrus, răspunse celălalt, care avea o figură cam suferindă.

— Dă-te jos şi fă câțiva paşi! îi propuse celălalt. Să vezi că ai să te simți mai bine.

— Nu pot!... Nu sunt în stare să mă mişc.

— Înțeleg! Emoția. Dar nu cred că ai motiv. Nu vor observa.

Celălalt păru că se însenineză.

— Ar fi... Ar fi minunat.

Conversația dintre cei doi, desfăşurată pe şoptite, şi în limba franceză, ajunsese la un punct mort în clipa în care ofițerul, ieşind din clădirea punctului de frontieră, se îndreptă spre ei. Cel care rămăsese în maşină observă că ofițerul nu avea în mână paşapoartele, aşa cum ar fi fost firesc, şi îngălbeni.

— Vă rog să mă urmați, îi invită, politicos, ofițerul.

— De ce? întrebă cu o indiferență prefăcută cel care condusese.

— Pentru o mică formalitate.

— Mă rog! se învoi şoferul. Amândoi?

— Amândoi.

— Vino, Paul.

Cel care purta numele de Paul coborî. Între timp, îşi recâştigase stăpânirea de sine. Porni nepăsător şi parcă plictisit după celălalt. Se înnoptase. Peste întinderea vastă liniştea se rostogolea ca un tăvălug. La un moment dat, începu să cânte un greiere. Apoi altul, şi altul, şi altul. Nenumărați. Paul, ignorând situația delicată în care se găsea, asculta încântat. Pentru prima dată i se întâmpla să audă un asemenea concert. Când păşi pragul clădirii, încă avea în urechi simfonia stranie şi

sincopată a grerilor.

Fură introduşi într-o încăpere unde, la unicul birou, de culoare galbenă, stătea un ofițer cu gradul de colonel. În fața sa, pe mapa confecționată din vinilin, care imita perfect pielea, se aflau cele două paşapoarte, puse unul peste altul. Colonelul îi invită să ia loc. După ce îi văzu aşezați, luă paşaportul de deasupra şi îl deschise:

— Cine-i domnul Ewen Hass?

— Eu, răspunse cel care şofase.

— Paşaportul dumneavoastră este în regulă.

Ewen Hass întinse mâna ca să intre în posesia documentului, dar colonelul, prefăcându-se că nu observă, îl depuse pe birou, ceva mai la dreapta.

Deschise apoi celălalt paşaport:

— Dumneavoastră cine sunteți? întrebă, adresându-se lui Paul.

— Cornelis. Paul Cornelis, domnule.

— Paşaportul dumneavoastră nu este în regulă.

— Nu se poate!

— Paşaportul dumneavoastră nu este în regulă.

— Bine, dar ce cusur îi găsiți? Şi cum se face că n-ați observat când mi-ați dat viza de intrare?

Colonelul se uită lung la el, după care, privindu-l aproape în silă, replică:

— M-ați întrebat ce „cusur" găsesc paşaportului dumneavoastră. De ce mă întrebați? Ştiți doar foarte bine. Mai exact, ştiți tot atât de bine ca şi mine.

— Ştiu? Ce să ştiu? Nu pricep, domnule, ce vreți să insinuați.

— În definitiv, care este numele dumneavoastră adevărat?.

— Scrie pe paşaport: Cornelis. Paul Cornelis.

Colonelul se întoarse către Ewen Hass:

— Cine este dumnealui, domnule Ewen Hass?

— Cornelis. Amicul meu Cornelis.

O uşă se deschise, alta decât aceea prin care fuseseră introduşi cei doi turişti, şi intră în birou un civil. Când îl văzu, cel care pretindea că se numeşte Cornelis, mai întâi tresări, pe urmă păli şi, brusc, începu să sughiță.

Civilul, ignorându-l pe pretinsul Cornelis, se adresă lui Ewen Hass:

— Nu-i adevărat, domnule Hass. Amicul dumitale Cornelis te aşteaptă să te întorci de la Sibiu unde, chipurile, te-ai dus să-ți vezi rudele. În grabă ai *uitat* să-i laşi paşaportul. A avut mare nevoie de el, fiindcă a făcut scandal la barul hotelului şi n-a avut cu ce să se legitimeze. Pe urmă, adresându-se presupusului Cornelis: Bună seara, domnule inginer Bacalu. Nu-i aşa că nu vă aşteptați să ne revedem într-o împrejurare atât de neplăcută pentru dumneavoastră?

Inginerul Bacalu, fiindcă el era presupusul Cornelis, nu răspunse. Privea în pământ, chinuit de un sughiț nervos, căruia nu era în stare să-i reziste.

XI

Destăinuirile inginerului Toma Bacalu

Ducu aştepta să-i fie adus inginerul Bacalu. În prealabil, îl anchetase pe Ewen Hass. Cele declarate de acesta nu prezentaseră decât un interes parțial, şi în niciun caz legat direct de cazul care îl interesa. După toate probabilitățile, nu avea legătură cu vreun anume serviciu de spionaj.

— Pentru cine lucrezi, domnule Hass? îl întrebase.

— Pentru cine mă plăteşte. În *branşa* mea, se câştigă bine. Dar şi riscurile sunt mari.

— Şi care e branşa dumitale?

— Să scot din țări socialiste anumite persoane, care vor să trăiască în Apus.

— Sunteți mulți care lucrați în… branşa asta?

— Nu ştiu! Eu lucrez pe cont propriu.

— Ei, pe cont propriu! N-ai niciun „asociat”?

— Dacă vă spun.

— Din România ai mai scos pe cineva?

— Da! Acum trei luni am mai scos un inginer de la Braşov. Ştiți, când am încheiat tranzacția, a început să mi se bată ochiul stâng. Nu prea sunt eu superstițios, dar m-am cam nelinişstit. Ca să vezi: Cică să nu crezi în superstiții!

— Cu cine ai încheiat „tranzacția”?

— Cu un tip. Nu-l cunosc. Cred că nu era decât un intermediar. Mi-a oferit cinci mii de dolari plus spezele de pransport.

— Cu Cornelis ai mai lucrat?

— Nu! Pentru prima dată acum. De altfel, trucul ăsta nu-l poți folosi de două ori cu acelaşi om.

— Ce înțelegere ai avut cu omul care te-a tocmit?

— Păi, să vin în România şi cu paşaportul lui Cornelis, pe care urma să aplic o altă fotografie, trebuia să scot din țară un inginer. Am avut şi a avut şi el ghinion. Dar de unde să ştiu eu că nenorocitul ăla de Cornelis e un scandalagiu. Dacă nu făcea porcul scandal nu prindeați mişcarea. Aşa-i? Îl scoteam pe inginer, şi umflam toți cei cinci mii de dolari.

În sinea sa, Ducu trebui să-i dea dreptate. Trucul era destul de ingenios şi, întrucât substituirea fotografiei fusese făcută cu mare artă, aproape sigur că ar fi reuşit să-l scoată din țară pe Bacalu.

— Când ai ajuns la Bucureşti, cu cine ai luat legătura?

— La plecare, mi s-au dat unele indicații...

— Ce fel de indicații?

— La Bucureşti, să trag la hotelul Lido.

— Sigur?

— Dacă vă spun. Pe urmă, după ce mă voi fi instalat, să ies în stradă şi să mă postez în fața vitrinei frizeriei.

— Semn de recunoaştere?

— Nişte mătănii de chihlimbar cu care trebuia să mă joc. M-am conformat întocmai şi, la numai câteva minute, s-a apropiat de mine un individ care avea la el un colăcel de sârmă, pe care erau înşirate mai multe bilete de loterie. *„Nu cumpărați un bilet de loterie?”* m-a întrebat. Era parola de recunoaştere. *„Îmi garantezi că am să câştig?”* Aşa trebuia să răspund. *„Sută la sută”* a fost ultima replică a parolei. Era omul meu.

— La ce oră s-a întâmplat asta?

— În jurul orei douăsprezece. Mi-a cerut să-l urmez. M-a dus într-un parc. Nu ştiu cum îi spune. În orice caz nu prea departe de hotel.

— Cişmigiu?

— Probabil. Ne-am aşezat fiecare la câte un capăt de bancă. Mi-a spus că totul e pregătit şi că îmi va putea preda omul pe care trebuia să-l scot din țară în ziua următoare. Mi-a dat întâlnire pe a doua zi, pe o stradă Zalomit, şi mi-a explicat cum să ajung cu maşina acolo. Pe urmă s-a ridicat şi a plecat. Asta e tot.

— Tot?

— Tot!

— La hotel nu te-ai mai întors. Unde ai dormit?

— În maşină, pe o stradă, habar n-am cum se numeşte. Nu m-a deranjat nimeni. Pesemne, şi-au închipuit că sunt un turist, care s-a îmbătat şi a adormit în maşină. Dimineața, am fost foarte punctual. La ora opt intram pe strada Zalomit. Am văzut o maşină, un Fiat 1300, şi la volan l-am recunoscut pe tipul cu care mă întâlnisem. Mi-a făcut semn să-l urmez. M-am conformat. Am ieşit din oraş şi, după vreo câțiva kilometri, în plin câmp, a oprit. Am oprit şi eu în spatele Fiatului. Pe şosea, la ora aceea, nu era nimeni. Din maşina lui a coborât omul pe care trebuia să-l scot din țară. Avea în mână o valiză. „Sper că e în regulă cu valiza?" l-am întrebat, gândindu-mă la vameşi. „Nicio grijă", mi-a răspuns. Am pus valiza în portbagaj, pe urmă am urcat la volan. Inginerul a trecut lângă mine. Celălalt mi-a recomandat să-i dau bătaie. I-am dat şi, curând, l-am lăsat mult în urmă.

— După ce ți-a predat pasagerul, legătura dumitale s-a întors în oraş?

— Ce, era prost? A continuat drumul, dar încet, ca

omul care nu are motiv să se grăbească.

— Descrie-mi-l!

— Un tip bine.

— Ce înțelegi prin un tip bine?

— Un tip cu un fizic pe placul femeilor. Înalt, voinic, bronzat. În fine, un tip vânjos şi suplu. Apoi după o pauză: Asta-i tot.

Într-adevăr, asta părea să fie tot ceea ce putea scoate de la Ewen Hass. Puțin, foarte puțin. Îşi punea însă speranța să afle mai mult de la Bacalu.

— O ultimă întrebare: Ce număr avea Fiatul?

— Habar n-am!

Sună să-l ia pe Ewen Hass şi să i-l aducă pe Bacalu.

Bacalu era palid, ca după o boală grea şi îndelungată. Sughițul îi mai trecuse.

— Ia loc, inginer Bacalu! îl invită Ducu.

Bacalu păru surprins. Nu se aştepta să i se permită să stea jos. Ducu avea o metodă personală de a conduce ancheta. Acela pe care îl ancheta – oricât de mare ar fi fost gradul lui de vinovăție – nu trebuia să vadă în anchetator, cu anticipație, un acuzator. După părerea sa, între anchetator şi cel anchetat, mai ales în cazul când acesta din urmă este şi inteligent – în cele mai multe cazuri spionii sunt – se dă o luptă înverşunată, cu arme deosebite întru totul de cele obişnuite. Lui Ducu îi repugna, pur şi simplu, ca adversarul său să fie handicapat de frică. Nu considera că reprezintă un succes pentru un lucrător de securitate, când învinuitul se recunoştea vinovat sub imperiul fricii. Considera un succes numai când, în înfruntarea directă cu un spion, folosind ca arme – singurele permise – inteligența, logica de fier, memoria prodigioasă, răbdarea şi curajul moral, reuşea să-l aducă în situația de a-şi mărturisi, de bună-

voie, vinovăția.

— Inginer Bacalu, te afli într-o situație cum nu se poate mai proastă şi, dacă vrei să ți-o uşurezi întrucâtva, singura şansă care îți rămâne este să nu-mi ascunzi nimic.

— Ştiu, recunoscu inginerul şi vă încredințez că voi ține seama de recomandarea pe care mi-ați făcut-o.

— Foarte bine. Să începem, deci, cu începutul. Îți reamintesc, inginer Bacalu, că ai fost arestat în momentul când erai pe punctul de a trece în mod fraudulos frontiera, utilizând un paşaport al unui cetățean străin, falsificat. Recunoşti?

— Recunosc.

— Scoaterea dumitale frauduloasă din țară a fost organizată din afară, fapt care îți agravează şi mai mult situația. În acest scop, a fost trimis Ewen Hass, însoțit de un oarecare Cornelis ale cărui semnalmente – vârstă, înălțime, culoarea părului etc. – coincid cu ale dumitale. Acest Cornelis, acceptând să vină în România – pentru treaba aceasta urma să primească o mie de dolari – habar n-a avut că acela care îi propunea voiajul intenționa să-l sacrifice.

— Să-l sacrifice? Cum să-l sacrifice?

— Să-l lase în România fără niciun act, iar cu paşaportul lui să te scoată pe dumneata din țară.

— Serios? Habar n-am avut. Ingenioasă metodă. În orice caz, pe mine nu mă interesa mijlocul, ci scopul.

— Adică, să fugi din țară.

— Da!

— Pentru treaba aceasta, Ewen Hass urma să primească cinci mii de dolari.

— Frumoasă sumă!

— Da! Nu-i o sumă de lepădat. Ai putea însă să-mi spui cine este *persoana* dispusă să cheltuiască şase mii de dolari ca să te scoată din țară?

— Nu-i vorba de o persoană, ci de o mare uzină de aparate electronice: UMBAH.

— … Şi cum se explică interesul uzinei UMBAH pentru persoana dumitale?

— Uzina UMBAH apreciază în mod deosebit, capacitatea mea, talentul meu.

Ducu scrise ceva pe o bucată de hârtie şi sună. Se prezentă imediat unul dintre colaboratorii săi mai tineri. Îi dădu hârtia şi-i şopti s-o ducă la serviciul de documentare.

Pe urmă, adresându-se lui Bacalu:.

— Inginer Bacalu, la întreprinderea unde lucrezi dumneata, conducerea nu are o părere prea bună despre capacitatea dumitale profesională.

— Nici nu e de mirare, fiindcă munca pe care o îndeplineam la fabrică nu mă interesa.

— Dar ce anume muncă te interesa?

— Aceea de inventator, domnule.

— Cei de la fabrică nu cunosc activitatea dumitale de inventator.

— N-o cunosc, fiindcă nu le-am oferit niciodată prilejul. Sunt, totuşi, un inventator.

— Inginer Bacalu, se poate ca, realmente, dumneata să fii un inventator foarte talentat…

— Poate chiar genial.

— Fie! Un inventator poate chiar genial, care, din modestie, ai preferat să lucrezi acasă la dumneata, într-un laborator mai mult sau mai puțin primitiv. Ei bine, cum se face că aici, în țară, nimeni nu a fost în stare să descopere talentul, geniul dumitale de inventator, în

schimb o uzină din străinătate, aflată la mii de kilometri, a izbutit să afle de existența unui inventator genial din România şi, mai mult încă, să vrea să-l şi angajeze?

— Este o întrebare la care, în niciun caz, nu vă pot răspunde. Pe ce cale nu ştiu, dar au aflat că le pot aduce servicii importante.

— Pe care, bineînțeles, ai refuzat să le aduci țării dumitale. Dar nu despre aceasta e vorba acum. Pe mine mă interesează să aflu pe ce cale firma respectivă a ajuns să ia cunoştință de existența dumitale. Răspunsul pe care mi l-ai dat adineaori nu mă satisface.

— Regret, dar n-am de loc idee cum de au ajuns să afle despre mine.

— Dumneata nu-ți poți explica în niciun fel?

— Nu.

Telefonul sună. Ducu ridică receptorul, ascultă un minut, pe urmă, înainte de a închide, spuse: „Am bănuit. Mulțumesc!"

— Inginer Bacalu, ți-am explicat, că este în interesul dumitale să nu fabulezi. Văd însă că n-am izbutit să te conving.

— Dimpotrivă, v-am spus adevărul, şi numai adevărul

— Da?

— Credeți-mă!

— Cum să te cred, dacă dumneata îmi îndrugi poveşti? Mi-ai declarat că uzinele UMBAH s-au arătat interesate să te scoată din țară.

— Exact!

— Ei bine, uzinele UMBAH nu mai există din anul 1967. Ele au fost preluate, cu întreg capitalul social, de un concern vest-german, cu sediul la Munchen.

— Informația este exactă? se îndoi Bacalu.

— Informațiile noastre sunt totdeauna exacte.

— Atunci, probabil că nu UMBAH, ci concernul s-a interesat de persoana mea.

— Sau poate vreun serviciu de spionaj?

— Foarte posibil! recunoscu Bacalu simplu. Dar chiar dacă aceasta este realitatea, nu era nevoie să mi se ascundă adevărul.

— Ce vrei să spui?

— Că, pentru a pleca din țară, eram dispus să plătesc orice preț.

Cinismul lui Bacalu îl revoltă, dar Ducu se păstră calm.

— Cine te-a informat că UMBAH se interesează de cercetările dumitale?

— Claudiu. Un domn care mi s-a recomandat cu acest nume.

— Cine este acest Claudiu?

— Reprezentantul comercial al uzinelor UMBAH.

— … Şi pe acest „reprezentant", al unei întreprinderi desființate cu trei ani în urmă, în ce împrejurare l-ai cunoscut?

— A venit să mă caute acasă. M-a întrebat dacă sunt dispus să plec, definitiv, din țară, fiindcă UMBAH îmi oferă un post de director. I-am răspuns că sunt de acord, dar mi-am exprimat îndoiala că voi putea obține paşaportul. Reprezentantul uzinei a ținut atunci să mă asigure că în privința aceasta nu trebuie să-mi fac niciun fel de griji, fiindcă UMBAH se va îngriji să mă scoată din țară, pe o altă cale, dacă pe aceea legală nu va fi posibil.

— Iată că ne-am întors de unde am plecat, inginer Bacalu.

— Chiar ne-am întors? întrebă Bacalu cu o naivitate despre care Ducu nu putea spune dacă era prefăcută

sau reală.

— Ne-am întors, da. De vreme ce, până la data când ți s-a făcut propunerea, dumneata nu te manifestaseşi, în niciun fel, ca inventator, este de-a dreptul incredibil că UMBAH, care la data aceea nici nu mai exista, să-ți fi oferit postul de director fără ca, în prealabil, să se convingă, în vreun fel oarecare, că dumneata eşti şi în realitate omul de care are nevoie. Ce Dumnezeu, nicio întreprindere capitalistă nu oferă nu post de director unui inginer mediocru, asumându-şi pe deasupra riscul de a-l scoate din țară, în mod fraudulos. Trebuie să recunoşti, inginer Bacalu, că povestea scornită de dumneata este foarte puțin reuşită, cel puțin din punctul de vedere al credibilității.

— De fapt, lucrurile nu s-au petrecut chiar aşa cum vi le-am prezentat, numai din dorința de a fi cât mai concis.

— Nu trebuie să ai asemenea scrupule, inginer Bacalu. În situația în care te găseşti, concizia cu orice preț poate să-ți fie mult defavorabilă chiar decât eşti în stare să-ți închipui.

— Numai din teama de a nu abuza de timpul dumneavoastră…

— Nu te gândi la asta. Am atâta timp cât este necesar ca să aflu adevărul. Aşa că te invit să relatezi faptele aşa cum s-au întâmplat în realitate, şi în amănunt.

— Când s-a prezentat la mine acasă, Claudiu era, într-o oarecare măsură, informat.

— Informat în legătură cu ce?

— Cu invențiile mele.

— Inventaseră-ți între timp ceva?

— Da! Două modele de microemițător. Primul, putea să încapă până şi într-o măslină. Cel de-al doilea, mult

mai perfecționat, l-am destinat să fie introdus în corpul unei muşte. Închipuiți-vă: Noi stăm de vorbă aici. Fereastra este deschisă, nu? Ei bine, la un moment dat intră pe fereastră o muscă în trupul căreia a fost introdus un microemițător de mărimea unei gămălii de ac şi ultrasensibil, care înregistrează conversația noastră şi care are capacitatea s-o retransmită până la o depărtare de circa două sute de metri.

— ... Şi ai inventat dumneata un asemenea aparat?

— Aveți cuvântul meu de onoare. Vi se pare grozavă? Pe mine însă nu m-a satisfăcut. Succesul depinde de capriciile muştei. Eu nu-i pot porunci să se introducă pe fereastră sau pe uşă într-o anumită încăpere. Dacă, totuşi, vreau neapărat să ştiu ce se vorbeşte în această încăpere, trebuie ca, în prealabil, să introduc eu musca, ceea ce reprezintă o operație destul de dificilă, la fel de dificilă ea aceea de a plasa un microemițător obişnuit.

— Reprezentantul uzinei era la curent cu aceste două invenții ale dumitale?

— Era. Mi-a spus: UMBAH, uzina pe care o reprezint, este interesată în achiziționarea aparatelor dumneavoastră. Am fost măgulit.

— Studiase aparatele? Vreau să spun, i le puseseşi dumneata la dispoziție?

— Nu!

— În cazul acesta, înseamnă că totuşi cineva era la curent cu invențiile dumitale. Numeşte-mi persoana sau persoanele care cunoşteau activitatea dumitale.

— Fiind vorba de o femeie...

Şi nu mai continuă.

— Fiind vorba de o femeie? – ce? insistă Ducu.

— Fiind vorba de o femeie, aş prefera să nu-i dezvălui numele. Nu cred că are vreo vină, alta decât aceea de a fi

comis o indiscreție involuntară. Vă rog, dacă nu este absolut necesar, aş prefera să-i trec numele sub tăcere.

— Este absolut necesar.

Bacalu oftă. Se foi pe scaun şi-l privi pe Ducu aproape cu ură.

— Dacă insistați…

— Deci, care este numele ei?

— Nora Solcanu.

Ducu se păstră calm. Se uită la Bacalu cu indiferență, de parcă numele nu-i spunea nimic, de parcă îl auzea acum pentru prima dată.

— În ce raporturi te afli cu ea?

— Sunt sigur că sunteți pe punctul de a trage o concluzie cu totul greşită. Nora nu mi-a fost amantă. Nora mi-a fost rudă. Verişoară.

— De ce spui: *mi-a fost?* Ce, nu mai trăieşte? întrebă Ducu, socotind că e mai bine să-l lase pe Bacalu să creadă că habar nu avea că Nora Solcanu nu mai era în viață.

— Fiindcă Nora a murit.

— Vreun accident? Presupun că era tânără…

— Într-un fel, un accident. S-a sinucis.

— S-a sinucis? Vreo decepție sentimentală?

— Aşa cred. Nu văd ce alt motiv avea să-şi pună capăt zilelor la vârsta ei.

— Asta nu înseamnă că n-a putut exista şi un alt motiv.

— De pildă?

— Ei, de ce îmi ceri mie să-ți ofer şi o altă explicație? Caută singur, şi nu se poate să nu găseşti.

— Am căutat, dar fără succes.

— Mă rog. Să revenim atunci la discuția noastră. Deci, verişoara dumitale era la curent cu microemițătoarele pe

care le construiseşi...

— Era.

— În afară de cele două, mai înainte construiseşi şi altele?

— Nu.

— Verişoara dumitale era singura care era la curent cu activitatea dumitale de inventator?

— Da, singura.

— În cazul acesta, numai verişoara dumitale l-a putut informa pe reprezentantul uzinei UMBAH.

— După aparenţe, se pare că aveţi dreptate.

— Să mergem mai departe. Era ea în măsură să-i dea şi detaliile necesare?

— Nu, de vreme ce nu le cunoştea.

— Cu alte cuvinte, reprezentantul uzinei află de la verişoara dumitale că ai construit nişte microemiţătoare, să zicem, excepţionale. Pe baza acestei informaţii, vine la dumneata şi îţi propune un post de director la UMBAH, de asemenea se angajează să te scoată din ţară. Ei bine, oricât de perfecţionate ar fi microemiţătoarele construite de dumneata, numai pentru atâta lucru nu se oferă un post de director. De altfel, deşi nu sunt specialist, am îndoieli serioase că ele constituie „ultimul răcnet" în materie de microemiţătoare.

— Domnule, uitaţi că cel de-al doilea microemiţător construit poate fi introdus în corpul unei muşte.

— Nici chiar dacă ar putea fi introdus în trupul unui ţânţar sau al unui purice nu mă poţi convinge că numai pentru atâta lucru UMBAH ţi-a oferit un post de director.

— Deci nu mă credeţi?

— Nu cred că lucrurile s-au petrecut aşa cum mi le-ai relatat.

Bacalu nu răspunse imediat. Părea că se gândeşte, că nu se poate hotărî.

— Aveți dreptate! Nu chiar aşa s-au petrecut lucrurile.

Rosti cuvintele repede, exact ca un elev care îşi aminteşte în ultima clipă, răspunsul la întrebarea ce i-a pus-o profesorul.

— Inginer Bacalu, cred că a sosit clipa să relatezi faptele *aşa cum s-au întâmplat*.

— Să vedeți. A venit la mine cu intenția să-mi cumpere cele două microemițătoare, în cazul în care avea să fie mulțumit de calitatea lor. Pentru aceasta a fost necesar să-i fac o demonstrație. După demonstrație mi-a spus că-l interesează numai cel de-al doilea aparat.

— Acela care poate fi introdus în trupul unei muşte?

— Da, acela. Mi-a oferit pe el treizeci de mii de lei. I-am spus că aceea ce-mi oferă el e nimic pe lângă ce aş obține dacă mi-aş putea vinde invenția în străinătate, unde de altfel sunt convins că m-aş putea realiza.

— Chiar eşti convins?

— Da, sunt convins. Bineînțeles, privesc problema din punct de vedere strict personal.

— Vrei să spui că din punct de vedere al avantajului material?

— Exact! Cu riscul de a vă scandaliza cu cinismul meu, vă declar că pe mine nu mă interesează succesul decât în măsura în care îmi oferă posibilitatea de a câştiga bani mulți. Cu alte cuvinte, câştigul maxim. Restul... vorbe!

— Într-adevăr, era necesară precizarea, îl ironiză Ducu.

— M-a întrebat dacă mai am şi alte idei şi, în cazul că da, dacă i-aş putea enumera câteva. I-am replicat că de vreme ce îmi vorbeşte ca reprezentant al unei firme

capitaliste, atunci desigur va înțelege de ce nu sunt dispus să-i satisfac curiozitata. De vreme ce în lumea lor ideile se vând şi se cumpără, fără a avea intenția de a-l jigni, îmi este teamă să nu „cumpere" vreuna din ideile mele, fără să plătească pentru ea măcar un singur cent. Omul părea foarte dezamăgit de refuzul meu. Atunci, pentru a nu rămâne cu impresia că sunt un lăudăros, i-am vorbit de una din ideile mele care, de fapt, era mai mult decât o idee, deoarece îi găsisem soluția teoretică.

— Despre ce anume este vorba?

— Când veți afla, sunt sigur că nu veți fi mai puțin sceptic decât reprezentantul uzinei UMBAH. Ce-ați zice de un aparat cu care se poate asculta ce se vorbeşte într-o încăpere aflată la o distanță de câteva sute de metri, fără ca, în prealabil, să fi fost acolo introdus un microemițător?

— Interesant aparat. Dar este realizabil? Nu sunt specialist, aşa că întrebarea mea nu trebuie să te surprindă.

— Dacă este realizabil? Bacalu schiță un zâmbet de superioritate, de îngăduitoare superioritate, pe urmă, evitând să răspundă direct: După ce i-am vorbit lui Claudiu de aparat, în linii foarte mari, impresionat, m-a întrebat: „Sunteți în stare să construiți un asemenea aparat?" „Bineînțeles", i-am răspuns. Mă pot angaja, dacă este nevoie, în scris. S-a gândit puțin. „Acum plec – mi-a spus el – dar voi reveni, peste maximum o săptămână, cu propuneri concrete. Până atunci, feriți-vă să vorbiți cu cineva despre proiectele dumneavoastră". Şi a dat să plece. Din prag, s-a întors şi a ținut să mai adauge: „Dacă, eventual, vi se face vreo propunere din partea altcuiva, nu vă angajați până nu veți cunoaşte oferta noastră".

— Între timp ai primit vreo altă ofertă?

— Nu. Exact după o săptămână, reprezentantul a revenit. Mi-a spus că a luat legătura cu „firma” – chiar aşa s-a exprimat – şi că aceasta s-a arătat interesată de aparatul pe care intenționez să-l construiesc. Aparatul ar constitui dovada cea mai bună că sunt un specialist valoros, şi totodată o garanție pentru firmă că oferta pe care vrea să mi-o facă, nu va însemna ceea ce se înțelege prin termenul „o proastă investiție de capital”. Pentru a nu mai lungi vorba, firma îmi cerca să construiesc aparatul şi, în cazul în care acesta corespunde caracteristicilor indicate de mine, se obliga să mă scoată din țară şi să mă angajeze director la uzină. De asemenea se angaja să-mi procure absolut toate piesele de care voi avea nevoie. Oferta este ispititoare. Totuşi, n-am acceptat imediat. Poate o să mă întrebați: de ce? Fiindcă mi-am dat seama în ce apă se scaldă.

— Adică, în ce fel de ape?

— Să vedeți. Deşi nu m-am îndoit că reprezenta firma UMBAH, totuşi îmi dădeam seama că ceea ce voia de la mine contravenea legilor țării.

— Vrei să spui că aveai scrupule…

— A, nu, domnule. Motivul a fost altul. Am gândit cam în felul următor: Acest domn Claudiu se află probabil în țară cine ştie sub ce pretext cu totul nevinovat. Dar, dacă adevărata lui misiune este să cumpere creiere, cărora, la nevoie, să le, faciliteze plecarea din țară, înseamnă că misiunea lui nu este deloc lipsită de riscuri. Şi cum proverbul cu ulciorul are o aplicativitate verificată, nu este exclus ca cei de la Securitate să prindă de veste şi să-l aresteze. Să-l aresteze, adică, înainte ca să pun la punct aparatul, cu alte cuvinte, înainte de a trece examenul de competență. Or, dacă am ghinionul să se

întâmple aşa, atunci visul meu de a ajunge în Apus se spulberă definitiv. Aşa am gândit, dar fiindcă nu puteam să-i mărturisesc temerea mea, i-am răspuns cam aşa: „Domnule Claudiu, scoate-mă din țară, şi mă angajez, dacă vrei şi în scris, că în maximum o lună, aparatul va fi gata". Replica lui a fost categorică: „Domnule inginer, dacă aş trata cu dumneavoastră în numele meu şi al uzinei, aş accepta. Dar eu nu sunt decât reprezentantul ei. Eu nu am voie să investesc în dumneavoastră capital fără să am, în prealabil, unele garanții. De fapt, una singură: că afacerea pe care o închei cu dumneavoastră va însemna un câştig real pentru uzină. Personal, nu am nicio îndoială că sunteți capabil să construiți aparatul de care mi-ați vorbit. Dar dacă, din anumite motive, invenția nu vă reuşeşte? Dar dacă în calculele dumneavoastră s-au strecurat erori? Gândiți-vă în ce situație m-ați pune pe mine. Nu sunt decât un simplu salariat al firmei. Construiți mai întâi aparatul şi, pe urmă, absolut toate clauzele contractului vor decurge în mod automat. Construiți aparatul şi, după aceea, în maximum zece zile, nu veți mai fi în țară. În fața refuzului său categoric, ce puteam face? Puteam să-i spun: Bine, domnule, dar ce se va întâmpla cu mine dacă, între timp, te înhață cei de la Securitate? Nu, desigur, nu puteam să-i pun o astfel de întrebare. Şi nu puteam, fiindică mi-am dat seama că nu ar fi cedat.

— În ce sens ți-ai dat seama? insistă Ducu.

Bacalu iarăşi se foi pe scaun înainte de a răspunde.

— A fost o intuiție dacă vreți. Sau, dacă asta vi se pare prea mult, o bănuială puternică, că ținea să construiesc în prealabil aparatul, nu fiindcă voia să se convingă că merit „investiția de capital", ci fiindcă avea nevoie de aparat aici, în țară, şi nu în străinătate.

Bacalu rosti cuvintele dintr-o răsuflare, pe urmă ceru voie să-şi aprindă o ţigară. Primind aprobarea, o aprinse şi începu să tragă lacom din ea.

— Va să zică asta a fost bănuiala dumitale.

— Da! recunoscu Bacalu.

— Bine, dar dacă ai avut această „intuiţie", nu ţi-a dat prin minte să te întrebi la ce-i trebuia reprezentantului uzinei UMBAH un asemenea aparat aici, în ţară?

Răspunsul veni cu o oarecare întârziere.

— Ba da! Am bănuit că în afară de îndeletnicirea oficială mai avea una, camuflată.

— Şi ştii ce denumire poartă această îndeletnicire camuflată?

— Da!

— Numeşte-o!

— Spionaj.

— Va să zică, deşi ţi-ai dat seama, totuşi ai acceptat târgul. Căci, până la urmă, ai acceptat, nu-i aşa?

— Am acceptat, desigur! Dacă refuzam, adio plecare din ţară. Adio bogăţie, deci adio viaţa pe care mi-o doream. Spionaj? Treaba lor! Nu mă privea.

— Şi? Mai departe ce s-a întâmplat? întrebă Ducu, văzând că Bacalu nu are de gând să continue.

— Am construit aparatul. L-a încercat şi a fost mulţumit. Pot spune, chiar foarte mulţumit. În definitiv, avea şi de ce. E o realizare care valorează o mulţime de bani.

— Spuneai, îl întrerupse Ducu, că l-a încercat şi că a fost mulţumit. Cu ce prilej?

Întrebarea nu părea a fi pe placul lui Bacalu. Tresări şi se uită pieziş la Ducu. Probabil se întreba dacă anchetatorul deţinea vreo informaţie în legătură cu aceasta. Pentru Ducu, privirea lui Bacalu din clipa aceea era una

familiară. Toți acei care trecuseră prin biroul său, la un moment dat îl priviseră în acest fel, întrebându-se: *cât* cunoaşte anchetatorul din activitatea mea şi ce anume fapte aş putea trece sub tăcere, dându-i totodată iluzia că nu-i ascund nimic. Şi Ducu mai ştia că numai foarte puțini din cei ajunşi la această fază se hotărăsc să abandoneze lupta şi să declare numai şi numai adevărul.

— Simplu. De la mine de la fereastră, se vede clădirea casei de cultură a sectorului nostru. Am îndreptat aparatul către acolo şi i-am dat posibilitate să asculte replicile dintr-o piesă de teatru pe care tocmai o repeta o echipă de amatori.

Bacalu fabula. Bacalu încă lupta. Încă nu ajunsese la punctul critic, când, convins că totul este pierdut, în sfârşit, se decide să spună adevărul.

— Asta s-a întâmplat dimineața sau după-amiaza?

— După-amiaza.

— Ziua ți-o aminteşti?

— Nu!

— Măcar cu aproximație? A trecut mai mult de-o săptămână?

— Mai mult.

— Cu câte zile?

— Câteva. Poate două sau trei.

Ducu sună. Se prezentă Picioruş. Îi dădu o hârtie pe care scrisese în grabă câteva rânduri. După aceea, suspendă şedința. O reluă după un sfert de oră.

— Inginer Bacalu. Casa de cultură al cărui sector spui că se vede de la fereastra apartamentului dumitale?

— A sectorului şase.

— Ei bine, spre ştiința dumitale, trebuie să te anunț că de o lună de zile casa de cultură de află în renovare şi

că, în tot acest timp n-a avut loc niciun fel de activitate culturală. Văd că nu vrei să ții seama de sfatul pe care ți l-am dat. Faci foarte rău, inginer Bacalu. Ancheta merge încet, şi numai din vina dumitale. Uite, de pildă, acum, din nou trebuie să te întreb: în ce împrejurare s-a convins reprezentantul uzinei de eficacitatea aparatului inventat de dumneata?

Bacalu oftă, lăsă să-i scape un fel de geamăt de neputință. Vorbind repede, povesti în ce fel înregistrase aparatul o parte din cele discutate la conferința militară la care raportor fusese colonelul inginer Stratilat.

Când termină de relatat totul, în amănunt, închise ochii, ca şi când, istovit dintr-o dată, simțea nevoia să doarmă.

— În ce zi ai dispărut de acasă şi din ce motiv? Bacalu tresări, deschise ochii şi se uită buimăcit la Ducu. Ochii îi erau roşii, fără îndoială că ațipise timp de cincisprezece, poate douăzeci de secunde. Trebui să repete întrebarea, ca Bacalu să înțeleagă ce anume i se cerea.

— N-am făcut-o din proprie inițiativă. Mi s-a cerut.

— Cine ți-a cerut? Reprezentantul?

— El. Dar a hotărât altcineva mai mare decât el.

— Cine?

Bacalu ştiu, dintr-o dată, că nu va mai putea rezista anchetatorului şi că acesta, până la urmă, va izbuti să afle tot ceea ce ar fi vrut să-i ascundă, în speranța că-şi va putea uşura întrucâtva situația. Şi atunci, resemnându-se brusc îi vorbi despre întrevederea la care participase un oarecare domn Braun.

— Pe ce stradă se afla casa unde te-au adăpostit până în ziua plecării?

— Nu ştiu!

— De ce?

— După ce m-a luat din Gara de Nord, şi după ce maşina s-a tot fâțâit pe o mulțime de străzi în mod inutil – mă gândesc, poate, ca să i se piardă urma – când ne-am aflat pe o străduță din apropierea bulevardului Mărăşeşti, Claudiu m-a legat la ochi cu o eşarfă neagră, după care mi-a poruncit să mă culc pe jos, în maşină.

— Cât timp a mai durat drumul după ce te-a legat la ochi?

— Cred că niciun sfert de oră. Dar s-ar putea să fi durat mai puțin, mie părându-mi-se atât de lung din cauza poziției incomode în care am călătorit. Când am ajuns, Claudiu a băgat mai întâi maşina în garaj şi abia după aceea mi-a cerut să mă ridic şi să-mi iau eşarfa de pe ochi. Din garaj am intrat direct în casă, printr-un fel de oblon de tablă ondulată. Am urcat câteva trepte şi am ajuns mai întâi într-un fel de vestibul, pe urmă în sufragerie, unde mi s-a servit cina. Am mâncat singur. Totul era pregătit pe masă. Claudiu a revenit când am terminat, ca să mă conducă în camera ce-mi fusese rezervată, de fapt o sufragerie în stil florentin, la care adăugaseră un fotoliu-pat. Fereastra avea o draperie din catifea de culoarea vişinei. În stânga, era un mic oficiu, care ducea la baie. Mi-a urat noapte bună şi a dat să plece. Din prag s-a întors, să-mi recomande că nu-mi era îngăduit să părăsesc casa sau să circul prin încăperi. Dacă, eventual, doream ceva, nu aveam decât să sun şi el, Claudiu va veni să-mi îndeplinească dorința. Când am rămas singur, primul lucru pe care l-am făcut a fost să ridic un colț al draperiei, ca să privesc afară. N-am văzut mare lucru. În fața ferestrelor, la o depărtare de maximum şase metri, zidul fără nicio fereastră al unei case cu etaj. La dreapta şi la stânga, gard de lemn. Între case şi gard o curte interioară în care se afla, în

afară de câteva lăzi de lemn goale, caroseria pe butuci a unui automobil demodat. Nici a doua zi, pe lumină, nu mi-am putut da seama în ce cartier mă aflam. Am uitat să vă spun, că pe un colț al mesei am găsit o foaie de hârtie, pe care era scris la maşină programul meselor. Micul dejun la nouă dimineața, masa de prânz, la două, iar cina, la orele nouă. Dedesubt, scris de mână, cu pastă roşie, cineva adăugase: „Vă rog să respectați întocmai programul". M-am dumerit a doua zi de ce mi se cerea să respect programul. Fiindcă, de fiecare dată când intram în sufrageria improvizată, micul dejun, prânzul sau cina mă aşteptau. Nu ştiu nici acum, de altfel nici nu am fost curios să aflu, cine gătea, ori cine punea şi ridica masa. În afară de Claudiu, în tot timpul rămâncrii mele în casa aceea, n-am mai văzut pe nimeni. Credeți, poate, că m-am plictisit?

— Nu, nu cred asta.

— Şi faceți foarte bine. Timpul mi l-am petrecut cum nici că se putea mai agreabil.

— Adică?

— M-am gândit la un transmițător... Domnilor, o invenție extraordinară, care ar valora milioane. Milioane de dolari!

— Nu mai spune! îl ironiză Bogdan. Chiar milioane?

— Nu vă vine să credeți, dar ar valora.

— În razul acesta, trebuie că e vorba de o invenție într-adevăr extraordinară. Din păcate noi nu suntem specialişti, aşa că revino la subiect, îl îndemnă Ducu.

— Nu sunteți specialişti, dar sunteți ofițeri de securitate. Or, în această calitate, nu se poate să nu apreciați importanța invenției la care mă gândesc.

— Ne-ai făcut curioşi, inginer Bacalu.

— Dumneavoastră ştiți că orice emisiune de radio

poate fi bruiată sau detectată.

— Bineînțeles.

— Ştiți, de asemenea, că orice mesaj cifrat sau codificat poate fi descifrat cu ajutorul unei maşini electronice.

— Închipuie-ți că ştiam şi lucrul acesta, îl ironiză din nou Bogdan.

— Ei bine, ce-ați zice de un transmițător a cărui undă să nu poată fi recepționată decât într-un singur punct de pe glob?

— Este posibil aşa ceva?

— Teoretic, da. Teoretic, este posibil ca un transmițător, să spunem, să emită de la Bucureşti nişte semnale care să nu poată fi recepționate decât *numai* la Paris. Teoretic, repet, este pasibil. Eu m-am gândit, şi am întrevăzut şi soluția ca ideea să poată fi pusă în practică. Desigur, vă dați seama ce instrument extraordinar ar deveni un asemenea aparat pentru transmiterea de informații şi ordine, atât în timp de pace, cât şi în timp de război. Pe urmă posomorându-se brusc: Dar dacă n-am avut şansa, nu va mai fi nimic… nimic.

— Ce şansă?

— De a pleca din țară.

— Mereu uit că idealul suprem al vieții dumitale a fost şi este să-ți părăseşti țara. Dar, în altă ordine de idei: În bagajele dumitale nu a fost găsit aparatul inventat de dumneata. Ce ne-ai putea spune în legătură cu aceasta?

— Nimic. A rămas la Claudiu. Ce-a făcut cu el nu ştiu. Credeți-mă!

Ducu se aşteptase să primească acest răspuns Era un răspuns sincer. Bacalu renunțase la luptă.

— Descrie-mi-l pe Braun.

Răspunsul veni prompt.

— Nu pot... Nu sunt în stare. Într-un fel, îl am şi acum dinaintea ochilor, dar, pur şi simplu, nu sunt în stare să vi-l descriu. Este un om care... care nu se lasă privit.

— Nu se – ce?

— Nu se lasă privit.

— Nu înțeleg ce vrei să spui.

— Nici eu nu înțeleg, dar cred că, totuşi, exprimă cel mai bine ceea ce vreau să spun.

Ducu nu mai insistă. Şi nu mai insistă, fiindcă înțelese că nici de data asta Bacalu nu mințea şi că, într-adevăr, acel Braun *nu se lăsa privit.*

În clipa următoare – fu o hotărâre de moment – Ducu deschise sertarul, scoase un set de fotografii pe care îl răsfiră pe birou, dinaintea lui Bacalu. Erau acolo fotografiile Norei Solcanu, Matildei Grigoriu, a lui Paraschiv Pendeleanu, a lui Matei Corbeanu şi în fine a lui Balthazar.

— Îți spune ceva vreuna din aceste fotografii?

— Asta e verişoara mea, şi dădu deoparte fotografia Norei Solcanu.

— Fă abstracție de ea.

— Ăsta e Claudiu se grăbi să adauge, scoțând din grupaj fotografia lui Matei Corbeanu.

— Claudiu?

— El. Sunt absolut convins.

Ducu se păstră calm, dar inima, măcar puțin, îşi grăbi bătăile.

— Pe altcineva recunoşti?

Bacalu arătă cu degetul ultima fotografie din rând:

— Uite-l şi pe domnul Braun.

— Eşti sigur, inginer Bacalu?

— Absolut sigur. Fotografia este a domnului Braun. Vreau să spun a aceluia care mi s-a prezentat cu acest

nume.

Fotografia indicată de Bacalu era a lui Balthazar.

XII

Cercul se strânge

Când Dorobanțu intră în biroul „şefului” înțelese, chiar din prima clipă, că acesta era prost dispus. Totuşi, nici prin minte nu-i trecu că el era cauza proastei dispoziții a maiorului.

— Ce mai face Balthazar, Dorobanțule?

— Nimic deosebit, tovarăşe maior. Din rapoartele pe care vi le-am prezentat ați putut constata...

— Rapoartele acelea, îl întrerupse Ducu, nu sunt reale. Sunt întocmite din burtă. A avut dreptate căpitanul Bogdan.

— Tovarăşe maior, permiteți-mi să raportez că oamenii îşi fac în mod conştiincios datoria. Am verificat personal...

— Ai verificat, dar nu atunci când trebuia. Dumneata afirmi că ei îşi fac în mod conştiincios datoria, rapoartele susțin acelaşi lucru, şi cu toate acestea realitatea este alta. Să luăm, de pildă, ziua de marți şi să vedem ce raportează oamenii dumitale, care aveau sarcina să supravegheze în ziua aceea pe Balthazar.

„La orele treisprezece şi patruzeci şi cinci de minute, după o scurtă plimbare până la „Poşta mare”, şi înapoi, B... a intrat la braseria hotelului, ca să ia masa de prânz. Prânzul a constat din următoarele feluri de mâncare: ciuperci a la grec, consome, pui de baltă pane, profiterol, pere şi cafea. Ca băutură: whisky, vin şi trei coniacuri.

La orele cincisprezece şi zece minute a părăsit braseria şi a urcat la hotel. A coborât abia seara, la orele douăzeci şi două, ca să cineze, de data asta la restaurantul hotelului...”

— Ei bine, Dorobanțule, află că nu-i adevărat.

— Ce anume, tovarăşe maior?

— Nu-i adevărat că între orele cincisprezece şi zece minute şi douăzeci şi două, a stat cuminte la el în apartament. Înțelegi? Nu-i adevărat!

— Tovarăşe maior, în scopul supravegherii permanente a lui Balthazar, mi-au fost afectați cei mai buni oameni.

— Ştiu. Cu toate acestea, în ziua de marți lucrătorul acela...

— Sunt mai mulți, tovarăşe maior.

— Cu atât mai rău, Dorobanțule. Cu atât mai rău. Asta înseamnă că în ziua de marți, nu unul, cu cu toții s-au comportat ca nişte veritabili gură-cască. Fiindcă, în acea zi, în timp ce oamenii dumitale îl credeau la hotel, Balthazar se întâlnea, într-un apartament de la etajul şapte al unui bloc de pe bulevardul Bălcescu, cu un oarecare domn Popescu şi cu inginerul Bacalu.

Dorobanțu se uită lung la şeful său. Avea atâta încredere în oamenii însărcinați cu supravegherea lui Balthazar, încât era convins că informația pe care o deținea maiorul era întru totul eronată.

— Imposibil, tovarăşe maior.

— Imposibil? Poftim, citeşte ce a declarat inginerul Bacalu. Citeşte pasajul subliniat cu creionul albastru.

Şi-i întinse o foaie de hârtie bătută la maşină.

Dorobanțu citi pasajul, îl citi chiar de două ori, şi tot nu se convinse.

— Tovarăşe maior, îmi permit să vă întreb, dacă putem avea încredere în cele declarate de inginerul Bacalu.

— Încredere, în general, nu putem avea, dar asta nu înseamnă că ceea ce a declarat, în legătură cu Balthazar, nu este adevărat.

— În cazul acesta, tovarăşe maior…

— În cazul acesta, trebuie să recunoşti că oamenii tăi, Dorobanţule, s-au comportat ca nişte papă-lapte.

— Nu, tovarăşe maior. În cazul acesta, înseamnă că acest Balthazar nu-şi dezminte faima. Îmi permiteţi să mă duc să stau de vorbă cu băieţii? Trebuie să descopăr în ce fel a izbutit Balthazar să-i păcălească, fără ca vreunul dintre ei – şi doar cu toţii sunt aşi în meserie – să prindă de veste.

— Bine. Du-te. Descurcă-te cum poţi, şi cum te pricepi; dar îţi atrag atenţia – şi prin dumneata lor – că în niciun caz nu trebuie să se mai întâmple a doua oară ca Balthazar să se plimbe prin oraş, precum Vodă prin lobodă, fără ca noi să avem cunoştinţă.

* * *

Bogdan stătea în rândul din spate, puţin în stânga şi, din locul în care se afla, îl vedea foarte bine pe Matei Corbeanu care, după fiecare cântec, aplauda cu multă căldură.

Trecuse o săptămână de când Bacalu recunoscuse în fotografia lui Matei Corbeanu pe misteriosul Claudiu, o săptămână de când fostul logodnic al Norei Solcanu fusese luat în supraveghere – o supraveghere discretă şi foarte eficace – fără ca în tot acest timp Corbeanu să fi stabilit vreo legătură sau, invers, altcineva să fi încercat să stabilească o legătură cu el. Matei Corbeanu se com-

porta ca un cetățean de treabă, aşa cum, de altfel, era considerat de către toți colegii săi de serviciu.

O săptămână de aşteptare nu contează pentru un lucrător de la contrainformații, fiindcă, printre multele însuşiri care se cer acestuia, răbdarea nu este cea mai de neglijat. Ce înseamnă o săptămână când ştii, precis, că omul trebuie să-şi dea în petic, fiindcă nu este „uşă de biserică"? Aşa că, până la urmă, Corbeanu, alias Claudiu, într-un fel, trebuia să se mişte, trebuia să-şi trădeze complicii, fiindcă, după toate probabilitățile, nu lucra de unul singur. Complice îi era, de pildă, pretinsul Popescu, individul cu care se întâlnise Bacalu în apartamentul lui Pavel Moldoveanu, în timp ce acesta din urmă îşi petrecea concediul pe litoral. (Verificaseră: Pavel Moldoveanu era plecat de două săptămâni la mare şi nu pusese nimănui la dispoziție garsoniera pe timpul cât avea să lipsească din Bucureşti).

— Cine a mai ştiut că plecați la mare? fusese întrebat.

— Colegii de la serviciu.

— Şi altcineva?

— Femeia care face curat. Am anunțat-o să nu vină decât la întâi septembrie, adică atunci când îmi expiră concediul.

Desigur, nu era de loc uşor pentru oamenii maiorului Mănăilă să ajungă la pretinsul Popescu, investigând şi suspectând pe toți aceia care aflaseră că Pavel Moldoveanu avea să lipsească din Bucureşti până la întâi septembrie. De altfel, nici nu era absolută nevoie. Fiindcă, până la urmă, Corbeanu tot avea să ia legătura cu acel Popescu. Evident, acest „într-o zi" putea să însemne în timp, foarte mult, dar, aşa cum am mai spus, răbdarea este una din virtuțile indispensabile ale lucrătorului de la contraspionaj.

— De altfel, nu numai prin Corbeanu se putea ajunge la Popescu. Mai exista şi filiera Balthazar. De vreme ce o dată se întâlniseră în garsoniera de pe bulevardul Bălcescu, nu era de loc exclus să se revadă, fie în acelaşi loc, fie în altă parte.

Totuşi, deşi trecuse o săptămână, aşa ceva nu se întâmplase. În tot acest timp, de altfel, ca şi mai înainte, Corbeanu dusese şi continua să ducă o viaţă singuratică, suspect de singuratică. Nu avea prieteni, nu se întâlnea eu nimeni. Acasă, nu-l vizita nicio „prietenă" şi nu se ducea nici el la vreuna, ceea ce era de mirare, dat fiind faptul că făcea parte din categoria aceea de bărbaţi în faţa cărora femeile, chiar cele mai lucide, sfârşesc prin a-şi pierde capul. După aparenţe, Corbeanu continua să rămână credincios memoriei Norei Solcanu.

La policlinică îşi făcea conştiincios datoria, măcar în atâta măsură cât era necesar ca să nu-şi nemulţumească pacienţii. Păreri bune despre el aveau şi colegii de breaslă, deşi, în fapt, niciunul nu-l cunoştea mai bine decât cel mai vechi dintre pacienţii săi. Fiindcă doctorul Corbeanu îşi da silinţa – şi izbutea fără greutate – să treacă, în măsura posibilului, cât mai neobservat. La prânz, când ieşea de la slujbă, lua masa la un restaurant-pensiune. După aceea, se ducea direct acasă. Seara, ieşea să se plimbe şi să cineze la un „lacto". Dacă nu se ducea la un spectacol, se întorcea devreme acasă.

Cu alte cuvinte, o existenţă plată, ca de funcţionar cuminte şi rutinard. Cei însărcinaţi cu supravegherea lui Corbeanu ar fi sfârşit prin a se plictisi, dacă n-ar fi observat la el o anume „manie". Seara, când ieşea să se plimbe până la ora cinei, ca să capete poftă de mâncare, itinerarul pe care îl străbătea, deşi nu era acelaşi, nu

părea totuşi întâmplător. Şi nu părea întâmplător pentru următorul motiv. După ce se plimba pe anumite străzi, cu un mers uniform, exasperant de uniform, la o anumită oră făcea în aşa fel ca să se găsească, neapărat, în imediata apropiere a unui telefon public, instalat fie în gangul vreunei clădiri, fie în altă parte, dar totdeuna într-un loc nu prea la vedere.

Când ajungea, Corbeanu verifica ora – ceasornicele, atât al său, cât şi al aceluia care îl fila, indicau de fiecare dată orele douăzeci şi zece minute – după care se posta în imediata apropiere a aparatului, prefăcându-se că îşi explorează buzunarele în căutarea unei fise. Explorarea aceasta dura exact zece minute. După aceea pleca. Dacă se întâmpla ca, la venirea sa, altcineva să vorbească, aştepta tot zece minute, dar abia din clipa când lua sfârşit convorbirea. Seară de seară se întâmpla la fel, numai că de fiecare dată aparatul era altul, de pe o altă stradă.

Desigur, n-a fost greu să se tragă concluzia că, dacă se găsea în fiecare seară, la aceeaşi oră, în imediata apropiere tot a unui alt aparat telefonic, aceasta nu se datora întâmplării, ci era o manevră bine calculată, al cărei scop putea fi cu uşurință ghicit: Corbeanu era în aşteptarea unei comunicări pe care, din prudență, nu putea s-o recepționeze la telefonul din locuința sa.

O dată emisă această ipoteză, colaboratorilor lui Ducu nu le rămânea altceva de făcut decât să aştepte. Trecură cinci zile. În cea de a şasea zi, în timp ce Corbeanu se afla lângă un aparat public, instalat într-un gang, şi, conform obiceiului, îşi explora buzunarele în căutarea unei fise, exact la orele opt şi zece minute se auzi apelul. Corbeanu se grăbi să ridice receptorul. Convorbirea nu dură nici cincisprezece secunde. După aceea, plecă spre casă, nu ca de obicei mergând încet, cu un mers exas-

perant de uniform, ci ca un om foarte grăbit. Era bine dispus, motiv pentru care nu conteni să fluiere decât în clipa în care se urcă în autobuzul care îl lăsă în imediata apropiere a casei unde locuia.

A doua zi, Corbeanu asista la Cencertul corului de copii. Şi, fiindcă nu intra în obiceiurile lui Corbeanu să frecventeze asemenea spectacole Bogdan, anunțat la timp, ținu să asiste şi el la concert.

Concertul se apropia de sfârşit. Între timp, nu se întâmplase nimic. Nici măcar în pauze. Bogdan se întreba dacă nu cumva se înşelase, mesajul telefonic primit în jun de Corbeanu referindu-se la cu totul altceva decât la concert. Fiindcă, dacă nu ignora încântarea ce se aşternuse pe fața acestuia, dar, mai ales, entuziasmul cu care aplauda, o asemenea presupunere părea veridică. Bogdan însă, nu era omul care să se lase înşelat de aparențe. De aceea, în ciuda faptului că spectacolul era pe sfârşite, încă nu pierduse speranța că *ceva, totuşi, trebuia să se întâmple,* dacă nu mai înainte, măcar după ultima cădere a cortinei.

Lumea se îndrepta spre ieşire. Bogdan manevră în aşa fel, încât să se strecoare în spatele lui Corbeanu. Şi iată, când ajunseră în hol, la un moment dat, un individ, ca din întâmplare, nimeri în stânga lui Corbeanu. Individul avea în mână o pungă dintr-acelea în care se păstrează „fâş"-urile. Odată ajuns umăr lângă umăr cu Corbeanu, individul îi vârî sub braț punga, în care sigur nu se mai afla „fâşul" – sau dacă da, pe lângă „fâş" şi altceva – cu o abilitate pentru care l-ar fi invidiat oricare pungaş dintre aceia specializați în a cotrobăi prin buzunarele călătorilor.

Deşi Bogdan era tare curios să afle ce conținea punga, întrucât ştia că la ieşire Corbeanu va fi luat în filaj de

către altcineva, îşi concentră atenţia asupra individului, care, după ce se descotorosise de pungă, făcându-şi loc prin mulţime, încerca să se îndepărteze. Bogdan însă se ţinu scai de el. În stradă, urmărirea deveni ceva mai dificilă. Şi deveni mai dificilă, fiindcă se părea că individul era un expert în a se descotorosi de o eventuală „coadă". Sarcina lui Bogdan era grea, dar nu imposibilă. La rândul său, era şi el expert în a nu se pierde pe drum. Datorită acestui fapt, izbuti să se ţină scai de individ, conducându-l până acasă. („Vizuina acestuia se afla undeva pe o stradă din apropierea cimitirului Belu şi, după toate aparenţele, era aceea în care fusese adăpostit Bacalu.)

Dar consecinţa cea mai fericită fu că dublura lui Bogdan izbuti să fotografieze de trei ori pe misteriosul individ. La numai câteva minute după developarea clişeelor, Bacalu recunoştea în fotografiile ce-i fuseseră prezentate, pe Popescu, pe misteriosul Popescu, acela care îl pusese în legătură cu Balthazar, în apartamentul lui Pavel Moldoveanu, de pe bulevardul Bălcescu. Firele începeau să se lege şi verigile reţelei să devină evidente: Balthazar, Pendeleanu, Nora Solcanu, Corbeanu, Popescu. Din reţeaua propriu-zisă, Balthazar trebuia exclus. Balthazar venise ca emisar al „Trustului Nebel". Un emisar din afară, de regulă, ia legătura cu acela care conduce reţeaua. În cazul acesta cine conducea reţeaua? Cine era rezidentul?

Era o întrebare la care încă nu se putea răspunde.

* * *

Intrară în biroul colonelului Rareş, unul după altul.

— Luaţi loc!

Ducu se înfundă în fotoliul din dreapta, Bogdan în cel din stânga. Colonelul avea un aer grav, preocupat. Părea şi puțin nervos. Îi convocase la o „şedință de lucru", nici la o oră după ce mai avusese loc una. Erau amândoi nerăbdători şi curioşi să afle, motivul noii convocări.

— V-am chemat să reanalizăm problema. De la început vreau să vă informez că tovarăşul general nu împărtăşeşte punctul nostru comun de vedere.

— Nu! se miră Bogdan, exprimându-şi tare nedumerirea, ceea ce nu era un lucru neobişnuit la el.

Trecuse mai puțin de o oră de când toți trei căzuseră de acord că încă nu sosise momentul să se treacă la reținerea lui Corbeanu şi a lui Popescu, a falsului Popescu, fiindcă numele lui adevărat era Fântânaru. (Fântânaru fusese pilot de încercare pe avioane supersonice, până a nu fi pensionat, în urmă cu trei ani, ca urmare a unui accident cu urmări relativ grave. În prezent, se bucura de o oarecare notorietate ca autor de muzică uşoară.) Şi fuseseră de acord că încă nu venise momentul să fie arestați, mai întâi, fiindcă nu aveau siguranța că depistaseră absolut pe toți membrii rețelei, apoi, fiindcă, adâncind problema, ajunseseră la următoarea concluzie: Da, arestând pe Fântânaru şi pe Corbeanu, poate că ar fi aflat de la aceştia şi pe ceilalți membri ai rețelei. (În cazul în care îi cunoşteau.) În schimb, era puțin probabil să afle cine era rezidentul, cunoscute fiind măsurile de conspirativitate pe care şi le ia un rezident, ca să-şi asigure o cât mai deplină securitate. Pe de altă parte, dacă îi arestau pe cei doi, volens-nolens trebuia reținut şi Balthazar.

Reținerea lui Balthazar ridica însă unele probleme mai delicate. Împotriva lui nu existau dovezi concludente de vinovăție. Desigur, declarația lui Bacalu că tratase cu

Balthazar, în prezența lui Popescu-Fântânaru, putea constitui un cap de acuzare. Dar nu unul suficient de puternic. Putea fi spulberat de Balthazar dacă ar invoca un alibi, greu de contestat. Anume că, în ziua şi la ora când ei, cei de la contraspionaj, pretindeau că se întâlnise cu Bacalu şi cu Fântânaru într-un anume apartament de pe bulevardul Bălcescu, el, Balthazar, se afla la hotel, adevăr care putea fi confirmat, sub prestare de jurământ, de boy şi de cameristă. (În după amiaza aceea Balthazar îi sunase pe amândoi, parcă dinadins ca să-şi creeze un alibi.) Da, Balthazar putea invoca acest alibi, deoarece, în ciuda investigațiilor şi în ciuda tuturor ipotezelor nu-şi putuseră explica, în niciun fel, cum de izbutise Balthazar să părăsească hotelul fără să fie văzut de careva dintre oamenii de serviciu, dar, mar ales, de cei însărcinați cu supravegherea lui

— Vă repet, tovarăşul general nu este de acord cu concluzia la care am ajuns cu toții mai înainte.

— Tovarăşe colonel, dacă am înțeles bine, tovarăşul general este de părere că ar trebui să-i reținem pe spioni? vru să ştie maiorul.

Colonelul Rareş nu răspunse direct la întrebare ci, la rândul său, întrebă:

— După părerea voastră, la cine se află, acum, aparatul inventat de inginerul Bacalu?

— La Corbeanu acasă în niciun caz, preciză Ducu. Verificat.

— Atunci la Popescu-Fântânaru?

— Poate!

— Nu cumva la Balthazar?

— Unde să-l fi ascuns? La hotel nu-i. Nici în maşină. De asemenea verificat.

— Fie că se află în mâinile lui Fântânaru, fie în ale

altcuiva, un fapt e sigur: că acela care dispune de el, îl foloseşte.

— Mai mult ca sigur, tovarăşe colonel, fu de acord Ducu.

— E un aparat teribil, nu-i aşa? continuă să întrebe colonelul.

— Al naibii de teribil, tovarăşe colonel, se grăbi să recunoască Bogdan.

— Ei bine, dacă aparatul acesta teribil n-a fost pus la păstrare, înseamnă că individul în mâinile căruia se află obține informații de cea mai mare importanță.

— Obține! oftă Bogdan şi chipul său trăda cât de necăjit era. Pe urmă, imediat: Tovarăşe colonel, mă întreb dacă nu cumva aparatul a fost scos din țară.

— Puțin probabil, Tudoraşcule. Crezi că rețeaua de aici nu are nevoie de un asemenea aparat?

— Ba bine că nu!

— Desigur, „Trustul Nebel" s-a făcut forte să-l scoată din țară pe Bacalu, ca acesta să realizeze şi celelalte invenții, deocamdată în stare de proiect. Dar, dacă izbuteau să-l scoată, ar fi fost pus, în primul rând, să construiască atâtea aparate câte are nevoie Trustul ca să doteze cu ele toate rețelele de care dispune. Nu sunteți de părere?

— Foarte probabil, tovarăşe colonel. Rațional e chiar foarte posibil că aparatul n-a fost scos din țară.

— Şi că el, poate chiar în clipa aceasta, înregistrează pe bandă secrete de cea mai mare importanță. Gândiți-vă câte şedințe au loc într-o singură zi, în care se discută probleme cu caracter secret. Desigur, mi-ați putea obiecta: Da, se țin multe asemenea şedințe, dar acela în posesia căruia se află aparatul ar trebui să cunoască, în prealabil, unde anume se țin ele. Pe urmă, ar mai trebui

să găsească şi locul potrivit ca să instaleze aparatul. Nu neg, sunt aceste greutăți din cele mai tari. Dar, dacă au aflat de conferința în care s-a discutat despre tancul A. N., şi dacă au găsit şi unde să instaleze aparatul, de ce să credem că performanța lor de atunci a fost întâmplătoare?

— Evident, nu ne este permis să credem aşa ceva. De altfel, acela sau aceia care dispun de aparat nu trebuie să umble, neapărat, numai după depistat superse-crete. Oare nu ar fi suficient să instaleze aparatul în podul unei case cu o lucarnă înspre ferestrele unui minister oarecare, ca să înregistreze tot ceea ce se discută în cabinetele miniştrilor, ale consilierilor sau ale directorilor generali?

— Foarte just, Mănăilă. Şi asta ce înseamnă? Înseamnă că, zi de zi, ei pot să intre în posesia unei cantități din ce în ce mai mari de informații cu caracter secret. Şi nu ne este permis să ne facem iluzia că unele dintre ele nu s-au scurs sau nu se vor scurge curând peste graniță.

Ducu oftă resemnat, pe urmă spuse:

— În cazul acesta, să-i arestăm, tovarăşe colonel!

— N-o spui cu prea multă tragere de inimă. Şi doar adineaori am avut impresia că pledezi pentru reținerea lor imediată.

— Tovarăşe colonel, am fost de acord să căutăm şi să găsim, de urgență, aparatul. N-am înțeles însă prin aceasta că sunt şi pentru arestarea ambilor spioni. Mi-e teamă că, procedând astfel, riscăm prea mult.

— Vrei să spui că, arestându-i, riscăm să nu punem mâna tocmai pe aparat?

— Mi-e teamă că da, tovarăşe colonel. Personal, cred că aparatul nu se află nici la Corbeanu şi nici la Po-

pescu-Fântânaru. Dacă îi arestăm este posibil să aflăm la care dintre ei se găseşte acum. Dar nu-i de loc exclus să fi fost predat altcuiva, unui curier ad hoc trimis de rezident, pe care ei nu-l cunosc. Într-un asemenea caz, lanțul se va rupe.

— Tovarăşul general este de părere că riscăm mult mai mult aşteptând, decât dacă am trece la reținerea lui Corbeanu şi a lui Fântânaru.

Arestarea lui Corbeanu n-a ridicat nicio problemă. În primele momente simulă o indignare magistral jucată, dar a fost suficient ca Bogdan să-i transmită „complimente" din partea lui Bacalu, pentru ca imediat să se dezumfle şi, indignării simulate, să-i ia locul o îngrijorare reală.

În schimb, arestarea lui Popescu-Fântânaru le rezervă surprize. Ea fu plănuită să se întâmple concomitent cu aceea a lui Corbeanu. Şi într-adevăr, la aceeaşi oră, Ducu, care conducea personal acțiunea, apăsă pe butonul soneriei de la intrare, dar nu mai înainte de a fi luat măsurile preventive necesare pentru cazul când Fântânaru ar încerca să se salveze prin fugă. Sună îndelung, dar nimeni nu veni să deschidă, deşi ştia precis că Fântânaru era acasă. Până la urmă, fu nevoit să ordone forțarea uşii. Ducu, împreună cu ajutoarele sale, pătrunseră, mai întâi, într-un vestibul spațios, pe urmă, în holul cu pereții căptuşiți cu lambriuri de stejar, în care, în afara mobilei demodate, dar de calitate, se afla un pian şi o colivie uriaşă. În colivie, un papagal cam pleşuv începu să-i înjure. Din hol, prin trei uşi înalte, cu canaturi duble, se putea ajunge la celelalte încăperi ale casei. Temându-se să nu fie atacați prin surprindere, Ducu şi ajutoarele sale trecură, cu foarte

multă precauție, la investigarea succesivă a camerelor. Înapoia primei uşi descoperiră dormitorul. Patul anacronic – de altfel ca toată mobila – avea baldachin. În dormitor nu se afla nimeni. Nici în următoarea cameră nu dădură peste Fântânaru. Mai rămânea de cercetat cea de-a treia încăpere. Dacă nici acolo nu aveau să-l descopere, însemna că totuşi spionul izbutise să scape.

În momentul când deschiseră uşa, se auziră două împuşcături succesive. Primul glonte îl răni pe Ducu în brațul stâng, al doilea străpunse şoldul unuia dintre ajutoarele sale. Când fumul se risipi, spre marea lor surprindere, descoperiră, prăbuşit pe spate, trupul neînsuflețit al lui Fântânaru. Apropiindu-se de cadavru, lui Ducu nu-i fu de loc greu să constate că spionul se otrăvise. (Ulterior, la autopsie, se stabili că luase cianură.)

Dar în cazul acesta, cine trăsese cele două focuri de revolver? Misterul fu lămurit curând: două pistoale, aşezate între cărțile din bibliotecă, datorită unui sistem simplu, dar ingenios, se descărcau în mod automat în momentul când cineva deschidea uşa.

Lângă cadavru fu găsit un aparat de radioemisie cu tranzistori. Asta însemna că, înainte de a se otrăvi, Fântânaru apucase să anunțe pe careva că este pe punctul de a fi arestat. Dar şi mai grav era faptul că, deşi casa fu supusă unei percheziții minuțioase, din pod şi până în pivniță, nici aparatul inventat de inginerul Bacalu, nici banda de magnetofon şi nici foile de indigo nu putură fi găsite.

Nici anchetarea ulterioară a lui Corbeanu nu ajută la elucidarea misterului dispariției aparatului inventat de Bacalu.

Dimpotrivă, misterul deveni şi mai de năpătruns în

momentul când Corbeanu, parcă plictisit să țină piept întrebărilor anchetatorului, lăsă să-i scape:

— Dacă vreți să ştiți, aparatul a dispărut.

— Cum a dispărut? Ce vrei să înțelegi prin asta? Întrebă Ducu.

— Adică, a fost furat.

— De la cine?

— De la Fântânaru, în cazul când acesta n-a apucat să-l predea mai departe.

— Trebuia să-l predea?

— Presupun... Trebuia.

— Cui?

— Asta nu mai ştiu.

— Cine l-a furat?

— Nu ştiu!

— Nici nu presupui?

— Nu! Cine l-a furat a riscat mult.

— Ce a riscat?

— Să ajungă pe lumea cealaltă.

— Nu mi-ai spus: Ce te face să presupui că a fost furat?

— Ştiu!

— Ştii precis. Sau e o presupunere?

— Ştiu precis.

— Bine! Deocamdată nu insist să-mi spui de la cine deții informația. În altă ordine de idei, aş vrea să te întreb dacă nu cunoşti o femeie cu o voce fermecătoare.

— Nu! Categoric, nu cunosc.

— Şi nici n-ai auzit vorbindu-se despre ea?

— Nu, domnule.

Ducu întrerupse anchetarea lui Corbeanu, fiindcă între timp se întâmplase un eveniment care îl solicită în altă parte.

În timp ce Ducu, împreună cu ajutoarele sale încerca să pătrundă în locuința lui Popescu-Fântânaru, centrala telefonică a hotelului Atheene Palace fu solicitată de către cineva din afară, care dorea să i se facă legătura cu telefonul din camera lui Balthazar. Se întâmpla pentru prima dată când acesta era căutat la telefon. Convorbirea se rezumă la un singur cuvânt, rostit de către solicitant: *Uranus!*

Câteva minute mai târziu, Balthazar anunță că pleacă şi ceru să i se facă urgent nota de plată. După numai o jumătate de oră, bagajele sale umpleau portbagajul încăpător al puternicei sale maşini. Înainte de a urca la volan, Balthazar împărți bacşişuri grase portarului şi tuturor acelora care îl ajutaseră la transportarea bagajelor.

— Plecați acasă, domnule Balthazar? fu întrebat de către unul din boy, care o rupea binişor pe franțuzeşte.

— Nu! La Mamaia.

Şi într-adevăr, după ce ieşi din Bucureşti, Balthazar se avântă cu Fordul său, care trezea numai admirație, pe şoseaua ce ducea la Constanța, gonind cu o viteză de peste o sută de kilometri pe oră. Era un maestru al volanului, dar şi maşina îl asculta, executând comenzile cu o docilitate de animal bine dresat. Însă nici acei ce alcătuiau „trena" lui nu erau şoferi mai puțin dotați, aşa că, până la destinație, n-a existat măcar un minut în care timp „Fordul" să fi scăpat de sub supraveghere. Pe de altă parte, prin radio, la fiecare sfert de oră, cei care asigurau „trena" raportau în ce mod decurgea urmărirea.

Când ajunse la Mamaia, Balthazar descinse la Hotel Splendid. Spre marca surprindere a lui Bogdan – fiindcă lui i se încredințase conducerea echipei operative – Bal-

thazar nu întâmpină niciun fel de greutate în obținerea unei camere, deşi era sezon plin, şi toate hotelurile ticsite de turişti străini. Şi nu întâmpină vreo dificultate, deoarece camera îi fusese reținută telefonic.

De către cine, niciuna din funcționarele de la recepție nu fu în stare să-l lămurească. Bogdan se întrebă dacă nu cumva aceeaşi persoană care îl alertase pe Balthazar: *Uranus!* La început, Bogdan crezuse că acest cuvânt nu poate avea decât o singură semnificație: *alarmă!* Judecata pe care şi-o făcuse fusese următoarea: Probabil Fântânaru, înainte de a se sinucide, anunțase, prin radio, pe rezident, iar acesta, la rândul său, avertizase pe Balthazar că se află şi el în primejdie. Balthazar, intrat în panică, se grăbise să-şi facă bagajele, hotărât să spele putina mai înainte de a fi prea târziu. Dar, în momentul când văzu Fordul, în loc să se îndrepte spre granița de vest, spre Nădlac – punctul de frontieră pe unde intrase – ia, într-adevăr, drumul litoralului, înțelese că se înşelase, că raționamentul său fusese greşit. Dacă *Uranus* ar fi însemnat, într-adevăr, alarmă, primejdie, fără îndoială că Balthazar n-ar mai fi avut dispoziție să se sorească pe plaja de la Mamaia. Cu alte cuvinte, *Uranus* avea desigur, o cu totul altă semnificație. Care însă? Presupuneri se puteau face multe. Dintre toate, cea mai plauzibilă părea a fi că Balthazar se deplasase la Mamaia în scopul de a se întâlni cu cineva. Dar, indiferent de motivul adevărat, un lucru era cert: că Balthazar trebuia supravegheat, zi şi noapte.

Şi Bogdan luă măsurile care se impuneau într-o asemenea situație.

Seara Balthazar cină la restaurant, după care urcă în camera sa de la primul etaj, dar nu mai înainte de a se

aproviziona cu o sticlă de whisky. Ferestrele camerei sale rămaseră luminate până aproape de miezul nopții, pe urmă întunericul le învălui, neîndoielnică dovadă că Balthazar, obosit, se culcase.

Fu o noapte liniştită, mai precis, fără incidente, fiindcă de liniște nici nu se poate vorbi într-un hotel de pe litoral cu turişti care se întorc acasă de pe la baruri şi restaurante tot la alte ore ale nopții şi într-o asemenea bună dispoziție, încât le este imposibil să vorbească altfel decât tare, să râdă altfel decât zgomotos şi să închidă uşile altfel decât trântindu-le.

Dimineața, Picioruş sugeră unei platinate şi sofisticat machiate domnişoare de la recepție să-l sune pe Balthazar şi să-l întrebe dacă nu cumva doreşte ca micul dejun să-i fie servit în cameră. Domnişoara se execută, dar, deşi sună îndelung, Balthazar nu catadicsi să răspundă.

— Pesemne a plecat, mai de dimineață, pe plajă, sugeră blonda platinată, pronunțând cuvintele, intenționat cu accent străin, ca să-l impresioneze pe Picioruş, convinsă fiind că acesta va sfârşi prin a o invidia pentru cunoştințele ei lingvistice.

Presupunerea blondei în niciun caz nu era în măsură să-l liniştească pe Picioruş, în primul rând, fiindcă oamenii însărcinați cu supravegherea lui Balthazar nu-l văzuseră părăsind hotelul, iar în al doilea, fiindcă, în cazul în care într-adevăr plecase pe plajă, cheia camerei ar fi trebuit să se afle la portar. Cum nu se întâmplase niciuna şi nici cealaltă, Picioruş ajunse la concluzia că tăcerea lui Balthazar nu putea avea decât una din aceste două explicații: Ori, beat fiind, încă mai dormea, ori, în ciuda supravegherii, izbutise să părăsească hotelul fără ca cei care îl păzeau să prindă de veste.

Neputându-se hotărî în ce fel să acționeze, Picioruş te-

lefonă lui Bogdan:

— Tovarăşe căpitan, cred că Balthazar a dispărut!

„Dacă află bătrânul, sigur mă face cu ou şi cu oțet", îşi spuse Bogdan. Abia după aceea ceru detalii. Din păcate, Picioruş nu era în măsură să i le dea.

— Aşteaptă-mă la hotel. Vin şi eu în cinci minute.

Şi într-adevăr, cinci minute mai târziu, Bogdan ciocănea la uşa camerei ocupate de Balthazar. Bătu îndelung, dar nimeni nu veni să-i deschidă. Până la urmă uşa fu descuiată de către portar. Balthazar se eclipsase. Aşternutul era neatins, valizele nu fuseseră deschise.

„Naiba să-l ia de supermag!" îl blestemă Bogdan în gând.

Apoi către Picioruş:

— Maşina a dispărut şi ea?

— Nu! N-ați obscrvat-o? E garată în fața hotelului.

— Numai la ea nu-mi era gândul.

— Tovarăşe căpitan, probabil a întins-o în timpul nopții, ca să întâlnească vreun complice. Ştiindu-se, probabil, urmărit...

— În cazul acesta, până în ziuă ar fi trebuit să fie înapoi în camera sa.

— Da!... Aveți dreptate. Pe urmă imediat, cu oarecare ezitări: Tovarăşe căpitan, dacă i-a făcut careva de petrecanie?

Ipoteza lui Picioruş i se păru lui Bogdan atât de absurdă, încât nici nu se obosi să-i răspundă. Îl privi sever, şi bietul Picioruş se înroşi ca un băiețaş prins cu lecția neînvățată.

Bogdan îl chemă pe Ducu la telefon ca să-i raporteze cele întâmplate. Acesta, după ce îl ascultă, fără să-l întrerupă, îi răspunse foarte laconic:

— Căuțați-l! Am să vin şi eu cu avionul.

Şi întrerupse convorbirea.

„Dacă bătrânul mi-a închis în nas telefonul – îşi spuse Bogdan – e de rău”.

După aceea îşi regăsi energia şi se înhămă la executarea ordinului pe care îl primise. Convocă oamenii şi, după ce planul operativ de acțiune fu elaborat, începură investigațiile. Şi puțină vreme după aceea, o primă informație, incredibilă la prima vedere: în timpul nopții, un străin, ale cărui semnalmente corespundeau perfect cu ale lui Balthazar, fusese văzut îndreptându-se spre frontieră. Spre frontieră? Ce naiba să caute Balthazar în zona de frontieră? Să treacă dincolo? Dar ce fel de superspion era el, dacă îşi închipuia că va izbuti fără a fi prins de grăniceri?

Dar, curând, o altă informație veni să confirme pe cea dinainte. Apoi alta, şi alta. Acum nu mai încăpea nicio îndoială. În timpul nopții, Balthazar se deplasase spre frontieră.

Bogdan se gândi, se gândi şi, până la urmă, ajunse la următoarea explicație:

Încă de la Bucureşti, Balthazar fusese avertizat – probabil de către rezident – că se află în primejdie şi că nu-i rămânea altceva mai bun de făcut decât să dispară. Să dispară, da, dar cum? Să părăsească țara în mod legal, pe la punctul de frontieră pe unde intrase, era exclus. Sigur că avea să fie oprit la graniță. Şi atunci? Nu existau decât două alternative: Ori se lăsa arestat, ori încerca să treacă fraudulos frontiera. Bineînțeles, optase pentru ultima. În speranța că ar putea avea mai multe şanse de reuşită, s-a gândit să recurgă la o stratagemă. Ca şi când habar n-ar fi avut de primejdia care îl amenința, venise pe litoral. Dar chiar din prima noapte, profitând de o clipă de neatenție din partea

oamenilor care îl supravegheau, se furişase afară din hotel şi, folosind mijloace de transport ocazionale, izbutise ca dimineața să-l găsească în zona de frontieră sau în imediata ei apropiere, asta în cazul când nu izbutise să şi treacă dincolo, ceea ce era puțin probabil, având la dispoziție prea puțin timp.

Acesta fu raționamentul pe care şi-l făcu Bogdan. Şi fiindcă raționamentul îi păru mai mult decât probabil, alarmă toate pichetele frontierei de sud. După care plecă la aeroport să-l aştepte pe Ducu.

PARTEA A TREIA

I

Caporalul Detunatu vorbeşte

La răsărit, soarele, care abia se ridica, părea un ochi însângerat de taur, mort într-o corida. De la pichet plecau patrule, se întorceau patrule. Ca de obicei, vântul bătea, şi frunzişul celor doi duzi foşnea obosit, deznădăjduit parcă de atâta zbatere inutilă. Pe banca aşezată sub unul dintre duzi, stătea caporalul Detunatu şi privea drumeagul pe care, în fiecare dimineaţă, căpitanul Codru venea la pichet. Privea, asculta foşnetul duzilor, dar asculta mai ales bătăile propriei sale inimi. Bătea – cel puţin aşa i se părea lui – mai zgomotos decât foşnetul duzilor. Era emoţionat, dar, mai adânc decât emoţia, simţea un fel de bucurie care, din când în când, se transforma într-un fel de spaimă, pentru ca apoi iarăşi să fie doar bucurie. Deodată începu să fluiere. Nimeni la pichet nu ştia să fluiere ca el. Mai înainte, duminica, dacă le venea chef băieţilor să joace, îi cereau să fluiere. El fluiera, puternic, aproape ca dintr-un fluier adevărat şi ei, în spatele pichetului, acolo unde era amenajat un teren de sport, jucau de mama focului.

De când se „îmbolnăvise” – Cuteanu, un ardelean de pe lângă Blaj spunea că Detunatu „bolunzise” – uitase să fluiere. Timp de cinci zile, într-un fel fusese ca şi mort, fiindcă îi muriseră toate amintirile. Nu ştiuse cine este şi, de fiecare dată când izbutise să ia cunoştinţă de ceea ce se petrecea în jurul său, i se păruse că trăieşte într-o lume stranie. Vedea în jurul său oameni înveş-

mântați ciudat – de altfel, inexplicabil cum, şi el era înveşmântat în straie la fel de ciudate – purtau nişte obiecte, pe care ei le numeau arme, plecau şi veneau ba ziua, ba noaptea, dar de ce plecau, unde se duceau şi de ce se înapoiau nu izbutise să înțeleagă. Ei spuneau că se duc sau că se întorc din „patrulare" ori din „serviciu", dar pentru el ambele noțiuni fuseseră de neînțeles. Multe, foarte multe lucruri nu le înțelesese. Nu înțelesese ce caută acolo, de ce toată lumea se purta cu el cu multă bunăvoință, mai ales omul căruia toți îi spuneau „tovarăşul căpitan", de ce nişte oameni, pe care nu-i mai văzuse niciodată, îl acuzaseră că făptuise nişte fapte grave, într-o noapte când fusese de serviciu, – doar Dumnezeu ştia ce însemna acest cuvânt – de vreme ce el nu-şi amintise nimic din cele întâmplate în noaptea aceea, de vreme ce nu-şi amintise nimic despre el, absolut nimic, nici măcar numele.

Nimic nu-şi amintise în cele cinci zile câte trecuseră, şi tare mult voise să-şi amintească. Dar, de fiecare dată când încercase, îl năpădise frica, habar nu avea din ce cauză, şi imediat renunțase. În orice caz, cel mai bine se simțise atunci când izbutise să nu se gândească la nimic, atunci când, noaptea mai ales, ascultase cum chiuie vântul, ca în toiul iernii, sau în timpul zilei când, stând pe banca de sub duzi, se minunase de foşnetul frunzişului neobosit. Stătuse pe bancă, privind depărtările. În dreapta, se vedea o fâşie arată. De fiecare dată când o privise, se întrebase care era rostul ei, de vreme ce nimeni n-o semăna. În stânga, o mirişte pârjolită de arşiță, iar în depărtare, o tarla de porumb. Stătuse pe bancă privind depărtările. Stătuse pe bancă ore întregi, nemişcat ca o stană de piatră, fără gânduri, privind în zare, unde lumina continua să fie galbenă şi blândă.

Câteodată bucătarul îi cerea să-l ajute la curățat cartofi.

— Tovarăşe caporal, ce-ai zice dacă mi-ai ajuta să curăț nişte cartofi?

— Te ajut, cum să nu. Dar oare cum îți zice?

— Parfenie îmi zice!

Şi îl privise de fiecare dată cu un fel de milă, aşa cum îl priviseră toți, mai ales unul Căruțaşu, care pretindea că-i este prieten. Dar cum era posibil să-i fie prieten şi totuşi el să nu ştie?

Câteodată venea să stea pe bancă, lângă el, comandantul oamenilor.

— Cum te mai simți?

— Bine! Mulțumesc de întrebare.

— Ştii cine sunt?

— Oamenii spun că sunteți un tovarăş căpitan şi că vă numiți Codru.

— Dar tu nu mă ştii?

— Dacă ei zic, vă ştiu aşa cum zic ei.

— Vrei să mergem împreună în „controlul îndeplinirii serviciului”?

Niciodată nu înțelesese ce voia căpitanul de la el. Dar acceptase.

— Merg!

Dar abia ieşeau pe poarta pichetului, abia apucau a se îndepărta zece-douăzeci de metri, şi o rupea, înapoi, la pichet. Intra în dormitor, se vâra, aşa îmbrăcat, sub pătură şi începea să tremure de frică. Câteodată chiar să plângă.

Dacă nu era în misiune, Căruțaşu, care pretindea că-i este prieten, venea să se aşeze pe marginea patului.

— E greu, prietene?

— Greu! răspundea el, deşi habar nu avea la ce anume greutate se referea Căruțaşu.

— Lasă că are să-ți treacă. Ai să vezi că, într-o zi, ai să te scoli limpezit ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat.

— Dar ce mi s-a întâmplat, pentru numele lui Dumnezeu?

Căruțaşu îl privea lung, ofta, murmura ceva de neînțeles, apoi pleca, îl lăsa singur.

Într-o noapte, l-au trezit din somn voci. La început nu şi-a dat seama că oamenii de el vorbeau. Abia mai târziu:

— Dacă a bolunzit, săracu', de ce nu-l reformează?

— Ce tot bâigui, bă! N-a bolunzit. Săracu, parcă l-au descântat ielele.

— Ba-i bolund, ce mai! Şi-ar trebui să-l lase acasă.

— Pe la voi aşa arată bolunzii? se supără Căruțaşu. Are mintea împâclită, ca de ceață…

— Batăr să-l ducă la spital, dacă-i aşa cum zici tu. Eu nu înțeleg de ce-l mai țin aici, că om întreg nu mai ajunge el, aşa să ştii.

— Când s-o risipi pâcla, are să i se limpezească mintea de n-ai să-l mai cunoşti.

— Deie Domnul. Dar eu zic: tot mai bine ar fi dacă l-ar lăsa acasă.

Acasă?… Se îngrozise!… Doamne, ce s-ar face dacă i-ar da drumul acasă?… Ce, are el casă?… Unde?… Dacă îi dau drumul, are să rătăcească prin sate, prin oraşe, fiindcă nu ştie unde este casa lui. Perspectiva îl îngrozise în aşa măsură, încât, ca să nu-i mai audă vorbind, se acoperise peste cap cu pătura. Dar chiar de acolo, de sub pătură, continuase să-i audă: „Când s-o risipi pâcla, are să i se limpezească mintea de n-ai să-l mai cunoşti", spunea Căruțaşu. Inima începuse să-i bată tare, tare, şi iarăşi îi dăduseră lacrimile, care erau fierbinți şi de care, la un moment dat, începuse să-i fie scârbă, fiindcă, şi-

roind mereu, i se păruseră asemenea unor omizi fierbinți şi neobosite.

Şi iată că în dimineața aceasta se întâmplase chiar aşa cum îi prezisese Căruțaşu.

Cum a deschis ochii, a ştiut că el este caporalul Detunatu Miron. L-a cuprins dintr-o dată jalea, şi dacă paturile din dreapta şi din stânga lui n-ar fi fost goale, fără îndoială că vecinii s-ar fi mirat, auzindu-l căinându-se:

„Vai de sufletul meu, săracu' de mine!"

Şi-a înăbuşit un suspin şi a început să se îmbrace în grabă.

— Unde-i Căruțaşu? l-a întrebat pe careva.

— În serviciu! i-a răspuns acela, mirându-se, fiindcă, după atâtea zile, se întâmpla pentru prima dată ca el să întrebe ceva.

— Când se întoarce?

— Păi, abia a plecat.

— Aşa!

A oftat şi s-a încins cu centura. Din obişnuință s-a îndreptat spre rastel, dar n-a găsit acolo automatul lui. Însă, fiindcă acum îşi amintea ce se întâmplase, nu s-a mirat.

„L-or fi dat la magazie".

Ieşi în curtea pichetului. Era încă tare dimineață. Soarele abia răsărea şi părea aidoma unei pleoape însângerate.

— Tovarăşe caporal, hai să-ți dau un ceai, îl îmbie bucătarul.

— Mulțumesc. Mai târziu.

Se aşează pe bancă sub duzi, luând sub observație drumeagul pe care căpitanul obişnuia să vină călare la pichet. Era prea devreme şi mai curând de o oră căpi-

tanul, în niciun caz, nu avea să fie la pichet. Dar, întrucât nu se simțea în stare de altceva, se hotărî să-l aştepte. Emoționat nu era. Se hotărâse şi, din clipa în care se hotărâse, într-un fel redevenise cel dinainte. Parcă îi ațipiseră gândurile, parcă se îmblînziserâ toate spaimele din el. Chibrit începu să latre, şi Păsculete, care se afla pe aproape, îl certă:

— Ia mai tacă-ți gura, „feldmareşalule"! Ce-ți veni? Câinele tăcu. Era linişte acum. De la bucătărie venea miros de pâine prăjită. Numai duzii foşneau aşa de parcă s-ar fi văitat. Parcă îi dureau mădularele de cât îi zgâlțâia vântul, care nu voia să se domolească. Sus, în observator, santinela tuşi de câteva ori. Observatorul se afla puțin în stânga, la poarta pichetului. Detunatu îl recunoscu pe cel care făcea de pază. Era fruntaşul Bulgăre.

— Măi, Bulgăre, se vede tovarăşul căpitan?

— Cine întreabă?

— Eu! Detunatu.

Răspunsul întârzie. Lui Bulgăre nu-i venea să creadă. Întrebase Detunatu? Detunatu care de atâtea zile parcă îşi pierduse graiul?

— Nu se vede!

— Când îl zăreşti, mă anunți şi pe mine.

— Cum să nu? Te anunț, da!

Chibrit iarăşi lătră şi Păsculete iarăşi îl certă. Păsculete era pe semne prost dispus, altfel nu l-ar fi mustrat.

Din bucătărie venea acum miros de slănină prăjită. Tare mult îi mai plăcea lui Detunatu slănina prăjită. Acum însă mirosul îi produse greață. De emoție, fiindcă emoția dospea în el ca aluatul.

Trecu un sfert de oră. Din dreapta, mergând de-a lungul fâşiei arate, un grănicer se întorcea din misiune.

Detunatu nu-l recunoscu. Era încă departe. Şi apoi, numai din întâmplare şi involuntar se întâmpla să privească într-acolo, fiindcă fâşia arată îl înfricoşa.

— Vine tovarăşul căpitan, anunță Bulgăre din observator.

Detunatu sări în picioare, dar se prăbuşi imediat înapoi pe bancă. Emoția îl ameţise. Se reculese şi izbuti să se ridice în picioare. Îşi aranjă ținuta, pe urmă se postă pe alee, aproape de intrarea în clădirea pichetului.

Căpitanul Codru descălecă lângă poartă. Un grănicer îi luă calul, care necheză atunci când văzu că stăpânul său se îndepărtează. Pe Detunatu, căpitanul îl observase încă înainte de a descăleca. Ceva nedefinit din privirea căprarului îl uimi. Se apropie grăbit.

— Să trăiți, tovarăşe căpitan!

Căpitanul Codru în aşa măsură se bucură, încât uită să-i răspundă.

— Ce faci, Detunatu?

— Tovarăşe căpitan, vreau să vă raportez ceva.

Abia acum căpitanul Codru ştia că Detunatu arăta aşa cum arătase până a nu se îmbolnăvi.

— Vino în cancelarie.

Şi o porni înainte. Detunatu îl urmă. În cancelarie, căpitanul îi arătă un scaun, făcându-i semn să ia loc. Se aşează şi el.

— Acum spune, Detunatu!

— Tovarăşe căpitan, mi-am amintit ce s-a întâmplat în noaptea aceea.

— Povesteşte!

— Tovarăşe căpitan, nu pot să povestesc decât o singură dată. Dacă povestesc de două ori, mor!

— Dar eu nu-ți cer să povesteşti de două ori.

— Nu! Dar dacă vă povestesc, acum, dumneavoastră,

va trebui să povestesc încă o dată tovarăşului maior de la Securitate, care a fost de faţă când m-au cercetat la Brigadă.

— Şi de ce trebuie să-i povesteşti şi lui. Dacă îmi povesteşti mie…

— Nu! Lui, musai trebuie să-i povestesc. Numai el a înţeles atunci că n-o fac pe nebunu'. Dacă atunci a înţeles că nu mă prefac, are să înţeleagă şi acum ceea ce am să-i povestesc, despre ce mi s-a întâmplat. Puteţi să-l anunţaţi, tovarăşe căpitan?

Dorinţa lui Detunatu coincidea cu ordinul pe care îl primise: Ca, în cazul când Detunatu îşi revine, să anunţe imediat pe colonelul Ionaşcu, pentru ca acesta, la rândul său, să-l anunţe pe maiorul Mănăilă.

— Bine, Detunatu, am să-l anunţ.

— Vă rog să nu vă supăraţi că nu vă pot raporta dumneavoastră mai întâi…

— Nu mă supăr, Detunatu. Mă bucur foarte mult că ţi-ai revenit.

Deşi trecuseră cinci zile de când dispăruse Balthazar şi de când, după toate probabilităţile, Detunatu îl ajutase, cu sau fără voia sa, să treacă frontiera, Ducu şi Bogdan încă se mai aflau pe litoral. Nu se înapoiaseră la Bucureşti din două motive. Primul, fiindcă sperau că Detunatu avea să-şi revină, al doilea, fiindcă nădăjduiau ca, în cazul când Balthazar izbutise, totuşi, să treacă frontiera, grănicerii din ţara vecină vor reuşi să-l aresteze şi, conform înţelegerii, să-l predea autorităţilor române de frontieră.

Era în dimineaţa zilei când Detunatu îşi revenise. La sediul judeţean din Constanţa, Ducu şi Bogdan se pregăteau să se întoarcă la Bucureşti. Avionul pleca

peste două ore. Amândoi erau prost dispuşi.

— Bătrâne, ne place, nu ne place, trebuie să recunoaştem că Balthazar a câştigat şi ultima rundă. Ne-a scăpat nouă, le-a scăpat şi vecinilor.

— Da…

— Dacă aşa s-au întâmplat lucrurile, înseamnă că Trustul Nebel are şi la ei o reţea, probabil mai bine organizată decât asta de la noi, dacă au izbutit să-l scoată din ţară.

— Dacă, într-adevăr, au izbutit să-l scoată din ţară repetă Ducu, după care oftă, pentru ca în clipa următoare să se ridice şi să înceapă a măsura camera de la un capăt la altul.

— Şi aparatul? Crezi că l-a luat? întrebă Bogdan.

— Cum să-l fi luat, că doar nu-l avea la el!

— Când a plecat din Bucureşti, într-adevăr, nu-l avea. Dar de unde ştim noi că, înainte de a o întinde spre frontieră, nu s-a întâlnit la Mamaia cu rezidentul, care i-a înmânat aparatul?

— Prostii! Doar am mai discutat că reţeaua are nevoie de aparat aici, în ţară!

— Care reţea? Că doar noi am dat iama în ea.

— Atâta vreme cât n-am pus mâna pe rezident, reţeaua există, cel puţin în mod virtual, fiindcă rezidentul o poate reface.

— În orice caz Balthazar ne-a tras o cacealma straşnică. Pentru prima dată ni se întâmplă aşa ceva.

— Mai mare ruşinea! recunoscu Ducu.

— Lua-l-ar naiba de cacealmagiu!… Ce fain a montat toată povestea: plecarea precipitată din Bucureşti, vilegiatura la Mamaia, spălatul putinei de la hotel, noaptea, deghizat în femeie…

— Dacă nemţoaica aia n-ar fi reclamat dispariţia ro-

chiei, n-am fi ştiut măcar cum a izbutit să iasă din hotel, fără ca oamenii noştri să prindă de veste.

— Ce mai, a scontat pe elementul surpriză şi jocul i-a reuşit.

— La ce oră pleacă avionul?

— La zece şi jumătate.

— Ştii ce-mi dă prin minte, bătrâne?

— Ce?

— Când ajungem la Bucureşti, să-l luăm din nou la întrebări pe Corbeanu. Poate că nu ne-a spus chiar totul.

— Exclus nu este. Totuşi mie nu-mi vine să cred. În clipa aceea sună telefonul. Ducu ridică receptorul.

La capătul celălalt al firului era colonelul Cantemir, de la brigada de grăniceri, care-l anunța că Detunatu îşi revenise şi dorea să stea de vorbă cu el.

Câteva minute mai târziu, un Mercedes puternic îi ducea, pe Ducu şi Bogdan, la pichetul căpitanului Codru. Cât timp a durat călătoria, niciunul dintre ei n-a scos un singur cuvânt. Fiecare, preocupat de propriile sale gânduri, contemplând peisajul deştul de monoton, parcă ignorându-se reciproc. Din când în când, Bogdan privea pe furiş la Ducu şi de fiecare dată se mira. Chipul acestuia exprima un fel de solemnitate gravă, inexplicabilă. În schimb, când Ducu privea la Bogdan, chipul acestuia i se părea chinuit de o neliniştită aşteptare.

Ajunseră la pichet după două ore. Căpitanul Codru le ieşi în întâmpinare.

— Chiar şi-a revenit? întrebă Bogdan, oarecum sceptic.

— Şi-a revenit. Altfel cum credeți că v-aş fi deranjat?

— Unde-i? voi de data asta să ştie Ducu.

— În cancelarie. Vă rog să mă urmați. Şi o luă înainte ca să-i conducă.

Detunatu stătea cu spatele spre uşă, când ofițerii intrară în cancelarie. Privea afară, prin fereastră, şi nu se întoarse nici măcar atunci când căpitanul Codru îi atrase atenția:

— Uite, Detunatu, că a venit tovarăşul maior.

Mai târziu, când, în sfârşit, se întoarse, Detunatu era palid, iar buzele-i livide tremurau abia perceptibil.

— Să trăiți, tovarăşe maior!

— Stai jos, Detunatu! îl invită Ducu.

Detunatu se aşeză pe marginea patului pe care dormea comandantul atunci când pichetul era în alarmă.

— Ai cerut să mă vezi, caporal, îi vorbi cu blândețe Ducu. Uite că am venit.

Detunatu nu răspunse. Dădu de câteva ori din cap, după care îşi şterse cu batista palmele transpirate.

— Vă raportez că mi-am amintit, izbuti în cele din urmă să vorbească, dar nu fără eforturi.

— Am ştiut eu că, până la urmă, ai să-ți aminteşti, îl încurajă Ducu.

— Aici, toți au crezut că am înnebunit. Zicea unul Cuteanu. Numai Căruțaşu se încontra cu toți.

Se părea că Detunatu încearcă să întârzie clipa în care trebuia să facă mărturisiri.

— Căruțaşu, mi se pare, e prietenul dumitale, nu? întrebă Bogdan.

— E prietenul meu. Prieten adevărat. Oftă şi se uită apoi, pe rând, la ofițeri, cu un fel de disperare în priviri. Acum, dacă ați venit, dacă v-ați obosit până aici, trebuie să raportez, să spun totul. Nu-i aşa?

— Ți-e greu, ştiu, îl încurajă Ducu, dar este spre binele dumitale.

— Am să raportez... Despre toate... Aşa cum s-a întâmplat: În noaptea aceea am cerut voie de la tovarăşul căpitan să dau o raită prin raion. De ce să mint? Trăgeam speranța să am iarăşi noroc şi să dau tot eu peste infractor, ca în alte dăți. Poate ați aflat de la tovarăşul căpitan...

— Desigur! Ne-a informat că ai reținut mulți infractori.

— Tovarăşul căpitan s-a învoit să mă lase să plec de unul singur. Trebuie să vă raportez că eu cunosc raionul de pază a pichetului aşa cum îmi cunosc buzunarele, şi că văd noaptea aproape tot atât de bine ca şi ziua. Nu ştiu cum se numeşte meteahna asta pe radical.

— Nictalopie, îl lămuri Bogdan.

— Da, aşa cum spuneți dumneavoastră. Mi-a mai spus şi tovarăşul comandant, dar am uitat. Nu-i un cuvânt uşor de ținut minte. Aşa-i?

— Nu-i!

— Când am plecat în raion, ştiam că sunt închise pentru infractor, prin patrule şi posturi fixe, toate căile principale de acces spre linia de frontieră. Pe acolo nu aveam ce căuta, fiindcă, în cazul când infractorul încerca să se deplaseze pe vreuna din aceste căi, sigur va fi arestat de grănicerii aflați deja în raion. De aceea, am ales un itinerar mai puțin bătătorit. Trebuie să vă raportez, tovarăşe maior, că şi de data asta am avut noroc. Când am ajuns într-un anumit loc, aproape că am dat nas în nas cu infractorul.

Detunatu nu mai continuă. Îşi şterse palmele cu batista făcută ghemotoc, îşi umezi buzele livide cu limba şi abia după aceea fu din nou în stare să vorbească:

— Darul din născare de a vedea şi noaptea, totdeauna mi-a fost de folos în timpul serviciului De data asta însă a fost spre ghinionul meu. Fiindcă l-am putut vedea la

față pe infractor. Doamne Dumnezeule, când l-am văzut m-a cuprins frica. Mi-a fost aşa de frică, încât am scăpat din mână automatul.

— De ce? Doar nu era pentru prima dată când îți ieşea în față un infractor.

— Dacă vedeam în el un infractor, nu mă înspăimântam. Dar eu l-am văzut pe ucigaş. Era el, era leit el.

— Care ucigaş? întrebară în acelaşi timp Ducu şi căpitanul Codru.

— Nu ştiu ce s-a întâmplat atunci cu mine... Eu cred că n-am mai fost bărbat, am fost copil... Băietan de zece ani... Că atâta aveam atunci când l-a înjunghiat pe tata... Infractorul n-a mai fost infractor, a fost ucigaşul care l-a mântuit pe tata. Doamne Dumnezeule, cum s-a putut întâmpla aşa ceva? Nu ştiu!... Ştiu doar că-mi era tare frică, ştiu că-mi ziceam: „Acuşi are să mă mântuie şi pe mine, ca pe tata!" Îmi luase automatul şi îl îndreptase înspre mine... De frică, îmi clănțăneau dinții în gură... „Are să mă omoare şi eu nu sunt în stare să mă apăr!" mi-am zis şi m-a cuprins jalea... Dar nu m-a omorât. Mi-a făcut semn s-o pornesc înspre fâşia arată. Cum era să nu-l ascult, dacă îmi era aşa de frică? Am mers, eu înainte, el în urma mea... Din când în când, mă împungea în spate cu automatul, ca să mă grăbesc... Pe urmă, când ne-am apropiat de fâşie, mi-a făcut semn să mă opresc, şi mi s-a urcat în cârcă... Mi s-a urcat în cârcă şi m-a silit să merg... Era greu ucigaşul... O namilă... Abia îl puteam duce... Îl duceam cumpănindu-mă... Şi cum îl duceam aşa, gâfâind, cocârjat, deodată l-am auzit râzând... Râdea încetişor, şi avea un râs, şi avea un rîs... Ce râs avea, Dumnezeule, ce râs avea!

— Ce fel de râs? întrebă tot căpitanul Codru, care părea cel mai impresionat de cele ce povestea Detunatu.

— Nu râdea ca un om. Râdea ca un demon… Râdea el şi eu parcă duceam în cârcă un demon. În sat la noi, în biserică, e o icoană pe un perete întreg, care închipuie raiul şi iadul. E atât de veche icoana şi afumată, încât, într-unele locuri, abia dacă se mai zăreşte. În partea unde se închipuie iadul, se vede un drac urât călărind grumazul unui păcătos… Când eram mic şi mă duceam la biserică, nu-mi puteam dezlipi ochii de pe icoana aceea… Tare mă mai înspâimânta iadul cu caznele lui şi, nu ştiu de ce, mai ales dracul acela ce călărea pe grumazul păcătosului. Acuma, când îl duceam în cârcă pe infractor, care nu râdea ca oamenii, ci ca demonul din icoană, nu mai ştiam că duc om în spate, şi eram încredinţat că-i un drac împielițat… Îl purtam peste fâşie şi, pe la jumătatea ei, n-a mai râs. Mă tot împungea în ceafă cu automatul, să mă grăbesc. Dar eu nu puteam, fiindcă era tare greu, nu puteam, fiindcă îmi era teamă că, atunci când voi ajunge cu el dincolo, mă va omorî, aşa cum îl omorâse şi pe tata… Îmi era aşa de frică şi eram în aşa măsură încredinţat că o să mă omoare îndată ce vom fi dincolo, încât am început să mă rog de el:

„Să nu mă omori, nene, ca pe tata! Să nu mă omori!”

El nu înțelegea ce spun şi continua să mă împungă în ceafă cu țeava automatului. Nu-mi dădea prin minte că nu înțelege româneşte. Nu-mi dădea prin minte, fiindcă, uitând că duc în spinare un infractor, eram încredinţat că ucigaşul tatei mă tot împunge cu țeava automatului, şi că, de vreme ce mă împunge, înseamnă că puțin îi pasă de rugăminţile mele. Eu, însă, tot mai trăgeam nădejdea să-l înduplec, şi iarăşi m-am rugat de el. „Să nu mă omori, nene, ca pe tata! Să nu mă omori!

Mai aveam de făcut doar câțiva paşi ca să ajung

dincolo şi îmi ziceam că mai am de trăit doar atâta timp cât mai trebuia ca să pun piciorul de partea cealaltă a frontierei. Şi, pesemne, îngrozit de ceea ce credeam că stă să mi se întâmple, în clipa când am simțit sub picioarele mele pământul tare, o dată l-am buşit pe ucigaş de pământ, repezindu-mi degetele în beregata lui... Cum de l-am biruit nu ştiu... Poate fiindcă l-am luat pe nepregătite... el era mult mai voinic decât mine.

Detunatu tăcu, parcă să-şi adune gândurile, parcă să-şi mai tragă sufletul. Bogdan căuta cu insistență privirile lui Ducu, dar acesta, intenționat, evita să se uite la el. Ştia că, dacă îl va privi, în ochii lui Bogdan va citi întrebarea:

„Ce crezi, bătrâne? E adevărat? S-a întâmplat şi în realitate ceea ce povesteşte caporalul?"

Întrebarea şi-o pusese şi el, adineaori, când Detunatu nara, cu o voce sacadată, chinuită, la fel de chinuită ca şi privirile-i tulburi, ca şi trăsăturile chinuite ale chipului, îşi pusese aceeaşi întrebare şi parcă îl vedea pe Balthazar, pe marele Balthazar, călărind pe grumazul ostaşului înnebunit de o teamă superstițioasă. Îl vedea pe super-spionul Balthazar îmboldindu-l cu țeava automatului, râzând amuzat, de ce? De teama, inexplicabilă pentru el, a ostaşului, sau de straniul şi grotescul întâmplării? Se întrebase şi, în ciuda incredibilului, ceva îi spunea că Detunatu nu fabula, că totul se întâmplase, aşa cum el povestise.

— Când am văzut că nu mai mişcă, reluă Detunatu povestirea, când i-am văzut ochii, cât cepele, mi-am dat seama că nu mai trăieşte, că i-o luasem înainte, omorându-l. Am răsuflat uşurat şi i-am mulțumit lui Dumnezeu că-mi dăduse zile să trăiesc, ca să-l răzbun pe tata. Pe urmă însă m-a cuprins disperarea. Îl priveam

şi parcă abia acum îl vedeam pentru prima dată. Dumnezeule, dar nu era ucigaşul tatălui meu, Dumnezeule, nu era nici demonul de pe icoana din biserică. Era un infractor acela pe care îl omorâsem, sugrumându-l, de bună seamă acel infractor din pricina căruia pichetul nostru se afla de două nopți în alarmă. Am bătut cu pumnii în pământ de disperare, de groază, şi am plâns amarnic. Îmi era groază de ceea ce făcusem. Era un infractor, fără îndoială, dar nu aveam dreptul să-l omor. Dacă, somându-l, o rupea la fugă, refuzând să se predea, şi dacă, nici după cele trei somații legale tot nu s-ar fi supus, atunci da, aveam dreptul să trag în el. Aşa însă, însemna că îl omorâsem, însemna că făptuisem o crimă. Îmi era groază de ceea ce făcusem, dar îmi era şi mai groază de urmări. E drept, atunci când îl omorâsem, nu ştiusem că-i infractorul. Atunci când îl omorâsem fusesem convins că-i ucigaşul tatălui meu, care umbla cu gândul să mă mântuie şi pe mine. Atunci când îl omorâsem, de frică, nu mai fusesem eu, dacă nu cumva îmi pierdusem mințile. Cine însă avea să mă creadă? Nimeni!... Şi fiindcă aşa credeam, în loc să vin la dumneavoastră şi să vă mărturisesc ce năpastă se abătuse asupra mea, îmi munceam creierii ce să fac ca fapta mea să rămână tăinuită. Dar oricât mi-am muncit creierii, doar atâta mi-a dat prin minte: să ascund leşul. M-am ridicat de la pământ, am săltat în spate trupul infractorului şi am pornit-o de-a lungul fâşiei, tot de partea cealaltă, poate cincizeci de metri, poate mai mult. Dacă aveți să mă întrebați de ce n-am trecut înapoi frontiera imediat, nu ştiu. Adică ştiu: Nu-mi dădeam seama ce fac. Eram ca năucit de frică. Pe urmă, mi-am revenit. Mi-am revenit abia după ce nu l-am mai putut căra în spate. Fusese el greu şi până a nu-l omorî, dar

acum, mort, atârna cât o piatră de moară. Mă cocârjase şi mă istovise. M-am oprit să-mi trag sufletul, pe urmă am apucat leşul de picioare şi l-am târât peste arătură înapoi, la noi. După aceea, ba târându-l, ba cărându-l în spate, l-am dus şi l-am ascuns în tarlaua cu porumb. Dacă aveam o lopată sau un hârleţ, îl îngropam. Dar n-aveam. Am plecat apoi, cu gândul să mă întorc la pichet. N-am mai avut putere. M-am dus să mă culc acolo unde m-a găsit Păsculete. Când m-a trezit, nu mi-am mai amintit nimic din ceea ce mi se întâmplase. Parcă îmi luase Dumnezeu minţile. Tăcu, apoi, după câteva clipe: Poate că era mai bine dacă rămâneam aşa, cu mintea înceţoşată.

Tăcu şi din nou începu să-şi şteargă palmele cu batista, acum udă de transpiraţie, încât ar fi putut-o stoarce…

— Spui că ai ascuns cadavrul infractorului în tarlaua cu porumb? întrebă Ducu.

— Acolo.

— Mai ţii minte unde anume?

— Da.

— Condu-ne acolo, Detunatu!

— Tovarăşe maior, ce credeţi că are să se întâmple cu mine?

— De ce crezi că are să se întâmple ceva cu dumneata?

— Păi dacă n-am procedat după regulament… Nu l-am somat. Dar, tovarăşe maior, nu l-am somat, fiindcă atunci nu ştiam că-i infractorul. Atunci, pentru mine, era ucigaşul tatălui meu. Semăna leit cu el. Credeţi-mă, tovarăşe maior şi tovarăşi căpitani.

Şi îi privi, pe rând, cu un fel de disperare în ochii înroşiţi ca după un somn greu.

Ducu îl credea. Spaima morții din anii copilăriei, amintirea tragică a sfârşitului violent de care avusese parte tatăl său, nu dispăruseră. Detunatu le purtase în el, ani de zile, ca pe o maladie în stare latentă, ani de zile, până în noaptea fatală când l-a întâlnit pe Balthazar, infractorul la vânătoarea căruia pornise, de unul singur, pe Balthazar care, aşa voise întâmplarea, semăna cu tâlharul care îl omorâse pe tatăl său. Şi atunci, spaima morții din anii copilăriei, mai exact amintirea ei irupe în clarul conştiinței şi individul de care puțin a lipsit să se ciocnească n-a mai fost infractorul pe care îl căuta, ci ba ucigaşul din anii copilăriei, ba diavolul din icoană, călărind pe grumazul unui păcătos, râzând şi bucurându-se de chinurile pe care bietul om avea să le îndure acolo unde-i „plânsul şi scrâşnirea dinților".

Îl credea, fiindcă îşi putea explica fenomenul – el care studiase psihopatologia, – şi de asemenea îşi putea explica cum de fusese posibil ca Detunatu să uite, timp de cinci zile, tot ceea ce i se întâmplase. Detunatu uitase, fiindcă dorise fierbinte să uite. Îngrozită de „crima" pe care el era convins că o făptuise, fără voie, conştiința sa morală, prin intermediul şi cu complicitatea misteriosului necunoscut care este subconştientul, operase o răsturnare de planuri.

Da, înțelegea. Ceea ce însă nu înțelegea era comportamentul absurd al lui Balthazar.

— Mă credeți, tovarăşe maior şi tovarăşi căpitani? întrebă pentru a doua oară Detunatu.

— Te cred, Detunatu. Eu îmi dau seama, chiar mai bine decât dumneata, ce s-a petrecut în noaptea aceea. Toată nenorocirea se trage de acolo că întâmplarea a făcut ca infractorul să semene cu ucigaşul tatălui dumitale, la asasinarea căruia ai fost martor, cu ani în

urmă, când erai un copilandru. Datorită asemănării, te-ai speriat în aşa hal, încât te-ai lăsat dezarmat şi, pe urmă, de frică, ai făcut tot ceea ce ți-a cerut el. Dacă nu te-ai fi speriat, l-ai fi arestat şi l-ai fi condus la pichet, adăugind la palmaresul dumitale de infractori reținuți unul care valora cât zece, fiindcă, trebuie să ştii, Detunatu, că acela a fost un foarte mare şi un foarte periculos spion. Şi trebuie să-ți mai spun, Detunatu, că, omorându-l, ai fost în legitimă apărare. Te dezarmase, te silise să treci peste fâşia arată pe teritoriu străin şi, fără îndoială, că, până la urmă, nici nu te-ar fi lăsat în viață, fiindcă s-ar fi temut să nu dai alarma.

— Oare?

În privirea lui luci speranță, luci bucurie, dar Ducu descifra şi umbre de tristețe.

— Acum, du-ne, Detunatu, şi ne arată unde ai ascuns cadavrul.

Detunatu nu se grăbi. Parcă nici nu auzise ceea ce i se ceruse.

— Atunci, tot necazul... Tot zbuciumul... Toată durerea... Tot, tot ceea ce s-a întâmplat... numai şi numai fiindcă semăna cu ucigaşul?...

Oftă, se ridică şi porni spre uşă. Ieşi primul din cancelarie. Ofițerii îl urmară. Detunatu se grăbea. Se distanță repede de ofițeri. Parcă uitase de ei. Se grăbea, dar totuşi mersul său era straniu. Era mers de om istovit. Mergea cu genunchii puțin îndoiți şi-şi târa picioarele, stârnind în urma sa praful.

Când ajunseră la tarla, Detunatu dispăruse de câteva minute în porumb.

— Unde eşti, Detunatu? îl strigă căpitanul Codru.

— Aici, tovarăşe căpitan.

Îl descoperiră mai înspre interiorul tarlalei. Adus de

spate, cu mâinile atârnând, parcă inerte, de-a lungul trupului, Detunatu privea cadavrul lui Balthazar, care începuse să se descompună. Era Balthazar!... Marele Balthazar!... Bogdan îl căută cu privirea pe Ducu. Dar Ducu nu observă. Privea cadavrul, întunecat şi într-un fel dezamăgit. Stupid sfârşit!... Absurd sfârşit!

— Ce facem cu cadavrul, tovarăşe maior? întrebă căpitanul Codru.

Ducu tresări, îl privi pe căpitan, ca şi când n-ar fi înțeles ce anume fusese întrebat, pe urmă, întorcând spatele cadavrului şi pornind pe cărăruia pe care veniseră:

— Faceți tot ceea ce trebuie făcut în asemenea împrejurări, tovarăşe căpitan.

Noaptea târziu, Ducu şi Bogdan se înapoiară în Bucureşti cu maşina. Pe drum, Bogdan încercă să discute despre cele întâmplate.

— Ce istorie, bătrâne!

— Ai face mai bine să nu te mai miri, ca o babă, i-o reteză maiorul.

— Mă mir, fiindcă eu n-am citit cât tine de mult despre dumnealui, sufletul nostru omenesc.

— Poate că o vei face de acum încolo. Dacă vrei, îți recomand şi niscai bibliografie: De pildă, dacă ai să citeşti „La vie inconsciente" a lui Abel Goblot, ai să găseşti acolo ceva asemănător cu ceea ce i s-a întâmplat bietului Detunata. Iar dacă eşti curios să cunoşti şi alte pozne pe care ni le joacă subconştientul, n-ai decât să citeşti „Le grand inconnu" al lui Daniel Giles. Desigur, ți-ar prinde bine dacă ai frunzări şi „Psychopathologie de la vie quotidienne" a lui Freud.

Văzându-l în aşa măsură de prost dispus, Bogdan

renunță să discute, şi până la Bucureşti nu mai deschise gura.

Maşina îi lăsă pe rând acasă, mai întâi pe Ducu, apoi pe Bogdan. Înainte de a se despărți:

— Pe mâine, măi băiete!

— Pe mâine, Ducule.

— Vezi să nu întârzii, că avem treabă.

— Nicio grijă. Noapte bună!

Pe Ducu îl aştepta mătuşa Sabina, cu mâncarea încălzită.

— Nu mănânc, mătuşă. Am mâncat ceva pe drum. Vreau să fur câteva ore de somn, fiindcă sunt frânt, frânt de oboseală. Ingrid ce face?

— Ce să facă? A fost la un film. Pe urmă s-a uitat puțin la televizor. S-a culcat pe la zece. Ce vrei, e doar în vacanță.

Ducu se dezbrăcă repede, cu ochii închişi. Dar când se vârî în aşternut constată că nu putea dormi. Vedea leşul lui Balthazar, culcat pe spate în pădurea încă verde de porumb, hidos, invadat de furnici şi de muşte, umflat, într-o fază avansată de descompunere, exalând o duhoare insuportabilă. Şi îl mai vedea şi pe Detunatu, cu ochii holbați şi înroşiți de nesomn sau poate de lacrimi, cu fața împietrită şi lividă, cu buzele vinete care tremurau.

Aprinse veioza şi începu să scotocească în sertarul noptierei în căutarea unui somnifer. Dar, mai înainte de a-l găsi, sună telefonul. În primele clipe, Ducu fu ispitit să nu ridice receptorul. Ştia, din experiență, că de fiecare dată când era căutat cu telefonul în toiul nopții, după aceea nu mai avea parte de somn.

Abia după ce apelul fu repetat de mai multe ori, Ducu se hotărî să răspundă.

— Tovarăşul maior?

— Da, eu sunt!

— Tovarăşe maior, vă deranjează ofițerul de serviciu, căpitanul Drocan. Îmi permiteți să raportez...

— Raportează, tovarăşe căpitan, raportează ce dracu s-a mai întâmplat, îl întrerupse Ducu, în aşa măsură de obosit, încât nu mai era în stare să-şi controleze nervii, dar repede, repede că pic de somn.

— Tovarăşe maior, am primit o comunicare telefonică, fulger, de la punctul de frontieră Episcopia Bihorului. Acum un sfert de oră au reținut omul, aşa cum ați ordonat.

— Care om, căpitane Drocan, care om?

— Eu nu ştiu. Mie aşa mi s-a comunicat: că dumneavoastră ați ordonat să rețină un anumit individ, chiar dacă paşaportul va fi în regulă.

— Şi l-au reținut?

— Aşa mi-au raportat.

— Tovarăşe căpitan, omul acela e mort de cinci zile.

— Tovarăşe maior, eu nu fac decât să vă raportez ceea ce mi s-a comunicat telefonic. Dar, dacă spuneți că omul e mort de cinci zile, înseamnă că l-au confundat cu altcineva.

— L-au confundat!...

— Nu? În orice caz, ce să le comunic, fiindcă ei aşteaptă instrucțiuni?

— Cât e ceasul?

— Trei!

— Te sun peste cinci minute. Închise. Pe urmă, începu să se plimbe agitat prin cameră. Din când în când murmura câte un cuvânt, care n-avea nicio legătură cu cel dinainte. Din când în când gesticula, ca şi cum ar fi dialogat cu cineva nevăzut, şi încerca prin gesturi să dea o mai mare tărie argumentației. La un moment dat se

opri locului, fața i se lumină brusc, un zâmbet vag îi înflori în colțul gurii şi, brusc, se plesni cu palma peste frunte. Alergă apoi la telefon, formă numărul şi obținu legătura cu ofițerul de serviciu

— Căpitane, cheamă, te rog, județeana noastră de la Oradea, transmite-le să preia pe infractor de la grăniceri şi, cu avionul, să-l aducă urgent la Bucureşti.

— Iar celor de la punctul de frontieră? Ziceau că au să mă sune peste zece minute.

— Spune-le că au să primească ordine de la Oradea.Clar?

— Cum nici că se poate mai clar.

Închise. Formă apoi două din cifrele numărului de telefon al lui Bogdan, dar se lăsă păgubaş.

„Să-l las să doarmă, bietul băiat. N-are rost să-l mai pun şi pe el pe jeratic."

Se vârî în aşternut şi, în clipa următoare, naviga în apele adânci ale somnului.

II

Planul „Fortitude”

Era ora unsprezece când Ducu fu anunțat că infractorul arestat la punctul de frontieră Episcopia Bihorului avea să fie adus, în câteva minute, la el în birou. Ducu şi nu în mai mică măsură Bogdan erau emoționați. Pentru prima dată se întâmpla să-i încerce o atât de categorică emoție. Erau în aşa măsură de emoționați, încât, spre a se deconecta, Ducu se duse să încuie seiful, iar Bogdan să deşerte în coşul de hârtii scrumiera plină cu mucuri.

Câteva minute mai târziu omul pe care ei îl aşteptaseră cu atâta nerăbdare fu introdus în birou. Nu încăpea nicio îndoială: era Balthazar! După înfățişare era Balthazar, acelaşi Balthazar, pe care, în urmă cu numai douăzeci şi patru de ore, îl descoperiseră în tarlaua cu porumb – cadavru intrat în putrefacție, disputat cu înverşunare de muşte, furnici şi viermi

Lucrătorul care îl escortase depuse pe birou un dosar, care nu conținea decât un raport, de numai o pagină şi jumătate, şi paşaportul celui arestat. Ducu parcurse în fugă raportul – aşa cum se aşteptase, nu conținea nimic interesant – pe urmă, deschizând paşaportul, întrebă, de parcă ar fi vrut să confrunte dacă cele ce urma să declare arestatul coincideau cu datele consemnate în documentul de călătorie.

— Cum vă numiți?

— Olivier Cornet.

— Acesta este adevăratul dumneavoastră nume?

— Bineînțeles!

— Totuşi, poate vă numiți altfel?

— Nu înțeleg ce vreți să insinuați.

— Nu insinuez nimic. Poate n-am fost suficient de clar. Am vrut să întreb dacă nu cumva sunteți cunoscut şi sub un alt nume. De pildă, care este numele dumneavoastră conspirativ?

— Mi-e teamă că sunteți pe punctul de a săvârşi o mare eroare, domnule... Scuzați-mă, nu vă cunosc numele.

— Pentru dumneavoastră nu sunt decât cercetătorul penal. Spune-mi cum îți este mai la îndemână. Ceea ce mă interesează este să răspunzi cinstit la întrebările pe care ți le pun.

— Domnule anchetator, mi-e teamă că sunteți pe punctul de a săvârşi o mare eroare.

— Vreți să spuneți că vă confund cu altcineva?

— Nu ştiu dacă neapărat mă confundați cu cineva, sunt însă sigur că v-ați format o părere greşită în legătură cu scopul vizitei mele în România.

— Şi care este acest scop?

— Unul turistic, domnule. Exclusiv turistic.

— Ați auzit de „Trustul Nebel”?

— Acum aud pentru prima dată. Mă rog, şi ce produce acest trust?

— Va să zică n-ați auzit în viața dumneavoastră de „Trustul Nebel”. Şi, desigur, veți pretinde că nu-l cunoaşteți nici pe directorul general al Trustului. Nu-i ştiu numele adevărat. Acum vreo câțiva ani, i se spunea „Căpitanul de cursă lungă”[7]. Probabil un nume

7-Vezi romanul „Căpitanul de cursă lungă” (N.A.)

conspirativ sau poate o poreclă. Ştiți, speram că veți comite o indiscreție, şi-mi veți dezvălui adevăratul său nume.

Spionul rămase impasibil. Păstra acelaşi aer de vagă plictiseală, ca şi când toată povestea nu-l privea absolut de fel.

— Regret că nu vă pot fi de folos, domnule.

— Croazierele pe Mediterana vă plac?

— Bineînțeles. Am un iacht proprietate personală.

— Când nu călătoriți cu el, în ce port îl ancorați?

— Marsilia.

— Spuneți-mi, iachtul dumneavoastră e tot atât de confortabil ca şi iachtul „Nebel II”?

— Mai adineaori mi-ați vorbit de „Trustul Nebel”. Acum de un oarecare iacht „Nebel II”. Există vreo legătură între ele?

— Aproximativ, cam aceeaşi legătură care există între dumneavoastră şi „Trustul Nebel”.

— Domnule anchetator, acum chiar m-ați făcut curios. Vă rog, spuneți-mi despre ce fel de trust este vorba?

— Un trust de un fel deosebit. Un trust de spionaj.

— Nu mi-aş fi putut închipui că poate exista un asemenea trust.

— Al cărui agent sunteți. Şi nu unul de duzină, ci agentul numărul unu.

— Eu? Domnule anchetator, sunt uluit de ceea ce este în stare să scornească fantezia dumneavoastră bogată, luxuriant de bogată.

— Da, domnule, continuă Ducu, de parcă n-ar fi auzit obiecțiile spionului, dumneavoastră sunteți agentul numărul unu al „Trustului Nebel”, sunteți Balthazar, *Marele Balthazar,* cum vi se mai spune, în cazul când sunteți, într-adevăr, „mare”, şi faima pe care v-ați creat-

o nu se datoreşte cumva unei inteligente şi susținute campanii publicitare. Credeți-mă, nu are rost să vă faceți iluzii că ne-ați putea păcăli.

Balthazar nu-şi pierdu nici acum cumpătul.

— Domnule anchetator, când vă aud vorbind astfel, încep să mă îngrijorez. Mă întreb, dacă nu cumva, având de rezolvat un caz, pe care n-ați fost în stare să-l elucidați, pentru a nu clasa dosarul, sunteți hotărât să-mi puneți în cârcă fapte pe care nu le-am comis.

Ducu deschise un sertar, scoase de acolo paşaportul lui Henry Balthazar şi i-l puse dinainte:

— Vreți să răsfoiți puțin acest paşaport?

— Mă rog! Dacă țineți dumneavoastră.

Balthazar luă paşaportul, îl deschise, dar pe figura sa nu tresări niciun muşchi. După aceea, îl examină cu afectată curiozitate, îl închise şi îl împinse, cu un bobârnac, până în dreptul lui Ducu.

— Curios! N-aş fi crezut că poate să existe cineva care să-mi semene atât de mult. Numai pentru atât, şi tot ar trebui să-mi pară bine că am vizitat România.

— Mi-e teamă, totuşi, că veți regreta, domnule Balthazar. În treacăt, țin să vă informez că posesorul acestui paşaport a vorbit.

Mințea, dar era o minciună absolut necesară. Se întreba cum avea să reacționeze acum spionul. Balthazar privi lung la Ducu, pe urmă la Bogdan, ca şi când abia acum îi descoperea prezența, pe urmă, schițând un gest, care parcă voia să semnifice: fie, treacă de la mine!

— Domnule anchetator, am ştiut de la început, adică din clipa în care am fost arestat, că am pierdut partida. Mi-a făcut însă plăcere să vă necăjesc puțin. Să continui cred că nu mai are niciun haz. Am impresia că ştiți prea multe.

— Va să zică, recunoaşteţi că sunteţi Balthazar, „marele Balthazar” şi că vă aflaţi în solda „Trustului Nebel”.

— Da, sunt Balthazar, lucrez pentru Trustul Nebel, dar mă simt obligat să vă atrag atenţia că-mi displace formularea: că m-aş afla în solda Trustului. Domnule, meseria de agent secret o exercit, nu pentru „soldă”, ci pentru propria mea plăcere. E drept, primesc nişte sume de bani, dar asta nu înseamnă că sunt în solda Trustului. Ceea ce primesc reprezintă comisionul meu pentru fiecare afacere încheiată cu succes, şi nicidecum soldă. Când ai o avere ca a mea, domnule anchetator, nu ai nevoie de soldă. Desigur, dacă „Trustul Nebel” ar fi o organizaţie filantropică şi mie mi-ar plăcea să lucrez pentru ea, n-aş primi niciun fel de remuneraţie. Nefiind însă o erganizaţie filantropică, ci una lucrativă, care realizează beneficii, ar însemna să fiu un mare nătărău dacă m-aş manifesta ca filantrop. Nu ştiu în ce măsură ceea ce v-am spus prezintă sau nu interes pentru dumneavoastră, însă eu am ţinut să fac această precizare pentru posteritate. Nu vreau ca în dosarele dumneavoastră să se consemneze că Balthazar, marele Balthazar este în *solda* „Trustului Nebel”.

— Bine, domnule Balthazar, am luat notă de precizarea dumneavoastră şi vă promit că posteritatea nu-şi va forma o părere greşită despre activitatea dumneavoastră.

— Vă mulţumesc, domnule anchetator.

— Şi acum, cred că a venit momentul să vă întreb care a fost scopul vizitei dumneavoastră în România.

— N-a fost unul singur. Primul, şi cel mai de seamă, obţinerea unei informaţii de cea mai mare importanţă. Cel de-al doilea, reorganizarea reţelei, care funcţiona lamentabil.

— Începeți prin a ne vorbi de informația pe care ați calificat-o „de cea mai mare importanță”.

— Trustul a fost informat că dumneavoastră, românii, ați pus la punct un tanc ale cărui caracteristici sunt superioare oricărui alt tanc aflat, la ora actuală, în dotarea vreunei alte armate din lume.

— Pe ce cale a obținut Trustul această informație?

— Nu ştiu, fiindcă nu m-a interesat să ştiu.

— Bine!... Continuați!...

— Odată în posesia acestei informații, Trustul a prospectat-o.

— Ce înțelegeți prin aceasta?

— Am vrut să spun că Trustul, dorind să cunoască, anticipat, pe cine interesează caracteristicile tehnice ale tancului dumneavoastră, şi ce sumă ar putea obține pe ele, a inițiat un sondaj printre cei în mod virtual interesați. Sondajul a depăşit până şi cele mai optimiste previziuni, în fața unei asemenea perspective, conducerea Trustului a hotărât să intre, cu orice preț, în posesia datelor necesare. Şi pentru ca reuşita să fie sigură, m-au trimis pe mine. În Apus, se ştie că România se pricepe să-şi păstreze foarte bine secretele. Acesta a fost motivul pentru care alegerea Trustului s-a oprit asupra mea. Dar a mai existat unul. Teama de concurență. Trustul n-a ignorat posibilitatea ca excepționala dumneavoastră performanță în materie de blindate să intereseze şi alte servicii de informație.

— Va să zică, Trustul a considerat că numai dumneavoastră sunteți capabil să duceți la bun sfârşit o însărcinare nu numai delicată, dar şi deosebit de dificilă. Ei bine, dumneavoastră în ce fel v-ați gândit să procedați ca să izbutiți?

Balthazar schiță un zâmbet vag de superioritate.

— Domnule anchetator, ştiți că mi se spune marele Balthazar. Chiar cu riscul de a trece în ochii dumneavoastră drept un lăudăros, țin să vă asigur că îmi merit renumele, în ciuda eşecului prezent. Faptul că ați izbutit să puneți mâna pe mine constituie primul meu eşec. Un eşec care mă irită, fiindcă se datoreşte fatalității şi nu unei greşeli personale. Precizez, greşeli personale, fiindcă greşeli ale altora au fost, dintre care, cea mai stupidă presupun că a fost aceea a lui Bob.

— Cine este Bob?

— Dumneavoastră îl cunoaşteți sub numele de Henry Balthazar.

— Unde ați pescuit pe acest alter ego al dumneavoastră? nu se putu stăpâni Bogdan să întrebe.

— Nu e singurul. Mai există încă doi. Nu în aceeaşi măsură de autentici, din punct de vedere al asemănării, dar machiorul meu se pricepe să corecteze micile nepotriviri.

— De ce trei? Unul nu vă este suficient? continuă să întrebe Bogdan.

— În misiunile foarte grele îi utilizez pe toți trei. Misiunea în România am considerat-o dificilă, nu deosebit de dificilă, şi de aceea l-am luat cu mine numai pe Bob. Dacă îl aduceam şi pe Oreste, vă asigur că nu m-aş fi aflat astăzi în fața dumneavoastră. Regret că v-am subapreciat.

— Totuşi, nu mi-ați spus în ce fel sperați să vă îndepliniți… misiunea.

— Într-un fel v-am spus. Utilizându-l pe Bob. Bob avea sarcina să mă acopere. Eu nu existam. Exista Bob, care trebuia să vă fixeze atenția asupra sa, dându-mi mie posibilitatea să acționez nestingherit. Şi, trebuie să recunoaşteți, mistificarea a reuşit. Dumneavoastră ați

văzut în Bob pe Balthazar, şi nici nu v-a dat prin minte că mai exista un Balthazar, adică autenticul Balthazar, care în tot acest timp a acționat nestingherit.

— Chiar nestingherit?

— Nestingherit în sensul că habar n-ați avut că exist, dar indirect m-ați stingherit, fiindcă ați depistat oameni din rețea, arestându-i pe unii, obligându-i pe alții, spre a nu cădea vii în mâinile dumneavoastră, să se sinucidă. Pe mine însă, direct, nu m-ați stânjenit. Bob a jucat un rol asemănător cu acela al lui Clifton James, actoraşul care a avut şansa să semene uimitor cu mareşalul Montgomery[8]. Presupun că ştiți la ce mă refer.

— Bineînțeles.

— Dar, ca să pot acționa nestingherit, a fost necesar să vă atrag atenția asupra lui Bob.

8-Balthazar se referă la următorul fapt, strict autentic, petrecut în timpul celui de-al doilea război mondial. Pentru ca operația Overlord – debarcarea pe continent – să reuşească, se impunea, cu necesitate, ca Marele Cartier hitlerist să nu afle nici locul debarcării şi nici data. În scopul inducerii în eroare a inamicului, serviciile secrete engleze au dat dovadă de o uluitoare imaginație. De pildă, într-una din zilele de sfârşit ale lunii mai 1944, o maşină deschisă s-a îndreptat spre aeroportul Northolt. În maşină se afla mareşalul Monigomery. Pe parcurs, lumea îl aplaudă. La aeroport, se îmbarcă pe un avion care îl transportă la Gibraltar. O maşină deschisă îl duce la palatul guvernatorului. În grădina palatului, doi nobili spanioli invitați anume, fiindcă se ştia că au legături cu serviciile secrete germane, îl aud pe Montgomery şi pe guvernatorul sir Ralph Eostwood camarad de promoție cu Montgomery, discutând despre un misterios „Plan 303", cu referire la coasta mediteraneană franceză. De la Gibraltar Montgomery zboară la Alger. Nu se ştie dacă nemții au crezut că „Planul 303" înseamnă o debarcare aliată în sudul Franței, dar este sigur că au tras concluzia că, atâta vreme cât Montgomery se află în Africa, invazia în nordul Franței nu va avea loc. Adică, exact ceea ce au urmărit serviciile secrete engleze. Numai că acel Montyomery care făcuse escală la Gibraltar şi apoi zburase în Africa nu era adevăratul Montgomery, ci actoraşul Clifton James alter-ego-ul mareşalului. Adevăratul Montgomery se afla în Anglia, instalat la Portsmouth, în fața Normandiei.

— În acest scop, cineva din rețea, vorbind dintr-un apartament străin, a chemat la telefon Monte Carlo, nu fiindcă avea ceva important de comunicat, ci pentru ca un oarecare „unchi Sol" să anunțe că *„Balthazar soseşte luni".* Trustul a scontat pe faptul că, sub o formă sau alta, de această convorbire vom lua cunoştință. Adică exact ceea ce ați urmărit, anticipă maiorul.

— Şi dumneavoastră v-ați prins. Cum a trecut Bob granița, l-ați luat în primire, şi nu l-ați scăpat de sub supraveghere nicio clipă. În tot acest timp, eu am putut acționa în voie. Fiindcă în România am sosit şi eu tot luni, dar pe la punctul de frontieră Episcopia Bihorului.

— Ați adus cu dumneavoastră un Larousse?

— Mda! recunoscu Balthazar după o clipă de ezitare.

— În care ați însemnat, folosind un procedeu simplu, dar ingenios, numele şi adresele a doi din agenții rețelei.

— Ei, văd că ştiți şi aceasta.

— După ştiința noastră, nici Paraschiv Pendeleanu şi nici Nora Solcanu nu au condus rețeaua. De ce ați ținut să luați mai întâi legătura cu ei şi nu cu rezidentul vostru?

— Fiindcă nu aveam încredere în acea persoană.

— Ați luat legătura cu amândoi?

— Numai cu Paraschiv Pendeleanu.

— De ce nu şi cu Nora Solcanu?

— Fiindcă a avut proasta inspirație să se sinucidă. Când am aflat, am fost de-a dreptul dezamăgit. Prin postul pe care îl ocupa, Nora constituia o sursă de informații de neprețuit.

— Când ați recrutat-o pe Nora Solcanu?

— Cu prilejul excursiei pe care a făcut-o în Turcia.

— Efectiv, când a început să lucreze pentru Trust?

— Recent. Foarte recent. Numai cu puțin înainte de

sosirea mea în România.

— De ce atât de târziu, de vreme ce ea, după părerea dumneavoastră, constituia o sursă de informație de neprețuit?

Balthazar zâmbi cu un aer de superioritate:

— Chestie de metodă.

— Explicați-vă!

— Trustul dispune de un număr foarte mare de agenți. Nu cred că există țară în lume, în care să nu aibă măcar un singur agent. Trebuie să ştiți că Trustul, chiar în țările unde are organizată o rețea, nu include în ea absolut pe toți agenții recrutați. Cei rămaşi în afara rețelei sunt numiți „agenți pasivi". Acestora nu li se cere niciun fel de activitate, nici chiar dacă sunt remunerați. (Fiindcă unii sunt.) Fără niciun fel de exagerare, au fost cazuri când agenți pasivi, care ani de zile au fost remunerați, au murit mai înainte de a apuca să devină agenți activi.

— Şi în ce constă avantajele acestei metode?

— „Nebel" nu aparține unei anume puteri cu interese politice, economice, financiare sau de altă natură în toate țările şi în toate continentele. „Nebel" este un trust ce oferă spre cumpărare o anumită marfă care, în complexitatea vieții moderne, valorează mai mult decât oricare altă marfă: informația cu caracter secret. Numai că, nu pentru orice fel de informație secretă poți găsi, în orice clipă, cumpărători dispuşi să plătească. Pe piața secretelor – ştiți desigur că există o asemenea piață – se precizează, la un moment dat, un interes major pentru un anumit gen de secrete. Din acest motiv, Trustul dispune de un serviciu special de prospectare a pieței din punct de vedere al celor mai solicitate secrete. Aceasta o fereşte să acționeze în scopul obținerii unor secrete

nerentabile, adică a unor secrete sortite stocării, fiindcă, datorită dezvoltării rapide a tehnicii, secretele se depreciază uluitor de repede. Cred că acum vă este clar în ce constau avantajele metodei. Datorită acestei metode, atunci când se iveşte pe piaţa secretelor o nouă şi presantă cerere, Trustul poate acționa în scopul satisfacerii ei, mobilizând eşaloanele sale de rezervă.

— În România, Trustul dispune de agenți pasivi?

— Regret, dar nu vă pot da un răspuns, care să vă satisfacă, deoarece nu depind de departamentul organizatoric al Trustului. În orice caz, faptul că nu mi s-a indicat numele nici unuia, ar putea să însemne că în România Trustul nu dispune de agenți pasivi. Fiindcă, dacă ar fi avut, întrucât mi s-a încredințat şi sarcina reorganizării rețelei, în mod normal ar fi trebuit să mi se sugereze măcar unul sau două nume, cu care să împrospătez cadrele.

— Ați afirmat că la bursa secretelor, nu toate, ci numai anumite secrete prezintă un interes major. Revenind la Nora Solcanu, vă întreb: secretele pe care le puteați obține prin intermediul ei nu prezentau interes? Fiindcă, ați afirmat că n-ați folosit-o decât în ultimul timp.

— Atunci când a fost recrutată Nora Solcanu ne-a ascuns că lucrează la Marele Stat Major.

— Anumite informații totuşi ați obținut de la ea şi în perioada când n-a fost utilizată.

Balthazar păru foarte mirat:

— Ați putea să-mi dați un exemplu? Eu n-am cunoştință de aşa ceva.

— De pildă, de la Nora Solcanu a aflat Trustul de invențiile, în domeniul electronicii, ale inginerului Bacalu.

— Bine, dar aceasta este o informație particulară. Nora Solcanu a fost doar verişoara inginerului. Când v-am declarat că pe Nora Solcanu Trustul n-a folosit-o decât în ultimul timp, m-am referit la informațiile pe care ea le-ar fi putut obține în calitatea ei de stenodactilografă. Sunt două lucruri cu totul diferite.

— Diferențierea aceasta vă aparține.

— Bineînțeles, domnule anchetator. Ați crezut, poate, că în mod deliberat, am căutat să vă ascund ce relații au existat între Trust şi inginerul Bacalu?

— A, nu chiar în mod deliberat. Mai curând o omisiune neintenționată.

— Domnule anchetator, ar fi sub demnitatea mea, dacă aş încerca să vă induc în eroare, brodind pe canavaua fanteziei. Am jucat, am pierdut. De data asta dumneavoastră ați înscris un punct. Data viitoare e rândul meu.

— Cred că va trebui să aşteptați cam multişor, ironiză Bogdan. Codul nostru penal prevede pedepse severe pentru spioni.

— Poate are să vă mire, dar eu sunt mult mai optimist. Trustul nu se poate dispensa de serviciile mele şi din cauza aceasta sunt convins că va face totul ca să mă recupereze. Dacă vă prindeți, sunt gata să pun rămăşag cu dumneavoastră, că încă înainte de căderea frunzei, veți primi o vedere de la Monte Carlo cu mențiunea: „Salutări de la Balthazar”.

— Sunteți, într-adevăr, un mare optimist, domnule Balthazar.

— De asemenea sunt gata să pariez cu dumneavoastră că nu mai târziu de un an, un an şi jumătate, îmi voi lua revanşa. Înțelegeți, desigur, domnilor, că trebuie să mă reabilitez în ochii acelora care m-au supranumit „marele Balthazar”.

Ducu socoti că era momentul să pună capăt optimismului lui Balthazar:

— Dacă sunteți cumva superstițios, suntem gata să vă urăm chiar succes. Dar, revenind la discuția de mai înainte, aş vrea să vă întreb, cum ați fi apreciat misiunea dumneavoastră în România, dacă ea nu ar fi avut deznodământul pe care îl are?

— Mulțumitoare, domnule anchetator. Doar mulțumitoare. Şi asta numai datorită proastei inspirații pe care a avut-o Nora Solcanu de a se sinucide.

— De ce doar mulțumitoare? Copia pe indigo a raportului pe care Nora Solcanu l-a bătut la maşină, conținea destule date în legătură cu tancul de care se interesează Trustul. Nu mai pun la socoteală, că pe banda de magnetofon a aparatului inventat de inginerul Bacalu a fost imprimată o parte din expunerea ținută de cineva competent în cadrul unei anumite conferințe.

— Vă referiți la colonelul inginer Octav Stratilat, şeful Norei Solcanu. Cunosc.

— Nu am terminat ceea ce am avut de spus…

— Scuzați-mă că v-am întrerupt.

— Deci, de vreme ce ați obținut ceea ce doreați, şi pentru care motiv v-ați deplasat în România, de ce apreciați misiunea dumneavoastră doar mulțumitoare?

— Pe plan internațional, România niciodată nu s-a bucurat de un prestigiu atât de mare, ca în prezent. În actuala conjunctură, fără îndoială că şi alte secrete, privind apărarea națională a României, ar găsi cumpărători serioşi. Iată motivul pentru care consider misiunea mea una doar mulțumitoare. Sinuciderea Norei Solcanu a fost un mare ghinion.

— În schimb, pierderea ei a fost compensată de reuşita invenției inginerului Bacalu.

— O invenție excepțională, fără îndoială. Dar mult mai mare câştig ar fi avut Trustul dacă izbutea să-l scoată din țară. E un om cu multe idei, unele dintre ele extraordinare. Inginerul vă spun eu, valorează milioane. Nu cred că veți face greşeala să-l băgați la închisoare.

— Domnule Balthazar, despre inginerul Bacalu vom mai discuta. Acum a sosit momentul să-mi dați toate informațiile în legătură cu rețeaua. Din cine se compune. Nume, adrese. Cine o conduce…

— Rețeaua nu mai există. Acesta-i cel de-al doilea mare ghinion.

— Cum?

— Ce-ați auzit! Nu mai există. Toți membrii rețelei sunt morți sau arestați. Cu excepția unei singure persoane.

— Rezidentul?

— Rezidenta. Fiindcă e vorba de o femeie. Mai exact, fosta rezidentă. La ora actuală nu mai este. Am demis-o. Trăda. Este o agentă dublă. Lucra pentru Trust, dar şi pentru altcineva.

— Pentru un alt Trust?

— N-ați înțeles. Cel puțin până în prezent, „Nebel” e unicul trust de spionaj. Rezidenta noastră lucra pentru noi, dar şi pentru o anumită putere.

— Numiți acea putere.

— Încă n-o cunosc. Deocamdată p-am putut dovedi decât că este agentă dublă.

— Numele ei?

— Melania Sachelarie.

— O femeie cu o voce… fermecătoare?

Balthazar se uită foarte surprins la Ducu.

— Are, într-adevăr, o voce cu un timbru foarte personal şi foarte plăcut. Da… da… Acum, dacă mă gândesc,

vocea ei este într-adevăr fermecătoare. Va să zică o ştiți. Dar în cazul acesta de ce n-ați arestat-o?

— Adresa ei!

— Strada Orlando, numărul 6 bis.

— Numiți-mi acum pe ceilalți din rețea.

— V-am spus că rețeaua nu mai există.

— Totuşi, numiți-mi pe membrii rețelei.

— Nora Solcanu: s-a sinucis. Paraschiv Pendeleanu: idem. Matei Corbeanu: arestat, Fântânaru: sinucis. În fine, Melania Sachelarie, care nu vă este necunoscută. Dar pe care, nu ştiu din ce motive, ați cruțat-o. Nu cumva decimarea rețelei se datoreşte nu perspicacității dumneavoastră, ci trădării ei?

— Nu.

— În orice caz, dacă ar fi făcut-o, nu m-aş fi mirat. Inteligența şi cruzimea se completează la ea într-un mod cum nu se poate mai armonios. De altfel, cred că aveți să vă convingeți, în cazul în care încă n-ați avut prilejul.

— Domnule Balthazar, în bagajul dumneavoastră personal n-au fost găsite nici indigourile sustrase de Nora Solcanu şi nici banda de magnetofon. Ce s-a întâmplat cu aceste două materiale? Au ieşit din țară printr-un curier al Trustului?

— Trustul nu a intrat în posesia acestor materiale. Ele s-au aflat în posesia mea, dar mi-au fost sustrase de Melania Sachelarie.

— Domnule Balthazar, afirmația dumneavoastră nu pare plauzibilă.

— Şi de ce, mă rog?

— Foile de indigo v-au fost predate chiar de Melania Sachelarie. Este adevărat?

— Exact! Mi le-a adus la mai puțin de o oră după ce a intrat în posesia lor…

— De vreme ce, inițial, indigourile s-au aflat în mâinile ei, de ce a mai fost nevoie ca, ulterior, să vi le sustragă. Aserțiunea dumneavoastră pare incredibilă.

— Trebuie să vă atrag atenția că pierdeți din vedere un amănunt esențial. Anume că atunci când mi le-a predat, abia sosisem în România şi că mă bucuram de autoritatea reprezentantului trimis de Trust. Adăugați la aceasta prestigiul meu personal. Pe de altă parte Melania bănuia că Trustul o suspectează şi nu avea niciun interes ca suspiciunile să se transforme în certitudine. De aceea, imediat după ce am sosit la Bucureşti, s-a străduit să-mi câştige încrederea, în speranța că, păcălindu-mă, o voi confirma ca rezident. Când, însă, şi-a dat seama că nu va izbuti, a reacționat, trecând la ofensivă...

— Şi dumneavoastră v-ați dat bătut, v-ați resemnat să părăsiți România, fără să vă realizați misiunea. Fiindcă tare mi-e teamă că acuşi am să vă aud spunându-mi, că Melania Sachelarie v-a sustras şi banda de magnetofon.

— Ați ghicit!

— Foarte ciudat! Dumneavoastră, marele Balthazar, v-ați hotărât să părăsiți câmpul de luptă, deşi bilanțul activității dumneavoastră era catastrofal.

— Iertați-mă, dar nu înțeleg cum de ați ajuns la o asemenea concluzie. Bilanț catastrofal? Da de unde! În România am fost trimis cu o misiune precisă: să obțin caracteristicile tehnice ale tancului A.N. Odată intrat în posesia indigourilor, puteam să părăsesc România la numai patruzeci şi opt de ore de la venirea mea aici. Dacă Trustul ar fi ştiut că va putea obține prin Nora Solcanu datele necesare, nu mă mai trimitea pe mine. Din păcate, n-a avut cum să afle că va avea loc o conferință militară, la care colonelul inginer Stratilat va ține

un raport al cărui text urma să fie dactilografiat de Nora Solcanu, – raport care conține absolut toate elementele de care Trustul avea nevoie. Datorită şansei extraordinare pe care am avut-o n-a mai fost nevoie să-mi desfăşor forțele.

— N-ați părăsit țara după patruzeci şi opt de ore, iar indigourile v-au fost sustrase, insistă Bogdan.

— Da, dar nu mai înainte de a le fi citit.

— Cum?

— Foarte simplu: în oglindă. Întreg raportul îl am aici, în cap. Pe urmă, am ascultat şi banda de magnetofon.

— Cu aparatul inventat de inginerul Bacalu ce ați avut de gând sa faceți?

— În niciun caz să-l iau cu mine, de vreme ce inventatorul urma să lucreze pentru noi.

— Nu v-ați gândit că tentativa de a-l scoate din țară pe Bacalu ar putea să eşueze?

— Numai ca la o eventualitate foarte puțin probabilă. Fiindcă, trebuie să recunoaşteți, planul a fost ingenios. Ar fi reuşit, sigur, dacă imbecilul de Cornelis, îmbătându-se, nu ar fi provocat scandal. Totuşi, ca măsură de precauție, i-am cerut inginerului schema detaliată a aparatului. La început s-a codit, îi era teamă că-l voi trage pe sfoară. Dar, până la urmă, l-am convins.

— Ce-ați făcut cu planul?

— Întrebați-o pe Melania Sachelarie.

— Tot ea vi l-a sustras! Extraordinară femeie! Marele Balthazar făcut groggy de femeia cu voce fermecătoare, ironiză Bogdan, cu riscul de a-l auzi pe Ducu tuşind în somn de dezaprobare.

— Ați spus-o ironic, domnule, dar pot să vă asigur că Melania Sachelarie este o femeie excepțională. Iar până a nu se hotărî să slujească la doi stăpâni, şi o foarte bună

rezidentă.

— Atunci când aţi aflat, că tentativa de a-l scoate din ţară pe Bacalu a eşuat mai aveaţi vreun dubiu cu privire la jocul dublu al Melaniei Sachelarie?

— Nu! Noul rezident, adică Fântânaru, trebuia s-o lichideze. Din păcate, s-a sinucis.

— Domnule Balthazar, în general, sunt edificat. Aş mai avea să vă pun câteva întrebări în legătură cu alter-ego-ul dumneavoastră. Ne-aţi explicat că l-aţi luat pe Bob în România, pentru ca el, dublându-vă, să puteţi acţiona nestingherit. Este adevărat?

— Exact!

— Nu cred că numai acesta a fost scopul. I-aţi mai rezervat un rol: acela de a fi paratrăsnetul dumneavoastră în caz de furtună, respectiv de primejdie. Şi, din păcate pentru el, într-o zi a trebuit să joace acest rol, care însă i-a fost fatal. Este adevărat?

— Da!

— Cine v-a semnalat pericolul? Fântânaru?

— Da. Prin radio, în momentul când oamenii dumneavoastră îi asediau casa.

— Iar dumneavoastră l-aţi alertat pe Bob. *Uranus* este, desigur, un cuvânt de cod. Care-i semnificaţia lui?

— Să treacă imediat la executarea planului „Fortitude”.

— „Fortitude”? Aveţi cunoştinţă ce a însemnat Fortitude în preajma debarcării pe continent?

— Bineînţeles! „Fortitude” a însemnat acţiunea vastă şi rafinată de mistificare a Wehrmachtului, întreprinsă de experţi englezi. Aflaţi că în mod deliberat am numit „Fortitude” misiunea pe care urma s-o îndeplinească Bob, fiindcă, în ultimă instanţă, sarcina lui era ca, mistificându-vă, să-mi dea mie răgazul să trec graniţa.

— A fost absolută nevoie de planul „Fortitude”, de vreme ce acționați din umbră?

— Eu am apreciat că da. Şi am să vă explic de ce: în momentul când primejdia avea să devină reală pentru Balthazar – respectiv pentru mine – Bob în niciun caz nu trebuia arestat mai înainte de a-mi da mie un respiro de patruzeci şi opt de ore. Înțelegeți?

— Explicați-vă!

— După sinuciderea lui Fântânaru, primejdia a devenit reală pentru Bob. Din clipă în clipă, puteați să treceți la arestarea lui, deoarece îl confundați cu Balthazar, respectiv cu mine. Or, aşa ceva în niciun caz nu trebuia să se întâmple înainte de, maximum, patruzeci şi opt de ore. Şi ca să nu se întâmple, i-am dat ordin lui Bob să aplice planul „Fortitude”. L-a aplicat şi, trebuie să recunoaşteți, a izbutit.

— Dacă astăzi sunteți aici, în fața noastră şi nu de bună voie, înseamnă că faptele nu s-au petrecut totuşi chiar aşa cum presupuneți.

— Faptele s-au petrecut conform planului. Dar, probabil, după ce l-ați arestat, Bob a vorbit mai mult decât trebuia.

— Bob n-a destăinuit nimic!

— Cum? Chiar nimic, nimic? Imbecilul! Atunci înseamnă că v-ați dat seama că ați fost păcăliți datorită faptului că a apărut în fața dumneavoastră ca un picat din lună.

— Acum puteți afla adevărul, domnule Balthazar. Bob n-a vorbit, fiindcă, atunci când l-am descoperit, era mort de cinci zile.

Balthazar pentru prima dată părea descumpănit.

— Imbecilul! Înseamnă că în loc să se predea grănicerilor, s-a opus sau a încercat să fugă. Nu pricep! În

conformitate cu planul, trebuia, în cel mai rău caz, să se predea.

— Explicați în ce consta planul Fortitude.

— V-am spus. Să amâne arestarea lui cu patruzeci şi opt de ore. Bob a acționat în conformitate cu planul. Dacă după primirea mesajului meu – *Uranus* – s-ar fi grăbit să părăsească țara, ar fi fost arestat în cel mai bun caz la frontieră, adică numai după câteva ore. Însă, acționând în conformitate cu planul, spre surprinderea dumneavoastră, în loc să se îndrepte înspre Nădlac, a plecat la Constanța, respectiv spre litoral. Itinerarul acesta v-a derutat şi, pentru moment, ați amânat arestarea lui. Presupun că ați gândit în felul următor: Dacă semnificația cuvântului *„Uranus”* ar fi însemnat pericol, oare i-ar mai arde acum lui Balthazar să se prăjească pe litoral? Nu cumva se duce acolo să întâlnească pe cineva, poate pe unul din miile de turişti, ca să-i predea sau să primească vreun mesaj? Nu, încă n-a venit timpul să-l arestăm. Mai bine să-l filăm, ca să vedem dacă se întâlneşte cu cineva. În definitiv, omul tot nu ne poate scăpa. Aşa am presupus că veți gândi. Şi n-am presupus greşit. Prima parte a planului a reuşit. Douăzeci şi patru de ore fuseseră câştigate. Mai rămâneau tot pe atâtea. Atunci Bob a trecut la realizarea celei de-a doua părți a planului, în timpul nopții s-a volatilizat de la hotel, păcălind omul sau oamenii puşi să-l păzească. Observați, vorbesc aşa de parcă aş fi fost de față. În realitate, nu fac decât să vă expun detaliile planului „Fortitude”. Continuând deci, Bob, după ce izbuteşte să iasă neobservat din hotel, s-a deplasat spre frontieră, cu mijloace de locomoție întâmplătoare, dinadins ca, a doua zi, să se găsească destui martori, care să declare că, în timpul nopții, au avut ca pasager un „turist străin” pe care l-au

dus până în localitatea X sau Y. Sper că a izbutit să lase destule „urme” după care să-l identificați.

— A izbutit! confirmă Ducu.

— O dată ajuns la frontieră, sau în imediata ei apropiere, Bob s-a ascuns poate într-o porumbişte, poate în alt loc şi a stat acolo toată ziua. În noaptea următoare la fel. Pe urmă... Gata! Mai departe nu ştiu ce s-a întâmplat, de vreme ce afirmați că Bob este mort. Conform planului „Fortitude”, după scurgerea celor patruzeci şi opt de ore, trebuia să se întoarcă la Mamaia, sau eventual să se predea grănicerilor. Dar, şi într-un caz, şi în celălalt, la anchetă trebuia să dezvăluie conținutul planului „Fortitude”, argumentând că rolul său s-a rezumat, mai întâi în a mă dubla, iar mai târziu, de a-mi facilita fuga din România, făcându-vă să credeți că el, Bob, intenționa să treacă fraudulos frontiera. Iată, domnule anchetator, în ce a constat planul „Fortitude”.

Balthazar tăcu. Aştepta să i se pună alte întrebări. Ducu însă se gândea la cele aflate. Îl intriga faptul că Bob se abătuse de la dispozițiile planului „Fortitude". De ce? Când destinul i-l scosese în față pe Detunatu, trecuseră patruzeci şi opt de ore. De ce nu se predase grănicerului? Îl amuzase spaima terifiantă a ostaşului oare în aşa măsură, încât se pretase la jocul acela absurd şi grotesc, care până la urmă avea să-i fie fatal? Poate!... De fapt, era singura explicație, cât de cât plauzibilă.

— Curajos băiat Bob dacă nu l-au speriat riscurile, ironiză Bogdan.

— Evident, riscurile erau inevitabile. Nu însă prea mari, de vreme ce paşaportul său era în regulă. De altfel, trebuie să ştiți că Trustul înțelege să plătească bine pe cei ce au de suportat riscuri în îndeplinirea unei misiuni. V-ați mira dacă ați afla cât de bine.

— O ultimă întrebare, domnule Balthazar. În conformitate cu planul „Fortitude”, timp de patruzeci şi opt de ore, Bob trebuia să ne atragă pe urmele sale, timp înăuntrul căruia dumneavoastră urma să vă puneți la adăpost dincolo de frontierele de stat ale României. De ce n-ați făcut-o?

— Ați uitat-o pe Melania Sachelarie? N-am vrut să plec din țară mai înainte de a încerca să reintru în posesia materialelor pe care mi le sustrăsese. Mă interesau mai puțin, aş spune chiar de loc, indigourile şi banda de magnetofon. Am doar o memorie excelentă, domnilor, ci schema aparatului inventat de inginerul Bacalu. Fiindcă, între timp, Planul nostru de a-l scoate din țară pe inginer fusese dat peste cap datorită gafei imbecilului de Cornelis. Până a nu-mi fi sustrasă şi schema de către Melania Sachelarie, nu apucasem s-o studiez, aşa că n-o aveam în cap. Trebuia, neapărat, s-o obțin de la ea, cu orice preț. Din păcate, n-am izbutit. În schimb, pertractând cu ea, n-am mai putut pleca înăuntrul celor patruzeci şi opt de ore prevăzute prin planul „Fortitude”. V-am spus doar că Melania este o femeie extraordinară.

— Asta înseamnă că ați pus mai presus decât propria dumneavoastră securitate dorința de a obține schema aparatului. Şi este de mirare, domnule Balthazar.

— Domnilor, riscul ține de meserie. Dar oare, teoretic vorbind, plecarea mea clin România, după scurgerea celor patruzeci şi opt de ore, prezenta un pericol chiar atât de mare? După calculele mele de atunci, nu. Şi iată de ce: Conformându-se planului „Fortitude”, Bob se înapoiase între timp la Mamaia sau se lăsase prins de grăniceri. Şi într-un caz, şi în celălalt dumneavoastră, Securitatea, erați acum încunoştințați, din declarația lui, că totul fusese un truc şi că, la ora când îl anchetați, de

cel puțin douăsprezece ore nu mă mai aflam în România. Aveați vreun motiv să bănuiți că, totuşi, nu plecasem şi, în consecință, să luați măsuri ca să fiu arestat la frontieră? Niciunul! Rațional, niciunul. Şi cu toate acestea, m-ați înhățat. Performanța mi se pare de neînțeles. Cu atât mai de neînțeles, acum, când ştiu, de la dumneavoastră, că Bob este mort, probabil împuşcat, şi că, deci, n-ați avut cunoştință de planul „Fortitude". Dacă el n-a vorbit, în mod normal ar fi trebuit să fiți convinşi că cel împuşcat este Balthazar, aşa cum tot timpul ați crezut că este, până a nu-l împuşca. Fiindcă de existența a doi Balthazar e sigur că ați aflat-o abia de la mine. Atunci, cum se face că m-ați arestat?

— Domnule Balthazar, noi suntem aceia care punem întrebări.

— Ştiu!... Ştiu!... Credeam că totuşi îmi veți face această favoare.

— Domnule Balthazar, pentru astăzi cred că este suficient.

Sună. Un plutonier major veni să-l ia pe Balthazar. Ducu oftă uşurat. Era satisfăcut de felul cum decursese interogatoriul.

— Ei, ce zici, bătrâne? întrebă Bogdan.

Ducu nu apucă să-i răspundă, fiindcă sună telefonul.

III

Melania Sachelarie

Apartamentul zece era la etajul doi. Pe Bogdan îl însoțea sublocotenentul Picioruş. Când sună, Bogdan pipăi în buzunar ordinul de arestare emis pe numele Melaniei Sachelarie. Sună prelung, de mai multe ori, dar nimeni nu răspunse. În schimb, de fiecare dată se auzea dinăuntru lătratul unui câine.

— Pesemne că nu-i acasă, îşi dădu cu părerea Picioruş.

Bogdan nu răspunse. Nu-i plăcea cum lătra câinele.

La început, un lătrat normal, care apoi, prelungindu-se, se transforma într-un fel de urlet.

— Picioruş, câinele latră sau urlă? ceru părerea subalternului său.

— Tovarăşe căpitan, mai mult urlă decât latră.

— Picioruş, mi se pare că am sosit prea târziu.

— Credeți că pasărea a zburat?

— A, nu asta. Câinele ăsta... Picioruş, câinele urlă. Şi un câine urlă aşa numai când i-a murit stăpânul.

— Oare?

— Picioruş, ia vezi cum putem pătrunde în casă.

Cinci minute mai târziu, Bogdan şi Picioruş se aflau în apartament. Un şoricar le ieşi în întâmpinare, gudurându-se şi schiaunând. Câinele îi conduse în dormitor. Jos, la picioarele patului, o descoperiră pe Melania Sachelarie. Bogdan înțelese. Femeia îşi zburase creierii. Revolverul se afla lângă ea. După ce se împuşcase, arma îi

scăpase din mână.

— Tovarăşe căpitan, mi-e teamă că am luat plasă.

— Anunță procurorul de serviciu. Pe tovarăşul maior îl anunț eu.

Zece minute mai târziu, echipa tehnico-ştiințifică se afla în plină activitate.

Apartamentul ocupat de Melania Sachelarie era mobilat cu mult gust. Mobilă veche, de valoare, obiecte de artă, multe tablouri ale unor pictori renumiți, câteva foarte frumoase şi prețioase covoare de Smirna. Într-un seif, în perete, camuflată înapoia unui tablou de Luchian, fu descoperită o casetă plină cu bijuterii de mare valoare. Desigur, era greu de presupus că fosta stenodactilografă-poliglotă până la pensionare – fusese pensionată la vârsta de treizeci şi şase de ani – şi profesoară particulară de limbă franceză şi engleză în cei cinci ani de după pensionare, izbutise să achiziționeze din leafă şi pensie – ambele modeste – tablourile, obiectele de artă şi bijuteriile. Totuşi nu se putea trage concluzia că buna ei stare materială avea ca sursă câştiguri ilicite. (Melania Sachelarie fusese fiica unui colonel care, înainte de război, prin anii 1938—1940, făcuse trafic de valută şi bijuterii. Ulterior colonelul se împuşcase). Dar, dacă în ceea ce priveşte mobila, tablourile şi bijuteriile exista o justificare din punct de vedere al sursei, în schimb, pentru cei o sută de mii de lei, găsiți într-un coş cu rufe murdare, nu exista niciuna. Dar dovada cea mai elocventă a activității ei de spioană fu descoperită ceva mai târziu: indigourile ascunse într-un plic

Percheziția prelungită luă în cele din urmă sfârşit, fără ca să se dea de urma benzii de magnetofon, a aparatului şi a schemei acestuia. Rezultatul negativ impunea, cu necesitate, una dintre aceste două ipoteze: ori Melania

Sachelarie le ascunsese în altă parte, ori le dăduse în păstrarea unui complice. Prima ipoteză părea puțin probabilă, iar cea de-a doua şi mai puțin. Balthazar divulgase numele tuturor componenților rețelei. Or, era greu de presupus că el, cu bună ştiință, trecuse sub tăcere numele acelui complice. Dacă nu-l amintise însemna că, de fapt, nu exista. Mai mult decât atât, dacă Melania Sachelarie avusese, într-adevăr, în altă parte, o ascunzătoare sigură, de ce nu pusese acolo, la adăpost, şi indigourile? Sau invers: dacă mai exista un complice, încă nedivulgat de Balthazar, de ce Melania nu dăduse acestuia în păstrare şi indigourile, aşa cum procedase cu banda de magnetofon şi cu aparatul? Erau obiecții care, în niciun caz, nu puteau fi ignorate.

Misterul se lămuri, când medicul legist ajunse la concluzia că Melania Sachelarie fusese împuşcată din imediata apropiere, dar în nici un caz cu țeava lipită de tâmplă, aşa cum ar fi trebuit să se întâmple dacă, într-adevăr, s-ar fi sinucis.

— Ducule, nu cumva i-a făcut de petrecanie Balthazar? îşi dădu cu părerea Bogdan.

— Crezi?

— Mă rog, şi de ce ți se pare chiar atât de imposibil? Nu ne-a declarat Balthazar că Melania Sachelarie urma să fie curățată ulterior? Atunci când a hotărât pedepsirea ei, Corbeanu încă nu fusese arestat, iar Fântânaru încă nu se otrăvise. Dar, după arestarea primului şi sinuciderea celui de-al doilea, lichidarea ei a devenit imposibilă, nemaiexistând cine să execute sentința. Or, într-o asemenea situație, ce altceva îi rămânea lui Balthazar decât să-i facă de petrecanie cu mâna lui?

— Nu! Melania Sachelarie n-a fost lichidată de către Balthazar.

— Nu? Atunci de către cine?

— Ai răbdare, măi băiete! Ai să afli curând.

— Curând? Când?

— Încă în cursul acestei zile vom fi în măsură să-l arestăm pe asasinul Melaniei Sachelarie.

— Bătrâne, nu mă fierbe în zeama mea, te conjur!

— Nu te fierb, măi băiete, te fierbi singur. Părerea mea este că ai proceda mult mai bine dacă ai face un efort de gândire. Fă-l, şi ai să vezi că n-ai să mai fierbi în zeama ta.

În după-amiaza aceleiaşi zile, Ducu se afla la birou şi examina amprentele descoperite în apartamentul Melaniei Sachelarie. Amprentele fuseseră relevate de pe un colț al ramei tabloului care camufla seiful unde găsiseră caseta cu bijuterii. Amprentele confirmau ceea ce, de altfel, Ducu bănuise de la început. Că asasinul, deşi avusese cunoştință de existența bijuteriilor, nu se atinsese de ele. Asta însemna că mobilul crimei nu fusese jaful, ci altceva. Ce anume, nu era greu de presupus: furtul benzii de magnetofon şi a aparatului. Criminalul, după ce izbutise să intre în posesia lor, o omorâse. Dar oare descoperise şi indigourile? Dacă da, de ce nu le şterpelise şi pe acestea?

Telefonul sună. Ducu, înainte de a ridica receptorul, se uită la ceas. Erau orele optsprezece.

— Alo? Da!

— Tovarăşe maior, vă raportez că a sosit Mărgărit S. Mărgărit.

Ducu acoperi cu palma receptorul şi se adresă lui Bogdan care tocmai intrase în birou:

— Du-te, te rog. Şi adu-l sus pe Mărgărit S. Mărgărit. E punctual ca un neamț. Pe urmă, către acela care îl

anunțase: Vine imediat căpitanul Tudoraşcu să-l ia.

Câteva minute mai târziu. Mărgărit S. Mărgărit trecu pragul biroului.

— Vă salut respectuos, tovarăşe maior. Şi se înclină foarte reverențios.

— Ia, te rog, loc!

Mărgărit S. Mărgărit luă loc pe scaunul indicat de maior. Avea o figură radioasă, deşi puțin cam emoționată.

— Tovarăşe maior, sunt bucuros că v-am putut ajuta. Vedeți, v-am spus eu că, până la urmă, am s-o descopăr. Nu degeaba sunt eu oleacă ditictiv.

Ducu nu-i răspunse. Căută într-un dosar şi scoase de acolo o foaie de hârtie.

— Dacă eşti oleacă ditictiv, ai putea să-mi spui cam ce-ar putea fi această foaie de hârtie?

Mărgărit S. Mărgărit, luând în serios invitația maiorului, se gândi puțin, pe urmă exclamă cu un aer triumfător:

— Tovarăşe maior, zău că nu meritam! Nu mi-am făcut decât datoria de cetățean al Republicii.

— Ce nu meritai, Mărgărit S. Mărgărit?

— Nu-i aşa că hârtia din mâinile dumneavoastră este decretul unei decorații?

— Nu, Mărgărit S. Mărgărit. Este un ordin de arestare emis împotriva dumitale.

Mărgărit S. Mărgărit îngălbeni, dar îşi reveni imediat. Schițând, cu mari eforturi, un zâmbet, spuse:

— Desigur, glumiți, tovarăşe maior.

— Ştii foarte bine că nu glumesc, Mărgărit S. Mărgărit, şi țin să-ți pun în vedere că, dacă ai de gând să ne îndrugi braşoave va fi numai în detrimentul dumitale.

Mărgărit S. Mărgărit îl străfulgeră pe maior cu nişte priviri care, dacă ar fi avut putere, sigur că l-ar fi ucis.

Pe urmă, furia îl părăsi, încet-încet, făcând locul unei aparente docilități.

— Tovarăşe maior, sunt în aşa măsură uluit de acuzația nedreaptă pe care mi-ați adus-o, încât nu mă simt în stare să-mi adun gândurile.

În clipa aceea, intră pe uşă Picioruş. Se aplecă la urechea lui Ducu, raportându-i ceva în şoaptă. Acesta dădu din cap aprobativ, pe urmă, după ce sublocotenentul părăsi biroul, adresându-i-se lui Mărgărit S. Mărgărit:

— Ca să nu mai pierdem vremea, țin să te anunț că au fost descoperite, nu acasă la dumneata, ci în magazia de lemne din locuința mamei dumitale, ascunse sub o grămadă de cărbuni, atât banda de magnetofon cât şi aparatul inventat de inginerul Bacalu.

Mărgărit S. Mărgărit gemu ca o vită înjunghiată, după care izbucni aproape răcnind:

— Cum dracu ați ajuns să mă bănuiți?

— Fiindcă ai acționat ca un… *ditictiv* prost, Mărgărit S. Mărgărit.

Colonelul Rareş era binedispus. Când Ducu şi Bogdan intrară pe uşă, mai apucară să-l audă fredonând aria „Erai tu” din „Bal mascat”. Era dovada evidentă a bunei sale dispoziții.

— Luați loc, băieți! îi invită. Când plecați?

— Mâine, tovarăşe colonel.

— Tot la Sighişoara?

— Bineînțeles. Bogdan a şi telefonat lui Frau Gerta ca să ne aştepte.

— Odihna e binemeritată. Toată lumea e de acord. Apoi după o scurtă pauză: N-am putea spune că Balthazar nu ne-a dat multă bătaie de cap.

— Tovarăşe colonel, după părerea mea, a fost cel

mai... cel mai al naibii caz din câte am avut de rezolvat, îşi spuse părerea Bogdan.

— Mda, n-a fost de loc uşor, recunoscu şi Ducu.

— Ingenioasă ideea să lucreze cu acoperire. Noi stăteam cu ochii pe falsul Balthazar şi adevăratul Balthazar acționa nestingherit. Probabil că, în mare măsură, succesele şi faima lui de superspion se datorau acestei metode de a lucra cu dubluri.

— Fără îndoială, tovarăşe colonel. Aici, la noi, lucrând numai cu o singură dublură, numai puțin a lipsit să ne scape. Îmi închipui cât de greu este să-i vii de hac atunci când se foloseşte de două. În orice caz. Balthazar nu-şi poate explica de fel cum de am izbutit să-l înhățăm.

— Chiar nu-şi poate explica, Mănăilă?

— Nu, tovarăşe colonel. Şi, să ştiți, pe bună dreptate. El gândeşte aşa: Voi ați fost tot timpul convinşi că Bob este Balthazar. Or, atunci când l-au împuşcat grănicerii – el aşa crede – în mod logic trebuia să ajungeți la concluzia că Balthazar este mort, fiindcă de existența unui al doilea Balthazar habar n-aveați.

— Asta-i cam aşa, Mănăilă.

— Bineînțeles, tovarăşe colonel. Numai că el nu are de unde să ştie că punctele de frontieră n-au fost recent sesizate, ci la numai câteva ore după venirea în țară a lui Bob. La numai câteva ore, ele au primit câte o fotografie de-a lui, însoțită de un ordin care cerea ca individul din fotografie în niciun caz să nu fie lăsat să iasă din țară fără o prealabilă aprobare din partea noastră. Măsura aceasta, atunci, nu era absolut necesară, mai ales că venise în România cu maşina, pentru a nu mai aminti faptul că se afla în obiectivul nostru, ziua şi noaptea. Dar am luat această măsură de maximă prudență, fiindcă era „marele Balthazar". Şi fiind „marele

Ballhazar, îmi era greu să prevăd în ce fel va reacționa. Evenimentele au dovedit că am procedat bine.

Bogdan strâmbă din nas:

— Marele Balthazar!... În ceea ce mă priveşte, vă declar că nu m-a convins că merită să i se spună *marele Balthazar.* Ce-o fi făcut în altă parte, nu ştiu; dar aici, la noi, s-a descurcat destul de prost.

— Dacă Melania Sachelarie nu ar fi fost agent dublu, Balthazar ne-ar fi făcut multe zile amare şi, poate, până la urmă, ne-ar fi scăpat printre degete, observă Ducu.

— Crezi că din cauza asta Balthazar a scrântit-o? – se miră Bogdan.

— În cea mai mare măsură. Să recapitulăm evenimentele: „Trustul Nebel obține informația, deosebit de prețioasă, – pe ce cale nu ştim şi probabil nu vom şti niciodată – că forțele noastre armate sunt pe punctul de a fi dotate cu tancul A.N., superior tuturor tipurilor de tancuri existente în prezent în lume. Bineînțeles, Trustul ține neapărat să intre în posesia caracteristicilor tehnice ale acestui tanc. Cum procedează? Cere rețelei, condusă de Melania Sachelarie, să le obțină. Numai că, la scurtă vreme după aceea, Trustul este informat că nu poate avea deplină încredere în ea, fiind agent dublu. În fața acestei situații, şi având în vedere importanța mizei, se hotărăşte să-l trimită în România pe Balthazar, cu dubla misiune: pe de o parte, să obțină informațiile necesare în legătură cu noul tanc, Iar pe de alta, să reorganizeze rețeaua, înlocuind-o şi lichidând-o pe Melania Sachelarie. Melania Sachelarie, însă, simte că Trustul a început s-o bănuiască de joc dublu. Dacă Trustul o suspectează de trădare, înseamnă că cineva din rețea l-a informat. Cine însă? Bănuielile ei cad asupra lui Pendeleanu. De ce asupra lui? Fiindcă Pendeleanu este agentul în care

Trustul pune mare bază, de vreme ce Balthazar, atunci când soseşte în țară, ia în prealabil legătura cu el. Bănuindu-l, deci, pe Pendeleanu, dar neîndrăznind să-l suprime, organizează supravegherea lui, instalând microemițătoare, atât în apartamentul acestuia cât şi în acela al Matildei Grigoriu. (Cunoştea probabil amiciția dintre ei). Nu ştim însă dacă Melania apucase să instaleze microemițătoarele înainte de întrevederea lui Balthazar cu Pendeleanu sau după.

— Înainte, în niciun caz. Fiindcă Bacalu ne-a declarat că în ziua în care l-ai descoperit de la fereastra garsonierei lui Pendeleanu, abia atunci, pentru prima dată, o făcea pe cerşetorul.

— Asta ar fi şi n-ar fi un argument. Fiindcă noi nu putem şti dacă Melania Sachelarie n-a folosit, înaintea lui, pe altcineva. În orice caz, indiferent cum s-au petrecut lucrurile, datele problemei rămân aceleaşi. Melania Sachelarie era direct interesată să afle ce se va discuta în cazul în care Balthazar îl va vizita pentru a doua oară pe Pendeleanu. Dacă cei doi s-au mai întâlnit, nu ştim. Probabil că nu, fiindcă între timp, Pendeleanu s-a sinucis. S-a sinucis şi Nora Solcanu. Două sinucideri de pe urma cărora însă Melania Sachelarie nu a tras foloase. Şi nu a tras, fiindcă Balthazar apucase să se convingă că ea lucra şi pentru altcineva. Dar, spre neşansa ei, şi celălalt stăpân a prins de veste că ea trădează. Din declarațiile lui Mărgărit S. Mărgărit reiese deci că şi aceasta a doua rețea – modestă dacă ținem seama că nu era formată decât din Mărgărit şi Melania – urmărea acelaşi obiectiv major: obținerea caracteristicilor tehnice ale tancului A.N. Deci, bănuind că Melania nu joacă cinstit, cea de-a doua oficină îl însărcinează pe Mărgărit S. Mărgărit s-o supravegheze îndeaproape iar în cazul în

care bănuiala se confirmă, s-o suprime. Iat-o, dar, pe Melania în pericol de a fi lichidată de către ambele oficine de spionaj. Prinsă între ciocan şi nicovală, se hotărăşte să renunțe la jocul ei dublu şi să treacă de partea lui Mărgărit. De ce a preferat această a doua rețea, nu ştim şi nici nu vom şti vreodată. Probabil s-a temut mai mult de oficina reprezentată prin Mărgărit decât de Trust. Ca să recapete încrederea pierdută, fură de la Balthazar indigourile, banda de magnetofon, aparatul şi schema, şi le predă lui Mărgărit. Din păcate pentru ea, isprava aceasta a ei nu-i ajută la nimic. Nemaiavând încredere în ea, şi obținând ceea ce voia să obțină, Mărgărit o sacrifică.

— Mărgărit pretinde că, inițial, n-a avut intenția s-o omoare, observă Bogdan. Minte?

— Nu minte. Inițial, Mărgărit voia ca, punându-ne pe urmele ei, Melania să fie arestată. În acest scop s-a prezentat la secția de miliție, dând declarația pe care o cunoaşteți, iar mai târziu, când l-am audiat noi, luându-şi angajamentul ca, folosind aptitudinile sale de „detictiv", să-i dea de urmă. Era un joc periculos, pentru el, de care, până la urmă, şi-a dat seama. A renunțat, preferind s-o suprime, ceea ce a constituit o greşeală nu mai puțin gravă. Ca noi să nu avem niciun fel de dubiu cu privire la vinovăția Melaniei, a ascuns plicul cu indigourile în cartea unde l-am găsit, dar nu mai înainte de a le copia. Cam în felul acesta s-au petrecut faptele, conchise maiorul.

Bogdan începu să râdă cu poftă.

— De ce râzi? îl întrebă colonelul surprins.

— Mi-am adus aminte ce mutră a făcut Mărgărit S. Mărgărit când tovarăşul maior i-a pus sub ochi mandatul de arestare. Era stupefiat, incapabil să înțeleagă

cum de am ajuns să-l bănuim.

Amintindu-şi la rândul său, Ducu zâmbi amuzat:

— Nici când i-am citit declarația dată la miliție şi nici când l-am audiat, nu l-am bănuit o clipă. Abia când am aflat, de la Balthazar, că Melania Sachelarie lucra pentru doi stăpâni, mi-am dat seama că tot ceea ce el declarase era minciună. Minţise că se adăpostise într-o noapte, pe strada Filitti, din cauza ploii şi că numai din întâmplare avusese prilejul s-o facă pe „ditictivul". În realitate, nemaiavând încredere în ea, Mărgărit a urmărit-o şi a văzut-o intrând în posesia plicului adus de Nora Solcanu, pe care apoi l-a predat lui Balthazar. Mi-a sărit mai ales în ochi „optimismul" lui că, până la urmă, cu talentul lui de „ditictiv", va da de urma misterioasei necunoscute cu voce fermecătoare. Îndrugându-ne asemenea braşoave, Mărgărit îşi pregătea terenul ca să-şi pună în aplicare prima variantă a planului său, adică de a o pierde pe Melania Sachelarie, predându-ne nouă. Supravegherea lui ulterioară, dar mai ales, percheziția la locuința mamei sale mi-am confirmat că bănuiala mea fusese întru totul justificată. E clar, nu, tovarăşe colonel?

— Mda! Ceva însă nu ne putem explica în măsura în care ne-am dori-o, Mănăilă. Sinuciderile... Modul ciudat în care s-au petrecut.

— Aveți dreptate, tovarăşe colonel. Sinuciderile ne-au intrigat prin lipsa lor de justificare. Pendeleanu, de pildă. Nu era un om prost. Dimpotrivă. Dovadă: faptul că a jucat cu noi tare de tot. Când l-am interogat, aproape că ne-a spus adevărul...

— Adică? vru să ştie Bogdan care nu înțelegea la ce anume se referea Ducu.

— Păi da! A negat că se cunoaşte cu familia Simio-

nescu? Nu. A negat că s-a introdus în apartamentul lor, în lipsa amândurora? Nici asta n-a negat. Numai că, rocunoscând faptele, le-a dat o interpretare falsă, debitându-ne povestioara cu scrisorile primite, chipurile, de la Irina Simionescu. Scrisori pe care, prudent, le ticluise dinainte. Mai mult, alternând adevărul cu minciuna, a mers până acolo, încât a cutezat să atribuie Irinei Simionescu vocea fermecătoare a Melaniei Sachelarie, rezidenta lui. Nu. Pendeleanu n-a fost de loc prost. Aproape că izbutise să mă ducă de nas. Pe de altă parte, probabil că şi în calitate de spion adusese Trustului servicii importante, de vreme ce Balthazar, atunci când vine în țară, ia mai întâi cu el legătura. Şi cu toate acestea, se spânzură când, de fapt, nicio primejdie reală şi imediată nu-l amenința. (Fac abstracție de conținutul ciudat al bilețelului pe care mi l-a adresat înainte de a-şi pune ştreangul de gât. Care o posibil să fi fost conceput dinainte, dinadins în acest fel, pentru a mă induce în eroare). Pe urmă, sinuciderea Norei Solcanu. Ea avea, şi mai puțin decât Pendeleanu, motive să-şi pună capăt vieții, asupra ei neplanând niciun fel de bănuială. Şi cu toate acestea, s-a aruncat pe fereastră.

— De ce? vru să ştie Bogdan.

Dar Ducu, ca şi când n-ar fi auzit întrebarea, continuă:

— Atât în ceea ce priveşte pe Pendeleanu, cât şi pe Nora – pe Fântânaru îl exclud, fiindcă sinuciderea lui e justificată: s-a otrăvit când noi înconjurasem casa şi când pentru el nu mai exista niei o posibilitate de salvare – chit că nu exista primejdia imediată de a fi arestați, totuşi vinovăția lor era reală. Din acest punct de vedere privită, sinuciderea lor are, în ultimă instanță, cât de cât, o explicație. Dar ce trebuie să credem, mai

exact, ce explicație trebuie să dăm tentativei de sinucidere a Matildei Grigoriu, de vreme ce ea este absolut nevinovată?

— Ei bine, după dumneata, care este explicația? Întrebă, de data asta, colonelul Rareş.

— Tovarăşe colonel, niciodată nu vom cunoaşte, cu certitudine, adevărata explicație a acestor ciudate sinucideri. Totuşi, după părerea mea, Melania Sachelarie a fost înzestrată de natură cu o mare putere de sugestie. Noi n-am avut prilejul – şi este păcat – s-o auzim vorbind. Deci, nu ştim, nu ne putem da seama ce ar trebui să înțelegem prin expresia *„voce fermecătoare”*. Personal, înclin să cred că vocea ei apărea fermecătoare datorită forței ei de sugestie. Gândiți-vă, de pildă, cum se comportă Bacalu: Fiindcă nu poate rezista farmecului vocii ei fermecătoare, se deghizează în cerşetor şi se pretează la ceea ce ştim că s-a pretat. Merg mai departe, tovarăşe colonel, şi nu mă sfiesc să declar că nu este de loc exclus ca puterea de sugestie a Melaniei Sachelarie să se fi manifestat nu numai în forma aceasta, relativ minoră, a sugestiei verbale, ci şi a sugestiei de la distanță, a sugestiei telepatice. Dacă ipoteza aceasta este adevărată – şi eu cred că da – atunci mi se pare mult mai credibil că Nora Solcanu şi Paraschiv Pendeleanu s-au sinucis nu fiindcă îi mustra conştiința, ori de teama consecințelor, ci fiindcă Melania Sachelarie, prin puterea ei de sugestie, şi folosind nu ştiu ce mijloace, le-a impus aceasta. Din două una, tovarăşe colonel: ori acceptăm sinuciderile ca normale, şi în cazul acesta nu mai trebuie să căutăm vreo altă explicație, ori, dacă ne şochează ciudățenia lor – aşa cum singur ați remarcat – atunci nu văd de ce n-am accepta explicația pe care am formulat-o.

— De acord, Mănăilă. Ipoteza dumitale este singura care explică ciudățenia celor două sinucideri: a lui Pendeleanu şi a Norei Solcanu. Da, dacă aceştia şi-au pus capăt vieții, supunându-se poruncii transmisă, prin telepatie, de către Melania Sachelarie, atribui aceeaşi cauză şi tentativei de sinucidere a Matildei Grigoriu?

— Bineînțeles, tovarăşe colonel.

— Dar ce interes avea Melania Sachelarie ca Matilda Grigoriu să se sinucidă de vreme ce ea nu făcea parte din rețea?

— Nu trebuie să uităm, tovarăşe colonel, în ce împrejurare Matilda Grigoriu a încercat să se arunce de pe balcon. Noi, eu şi cu Bogdan, ne aflam la ea, o audiam. O audiam, şi microemițătorul, instalat sub tăblia mesei, înregistra şi transmitea mai departe...

— Melaniei Sachelarie?

— Exact! Transmitea Melaniei Sachelarie conținutul dialogului dintre noi şi Matilda Grigoriu. Fără îndoială, Melania Sachelarie era la curent cu prietenia dintre Matilda Grigoriu şi Pendeleanu, dar nu ştia până unde mersese Pendeleanu cu sinceritatea față de prietena lui. Vreau să spun că nu ştia dacă îi destăinuise ceva în legătura cu ea, Melania. Aduceți-vă aminte, că Matilda Grigoriu s-a repezit să se arunce pe fereastră tocmai când eu insistam, punând întrebări suplimentare, asupra femeii cu voce fermecătoare. Asta ce poate să însemne? Poate să însemne că Melania Sachelarie, temându-se ca nu cumva Matilda să ne dezvăluie ceva care o privea direct, i-a poruncit, *telepatic,* să se sinucidă.

— Mda, ar fi aceasta o ipoteză...

— Sortită să rămână, pentru totdeauna, doar o ipoteză.

— Dar una adevărată, tovarăşe colonel! Una care echivalează cu o certitudine.

Câteva minute, în birou se aşternu liniştea. Bogdan care îl privea pe şeful său cu admirație, îşi spuse: „E dat naibii, bătrânul!”

Colonelul se ridică.

— De fapt, eu v-am chemat să vă urez petrecere plăcută în scurta vacanță, şi când colo, ne-am luat cu vorba. Dar acum, gata! Drum bun, băieți!

Strânse mâna fiecăruia şi, câteva clipe mai târziu, Ducu şi Bogdan părăseau biroul colonelului Rareş.

— Bătrâne, eu o şterg la Baia Centrală. Ştii că nu mă pot deconecta decât dacă încep prin a face o baie de aburi. Am plecat!

— Stai, mă zăbăucule, că merg şi eu cu tine.

SFÂRŞIT

Lei 8,50

EDITURA MILITARĂ